Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

~~Elsevier~~
~~D.90~~

Kw 224
C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

RESPVBLICA BOHEMIÆ

â

M. Paulo Stranſkii

deſcripta.

LVGD. BATAVORVM,

Ex Officina Elzeviriana. *Anno* 1634.

Cum Priv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Koninklijke
Bibliotheek
Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Sereniß. quondam Bojemiæ

REGIS

FRIDERICI

filiis

Illuſtrißimis ac Celſißimis Principib.

RVPERTO & MAVRITIO

fratibus Germanis

COMITIBVS PALATINIS RHENI,

Bavariæ utriuſque Ducibus &c.

Ddnn. Ddnn. ſuis gratioſißmis.

VITAM VIVACEM,
HONORIS INCREMENTA,
FELICITATEM OMNEM.

Humilime ac ex animo precatur

NOn modo excultarum literis, verum & barbararum gentium complurium, typis non ita pridem deſcriptæ, ac in publicum emiſſæ Reſpub. invito mihi etiam obnixeque reluctanti, impoſuerunt interea dum exulo quandam quaſi neceßitatem de Repub. gentis meæ

(in qua vos, PRINCIPES CELSISSIMI, alter conceptus eſtis, quæq; nec tam obſcura, nec tam ἀπολίτευτος eſt, ut, de quo ſcribi ſit operæ pretium, nihil domi habeat) aliquid ſimile meditandi, inque literas conferendi. Optabam ſane (quod ne nunc quidem optare deſino) ut rerum uſu doctrinaque & judicio exercitatior, quin & recentioribus, juxta ac vetuſtis Bojemicarum rerum monumentis abundantior, atque laris certioris aliquis admoveret operi iſti manum: verum, quia qui laboris id vellet ſumere, nemo hactenus mihi eſt viſus, differre rem diutius, atque à ſcribendo me continere neutiquam potui.

Et certe non ſola fuerunt quæ me huc impellebant aliarum, ut dixi, gentium exempla. Tantum videlicet valuit apud me quoq; innatus in patriam amor, amantiumque patriæ Virorum bonorum, ac inprimis vetuſtæ nobilitatis gravisque judicii Equitis, Stephani Gerſtorfii cohortationes amicæ, ut nec de ſoli natalis mei dotibus, nec de gentis, ex qua ab atavis genus repeto, vivendi ratione conſociationeq; publica, ſilere me amplius ſint paſſæ. Prodeo ergo in publicum, ac meum hunc fœtum in lucem, urſino fortaſſe more, emitto. In quo, prout in tumultuariis fieri aſſolet, quamquam non pauca mihi videor videre, quæ de magni momenti rebus

vel præterita ſunt penitus, vel deſcripta, quam oportebat, tenuius: candidi tamen pectoris judicem neminem exiſtimo fore, qui voluntatis conatus meæ probos, virium, quas ad ſcribendum attuli, imbecillitate metiri, vel temeritatis propterea condemnare me velit. Feci ego hîc quantum potui, non quantum volui, non quantum debui. Voti omnis eſt ſumma, ut patriæ creſcat honor, & ut ne opella hæc mea cujusquam, accuratius Bojemiam ac plenius ornare volentis πατελωῖȣ luminibus, ullo modo officiat. Adumbravi autem Rempub. Bojemam, non ea facie in quam belli hactenus flagrantis iniquitate eſt transformata, ſed qua eam cum jam olim, tum ſedente adhuc ad ejus clavum patre Veſtro beatæ memoriæ Rege, ornatiſſimam vidimus, quaque eam refloreſcentem, à nobis & poſteritate videri, cum lacrymis optamus.

Hanc, Illuſtriſſimi, atque cum ob veſtram ipſorum in homines noſtros animi propenſionem clementiſſimam, tum ob ἀνεπίληστα patris in primis majorumq; merita, obſequiis gentis Bojemæ fidelibus, venerationeq; & amore immortali omnium digniſſimi PRINCIPES; *hanc, inquam, Reipub. Bojemæ adumbrationem qualis qualis eſt, ſupplex Vobis ac venerabun-*

 dus

dus conſecro, dedico, offero; perquam humiliter ac enixe orans, ut eam gratam habere, meque adeo ipſum, vel in ultimo clientulorum veſtrorum ordine connumerare velitis. Opt. Max. Pater, probro hoſtium ſempiterno, Vos ambos, cum matre Regina, fratribusq; ac ſororibus, omnibus generi noſtro in multam ſenectutem conſervet ſoſpites, virtutibus exſuperanter coronet, collocatosq; in excelſo majeſtatis cubili, florere cum poſteritate omni jubeat FELICITER. *Dab. Nonis Novembr. anno Chriſtiano* CIↃIↃCXXXIII.

Deditiſs. patria extorris
cliens

M. Paulus Stransky.

CAPI

CAPITVM

In hoc Reipub. Bojemæ libello

Inſcriptiones.

CAP.		PAG.
I.	Situ & qualitatibus Bojemiæ,	1
II.	Diſtrictibus Bojemiæ,	11
III.	Statu Bojemiæ,	112
IV.	Incolis Bojemiæ & eorum moribus	143
V.	Regimine Politico Bojemiæ,	154
VI.	Religionis mutationibus & regimine Eccleſiaſtico in Bojemia,	247
VII.	Provinciis coronæ unitis,	297
VIII.	Principibus Regibusque Boj.	311
IX.	Reginis Bojemiæ,	370
X.	Regum Bojemiæ liberis,	383
XI.	Ordinibus Bojemiæ,	389
XII.	Comitiis Bojemorum,	407
XIII.	Muneribus ſeu officiis publicis in Bojemia,	416
XIV.	Concilio ſeu cōſiſtorio regio,	435
XV.	Tribunalibus juri dicundo conſtitutis,	445
XVI.	Opulentia & potentia regni Bojemiæ,	467
XVII.	Re numaria & computandi ratione,	484
XVIII.	Regiis reditibus,	498

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Lecturo

REMPVB. BOIEMORVM.

QVæ quondam noſtri ſparſim ſcripſer
Bohemi,
Hæc Paulus Stransky cuncta Magiſte
habet. (regni
Ecquid habet? patrii quæ ſunt in viſcer
Quæq; in eo ſpectas, omnia ſolus habet
Hîc Legẽ Regemq; vides, hîc munia plebis
Ac euripeas, ut ſolet eſſe, vices;
Hîc Lunæ eclipſin, Solis radiosq; videre eſt
Utque utrumq; Fides relligioſa refert
Laudo tuos Stransky calamos, patriæqu
labores,
Poſtera quos gratum vita vocabit opus
Perge diu patriæ jugi prodeſſe labore,
Nam pius eſt patriæ res recitare labor.
Si nunc labenti poteris ſuccurrere, demum
Et pius & fortis, res erit illa, labor.

Aliud.

Sixtus ab Ottrsdorffi Cocin, Cutthenus
Adamus,
Bis duo Bojemæ lumina gentis erant.
Si ſpectes patriæ rerum linguæq; peritum
Me Paulus Stransky judice quintꝰ erit

ſuo longe dilectiſſ.

Dn. Propatri

M. Georgius Colſinius,
Bohemus,

REI-

REIPVBLICÆ BOJEMÆ,

à

M. PAVLO STRANSKY

recens conformatæ,

CAP. I.

De ſitu qualitatibusq; Bojemiæ.

I. EVROPAEI orbis ea regio, quam (quemadmodum Chorographis placet) inter longitudinis gradum trigeſimum quartum & quintum aliquanto ultra trigeſimũ octavum, & inter latitudinis gradũ quadrageſimũ octavum & nonum ad quinquageſimũ primum, gens mea colit, uſitato jam nomine Bojemia, ſeu Bohemia, & Boemia, itemque Czechia vocatur. Eſt autem illa ab Ortu ad Occaſum lapides quadraginta longa, ab Auſtro ad Septentriones triginta quinque lata, ita ut ambitu ſuo amplectatur lapides centum viginti tres. Inſignia ejus provincialia, non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quæ nunc ſunt, olim fuerunt. Nam cum inde ab ipſis gentis incunabilis Aquilam nigram in ſcuto albo geſtaſſet, Imp. Cæſ. Frider. Barbaroſſa pro ea Leonem album bicaudem, diademate aureo caput cinctũ in ſcuto rubeo uſurpare juſſit. Fabulæ id relinquimus, quod de præcingente aquilæ pectus ſive aheno, ſive calice quidam commentantur. Figura regio ipſa eſt ovali, & cingitur undiq; montibus ac ſylva continua. Montes Sudeti vocantur, ſilva Gabreta, vel (ſicut noſtri eam nonnulli idiotiſmo vernaculo à ventorũ agitatione cognominant) *Sſumavva*. Peramœni ergo cujusdam amphitheatri formam illa repræſentat. Clauditur ab Ortu Sileſia & Moravia, ab Occaſu Norico ſive Palatinatu Bavariæ, à Meridie Auſtria, à Septentrione Miſnia & Luſatia. Aer ejus temperatus eſt, purus & ſalubris, tametſi Thraſcias Corusq; eam plerumq; ſoleant perflare. Aquas nõ niſi domeſticas bibit, quæ omnes intra regionis fines ex fontibus limpidiſſimis, paſſim per montana ſcaturientes, in rivulos, amnes, ac fluvios coeunt. Sunt pleræque omnes piſcibus fæcundiſſimæ, quæ ſuis ſingulæ alveis longas per ambages vagatæ, minores à majoribus, diverſis in locis abſorbentur, donec univerſæ in omnium tota regione famoſiſſimum Albim ad Vſtam, vel potius

tius ad Dieczinum collectæ, in vicinam Miſniam evolvantur.

II. Princeps in his eſt, qui à nobis lingua vernacula *Labe*, à Latinis vero, per literarum metatheſin, Albis vocatur. Hic in plaga regionis, quæ Sileſiam & Boream ſpectat, (ut Xiphilini * verbis utamur) ῥεῖ ἐκ τῶν Οὐανδαλικῶν ὀρῶν, hoc eſt, ex præruptis, Sileſiæ confinibus montibus duobus (*Krkonoſſe, das Riſengeburg*, ſeu Montes gigantum vulgus appellat) modico primum fonte erumpens, mox aliis decem fontibus quaſi lacunis (unde à numero fontium Germanis *Elb, q. d. Elf*, id eſt, undecīm, dictus †) in eundem alveolum confluentibus, perpetuantiumque iis in locis nivium colliquiis utcunque auctus, verſus meridiē vadit, & ſuis quemque rivulis paulatim excreſcentes amnes cæteros, Vpam nempe (ex iisdem montibus, alio tamen in loco ortum) ſupra, Metugen vero infra Iaromierzam; Worlicen, hoc eſt Aquilam, Laucznâ Chrudimcaque aliquanto prius auctum, ad Hradecium-Reginæ exhaurit. Inde converſo ad Aquilones itinere, Cydlinam ad Libicen, Mrlinam ad Nymburgam;

A 2 Gize-

* *lib. 55. Epitomes Dion.* † *Fabricius in ſuis rer. Miſnicar. libris.*

Gizeram itidem ex *Krkonoſsis* montibus profluentem, infra Tauſſinium, obvios excipit, atque ita inter compaſcuos lætosq; ſaltus, quaſi exſultabundus, Vultavæ, qui ab eo dignitate eſt ſecundus, ſupra Mielnicum occurrit. Eo vero iſtic, ut & brevibus interſtitiis illinc diſcluſo amne Beſſovca, recepto, Chablovcam ad Nucznicias, Ohrzen ſeu Oegram, à plaga Occidentali, ex quatuor fluviorum parente Pinifero monte longis erroribus venientem, ad Litomierziceam, Bilinam ad Vſtam, Plauczniceen denique & Badebacham ad Dieczinum combibit; indeque onuſtis annona, & rebus quodvis genus aliis, incolarum pariter & Miſnicorum navibus, ut & artificioſe in longam congeriem coagmentatis aſſerum, tignorum, oportunorumve foco lignorum, ſtruibus dicam, an ratibus, usque & usque fatigatus, per ſaxis rupibusq; horridarum convallium fauces, in Miſniam eluctatur.

III. Vultava ſeu Multavia ſimiliter, cujus inter amnes proxima eſt ab Albi dignitas, in plaga flatibus Africi obverſa, ex Lunæ ſilva Paſſavio finitima, paulo ſupra callem, quem aureum vocant, ebulliens, præter vicum Zelnavam, ad Ortum iter meditatur, ſed ob obſtantia Roſenbergæ montana ad Septentriones conver-

converſus, Crumlovum, & mox Cœnobium S. Coronæ dexter præterlabitur, receptoque Malcza, quem noſtræ linguæ homines *Malice* vocant, Budiegovicium adit. Progreſſus inde aliquantulum, Luznicen à lixivio dictum, ſinuoſum retroque ab opido Tabor ad meridiem flexum amnem, paulo ſupra Tynam excipit. Zwicoviæ vero propugnaculo, à Germanis, voce nobis peregrina *Clingenberg* dicto, propinquans, abſorbet Blanicæ mixtum Vatavam, cum quo communi, lignatoribusque Pragenſibus familiariter noto alveo nonnihil viæ emenſus, Sazavæ, ex Moravo limite venienti, non procul ab aurifodinis Gilovianis, Mizæ vero ſeu Mzæ ad cœnobium Zbraſlavinum (Aulam regiam Latine vocamus) junctus, & omnis generis, frumento inſuper, piſcibus, caſeis, ſale, & cætero commeatu onuſtis, ædificando aptarum arborum ratibus plerumque tantum non coopertus, Pragam Vrbium cæterarum matrem, medius interluit ac ſcindit. Inde vero ob lapideum, duodeviginti arcubus, & utrinque præaltis turribus inſignem, octingentos ſexaginta duos cubitos longum pontem, quo ſtratus ibi eſt, cum fremitu indignatus, per confragoſa ruit, tantisper dum (quemadmodum paulo ante

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dictum eſt) ſupra Mielnicum in Albim exoneretur.

IV. Fluminibus iſtis ac fontibus, addidit natura, regionemque beavit, non tantum calidis, verum & medicinalibus aquis. Thermas valetudinariis perutiles, ei eſt largita in locis, quæ Teplicium à calore, & à fervore *Wary* vel Caroli balneum vulgus vocat. Illis anno Chriſti 762. ſuum volutabro, has 1335. canis venatici caſu, ac pilorum ἐν τῷ ἐξαναζέματι ambuſtione, hominibus perhibent fuiſſe detectas. Cz'erna Hora, Lãdeccumq; ſimiliter, & *Tepla* tepidas habent undas. Acidis quoque fontium, Oegrani, Comorzanianiq; aquis multorum valetudinem eſſe adjutam eſt compertiſſimum. Talis olim non longe à Praga fuit fons miræ ſalubritatis ad Stechovicium. * Lacus & ſtagna (exceptis non adeo celebribus duobus vel tribus, quorum unum prope Moſtam ſeu Pontem, Germ. *Bryx* opidum, alterum ad Teplam, tertium vero ad Blatnam eſt) vix ulla ſunt. Piſcinæ tamen, quarum pleræque magnitudine lacus repræſentant, permultæ paſſim habentur, commendatisque ab exquiſita bonitate cy-
prinis

* *Bohuſl. Haſſenſt. Epiſt. ad Martinum Pollichium Med. D.*

ptinis, luciis, percis, & piſcibus id genus variis, abundant. Teſtis ejus rei eſt Pardubicena, Chlumecena, Trzebonæa, Rozdialovicena, Copydlana ditio, ubi, locorum dominis pecunioſa, temporibus ſtatis ſolet accidere piſcatio.

V. Ager Bojemus cultus eſt omnis, gleba pingui, & non niſi perpaucis in locis arenoſa; ſilvis, nemoribus, ſaltibus, pratis, lætiſſimus, frugum omnis generis tam ferax ac dives, ut eas cum vicinis Norici & Miſniæ incolis, luculento indigenarum emolumento, quotannis communicet. Vini ea terra nequaquam eſt ſterilis, id quod ad Pragam, Litomierziceam, Mielnicum, Launam, Vſtam, Chrudimam, aliisque aliquot in locis haud infeliciter, nec palato inſuave provenit, ita ut, dummodo ejus ne ſimus prodigi, & uſibus neceſſariis ſufficiat, & bonitate Moravico antecellat, Auſtriaco vero æquipolleat, quamvis ætatem ferre nequit. Nam qui poſt Silvium Munſterumque rei inexploratæ ſcriptores, de ejus auſteritate nugantur, vappa ut ſe proluant, probe commeruerunt.

Lupuleta humulo præſtanti nobilia cum alibi paſſim, tum præcipue ad Zatecium, Launam, Clatoviam, Vſtecam, ſolertia ſingulari coluntur. Hinc eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quod & cereviſia, alba (ut vocant) ſeu triticea, Pragenſis cognomento *popeniezni*, Brodenſis, Strzibrenſis; Acerba ſive hordeacea, Zatecenſis cognomento *Samecz*, Racovnicenſis, Slanenſis, Boreccenſis, Chomutovienſis, magnopere commendatur, & humulus in Bavariam, Voitlandiam, Miſniam, Luſatiam, exportatur.

Hortorum interea pomariorumque cura neutiquam habetur neglectui. Nam quia læta hîc, ac non infructifera eſt plantarum hortenſium & ſativarum æq; ac ſilveſtrium propagatio, læta luxurianſque omnis generis leguminum, olerum, herbarum medicinalium, odoriferarum, coronariarum, complurium etiam non ita pridem peregre allatarum germinatio, incolæ, ſuo quiſque loco operam dant, ut pomaria, hortos, viridaria, non modo ad uſus, ſed & ad delicias habeant quam inſtructiſſima. Aromaticas inter herbas, crocum non eſt herba ignobilis. Optimum id ſucco, odore, colore, fert hæc regio, cultura tamen ejus, utpote operoſior, non eſt apud quosvis promiſcua. Oleaſtros raros, ſed oleum, quod domeſticum eſſet, nec dum ullum hîc vidimus.

Cæterum in pratis & ſaltibus videre

eſt

eſt paſcentem pecoris pecudumque multitudinem ingentem, in ſilvis nemoribuſque permagnam ferarum ac volucrum abundantiam, ita ut nec pecuarios, nec venatores, nec aucupes, collocatæ in eam curam operæ poſſit pœnitere. Salem ſane regioni huic natura in facili eſſe noluit. Quamvis enim nec is prorſus ei ſit negatus, ut ætatis ſuperioris experientia ad Reginæ Curiam, olim vero ad Slanam Bilinamque docuit; quia tamen vel fontes juges non erant, vel impenſæ reditibus inveniebantur majores, diſturbatæ ſunt officinæ, ac ceſſarunt operæ, ita ut partim ad Bavarici, partim ad Saxonici ſalis uſum reverti, ſatius fuerit viſum. Defectus tamen hic compenſatur divite foſſilium cæterorum, metallorumque ubertate. Nec auri, nec argenti, nec ſtanni, nec cupri, nec plumbi, nec ferri, nec argenti vivi, nec ſulphuris, nec aluminis, nec nitri, nec vitri nobis deſunt fodinæ ac officinæ. Eruitur autem aurum ex fodinis Gilovianis & Cninenſibus, eluiturque ac eliquatur ex ſabulo in aquis Tetinianis, Vatavæque amnis volutato; argentum inprimis Cutnæ, Ioachimi-valle, Prziſeznicii, Rudolphii, & aliquot Suſſicæ vicinis locis, quandoque etiam Przibramæ; ſtannum, Crupecæ & Slavcovi, ſeu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Slaccowaldi, ferrum Zdechoviceis, Comarovl, Nyzburgi, & alibi: Cuprum vero, ut & plumbum, plerunque etiam inter argenti ſtannique venas reperitur. Aluminis officinas Borecum, vitri Krzivocladena ditio, Heralecium, Cragevicium, Bircoſteinum habet. Habemus domi marmoris, molariumque latomias: habemus calaim, amethyſtum, ſmaragdum, ſapphirum, jaſpidem, qui in montibus Krkonoſſis, ut & alibi, inter cotes metallicas inveniuntur; habemus varias, eaſque raræ elegantiæ gemmas, quæ ex conchis propter Horazdegovicium in amnis Vatavæ profluente collectis, eximuntur; habemus flammam ſcintillatione imitantes carbunculos, (vulgo *Granaty*) qui exportatæ è puteis Podſedicianis ac Strzebivlicianis ſaburræ glareæque permiſti, crebris percolationibus aqua elavantur, ac perpurgantur. Nonnihil etiam referri poſſet de ea regionis dote, quod à venenatis, raptoque viventibus animalibus, multo quam regiones cæteræ eſt ſecurior ac expurgatior. Vrſi enim ac lupi ſævæq; id genus beſtiæ non adeo ſunt in ea multæ: ſerpentes & ſcorpiones rari, dracones nulli. Quæ quoniam ad rem non magnopere faciunt, in iis percenſendis, animum ad alia vertenti mihi eſſe prolixiori nec libet, nec expedit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. II.

De Bojemiæ Diſtrictibus, Opidiſque & locis potioribus.

I. QVanquam Moravia, Sileſia, & Luſatia ſunt provinciæ coronæ regni Bojemiæ jam olim concorpores, & quamvis non ſimus neſcii, quod in Bavaria, ut & in Franconia ac Miſnia, perquam multæ ſunt ditiones quæ ad clientelam regni Bojemiæ pertinent, quarum nihilominus Vſurpatores ac Inſeſſores contra quam Vaſallos decet, fidem ac reverentiam Majeſtati Principum Bojemiæ debitam, jam dudum vel prorſus negligunt, vel parum comiter colunt: de iis tamen plene diſſerere nec hujus loci, nec noſtri inſtituti eſſe judicamus. In ſola ergo Bojemia commorabimur. Ejus autem ſupra memoratis finibus circumſcriptæ, aliam quam nunc eſt, apud veteres fuiſſe diviſionē, pauci inter noſtrates ſunt qui neſciant. Veteres eā aliquando in Przedlabianam & Zalabianam, ſeu, quod idem eſt, in Cis-Albinam, & Trans-Albinam, & utramque in aliquot territoria, ſunt partiti: aliquando in dynaſtias ſive toparchias, Caurzimanam, Boleſlavienſem, & Lucenſem, ſeu Zatecenſem

cenſem dividebant. Wyſſehradum tamen gentis totius principi cum imperio ſupremo reſervabatur ſemper. Carolina tandem partitio, quæ longo poſt tempore, Carolo Regi, Imp. eius nominis IV placuit, publicè eſt approbata, ea quæ hactenus obtinet. Diſpertitus is eam eſt in provincias, ſeu, ut uſitato loquimur, in diſtrictus quindecim, eoſque, ſuo quemque cognomine, majorem partem à primariis iſtic urbibus cognominavit, videlicet

1. *Pragenſem,* 2. *Kaurzimenſem,*
3. *Hradecenſem,* 4. *Chrudimenſem,*
5. *Czaſlavienſem,* 6. *Bechynenſem,*
7. *Vultavienſem,* 8. *Podbrdſcenſem,*
9. *Trachenſem,* 10. *Pilznenſem,*
11. *Racovnicenſem,* 12. *Slanenſem,*
13. *Zatecenſem,* 14. *Litomierzicēſē,* &
15. *Boleſlavienſem.* His nihilominus ſuperadditi jam ante Caroli ætatem fuerunt, peculiaribus viventes inſtitutis, ab Ortu ſolſtitiali Comitatus Cladſcanus ſive Glacenſis, ab Occaſu æquinoctiali territorium Hebanum ſeu Egranum vel potius Oegranum, à ſolſtitiali Loctenſe ſeu Cubitanum, ita ut diſtrictus omnes duodeviginti ſint numero. Omnium in his (ut res humanę ſunt) urbium, arcium, caſtellorum, opidorum, vicorum, variæ, me hercle poſſent notari, nunc blan-

entis, nunc ſævientis fortunæ viciſſitu-
dines, varia nunc incrementa, nunc de-
crementa, quæ tamen ego diſertiori, &
re libraria inſtructiori inter popula-
res meos alicui voluminis magni ſcripto-
, relinquo poſt me memoranda: com-
pendio tantum, Minervaque rudi, quæ
ad manum, & in hominum ore ſunt,
quæque inſtituto huic meo conveniunt,
ci committere connitar.

II. Pragenſi diſtrictu nihil amplius
quam totius regionis caput Praham, ſeu,
quod perinde eſt, Pragam, ob ejus tum
magnitudinem, tum prærogativas non
vulgares, tum populi multitudinem,
complecti placuit. (*Comit. Ann.* 1569.
1579.) Nomen Vrbi primi conditores
Slavica voce *Práh*, quod limen ſonat,
dederunt. Libuſſa enim, ut perhibent,
vates ac princeps Bojemiæ, cum animi
cauſſa Wyſſehrado egreſſa, celſo quo-
dam in monte conſediſſet, & in Vultavæ
ſinuoſum inter rupes profluentem de-
ſpectans aptum Vrbi condendæ locum
circumſpiceret, de mariti Przemyſſi Du-
cis aſſenſu, veteres Caſurgis ſolo olim
æquatæ Vrbis ruinas inſtaurare conſti-
tuit; ambigenſque de indendo ei nomi-
ne, nonnullos ex miniſtris, qui tum ade-
rant, amandat, &, Ite, inquit, per ſaltus
iſtos ad villã quam videtis, cumq; vene-
ritis

ritis ad locum quo Bruſca rivulus à V
tava abſorbetur, lignatores quos habe
tis obvios, quid agant, aut quid fab
cent, interrogate, quodque reſponden
ad me referte. Obſequuntur princi
dicto miniſtri, duoſque ſive fabros, ſ
lignatores ſecuribus eo in loco arbor
ſternentes offendunt, quos humani
alloquuti, ecquidnam moliantur, roga
Reſpondentibus iis, limen ſe fabrica
ros; ad Libuſſam revertuntur, eiq; qu
à fabris reſponſum fuit, renuntiant. V
tit in omen nuntium Libuſſa, &c, Fe
id, inquit, fauſtumque ſit, quod de lim
nuntiatis. Vrbs quam ſtatuimus *Pra*
vocator. Plerunque enim fit, ut in d
mum ingreſſuri, niſi proni caput in
nent, in limine ipſo impingant. Sic ſi q
Vrbis hujus noſtræ hoſtis olim, qua
amicus eſſe malit, nec eam pronus ve
retur, ſuo ipſius malo id attentabit.
cta ergo ſunt Pragæ fundamenta (an
723.) in læva Vultavæ crepidine, ad p
dem Petrzini Suillique montium, Pr
myſlo medias inter operas ad opus m
turandum ſingulos cohortante. Et omn
quidem principi gratificaturi, certatim

—— *inſtant operi regniſque futuris*

ſed rudis tamen ex limo maceriaq
fuit iſta ſubſtructio, quæ nihilominus ſ
lertibus principum commonefactionib

ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tempore poſteriore ab incolis & augebatur, & communiebatur, & nitidior, ſplendidiorque reddebatur, uſque dum in eam, qua nunc conſpicitur, tum amplitudinem, tum pulchritudinem paulatim aſſurgeret. Tres enim, quæ nunc ſunt, ejus Vrbes, neque uni omnes tempori, neque uni principi accepta ferunt vel originis ſuæ primordia vel incrementa. Nam cum prior illa, cujus conditores Przemyſlum cum Libuſſa fuiſſe docuimus, quæque poſtea Minor vocari cœpit, capiendæ omni populi multitudini non ſufficeret, nec hinc aquis, inde montibus clauſus Vrbis locus dilatationem ferre commode poſſet, Mnata princeps exſtructam ab avia in Suillo monte ligneam domum amoliri, & ſubvecto ex Petrzino monte lapide, Vxori Strzezyſlavæ, ejuſque gynæceo arcem peramplam pariter & nitidam erigi juſſit, quam noſtra adhuc ætate, ſacris æque ac profanis ædificiis ornatiſſimam, Hradczaniſque pereleganti opido locupletiorem factam, in ſubjectam triurbem Pragam deſpectantem cernimus. Magnam etiam populi partem in adverſam Vultavæ ripam tranſtulit, & exciſo nemore, condendæque Vrbi majori fundamentis, aſcendente (ſi M. Nicolai SSudi obſervationi credimus) Scorpionis ſigno in

plano

plano poſitis, primus Vultavam ponte li-
gneo junxit. Modicam tamen vidit mul-
titudinis iſtius in ædificando induſtriam:
donec ab ejus exceſſu Vogeno filio re-
rum potiente, accita ex Minore Vrbe
major populi turba, manum operi ad-
movit, & ductis in obliquum, inde ab
amnis crepidinibus, per mille fere & du-
centos paſſus, profundiſſimis ex parte
meridionali foſſis, eam brevi & capa-
ciorem, & munitiorem, & populoſio-
rem, ac ædificiorum frequentia ſplendi-
diorem fecit. Ab eo tempore ætas ho-
minum omnis Majorem hanc Vrbem
nunquam deſtitit excolere, ædificiiſque
cum publicis tum privatis, ſacris & pro-
fanis, incrementa ei nitoremque majo-
rem addere. Krzezomyſlus princeps,
exſtructa intra ejus muros verſus orien-
tem magnifica Corte, frequens ipſe quo-
que, ut & poſt eum principes plerique
omnes, uſque ad Vladiſlai II. tempora
eam incolebant.

Carolus tandem rex, Imp. Romano-
rum ejus nominis IV. (præterquam
quod eam ſtudiorum liberalium Vniver-
ſitate exornavit) volens Wyſſehrado al-
teri regis palatio, propiores habere ci-
ves, de aſſenſu Senatus Pragæ Majoris,
ductis prius inde ab arce verſus Orien-
tem uſque ad Porzicio villæ proximam

Vultavæ

Vultavæ ripam, validis & per certa intervalla turres præaltas ſuſtentantibus portis ac mœnibus, Vrbem quæ Nova vocatur, cœpit condere, Ann. 1348. Quæ ut maturius exſurgeret, multis propoſitis immunitatibus, poteſtatem publice quibuſvis fecit in Vrbe à ſe fundata, quam Carolinam vocari voluit, ædes novas conſtruendi, ac eadem propemodum, qua Praga Major gauderet, libertate legibuſque vivendi. Allecti ergo cum alia loci oportunitate, tum inprimis hortorum frequentium amœnitate pler ique, præſertim materiarii, ferrarii, & id genus vicinos pulſibus aſſiduis inquietantes opifices, quin & non pauci quietioris vitæ homines, lares iſtic ſibi ac domicilia figebant, ita ut non multis intra annos Novæ iſtius Vrbis ea, quæ nunc conſpicitur, facies apparuerit.

Hæc igitur fuit Minoris, Majoris ſive Veteris, & Carolinæ ſeu Novæ, Vrbium Pragenſium origo ac incrementa.

Quæ vero, cum ſecunda, tum adverſa cujuſque fuerit fortuna, quoties fuerint variis bellorum motibus concuſſæ, flammiſque & Vultavæ eluvionibus fœdatæ, peſtis, famiſque calamitatibus afflictæ, diſſerere eſſet longum, neque huic inſtituto ac loco fortaſſe magnopere cõgruit. Vnicum eſt, quod hîc libet adjicere,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

poetæ noſtratis, Petri nempe Capella
editum de Praga epigrammatium, ſic c
nentis;

Lignea *prima fuit*, *poſuit cum lim*
na PRAGAE
Iam tum ſurgenti prima LIBVSS
ſuæ:
Marmorea *inde ſtetit, poſtquam ſup*
æthera turres
Extulit, *& magnas luxurioſa d*
mos.
Iam non Marmorea eſt, non Lignea, *a*
aurea *tota*
Continua facta eſt ſede RODOL
PHE *tua.*

Splendoris nihilominus iſtius no
parum Vrbi huic detraxit, primum Paſ
ſavini, (*ann.* 1611.) poſtea Bucquojia
ni, (*ann.* 1620.) & nuper Saxonici mili
tis irruptio, (*ann.* 1632.) quarum pri-
ma fuit Vrbs Minor per menſes duos
vexata; ſecunda opes ditiorum expila-
tæ; tertia domus pluſquam mille trecen-
tæ, intra ſemeſtre vaſtatæ, armamenta-
rium regium evacuatum.

III. Praga ad Ortum tendentibus,
primus ſe offert diſtrictus Curimenſis,
vel potius Caurzimanus, ab omnium
hujus regionis vetuſtiſſima Vrbe Caur-
zima ſic cognominatus. A vulgo voca-
tur *Kaurzimsko*. Limes ejus ab Occi-
dente

nte eſt Vultava, & ab eo cognomina-
 diſtrictus; à Septentrione Albis, ab
iente diſtrictus Czaſlavienſis; ab Au-
o diſtrictus Bechynenſis. Sunt in eo
eræ regni Vrbes Caurzima, Colina,
Broda cognomento Bojemica. Opida
æ cum omni vicino agro in Regis pa-
monio cenſentur, ſunt Gilovia cum
rifodinis, Brandeiſum, ſive Brundu-
um, cum arce Albi imminente, Coſte-
ium ad Albim, loco à natura commu-
to, Schelacovicæ, Zapæ, quæ me na-
entem prima vidit, vicinæ, Sadſcaque.
obilitatis autem ditione continentur
im agro ſuo, Libna, Cleczanum, Chwa-
rubæ, Cloninum, Przerovum, Cluczo-
um, Caunicæ, Cerhenicæ, Zaſmuky,
olodegæ, Aurzinoveſium, Ratagæ,
ernberga, Coſtelecium in edito colle
pra ſilvam quæ nigra vocatur, Pyſſeli,
Iradecum ſeu Caſtellum ad Sazavam,
iſſino, arces partim ſolæ, partim cum
pidis, & Domaſſinum, Beneſſovum-
ue opida: Cœnobium hîc unum eſt,
bbatia clarum, monachorum Ordinis
enedictini, quod ad D. Procopii ſupra
azavam vulgo vocamus, Brzetiſlai II.
Ducis opus. Sacra in eo, inde à princi-
io, Slavica, non Latina, vel ulla pere-
rina lingua peragi erant ſolita. Tractus
ic ſilvis abundat, ex quibus reciſæ arbo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

res ſecundo Sazava Vultavaque Praga
& ultra in cæteram Vultavæ Albique
jacentem viciniam ſubvehuntur. Eſt
ſilva per quam Praga Brodam eunti
iter habere eſt neceſſe, & quæ *Fidr*
vocatur, latrociniis eo uſque infamis
cum locum furibus obnoxium no
volumus, proverbio, *Geſt tu co na Fid*
ey, dicere ſoleamus. Inter regias ſeu
gni Vrbes liberas eſt, ut dixi, Caurzi
Vrbs cæteris vetuſtior, quæ à voce *K*
rziti, quod Latinis eſt *fumare*, nom
accepit. Lechum enim fratrem Cze
Ducis, cui ſuam gens noſtra origin
fert acceptam, perhibent paulo poſt qu
à noſtratibus ora hujus regionis q
circa Rzipum, ſeu Zrzitum montem
coli eſſet cœpta, propterea quod age
omni ſociorum fratris utriuſque mu
tudini neutiquam ſufficiebat, à fra
Duce feciſſe ſeceſſionem, converſumq
ad Eurum cum ſuis, bidui itinere perv
niſſe ad locum quem inter nemora, l
figendo jam ante deſignarat. Is ut
frater ejus eſſet neſcius, ex compacto
tertio à profectione ſua die, Sole necdu
orto, nemus proximum, quod in edi
fuit, ſuccendit, tanta excitata flamma,
ejus fumum fratri ſociiſque in mon
Rzipo conſpicuum eſſe neutiquam dub
tarit. In nemoris ergo flamma fuman
abſump

[ſ]umpti ſolo, mox ædificari cœptam
[ur]bem ex eo Caurzimam vocari vo-
[lui]t; quæ quia in agro ſita eſt frumenti
[fer]aciſſimo, pomariiſque aptiſſimo, ma-
[tur]e non ſolum domorum populique
[fre]quentia, ſed & vallo maceriaque, ad-
[ver]ſus vim hoſtilem oportuna, inclaruit.
[Pr]æfuiſſe illi fertur Lechus priuſquam in
[Po]lonia conſediſſet, per annos plus mi-
[nu]s viginti. A cujus diſceſſu Borziſlaus
[Cr]ogi filius, rerum iſtic de Croci princi-
[pis] aſſenſu potitus, ditionis fines quaqua
[ve]rſus prolatabat, ideoque dynaſta Caur-
[zi]menſis audiebat. Hæredem is ac ſuc-
[ce]ſſorem accepit Mſtibogium, deceſſo-
[ris] exemplo principum in Bojemia ami-
[ci]tiam reverenter, dum vixit, colentem.
[Ei] defuncto ſurrogatus eſt Rozhonius
[fil]ius, vaſti ac inquieti ingenii juvenis;
[q]ui & Caurzimam munire, & princi-
[pu]m Bojemiæ fortunæ in occulto invi-
[d]ere, nunquam deſtitit. Nec paterna
[co]ntentus dignitate, princeps à ſuis, non
[d]ynaſta, vocari voluit. Brevi etiam poſt,
[m]ota Nezamyſlo principi de finibus
[co]ntroverſia, quod jure nequiit, armis
[o]ccupare tentavit, non contemnenda ta-
[m]en ſuorum ſuaque clade. Captus ete-
[n]im, Nezamyſli victoris mandato, na-
[s]o mancus domum redire, alienoq; abſti-
[n]ere cogebatur. Cui ſine prole decedēti à

Caurzimanis Slavomilus frater ſucceſ-
eſt datus, qui ditionem, Moravorum
ruptionibus aliquanto jam tempore
noxiam, parumque ſecuram Horzeſ-
filio reliquit. Horzeſlaus homo abje-
animi & meticuloſus, cum Moravi g
ſatores Caurzimæ aliquando immi-
rent, eique excidium minarentur, mi-
ad eos legatis, ſeque ſuaque eorum
teſtati permittebat. Quem ii poſt
die ad ſe in caſtra evocatum, ſupp-
cemque factum, exocularunt, vaſta-
que omni agro, in Wyſſehradenſe
viciniam excurrerunt. Sed à Mn
principe magnis animis rejecti, c
dibuſque multiplicibus affecti, ab i
quietanda Bojemia abſtinere & Hor-
ſlao excæcato ditionum ejus poſſeſſi-
nem pacatam relinquere ſunt coacti.
longæva certe ac diuturna fuit Horz-
ſlai, ſicut vita, ita & gubernatio. Q
tandem eam ad Doliſium transmiſit. D
liſio res moderante, ingens Caurzima
invenit infortunium. Exorto ſiquide
ex negligentia incendio domeſtico, to
à fundamentis, una cum factis è macer
munitionibus omnibus, conflagravi
Ope tamen ac opera Doliſii, in alium lo
cum tranſlata, auſpiciis melioribus in
ſtaurari, & *Zlicsko* vocari cœpit. Validu
ſane murus circum eam tum ſtatim fu
incho

nchoatus: verum ut ædium urbicarum ubſtructiones, ob civium diſſidia ſive eſidiam tarde aſſurgebant, ita & Doiſii, Zliciique filii mortibus

—pendebant opera interrupta, minæq;
Murorum ingentes.

Vix tandem Craſnico, ab obitu Doliſii patris rebus impoſito, operæ ſunt perfectæ, & urbs inſtaurata. Fuit autem Craſnicus vir ſupinæ temeritatis, & lingua quam manu promtior, qui ratus ſe jam in novis Caurzimæ ſuæ munitionibus infortunii omnis ſecurum, Neclanum principem, alibi tum occupatum armatus laceſſere, & ducatum ejus prædis abigendis percurſare pro ludo habuit. Sed miſſa adverſus ipſum à Niclano valida militũ manus, ducibus Wſſebogio & Coldogio (quorum ab illo pleraque ditionis ejus loca vaſtata fuerunt; ab hoc vero Caurzima ipſa expugnata ac direpta) fortunis eum omnibus evertit, fugaque latibulum apud Moravos quærere compulit. Venit ergo tum in Przemyſlææ ſtirpis principum manus, Caurzimana præfectura, quæ Leſlao, ex procerib⁹ uni, à Neclano fuit commendata. Eo ſine liberis poſt decimum præfecturæ annum fatis concedente, ab Hoſtivito principe Mſtibogio fratri conceſſa, ejus, Drzſlai filii, ac Hoſtivodii ne-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

potis imperiis annos fere octuaginta regebatur. Cum autem Hoſtivodius jam ſenex & improles, Moravorum graſſatorum metu præfectura abiiſſet, vitamque, incertum quo in loco, finiſſet, dynaſtia omnis ad principes Bojemiæ recidit, ac cum Wyſſehradenſi ducatu penitus coaluit. Caurzima vero urbs, ſemper pari cum cæteris liberis ſeu regiis urbibus dignatione fuit, *Ann.* 959.

Intra duos à Caurzima lapides abeſt urbs *Colina*, quæ à quibusdã Colonia noſtra dicitur. Ædificarunt eam veteres ad ſiniſtram Albis latus, nomenq; ei à ſudibus, quæ *Koli* vocamus, indidiſſe videntur. Natus in ea fuit, (*Ann.* 1397.) ſummo quondam in Academia Pragenſi magiſtratu functus M. Stephanus dictus de Colonia, primus Verbi Dei in templo Bethlehemitico Pragæ Miniſter, qui M. Ioh. Huſſum aliquanto poſt accepit ſucceſſorem. Item M. Iohannes Colonius, qui Euangelici Conſiſtorii Pragæ Adminiſtrator fuit, (*Ann.* 1555.) & Matthias Borbonius Doctor Medicus. Propter ea autem quod à magna Iudæorũ multitudine habitaretur Colina urbs, à plerisque per ludibrium Iudæorum nidus appellatur.

Ab hac occaſum verſus tertio, à Praga vero quarto lapide diremta, ſubortoque

nuper

nuper per imprudentiam incendio, flammis tota cũ tribus templi turribus, cumq; curia prorſus abſumta, (*Ann.* 1627.) ſtat in plano *Broda* cognomento *Bojemica*. Tempus ejus conditæ eſt in incerto: ſed nomen tamen ei ex eo datum eſſe ferunt, quod cũ Wyſſehradenſes Caurzimanique iſtis in locis armis infeſtis non ſemel inter ſe concurriſſent, fuſoque in ſanguine pedes equi pariter & homines merſaſſent (quod vernacula noſtra lingua *Broditi* dicimus) municipium iſtic inter Prziſtaupinam, Tuhorazam, Tuclacamque vicos, ab eventu ſimili (nempe ab accedendo, acriter feriendo, genuflexioneque) nuncupatos, aliquanto poſt ædificatum, à merſatione iſta ſeu vadatione cruenta, Brodam vocari voluerunt. Fuit olim ſub poteſtate Archiep. Pragenſis. Cinxit eam muro Erneſtus Archiepiſcopus primus; cæteris urbibus regiis, diplomate ſingulari eam in rem dato, accenſuit Rex & Imp. Sigiſmundus, *Ann.* 1437. In ejus vicinia propter vicum Hrzibũ, commiſſum olim fuit memorabile illud prœlium, quo hauſtę ex M. Ioh. Huſſi concionibus ſcriptisque, & indefeſſo ſtudio excultæ purioris Euangelii doctrinæ ſequax & tenax Taboritarum, ut vocabant, bellatorum multitudo, à Compactatorum ſociis, pontificiis ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Calixtinis popularibus ſuis, ultima clade eſt deleta. Et quia venientibus ex Moravia, inferiore Auſtria, Vngariaque viatoribus, aſſidue, ut Colina, ita & hic locus teritur, ratio ipſa dictat, non pauca memoratu digna utrobique accidiſſe, quæ tamen ſive majorum incuria, ſive fortunæ iniquitas, mihi & poſteritati hactenus invidit.

IV. Digreſſi ex Caurzimenſi diſtrictu ad Ortum hybernum, veniamus in peramplam ſituque admodum amœnam provinciam ſeu diſtrictum Hradecenſem, qui vulgo *Hradecſko*, à primaria ſimiliter iſtic urbe Hradecio-Reginæ, cognomentum eſt ſortitus. Circumſcribitur autem is ab Occidente diſtrictu Boleſlavienſi, ab Aquilone montibus Krkonoſſis & ſilvis ad Sileſiam pertingentibus, ab Ortu Comitatu Cladſcano Moraviæque plaga ſeptentrionali, ab Auſtro denique diſtrictu Chrudimenſi. Sitæ in eo ſunt liberæ urbes, Hradecium, Iaromierza, Bydzovum, Trutnovum ad Vpam, & Dwurum ſeu Curia, quæ Reginarum Bojemiæ ſunt dotales. De Regis patrimonio ſunt Podiebradæ arx & opidum cum omni ſuo agro, vivario, multa ſilva ac piſcinis. Has inter maxima per integrum fere milliare quaqua verſum diffunditur, & *Blato* dicitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Albis opidum id à parte occidua alluit. In nobilitatis bonis cenſentur cis Cydlinam Dymocuræ, Copydlenum, Veliſſus, Chlumecium; ultra Cydlinam vero Gitczinum, quod nuper à recens creato Fridlandiæ Duce dilatatum & mirifice exornatum, Cumburgum, Gilemnice Schatſlerzum, Adrſpachum, Peczka, Coſta, Smirzicæ, Nachodum, Novo-Hradiſstium, Opocznum, Boruhradeca, arces, partim ſolæ, partim cum opidis: opida denique Tynecium, Zizelicium, Bohdaneczium, Horzicæ, Wrchlabium, à vicinis Albis ſcatebris vocatum, Hoſtinnæum, Police, Dobruſca, Trzebochovicium, Solnice, Rychnovum, Coſtelecium, & Vſta ſeu Oſtia, ſub Aquilæ fonte, & ſi qua ſunt alia.

Opulenta hîc quoque eſt Abbatia & Cœnobium monachorum ſectæ Benedictinæ ab Abbate Brzevnovienſi Paulo Bavaro ad limitem Sileſicum, Iohannis regis ævo fundatum, & Volframi cujusdam nobilis patrimonio dotatum, cui Braumovio eſt nomen. In ejus territorio (ut hoc obiter attingam) poſtremis Rudolphi II. regis temporibus, & quamdiu Matthias rex regno præfuit, gliſcebant excitatæ ob Teutono-Lutheranorum, (qui Slavicam linguam prorſus jam ex ea ora exterminatunt) per Romani-

ſtas

ſtas atrocem in religione inquietationem, acerrimis Pontificiorum pariter & Euangelicorum regni procerum diſceptationibus nutritæ turbæ illæ perniciosiſſimæ, quæ bello flebili nuperæque nec unquam ſatis deplorandæ, puriorem doctrinam amplectentium Bojemorum, ab Imp. Ferdinand. II. ad Pragam acceptæ cladi cauſſam ac principia dederunt, *Ann.* 1620.

HRADECIVM, Vrbs in hoc diſtrictu primaria ad Albis & Vorlices Aquilæ Latinè confluentem loco editiore ac perquam amœno, à Dobroſlao illuſtri quodam dynaſta cōdita eſſe perhibetur, *Ann.* 782. Vrbs eſt ampla ſatis elegans ac populoſa, à Praga & Cutna Pilſnaque dignitate proxima. Nomen traxit à *muniendo, quod homines noſtri *Hraditi* dicunt. Vocatur vero Hradecium-Reginæ, tum quia Reginarum Bojemiæ eſt dotalis, tum ut ab alio Hradecio, quod Henrici vocamus, diſcernatur. Deſtinata ac in uſumfructum olim fuit data, (*Ann.* 1055.) à Brzetiſlao I. filiorum natu minimo Iaromiro, jam tum Epiſcopo Pragenſi à Duce patre deſignato, à Vladiſlao vero I. Duce, Sobieſlao fratri, *Ann.* 1115. Sed poſteriore tempore Reginis Bojemiæ dotis titulo attributa, nunquam inter Vrbes dotales connume-

numerari eſſeque primaria deſiit. Arx in ea fuit latere cocto non ineleganter ædificata, in qua Reginæ, Richſa-Eliſſa totos annos triginta, quibus marito Wenceſlao II. Regi vidua ſupervixit, itemque Eliſabeta Caroli Cæſaris vidua annos quindecim domicilium habuere, & vitæ finem fecere. Eam tamen arcem incendio aliquanto prius deformatam, opidani ipſi tumultu excitato, diruerunt, ita ut ad hoc usque tempus nitori priſtino nequeat reſtitui, & niſi judicum ſingulari tribunali, de quo ſuo loco * erit dicendum, nobilitaretur, jam dudum vaſta deſertaque in ruderibus jaceret. Schola in hac urbe ſemper frequens fuit, liberaliumque artium ſtudiis celebris, templa ſimiliter intra & extra mœnia aſſiduo verbi divini præconio perſonātia, inprimisque primarium, quod Spiritui Sancto eſt conſecratū, & ArchiDecanatu inſigne. Viri docti nati hîc quoq; ſunt M. Marcus, & M. Petrus de Gretz, Acad. olim Profeſſores Pragæ, Cyprianus Leovicius, & Sſindelius Mathematici, Ioh. Balbinus, & Vitus Orcinus Poetæ. Inter alia commendantur à bonitate preſſi in hac vicinia verſicolores caſeoli. Sorores urbis hujus, ut dixi, ſunt, *Iaromierza* in

* *Infra cap. 15.*

za in loco ubi Albis Vpam haurit, ſive à Iaromiro principe, ſive ab eo quod *Yaro mierziti* (Ver metiri) dicimus; *Bydzovum* ſimiliter à Bydo conditore; *Trutnovum* vel potius Trudnovum, ab eo quod *trudno* (ægrimoniam vel τὸ μοχθηρὸν) notat; *Dvvurum* denique, hoc eſt curia, à conventibus quos Reginæ olim iſtic cum ſuis agitare conſueverunt, cognominatæ regni urbes liberæ. Diſtant illæ à Hradecio, Iarzomierza ſecundo, Bydzovum, ut & Dwurum tertio; Trudnovum fere ſexto lapide.

V. Dici de ſe vellet, utpote his locis contiguus Comitatus Cladſcanus ſive Glacenſis; ſed quia ſingulare is quippiam ſibi vendicat, de eo, loco demum quindecimo placet diſſerere: nunc aggrediemur diſtrictum Chrudimenſem, quem Hradecenſis provincia à Borea attingit, quique orientali ac auſtrali ſuo limite Moraviam reſpicit, occidentali vero diſtrictum Czaſlavienſem. Vulgo *Chrudimſko* dicitur à Chrudima urbe. Sunt in eo liberæ eædemque Bojemiæ reginarum dotales urbes Chrudima, Paumbergæ vitiferis collibus decora, Alta-Myta, & Policzka.

Chrudimam à Chrudo conditore, *Altam-Mytam* læto delicatisque oportuno loco ſitam, ab altis cæduæ ſilvæ caudici-

bus,

us, *Policzkam* denique à tendiculis
ocatam nonnulli ferunt. Incola Mytæ
uiſſe olim putatur Cugeba quidam, ho-
no inſigniter, atque eo usque ſtupi-
us, ut proverbio vulgari locum ineptiis
ecerit, quo deſignaturi hominem inſul-
um, ſolent dicere; *Neni nez Kugeba z
Meyta*. In patrimonio Regis hîc ſunt,
itum in monte, ſubjectamque quaqua
erſum planitiem ex alto deſpectans pro-
ugnaculum *Kuneticſka hora* ſive Cu-
aci-Mons, itemque Pardubicæ arx ad
Albim cum ſplendido egregieque muni-
o opido, ita ut nobis in proverbio ſit:
Splendet inſtar Pardubicii. Ditio eſt cum
ob ſaltuum venatu aucupioque, tum ob
piſcinarum, quæ quadringentæ præter
propter numerantur, piſcationi opulen-
tæ juxta & voluptuoſæ accomodatiſſi-
marum, Rege haudquaquam indigna.
Regiæ etiam huic ditioni paret Przelau-
czium opidum ad Albim, jam pridem ob
litem quandam ſententia iniqua perinde
ac ridicula, ad XVI. Calend. Mart.
(*Ann*. 1598.) deciſam, deridiculo vulgi
obnoxium. A nobilitate tenentur arces
Mieſtecium-Hermanni, Chraſtû, Chol-
ticium, Chrauſtovicium, Coſſumberga,
Rychumburga, Chocena, Brandeiſum
ad Vorlicen, Novo-Hradæ, Crucebur-
ga, Raubovicæ, Byſtrus, Ziumberga,
Roſycæ,

Roſycæ, Worle, Aurzeczicæ, Svogeſ[illegible]
cæ, Moraſſicæ, Dobrzicovum, Zam[illegible]
ſcus, Auherſcum, Geleninum, Przebo[illegible]
va, Landeſcorona, & quæ Epiſcop[illegible]
quondam fuit celebris, civitas etiamnu[illegible]
arxque non obſcura, Litomyſslæa. Vit[illegible]
officinæ hîc quoque ſunt ad Heral[illegible]
cium & Wrziſtum. Tractus præter[illegible]
hic, ut & Hradecenſis totus, equoru[illegible]
fætura cæteris anteit.

VI. Ad occaſum attingit Chrudimen-ſem hanc provinciam diſtrictus Czaſla-vienſis, cujus fines obvertũtur à Septen-trione diſtrictui Hradecenſi, ab Auſtr[illegible] Bechynenſi ac Moraviæ parti, ab Occaſ[illegible] provinciæ Caurzimenſi. Vernacula no-ſtra lingua *Czaſlavvſko* vocamus ab ur-be Czaſlavia. Regias hîc & liberas urbe[s] habemus Cutnam ſive Montes Cutnæos & Czaſlaviam.

Cutnæ nomen quę dignitatẽ poſt Pra-gam prima eſt urbs, pleriq; volunt origin[e] eſſe Germanicũ; id quod alii à voce *Gutt*[illegible] quod opes, alii à voce *Kutte*, quod Cucul-lum notat, deducunt. Verũ mihi M. Lau-rentii Sarcãdri primarię Cutnenſiũ ſcho-læ quondam Anteceſſoris placet judiciũ, qui innixus fidei vetuſtorũ quorundam monumentorum nomẽ hoc ex noſtrate voce *Kutiti*, quæ ſignificatione ad id, quod Latini fodicando ſeu ſcalpendo ve-

ſtigare

igare dicunt,aliquo modo accedit. Nam uia Cutna eſt urbs metallica,* in qua ex epertis Wenceſlai II. Regis ævo fodiis argentum, cuprumque præſtantiſſinum permultis jam hominum ætatibus, d hæc usque tempora magna copia euitur, ita ut montis iſtius tricollis viſcea, nunquam intermiſſis foſſorum opeis, noctes atques dies perreptentur, tunlantur, fodiantur, ſcalpantur, ex eo *Kutna Hora*, ſcite admodum ac convenienter nomen inveniſſe eſt cenſenda. Tanta olim fodinarum iſtarum erant divitiæ, ut Romanorum Imp. Albertum Wenceſlao regi, ex amico neceſſitudinibus conjuncto, hoſtem fecerint, ac ingloria ad arma concitarint, (*An.* 1304.) Henricum Carinthium (*Ann.* 1308.) ad expilandum regnum proritarint, à Ziſca, cum eam Sigiſmundo Imp. præripere, eoque belli contra Huſſitas gerendi nervum abſcindere ſatageret, AntiChriſti crumenæ, à Georgio rege pera ſacculusque ſuus, cognominatæ fuerint. Hodie quamvis non æque affluant, luculento tamen nihilominus cultores ſuos beant lucro ac emolumento. Vrbs Cutna eſt ab oneribus publicis immunis, & jam inde ab Iohannis regis temporibus,

---

* *Michoviens. Polon. rer. lib. 4. c. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

(*Ann.* 1338.) percuſſo arctiori, ac quod Rhodios inter & Athenienſes, olim viguit ſimili quodam fœdere, cum Majori Praga in unam quaſi civitatem coiit, ut nempe qui civis eſſet Pragenſis idem jus haberet civitatis Cutnenſis, & qui eſſet civis Cutnenſis, gauderet etiam jure & civitate Pragenſi. Emendis vendendis hæreditariis ſeu allodialibus in regno fundis, poſſeſſionibus, ac ſolo cohærentibus id genus bonis, parem cum nobilitate impetravit (*Ann.* 1501.) à Vladiſlao & (*Ann.* 1541.) Ferdinando I. Regg. libertatem, nec urbium cæterarum more de tabulis regni inſerendo contractu, Regis aſſenſum ſpecialem aut, qui de eo referant, Internuntios ex nobilitate procurare habet neceſſe. Mercatores Cutnenſes à vectigali Francofurti ad Mœnum ſolvendo, prorſus immunes eſſe juſſit (*Ann.* 1359.) Imp. Cæſ. Carolus IV. dato ad Aquas Granenſes diplomate, pari jure ut Pragenſes, Wratiſlavienſes, & Sultzbachienſes. Religionis urbs hæc, olim pontificiæ, poſthac repurgatioris Euangelicæ, perquam fuit obſervans, Miniſterio ſacro ſcholisque bene ac ſapienter conſtitutis, ut & quodam quaſi preſbyterio, longo tempore floruit. Sumtuoſiſſimum hîc ac mirandi operis templum, quod ex ſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ta D. Barbaræ ædicula foſſorum ſocieıs ædificavit (*Ann.* 1390.) & quotiianis fere ſumptibus etiamnum ornaius facit, quam in rem regia liberalitate n perpetuũ donatæ unaquaq; hebdomae, ex Italica corte (ſic monetariam offiinam vocant) duæ ſexagenæ groſſorum Pragenſium pédi conſueverunt. Vno ab a, ſed prægrandi, lapide diſtat *Czaſlavia*, urbs amœno planoque loco, à Czaſlavo conditore, viro quodam opulento, magnæque apud Wnyſlaum principem authoritatis, cognomentum ſortita, *Ann.* 796. Vt autem principio adverſus inopinatas Moravorum irruptiones fuit ædificata, ita poſterioribus temporibus, quoties ex ea plaga furor militaris in nos ſęviit, prima fere ſemper infeſta vidit hoſtis ſigna. Hîc nuper, extremis Matthiæ Regis temporibus, Comes Bucquojius imperiales aquilas oſtentavit, (*Ann.* 1618.) hîc aliquanto ante Matthias ipſe, coronam fratri extorturus, Vngarorum, Auſtriorum, Moravorumque phalanges, ad arma nobis inferenda convocavit, *Ann.* 1608. In hujus urbis templo primario, ſepulturæ honorem obtinuit victorioſus Huſſitarum belli Dux Iohannes Ziſca, cujus clava propter ejus epitaphium columnæ inſcriptum, ſuſpenſa, usque ad nuperam, quam ab

Imp. Ferdinando II. accepimus, c
dem, inviolata ſervabatur. Eam à v
ctoria Pragenſi in Moraviam tende
protervus Bucquojianus miles abſtuli
& epitaphium abolevit, *Ann.* 1620.

Quinto ab urbe hac lapide ad Auſt
euntibus occurrit non ignobile opidu
Brodæ Teutonicæ dictum, à prædonib
Germanis ad ſiniſtram Sazavæ amn
ripam, loco edito (*Ann.* 793.) oli
fundatum, paulatimque à Bojemis me
amplificatum. Id neque libera urbs eſ
nec in Regis, nec in ullius ex nobilita
patrimonio. Et quamvis anguſtis in re
bus, ſicut quondam ex Maximiliani Re
gis liberalitate ad Comitum Turrenſium
ita poſtea ex contractu recentiore (*Ann*
1561.) ad Trczkææ ſtirpis Baronum
patrocinium confugere, illisque eo no
mine temporarium, ſive honorarium
quoddam pecuniæ vectigal, quaſi ex tu
telari jure pendere ſingulis annis ſoleat
ſui tamen nihilominus eſt juris, & mul-
tis gaudet immunitatibus. In Regis pa-
trimonio nihil his locis præter argenti
fodinas jam dictas fuit, prius quam ditio
Maleſſoviana ab Rudolpho Rege eſſet
comparata, *Ann.* 1586. Sub nobilita-
te ſunt Novo-Dwory, Zehuſſicæ, Ro-
novum Lichtemberga ſeu Lichnicium,
Krchlebæ, Cze'ſtinum, Zbraſlavicæ,

Wyli-

Vylimovum, Genicovum, Krzivuſau-
ovum, Lipnicum, Humpolecium, Pol-
a, arces cum agris, quædam etiam cum
pidis ſuis, Malinum foſſorum Cutnen-
um petulantia olim vaſtatum, Lede-
um, Habrum, Chotieborzum, Przibi-
avum opida. Eſt præterea in hoc di-
rictu Ordinis Ciſtercienſis Monacho-
um cœnobium, qui ſub Abbate vivunt.
Conditum & Sedlicenſe, ex Ephippio
ognominatum id eſſe perhibetur ab E-
iſcopo Pragenſi Daniele, Stirpe Barone
le Lippa, (*Ann.* 1149.) Et quia Cutnæ
Vrbi nimis eſt vicinum, perſæpe cum
ea ejus Cœnobitæ (ut ſunt monachi ho-
minum genus irritabile, latifundiorum-
que helluones) de finibus ac juriſdictio-
ne ſolent contendere.

VII. Diſtrictum Czaſlavienſem exci-
pit Bechynenſis, inſignis ſane terræ tra-
ctus, à Bechyna propugnaculo, nomen
adeptus, qui ab Ortu æſtivo diſtrictum
Czaſlavienſem, ab hyberno Moravos, à
Meridie Auſtriam, ab Occaſu diſtrictum
Prachenſem, à Borea partim Vultavien-
ſem, partim Caurzimenſem attingit.
Lingua noſtra *Bechynsko* vocamus. Vrbes
in eo liberæ ſunt Budiegovicium, Ta-
borum, Peldrzimovum, Tyna ad Mul-
dam.

BVDIEGOVICIVM, vel potius Bu-

di egovicæ, quam Germani corrupte *B*
devveyß vocant, eſt Vrbs non ſolu
ſplendida, ſed & probe communita, a
dextram Vultavæ amnis, loco oportu
ædificata. Eſt vero non admodum v
tus, ut quæ demum poſt Przemyſli-O
tacari II. Regis tempora, propter Co
nobium, quod eo loco à Dominico co
gnominatis ſodalibus, idem Rex erexi
conſtrui cœpit, neque dum trecent
quinquaginta annos ſtetit. Nomen ip
à vigilantia videtur eſſe factum. *Budi*
enim nobis idẽ eſt quod Latinis è ſomn
excitare, inde *Budiegovvice* locus ul
dormientes excitantur. Vrbs eſt pont
ficiæ religionis cultrix rigida, & ab Euan
gelicorum inſtitutis vehementer abhor
rens. Tametſi enim non pauci olim i
ea fuerunt cives, qui à Romanis ritibu
& doctrina alieni, non modo æquo cum
cæteris jure civitatis gaudebant, ſed &
religionis Euangelicę exercitia libera ha
bere permittebantur, noſtra tamen fere
demum memoria mos contrarius ino-
levit, & ne quiſquam qui Romanæ Ec-
cleſiæ placita improbaret, civitatis jus
conſequi poſſet, imperato eam in rem
Rudolpho Rege privilegio, eſt ſancitum.
Etſi vero antehac quoque celebre fuit
Budiegovicium, plurimum tamen inno-
tuit, cum militis Paſſavini in Bojemiam

irru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ruptione, eo intra muros recepto, tum
oſt excitatum ſub Matthia rege bellum
eligioſum, diuturna, qua ab Ordinum
ojemiæ copiis premebatur, obſidione.
Iagnis eſt donatum privilegiis, & inter
ia habet jus Stapulæ, quo ſalis ex Au-
ria Bavariaque vectores in ipſorum ci-
itatem divertere, ſalque vænum propo-
ere tenentur, & non niſi depenſo prius
erto vectigali ultra progredi permittun-
ur.

Taborum, ſive, ut cives ejus ſcripti-
ant, *Hradiſtie Hory Tabor*, hoc eſt, Ca-
trum Montis Tabor, ab Huſſi diſcipulis,
uinto poſt ſupplicium doctoris ſui an-
no, fundatum fuiſſe ac ædificari cæpiſſe,
ublice conſtat. Ii namq; cum ab adver-
ariis, in templis divino cultui palam va-
care prohiberentur, in abditis ſilvarum
montiumque receſſibus cœtus ſacros,
exædificatis eam in rem ligneis ædiculis,
agitare fuerunt coacti. Paulo vero poſt
à Nicolao Huſſo, qui intra menſem de-
cimum crure fracto mortem obiit, &
Ioh. Ziſca, viro in hac vicinia equeſtri
loco prognato, ad religionem armis tuen-
dam concitati, Auſtam, Baronis Sezy-
mæ opidum, (*ann.* 1420.) poſt feſtam
Bacchanalibus commeſſationem, mul-
tamque in noctem extractam compota-
tionem, ſomno vinoque ſepultum, ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tutini invadunt, capiunt, ac diripiunt, indeque in vicinum, prærupto cuidam monti ſupra Luznicen impoſitum ejuſdem Sezymæ Baronis caſtellum, facta impreſſione, ſexto id die ſimiliter expugnant, caſtriſque ibi poſitis, eorum curam Procopio Cameniceno commendant. Quoniam vero videbant adverſarios ex Sigiſmundi Cæſaris cohortatione acturos, & arma in ſuam perniciem expedituros, tuto dubiis in rebus receptu ac aſylo, locum aliquem idoneum capiendum, ac muniendum decernunt. Cumque nullus eo, ubi tum caſtra habebant, oportunior occurreret, de diruenda vicina Auſta, & materia ejus ad ædificandam pro caſtris Vrbem transportanda, conſilia conferunt. Concurritur igitur, &

———ferro circum, qua ſumma labantes
Iuncturas tabulata dabãt, à ſedibus altis

convelluntur impelluntur que, ruit Auſta urbs antiqua, & ex ejus ruderibus, aſſurgit nova, Taboritis, recens tum à caſtris ſic vocatis, militibus ſtationem tutam datura. Ædificabatur autem tum illa, interius ſane opere fere tumultuario, & prout quiſque fixit tentoria; exterius vero, tametſi rupibus & amne defenſa, foſſa nihilominus, muro, ac propugnaculis

ilis ingenioſe communiebatur. Datum
nomen eſt (ut & Taboritis ipſis) à ca-
tis. Ridiculus enim eſt Silvius, qui
aboritis, viris caſtrenſibus convitium
cit, & quaſi complicibus ſuis à Tabore
alæſtinæ monte cognomentum dediſ-
nt, falſe eos, ſed inepte perſtringit. *Tabor*
amque in noſtra lingua eſt id, quod
atinis caſtra, *Taborzi* idem, quod ho-
nines caſtrenſes. Vrbem hanc liberta-
: donavit, poſt res ſuas in regno confir-
natas, Imp. Sigiſmundus, privilegiiſque
bunde exornavit, & inter Vrbes regias
onnumerari juſſit. A cujus morte cum
Albertum generum regem ea habere
(*ann.* 1438.) recuſaret, & proceres re-
gni, qui Caſimiro Polono, regni coro-
nam imponere contendebant, intra mu-
ros cum Polonis præſidioque cætero ac-
cepiſſet, gravem ab eodem Alberto, ejuſ-
que aſſectatoribus obſidionem, per dies
fere quadraginta perpeſſa, fortiter ſuſti-
nuit, ac tricies mille bellatorum aſſultus
fruſtraneos fecit, nec arma prius quam
Albertus in vivis eſſe deſiiſſet, depoſuit.
Rudolphi II. Regis anno ultimo à Paſ-
ſavicis, ut vocabantur, militibus, ſtrata-
gemate occupata, (*A.C.* 1611.) grandi
in periculo fuit. Nuper (*An.* 1621.) ſi-
militer cum datam Friderico Regi fi-
dem, contra Ferdin. II. Imp. tenaciter
C 5 obſer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

obſervaret, ab ejus copiis Duce Balthaſare de Marradas eſt cincta, quarum impreſſiones à 21. Maji, uſque ad 8. Novembris viriliter retudit, & non niſi neceſſariorum penuria ad deditioně compelli potuit. Imminet ipſi Pintovca ſaltus haud inamœnus, itemque piſcina ingens Iordanis cognominata, quæ vaſto permagnæque altitudinis ac craſſitiei aggere coercetur, quem ſi quando dirruperit, inundatione vulgo creditur Pragæ Veteri aliiſque, ad Vultavam & Albim depreſſioribus locis, prægrande damnum allatura. *Luznice* flexuoſus & aurifer amnis, ab occidua; alius vero quidam, ex ſupra memorata piſcina, ignoto nomine evolutus, ab Auſtrali eam parte lambit, pro ut hæc fere omnia plenius jam ante apud Silvium deſcripta cognoſci poſſunt. *

Peldrzimovum, ſive *Pelhrzimovum*, Vrbs eſt opibus cum quavis Vrbe Regia certare non impotens, ſed quia à literarum liberalium ſtudiis hactenus fere abhorruit, ea propter nec de ejus origine, nec de ullis rebus memorabilibus, quicquam potuimus obſervare. Archiepiſcopos Pragenſes, dominos quondam agnoſcebat.

* *in collatione cum Taboritis habita, & Hist. Bojem. capp. 1.4.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tebat. Nomen accepit ab Epiſcopo Peregrino, quem Bojemum vulgus *Pelhrzim* vocabat. Bello ſuperiore ab Ordin. Bohemiæ contra tranquillitatis publicæ in Bojemia hoſtes, ſub Matthia Rege excitato, eam apud mortales frequentem in ore fuiſſe meminimus, quod Cæſareo militiæ duci Comiti Dampierrio, cum quinquies mille armatis advers⁹ Bojemos venienti, Septembri menſe, hoſpitium & occupandorum in vicinia aliquot municipiorum occaſionem præbuit. Reliqua inter Regias Vrbes hîc eſt Tyna, Vrbecula necdum ex veteribus favillis, ut oportuit recreata, nec ita pridem inter Vrbes regias cooptata; Vocatur autem *Tyna*, à voce *tyniti*, quod eſt ſepire, quaſi Sepimentum, vel Septũ dicas, & Tyna ad Muldam ſeu Vultavam, ut ne cum Tyna Horeſſii cõfundatur. Vultava amnis (quod non ab re quis forte mirabitur,) abundat hoc loco Salmone piſce nobili, qui opulentioribus ſolet in deliciis eſſe. Fiſci bona ſeu regum patrimonialia, exceptis Budiegovicio vicinis argentifodinis Rudolphſtadianis, hîc non video eſſe aliqua. Quæ vero procerum nobilitatiſque ditioni ſubſunt arces, opida, vici & permulti ſunt, & nitidi, & complures bene muniti. In his principes ſunt Henrici-Hradecium, Trzebona, Bechynia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

chynia, Arces cum opidis adverſus vim hoſtilem non vulgariter munitæ.

Henrici-Hradecium, alias Nova domus ſeu caſtellum, mea opinione, ab Henrico quodam gēte Vitcovecio cognomentum traxit. Ad noſtram enim uſque ætatem hanc, gentis ejus proceres qui Roſam auream pro inſigni gerebant, & de Nova-domo vocabantur, dominos ea agnoſcebat. Eſt Vrbs ſatis ampla, ſplendideque ædificata, & digna quæ libertatem pleniorem, locumque inter Vrbes regias aliquando inveniat. Erexit in ea, ſuperbe à Ieſu ſocietate vocatis monachis, collegium luculentum loci dominus Adamus de Nova-domo, Baro inclytæ ejus ſtirpis penultimus.

Trzebona propugnaculum eſt perquam validum, in planitie inter paludes ſitum, Petri Woci, ex inclyta pervetuſtaque procerum Roſenſium ſtirpe ultimi, induſtria ac magnificentia, cum aliis decoribus, tum inprimis bibliotheca, ac armamētario exornatum. Nominis ejus origo videtur eſſe ſumpta ex voce noſtra *Trzeba*, quod Latini dicunt voce aptota Opus, quaſi quis dicat loco iſthoc ſibi fore opus. Germani *Wittigenavv* vocant. Pro porta ejus reſtagnat *Svviet* (quod eſt ſi interpreteris, Mundus) prægrandis piſcina, in qua ædicula ſtat pervetus,

ctus, D. Ægidio conſecrata. Hoſtiles
npetus ſemper ad hoc propugnaculum
nguerunt. Paſſavicus (*ann.* 1611.) mi-
s non unus hîc corpore duram ex vul-
ere planxit humum. Bucquojius Co-
nes (*An.* 1618. 1620.) pervalidum Mat-
niæ Ferdinandique Impp. exercitum
ıctans, necquicquam ei eſt inſidiatus.
rzebona videlicet cæteris omnibus diu-
us in Friderici Regis fide perſtitit, ac in
oc regno pene ultima in Imp. Ferdin. II.
oteſtatem deditione venit, *Ann.* 1622.
Martii.

Bechynia ſimiliter eſt arx egregia, lo-
o oportuno & à natura munito, à pri-
nis Regni incolis Bojemis, in ardua ru-
e ædificata, cui opidum ſubjacet jam
lim in hoc tractu non ignobile. Etenim
um ab arce hac & opido totus diſtri-
tus hic nomen traxerit, conjectura eſt
Vrbes, quæ nunc ſunt, liberas famæ cele-
ritate huic tũ haudquaquam fuiſſe pa-
es. Nec à Taboritis ea olim, nec à
erdinandicis nuper vi manifeſta potuit
xpugnari: ſed ab illis deditione, ab his
roditione occupabatur, paulo tamen
oſt, facta à regiis ex indicio paſtoris cu-
uſdam per ſubterraneos ſpecus occultos,
rruptione, recuperabatur. Minoris vero
notæ, pleræque tamen non incelebres
nobilitatis arces, caſtellaque, partim ſo-
la, par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

la, partim cum opidis hîc ſunt: Sobe-
ſlavia inſigni à Petro-Woco ex illuſtri
dynaſtarum Roſenbergiorum ſtirpe ul-
timo erecta dotataque religionis repur-
gatæ Schola celebris. Neuſtupovia, Hor-
zepnicum, Lautcovia, Zelivum, Paczo-
via, Giſtebnicium, Chauſtnicæ, Nova
Byſtrzicia, Liſſovia, Landſteina, Novo-
Hradium, Roſenberga, Rzeczice, tum
quæ Rubra, tum quæ Cardaſſii vocatur
Cerequicia, altera nova, altera (ut &
Camenicia) Leſcovecii cognominata,
Poczatky, Czernovicium, Weſſelium
Lomnicia, Suinæ, Beneſſovia cum Offi-
cinis vitrariis, Caplice, & quædam alia.
Cœnobia monachorum tria, in hoc tra-
ctu ſunt, Vadum altum, Ordini Ciſter-
cienſi à Zaviſſio Roſenbergio dynaſt
erectum, ejuſque familiæ monumenti
inſigne: Bechynenſe pro Franciſcanis
Zdiſlao Sternbergio fundatum, & Mi-
levſcanum, monachis, qui Præmonſtra-
tenſes vocãtur, à Babona quodam Comi-
te exſtructum. Totus autem hic diſtri-
ctus bello paullo ante Matthiæ regis obi-
tum accenſo, (*ann.* 1618.) ferro igniqu
miſere fuit vaſtatus, incolæ pars trucida-
ti, pars diſſipati, ita ut ad hoc uſque tem-
pus multa calamitatis iſtius veſtigia in
oculos incurrant.

VIII. In Bechynenſi igitur diſtrictu

ſeu

ı provincia hactenus verſati, conver-
mus nos ad tractum omnium mini-
um, qui à Vultava fluvio Vultavien-
cognominatur. Vulgus *Wltavvsko*
cat. Eſt autem is figura oblonga, ad
ptentriones quaſi faſtigiata, cui ab Or-
& Borea, adjacet diſtrictus Caurzi-
nus, à meridie triangulata, quædam
trictus Bechynenſis portio, ab Occaſu
rtim Prachenſis partim Podbrdſcen-
provincia. Nullæ in eo ſunt Vrbes
eræ, nullum regis vel fiſci patrimo-
um, nullum Cœnobium. *Sedlczanæ*
e, ut quidam ſcribunt, *Sedeſſæ*, ha-
ntur hîc pro opido primario, quod ta-
en nobilitatis ditione tenetur, ut &
nopiſtæ, Tloſcovium, Oſecznum, Me-
læ-mons, Obdennicium, caſtella &
ces, itemque Neveclovum, quod neſcio
am ob rem, proverbio apud nos fecit
cum, ut cum ingratiis quid agere ali-
em volumus ſignificare, ſoleamus di-
re, *Nechce ſe Czertu do Nevveklovva,*
od fere eſt, averſatur Diabolus Neve-
vum.

IX. Relicto hoc modicæ amplitudi-
s tractu, in alium haud paulo ſpatioſio-
m tranſeamus, qui Podbrdſcenſis nun-
patur à licio forte, quod noſtri *Brdo*
pellant, quaſi Sublicianum dicas. Vul-
Podbrdsko ſolemus nominare. Fines
ejus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ejus attingunt ab Ortu æſtivo Caur
menſem, ab hyberno Vultavienſem,
Meridie Prachenſem, ab Occaſu Pilzn
ſem, à Septentrione partim Racov
cenſem, partim vero Slanenſem diſt
ctum. Regia ſeu libera Vrbs in eo
unica *Berauna*, ad dextrum Miſæ am
latus exſtructa, quæ quia in eam p
ſæpe Vulcanus deſævijt non admodu
ſplédide reædificari potuit, ſed nec pr
ſus eſt invenuſta: Tertio à Praga ab
lapide. Teritur ejus via aſſidue à via
toribus in Imperii Germanici regione
ex Vngaria, Polonia, Sileſia, ac Morav
per Bojemiæ Regnum iter facientib
Condita eſſe fertur à Lybuſſæ ſoro
Tetca, & ex Slavoſſii mariti nomin
Slavvoſſovv appellata. Poſtea tamen cu
abſumptis peſte hominibus, aliquan
tempore vaſta ac deſerta ſtetiſſet, &
trociniis infamis eſſe cœpiſſet, à vici
ex noſtrate voce *Berau* quod nonnu
quam *Rapere* ſignificat, *Beraun* dic
fuit. Figulorum officinis abundat,
vaſorum ejus opificii bonitate eleganti
que excellit. Quoniam vero figuli
fornaces ſuas ignis quotidiani veh
mentia plerunque rubeſcunt, ideo pr
verbium inter homines noſtros invalui
ut quoties alicujus faciem ex ulcuſcu
rutilam volunt notare, Beraunenſem a

pellen

llent. Quoties hoſtis aliquis à Meridie
l occaſu Pragam armis tentavit, nun-
iam periculo Vrbs hæc caruit. Sic me-
oria noſtra Paſſavicus miles eam (*ann.*
511.) expilavit, ſic Ferdinandicus nunc
iper (*an.* 1620. 1632.) acerbe vexavit.
no ab ea lapide abeſt clariſſima, à con-
tore Cæſare Carolo (*ann.* 1348.) Caro-
ſteina cognominata, & ſuperiore ſecu-
inexpugnabilis judicata, noſtra vero
ac ſagaciſſimæ ſolertiæ ætate, ob cir-
umſtantes montes, bello parum utilis
ſtimata, arx & propugnaculum. Serva-
antur in ea hactenus ſingulari ac accura-
diligentia Regni Corona, privilegia, &
ειμήλια quæque reip. præſtantiſſima.
ger vicinus cum caſtellis aliquot pagiſq;
villis circumjacentibus, eſt in ejus di-
one, cujus incolæ ſingularibus gaudent
nmunitatibus, quorũ munus eſt cuſto-
iis perpetuis, pro arce excubare. Redi-
uum ordinariorum, luculentorum ſane,
Burggravius eſt uſufructuarius. Agnoſcit
quoq; arcis hujus dominium, pervetuſtũ,
& cum aliarum provinciæ principũ ſede,
ũ inprimis Lidmiliæ martyrio olim illu-
tre Caſtellũ ac opidũ Tetinum, à Tetka
Libuſſæ ſorore, & conditum & denomi-
atũ, in cujus aqua præterfluente, ſtatim-
que in Miſam illabẽte, auri ramneta repe-
riri cõſuẽrũt. Regis ac fiſci patrimonium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

peramplum hîc eſt & eximium, Co
regia, Tocznicum, Z'ebracum cum c
do, Zbirohum, Dobrziſſium, cum vil
ſilvis, agroque omni, & Cninenſibus
rifodinis: Sunt Cœnobia, Zbraſlav
num, (Latinis Aula-regia) Ciſtercien
bus monachis, *(ann.* 1297.) à Venceſl
Rege II. ad Vultavæ Miſæque co
fluentem amœniſſimo loco exſtructum
S. Ivani ſeu Iohannis in petra vel ſp
lunca, à Borzivogio I. Duce *(ann.* 909
conditum, & aliquanto poſt monach
ſub Abbate, Benedicti regulam obſe
vantibus traditum, quod, ad ſepulchtu
S. Ivani eremitæ, peregrinatione ann
verſaria 9. & 8. Calend. Iunias, à max
ma hominum multitudine, partim re
gionis, partim voluptatis ergo ſolet fr
quentari: S. Dobrotivæ, hoc eſt Ben
gnæ, monachis Auguſtinianis ab Vlric
Haſenburgio *(ann.* 1262.) ædificatum
In nobilitatis fundo boniſque, ſunt Ho
zovicium, Lochoviciumque arces cum
opidis Nyz'burgum, Comaroviumqu
caſtella cum ferrifodinis, Mniſſecum &
Myta opidula, & quædam notæ obſcu
rioris alia.

X. Perluſtrandus tandem eſt diſtri
ctus ſeu provincia, à vetuſta, & jam in
ruderibus jacente arce *Prachno*, Prachen
ſis nuncupata, cui confines ſunt, ab Ortu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ıltavienſis & Bechnenſis diſtrictus,
Auſtro Auſtria ſuperior, ab Occaſu
œceſis Paſſavienſis, & provincia Pilz-
nſis, ab Aquilone diſtrictus Podbrd-
enſis. Peramplus quoque hic terræ
actus eſt, & niſi bello, Matthia re-
ıante contra Zelotas pontificios à Boje-
ıis Euangelicis moto, miſerabiliter
iſſet vaſtatus, cum populoſus, tum o-
ulentus. Vulgus noſtrum *Prachensko*
ppellat. Liberæ hîc ac regiæ Vrbes ſunt,
iſeca, Suſſice, Vodn'ana, & Prachati-
ium. PISECA eſt Vrbs in dextro Vatavæ
mnis latere infra Blanices confluentem
primis auriferorum ramentorum ſeu
renæ iſtis in locis in Vatavæ amne re-
ertoribus, condita, & *Piſek* quod are-
ıam ſonat, vocata. Ii namque cum ex-
erimento didiciſſent magnum ſe, ſi
eluendo è glarea auro invigilarint, ope-
ræpretium facturos, conjunctis ſtudiis
Vrbi iſti principia dederunt, quæ pede-
tentim & aucta, & munita, & populi
multitudine impleta fuit. Excoluerunt
ejus pomeria & agrum poſteri, ita ut, &
domi neceſſaria affatim, & foris con-
gruam ordini ſuo authoritatem haberet.
Literas quoque manſuetiores ſemper, &
ſequuta eſt ipſa, & eos qui iis erant ad-
dicti, amavit ac magni fecit. Cladem, ut
ego quidem arbitror, nunquam accepit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

majorem quam ea fuit, quæ eam religi
ſo, poſt defunctum Matthiam regem
Imp. Ferdin. II. nutrito, bello, gravi
me afflixit. Namque cum à belli Du
Comite Bucquogio, arctiſſime obſeſ
ad deditiodem 19 Auguſti (*ann.* 1619
conditionibus periculoſis faciendam
ſet compulſa, primo matronas puellaſq
ſuas promiſcue conſtupratas doluit, in
manemque maleferiati militis Cæſaria
inſolentiam pertulit. Recuperata poſte
& capto Martino de Huerda in præſid
iſtic à Bucquogio, cum duabus cohort
bus relicto, Cæſarianis ad quintum D
cembris diem, per Erneſtum Comitem
Mansfeldium extorta, ſanguinis ſitien
hoſti truculento bilem fecit. Is anno ſ
quenti reverſus, vique eam maxim
adortus, undique cinxit, ac ferro & ig
à fundamentis intra dies paucos evertit
deletis internecione ultima univerſis i
ea maribus. Rediit ergo (data à Cæſar
ipſi cum liber ex captivitate rediſſet) i
Martini de Huerda hominis Hiſpani po
teſtatem Piſeca Vrbs, vaſta tum ac de
ſerta, cujus ſuperbo dominatu etiamnum
premitur. Emerſit homo iſte ex ſartore
veſtiario in turbis iſtis Bojemicis, & no-
men inter viros bello claros invenit, nul-
la re alia, quam religionis Euangelicæ
perſequutione. Etenim ubicunque ali-
quantu-

ntulum poſſe ſibi eſt viſus, nihil fere
id egit, quam quod homines à reli-
ne puriore, vel promiſſis mendacibus,
tormentis exquiſitis, avertebat, & ad
itificios cultus adigebat, gloriari ore
ſphemo auſus, plures ab ſe intra breve
npus Catholicos eſſe factos, quam à
riſto & omnibus ejus Apoſtolis toto
edicationis ipſorum tempore eſſent
ti.

SVSSICE ſive Suticium, Vrbs hujus
ctus ſecunda, ex vico quodam parvulo
auri ex glarea purgatoribus, qui à no-
orum hominum vulgo *Ryz'ovvnicy*
cantur, jam olim Vrbis celebritatem
cepit. Cum enim ii, divitem auri ra-
entorum copiam, inde ab ipſis, Vata-
vicini amnis ſcatebris, in aquis volu-
i animadvertiſſent, laribus figendis lo-
m hunc, jam ante, ut dixi, nonnullis
hominibus habitatum, accommodum
ſe judicarunt. Metallicas igitur operas
as in amne, fabriles vero in ſicco, ea
duſtria urſerunt, ut brevi & res eorum
miliaris, & Vrbs inchoata, incremen-
, haudquaquam contemnenda ſumſe-
t. Probavit hæc ſtudia Mnata Princeps,
rgentemque metallicam hanc Vrbem,
ertate cum aliis pari gaudere voluit.
omen ei ex voce noſtra *Sußiti*, hoc eſt
ſiccando, eſt datum, quaſi Siccato-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

rium dicas. Ramenta enim iſta recens e
aquis educta, crebriſque ablutionibu
madentia, ad Solem ſiccare hîc oportui
Situs ejus eſt humilis, in valle montibu
circumdata, ideoque ſemper ea litera
rum, quam armorum, fama magis ex
celluit. Dedit autem Patriæ non pauco
Viros doctos: Dedit (ut alios prætercam
Roſalios tres, M. Iohannem, poetam gra
viſſimum, M. Adamum, domi Prima
tem, & M. Sophoniam Zacæ Archigram
mateum, facundia & politicæ prudenti
ſcientia claros. Sexto ab ea lapide dir
mitur, contraria ex cauſſa nomen ſorti
ta, Vrbs libera *Wodn'any*. *Woda*, nob
aquam ſeu undam: *VVodniti*, idem quo
inundare, *VVodn'any* locum in quo aqu
redundat, uſitate notat. Ideoque *VVod*
nany, Latine loquentibus non inepte for
taſſe poſſent Aquilegia dici. German
corrupte, ut pleraque omnia, Budnar
vocant. Vrbs eſt, ad Blanicen amnem
mediocriter munita, pervetus illa quo
que, ſed cujus conditæ, nec tempus, ne
authores à quoquam, quod ſciam, ha
ctenus ſunt proditi. Verſimile tamen, &
ex nominis notatione probabile eſt, eo
dem, quo Suſſicen, ævo exſtructam fui
ſe. Bello illa ob fidem Regibus, regnur
libera electione adeptis, ſervatam, u
olim ſub Georgio, ab Vngari Matthia
com

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mplicibus, (*ann.*1468.) ita nuper ſub
derico, ab Auſtriaci Ferdinandi aſſe-
tore Maximiliano Bavariæ Duce,
*nn.*1620.) hoſtiliter fuit exagitata, ac
liti in prædam data. Dedit ſimiliter
illa nobis complures doctos, patriæ
rutiles viros, quos inter fuerunt, Tho-
as Huſſinecius Doctor Medicus, Bar-
olomæus Baronides, donata Carolino
llegio domo, poſteritati memoran-
ıs, Wenceſlaus à Radcova, Iuris noſtri
onſultus, Iohannes Campanus, poeta ar-
ıtus, Græceque doctus, ambo Philoſo-
iæ Magiſtri. Altero à Vodnanis lapi-
e diſtat Prachaticium, locum & nomen
nter Vrbes Regias, nobis adoleſcentulis
rtita, Vrbs limiti Bavarico vicina. Nec
quo, vel quando, ſit fundata, nec unde
omen habeat, majores noſtri ſcriptum
eliquerunt. Vetuſtam tamen eſſe, non
ſt dubium, videturque datum ei no-
nen, vel à carie, vel à pulvere. *Prachni-*
ve'ti enim eſt carie corrumpi, & *Prach*,
otat pulverem, quorum ad utrumque,
omenclatura iſta alludit. Fuit olim ſub
Antiſtite Wyſſehradenſi, poſt Zizcianos
amen motus hypothecę titulo tranſiit in
litionem dynaſtarumRoſenbergenſium.
Ducit in eam ex Bavaria per Lunæ ſil-
vam, locis paludoſis trabium compage
conſtratus, olim anguſtus, ſed bello ſu-
D 4 perio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

periore latior aliquãto factus callis, que
aureum cognominant, quo ſale onu
equi clitellarii ab agaſonibus agi, &
hanc Vrbem commeare, indeque fr
mento graves redire ſolent. Antiquiſ
mum ſiquidem eſt in Vrbe hac ſalis en
porium, quod ab Italis docti Stapula
vocant. Hanc ei invidere, ac in agru
ſuum pertrahere perſæpe tentarunt p
tentes ex nobilitate vicini. Solis namqu
bello præclare geſtis rebus, moderatoqu
clientulorum cenſu, & latifundioru
cultura, ſtatum ſuum tueri olim in gen
noſtra ſoliti, celebres natalibus viri, æv
jam hoc, non putant plerique generi ſu
eſſe indecorum, non modo inſtitoriæ
cæteriſque popularibus negotiationibu
inhiare, ſed non raro nec ſordidis cau
ponationibus, ac nundinationibus abſt
nere, pudendo, ac viris ſtirpe claris prc
broſo, exemplo. Invidia tamen iſta ha
ctenus fruſtra fuit, ac, regum æquitate
Prachaticio jus antiquum conſervatur
eſt. Fortunã quam Ziſcano olim, eander
Ferdinandico bello nuper, eſt perpeſſa
Septembri enim menſe (*ann.* 1420.) u
Ziſcæ, ita & Bucquogii gladio, vi per
ruptis portarum obicibus, permultos e
ſuis civibus ſanguinem profudiſſe flevit
ann. 1619. Natales ſuos Vrbi huic debe
M. Chriſtmannus (Krziſſta'n vulgo vo
catur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

[...]atur) Mathematicus celeberrimus, item-
[...]ue Doctor Wenceſlaus in Academia
[C]arolina olim Rector. In literis tyroci-
[n]ia ſua accepta ei quoq; tulit, natus pro-
[x]imo in pago, religionis in noſtra gente
[r]epurgator M. Iohan. Huſſus. Imminet
[e]i mons ex ipſo cacumine fontem aquæ
[d]ulcis effundens, Libichonius ab incolis
[v]ocatur à latere dextro, Blanice amnis à
ſiniſtro. In regio patrimonio, procuran-
te Rudolpho rege eſſe hîc cœpit, Roſe-
bergicæ domus proceribus, longa prius
ſerie poſſeſſa, perampla ac perquam locu-
ples ditio Crumloviana, in cujus territo-
rio viſitur, re pariter & nomine oblecta-
bile viridarium, ac ſpatioſa tempe, à
Vilhelmo ejus nominis ultimo dynaſta
Roſenſi, figura quadrilatera ædificata,
topiarioque ſplendido eleganter exorna-
ta, *Kratochvvil* noſtris dicitur. Eſt au-
tem Crumlovia arx pariter & opidum
nitidum, probe communitum, in ſiniſtra
Vultavæ ripa, oportuno fruticetiſque &
pratis læto loco conſtructum. Certum
eſt id, ut & permultas in hac ora arces
alias, à Vitconis cujuſdam inter proceres
viri potentis, & multorum filiorum pa-
tris poſteritate, ante annos plus minus
ſexcentos eſſe ædificatum, & voce, ut
ajunt, à ſaltus curvatura deſumpta, vel
ab eo quod vulgo *Kry* (id eſt glaciei ta-

 bulas)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

bulas) & *mliti* (commolere) dicimus, quaſi *Kru mlovv* nuncupatum. Collegium Ieſuitarum ſociis in eo erexit idem, de quo dixi Wilhelmus Roſenbergius. Qui ſimulac plumas nido majores habere ſe aliquanto poſt viderunt, Euangelicæ religionis cives iſtic, Rudolpho rege occultis, Matthia vero regnum adepto, manifeſtis, machinationibus, premere non ante deſtiterunt, quam omnes penitus exſtirpatos ab ſe eſſe gauderent. Iter ad hoc opidum ex Bavaria, per Lunæ ſilvam à Paſſavicis militibus ante prætentatum, & poſteritati noſtræ forſan periculoſum, bello Ferdinandico eſt apertum, ac, via nova, appellatum. Ejus beneficio Cæſariani, calamitoſo nobis bello illo, quaſi ex improviſo, & Crumloviam nobis eripuerunt, & Comitem Mansfeldium ad Zablatium oppreſſerunt, & ſperatam noſtris Budiegovicii expugnationem eluſerunt. Sunt hîc non uno loco argentifodinæ, ad montem videlicet Reichenſteinianum, Hradecæ, Nalzioviæ, & inprimis Przibramæ. Sunt in Vatava amne, ut diximus, perelegantes in conchyliis gemmæ, ac in glarea auri ramenta. Vicinum Crumloviæ eſt monaſterium ac Abbatia S. Coronæ Spineæ, Ciſtercienſis inſtituti monachis, ab Ottacaro Rege, aliquanto ante quam, commiſſa adver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dverſus Rudolphum Imp. infelici pu-
na, occubuiſſet, à fundamentis (*Ann.*
263.) * excitatum, & mox à victori-
us Cæſarianis flammis abſumptum, ex
ujus opibus rege Matthia, pontificii Ze-
otæ epiſcopam Budiegovicii, novo
xemplo, plantare cogitabant. Eſt & al-
erum, à S. Corona ſexto lapide direm-
tum, ſive cœnobium, ſive Caſtellum
um opido Equitum D. Iohannis Meli-
enſium, veſtem alba Cruce inſignem ge-
tantium, Prioratu Magno, ſive ſupremo
nobile, à pica ave garrula *Strakonice* co-
gnominatum, cujus Prior ſupremus,
quoties ex indigenis optabatur, inter re-
gni Ord. ſemper fuit præcipua digna-
tione.

Nobilitatis opes luculentæ ſunt in hac provincia. Arces enim, opida, caſtella, prædiaque opima ab ea poſſidentur, qualia ſunt Orticum, Zwicovia, Hluboca, tria ad ſiniſtram Vultavæ ripam propugnacula, quorum virtus bello nupero præcipue enituit. Ante Caroloſteinam conditam, Zwicoviæ, regni Coronam, cæterumque ornatum ſervari ſolitum ferunt, in qua Ferdinando Imp. ad obſequium compellenda, à Lazanſcio tribu-
no

* *Chronicon Auſtrale apud Freherum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

no (*ann.* 1621.) operoſe ac diu ſudatum fuit. Situs ejus eſt ad Vultavam & Vatavam confluentes. His adde Brzeznicem, Lnarzium, Sedlecium, Horazdie'govicium, Strzelam, Rzepinum, Carolibergam, Vimbergam, Helfenburgum, Vitcovum, arces ac caſtella, quædam ſola, quædam cum opidis vel vicis: Mirovicium, Miroticium, Baltnam, Volinam, Bavorovum, &, à Ferdinandicis incolarum cæde nuper fœdatum, Netolicium, & alia gentium minorum opida non pauca, quorum origines, ut & pagorum, collium, nemorum, rivorum cognominationes, & ſi magnam partem non ſunt ignotæ, iis tamen deſcribendis lectoris nec auribus nec oculis moleſti eſſe volumus.

XI. Deſcriptis autem Bojemiæ provinciis, quæ degentibus Pragæ hominibus ad Ortum Meridiemque cernuntur; deſcribemus jam quoque, ut poterimus, eas quæ ad Occaſum & Boream ſunt. Has autem inter occurrit, prima Plznenſis provincia, diſtrictus nobilitatis, populi, rerumque omnium copia præcipuis nihilo inferior, præſtantium vero ac ſcite compactorum caſeorum bonitate, cæteris omnibus commendatior: Vulgus *Plzensko*, & incolas *Plzaky* vocat, à clariſſima Vrbe regia quæ à limacibus, eo

loco,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

oco, tum cum Vrbs (*ann.* 775.) condi
nciperet maximo numero repertis,
Plzen' ſive Pilſna dicitur. Fines ejus per-
ingunt verſus Ortum ad diſtrictum
Podbrdſcenſem, Prachenſemque, verſus
Meridiem ad oram Bavariæ, verſus Oc-
aſum ad Palatinatum ſuperiorem ſeu
Nortgoviam & oram Oegranam, Verſus
Boream vero ad diſtrictum Lucenſem,
& Racovnicenſem. Vrbes in eo regiæ
unt Pilſna, ut diximus, Glatovia, Strzi-
bro, ſeu Miza, Domazlicium, Rokytſa-
na. PILSNA, eſt Vrbs poſt Cutnam mon-
tem, toto regno celeberrima, tuto à na-
tura loco, inter Mizam, &, Bradaucæ
aquis auctum Cadburzen amnes, ſplen-
dide admodum ædificata, ac probe com-
munita. Vhlava quartus in hoc tractu
amnis, paulo infra eam Mizæ commiſce-
tur. In magna Vrbs hæc fuit gratia apud
Venceſlaum I. & Iohannem Reges, apud
Sigiſmundum, & Ferdinandum utrum-
que Cæſares, qui eam, & privilegiis, &
opibus, exornarunt. Ziſciano bello, mi-
nas inſultuſque Huſſitarum (*ann.* 1421.
1433.) bis irriſit, & fortiter contempſit,
eiſque jam tum & poſtea ſemper, cum
hilariis uno quoq; anno ſolenniter actis,
inſultavit, tum, recepto inter ſuos con-
vitio, propudioſe illuſit, gabalum ſeu
furcam apud ſe vetuſtiorem eſſe dicti-
tans,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tans, quam eſſet Huſſitarum irreligi
hæreſis. Verum cum Matthia rege
cenſo religioſo bellq, idem iter eſſent
greſſi, & contra literis factam Ordd. I
jemis amicitiæ conteſtationem, m
tem, Felice Dornhaino Duce, Direc
rum ſigillis abuſi, inauctorarent, nõ p
cos ex nobilitate vicina captos in cuſt
dia tenerent, eruptionibuſque ex V
frequentibus prædas agerent, ac hoſt
tatis ſigna cætera darent, vicinos Zac
ſes & Racovnicenſes irritarunt, Ordi
buſque ad mittendum adverſum ſe cu
aliqua peditum equitumque manu C
mitem Mansfeldium Erneſtum, occaſi
nem, nihil tale cogitantibus, præbueru
Venit igitur, comitatus Zacenſibus R
covnicenſibuſque incolis, cum turn
ac cohortibus ſuis Mansfeldius in co
ſpectum Pilznæ Vrbis ad. 19 Septembr
civeſque ad ſaniora conſilia cohortatu
cum nihil moderati reſpondentes inv
niſſet obſidionem inchoavit, ac cont
maces ad frugem meliorem armis cog
re contendit. Tulère eam obſidione
opidani fortiter, obſidentiumque con
tus, armis contrariis retundere non pri
deſtiterunt, quam hoſtis, poſt occiſu
aliquanto ante Dornhainum, Cadbur
amne alio derivato, patefactoq; machin
muralibus, ab Ortu hyberno ad porta
Pr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ragenſem per vetus balneum, ab Auſtro
ero per Monaſterium Capucinorum in
rbem aditu, vi maxima irrumperet,
mque ad 25. Novemb. diem, (*Ann.*
618.) nequicquam reſiſtentibus eripe-
eret. Suburbia hortique peramœni cir-
um Vrbem, ab ipſis civibus ante obſi-
ionem fuêre flammis conſumpti. Furca
ero, cujus vetuſtatem adverſus Euange-
cos cavillatorie jactitabant Pilznenſes,
b obſeſſoribus eſt everſa, & nova, ſuſ-
endendo ex ea primo omnium carni-
ici Vrbico, (qui contra quam leges id
enus nebulonibus permittunt, ſtrenuus
er hanc obſidionem Pilſnenſium com-
nilito fuit, & milites Mansfeldicos com-
lures ſclopeti ictu interemit,) lignea,
oco alio erecta. Defenſa autem fuit à
Mansfeldicis viriliter adverſus Ferdinan-
icos, ab eo die Pilſna, etiam poſt cladem
Pragenſem, tantiſper uſque dum, cor-
uptis pecunia Vrbi, à Friderico Rege
mpoſitis præſidiariis, fruſtra reclaman-
e Hermanno Franco tribuno, (*Ann.*
621.) in eorum manus deditione ve-
nit. Dedit & illa nobis viros doctos non
paucos, ac inter eos Procopium de Pilſ-
na, Venceſlaum Corandiceum, Iohan-
nem Khernerum Magiſtros, Iohan. Du-
bravium, hiſtoriæ patriæ ſcriptorem, Ca-
ſparem Cropacium Laureatum poetam,
Caſpa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Caſparem-Ladiſlaum Stehlicum Math
maticum.

Glatovia, vel fortaſſe melius CLATO
VIA, Vrbs regia, Czimiſlao præclaro cu
dam dynaſtæ originem ſuam fert acc
ptam, (*an.*771.) ac cũ conderetur, nom
à Clavtoca Czimiſlai uxore accepiſſe fe
tur, ſed demũ ſub Vldrico principe (*A*
1000.) vallo, muriſque eſt circumdata
ac in ordinem Vrbium liberatum coop
tata. Data olim fuit à Vladiſlao princip
(*Ann.*1243.) paternæ hæreditatis titul
fratri Theobaldo, cum omni terræ tra
ctu, qui inde à fonte Vultavæ, uſque a
Mizæ fluvii crepidines, protenditur, fui
que in ejus ac Theobaldi filii ditione pe
annos ſeptem & quadraginta. Theoba
dus enim junior, accepto tandem Znoy
menſi Ducatu in Moravia ab agnato prin
cipe Cunrado, Vrbis ac tractus hujus do
minio renuntiavit. Spectata hujus Vrbi
civium fides erga principes fuit, cum
alias, tum difficilibus Georgii regis re
bus. Pro eo namque, cum, is diris pon
tificiis impetitus, non modo procere
quoſdam ſuos, ſed & Matthiam Vnga
riæ regem, cruceque ſignatos, Pauli II
P.P. ex Bavaria emiſſarios, hoſtes expe
riretur, conjunctis cum Ianovskio Ba
rone viribus, duriſſima quæque ſubire
non detrectarunt, ac prœlio cum iiſdem

cruce

uce ſignatis feliciter (*Ann.*1467.2 *Iul.*)
mmiſſo ad Negirzſcum, occiſoque
othaſto quodam nobili cruce ſignato,
xillum ejus in primario Vrbis ſuæ tem-
ſuſpenderunt. Nupero vero pro re-
ione & patriæ libertate ſumpto bello,
ave ſimiliter adiere periculũ, cum pu-
anti pro Ferdin. Imp. adverſus Frideri-
m Regem Bavariæ Duci Maximilia-
, portas clauſiſſent. Coacti tamen ſunt
illi imperata facere, & Bavaro, quem
xi, Vrbem dedere, quod ad 13. Octob.
em (*Ann.* 1620.) eſt actum.

STRZIBRO, ſive Argentina noſtra
Strzibro ſiquidem argentum Latinis ſi-
nificat) ad lævum Mizæ amnis latus ſi-
, conditorem agnoſcit principem So-
eſlaum ejus nominis primum. Vocata
utem Vrbs hæc eſt *Strzibro*, propterea
uod in fundamento ubi ædificanda
rant ejus mœnia, argenti glebæ fuerunt
aventæ. *Ann.*1131. Commode eſt &
ædificata & munita, commendabatur-
que hactenus non tantum noſtrorum
hominum, ſed & Noribergenſium mer-
catorum præconio, à coctæ è tritico ce-
reviſiæ bonitate. Bello Huſſitico (*Ann.*
1462.) occupavit eam, ex compoſito,
ut tum quidem Pilſnenſes querebantur,
Przibico Clenovius, nec ea decedere vo-
luit, quam accepta in compenſationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ab Imp. Sigiſmundo Volina cum om-
ejus agro. Arma nuper per eam ora
circumferente Bavariæ Duce Maximi-
liano, in Ferdinandi Cæſ. poteſtatem, 1
Octob. (*Ann.* 1620.) invita venit,
ab eo paulo poſt Illavio militum trib-
no, nobili Marchico, eſt tradita. Nat-
les ſuos ei debebant Iacobi duo, artiu
Magiſtri, viri inter doctos celebres; pri
Iacobellus vulgo vocatus, Huſſi in ſace-
lo templi Bethlehemici Pragæ ſucceſſo
alter vero, Strzibrenſis dictus, Acad-
miæ noſtræ ante annos 138. Rector: ſ-
militer Iohan. Hlawſa.

DOMAZLICAE porro eſt Vrbs regi
in limite Bavarico ad inhibenda hoſtiu
Bavarorum latrocinia, tempore Boleſla
ſævi principis condita, &, ut quidar
nec probabiliter, nec convenienter per-
hibent, à Germanis ex domeſtica cur
ſtomacho iracundia nuncupata. Germa-
ni enim lingua noſtra nec loquuntur, ne
viros *Doma zlicemi*, (quod de fœmi-
nis diceretur,) ſed *Doma zlymi*, vocaſ-
ſent. Mihi videtur veriſimilius, anxio
ob crebras hoſtium excurſiones, neceſſa-
riorumque ſuorum expilationes, loci ac-
colas, urgente domeſtico animi, ſive do-
lore, ſive mærore, cogitaſſe de con-
ſtruenda munitione, ex qua, & in ho-
ſtes prædam meditantes erumpere, &

quoties

oties numero ac viribus vincerentur,
rfugium habere poſſent, ideoque Vr-
m hanc condidiſſe, & à *Doma*, hoc eſt
mi, & dolenter quiritantibus quos vo-
Zelicy, ſignificamus, *Domazlice*, una
em extrita vocali, cognominaſſe. Vtut
, Vrbem hanc ſemper pro muro Boje-
s adverſus Bavaros graſſatores fuiſſe
nſtat. Sunt quoque multo jam tempo-
ſub eorum poteſtate hypothecario ju-
, homines alioqui non vulgaribus
emptionibus gaudentes, qui *Chodovve*,
vulgo *Pſohlavvcy*, nuncupantur. Per-
betur, captivos eorum patres in Boje-
am cum pecoribus ſupellectileque ru-
ca tranſportaſſe ex agro caſtri *Chodzec*
e *Gdec*, in majore Polonia propter
tecium amnem ſic vocato, * Victor
zetiſlaus I. princeps, eoſque in *Czir-*
n ejus oræ ſilva ingenti (*Ann.* 1039.)
llocaſſe, ac libertate multa ipſis con-
ſſa legibuſque & præfecto conſtituto,
itis cuſtodię prĕfeciſſe. Domazlicium
rmani Tauſſium vocant. Qua de cauſ-
ipſi viderint, modo ne ad tritam illam
Othone Magno fabulam confugiant.
autē priſco illo, & armis acri avorum
ſtrorum ævo, ita & Ferdinandico

 bello

* *Coſmus lib. hiſt.* 2. *Alechaviens lib. hiſt.* 2. *cap.* 13.

bello nupero, Bavarorum hoſtium in-
tus, omnium prima Vrbs hæc ſuſti-
Ab eo enim limite, pro Ferdin. Cæ-
bellum in Bojemia geſturus Maxim-
nus Dux, irruptionem, (*Ann. 16*
Septembri menſe fecit, & reſiſtente
triduum Domazlicenſes, agro ipſo
ferro ac igni vaſtato, quin & caſtris
bi admotis muriſque verberatis, ded-
nem facere coëgit.

ROKYTSANA, denique, quinta h
provinciæ Vrbs regia, clivoſa fere &
voſa, feraci tamen in regione eſt ſita.
men videtur accepiſſe à vimine, ve
mineto, quod apud nos *Rokyti* dici
Epiſcopi Pragenſes Vrbis hujus libe
ti non raro olim fuerunt graves. C
Vrbis ſunt luculentæ. Viros doctos
Simonem, & M. Iohannem, illum Ac
miæ Rectorem, hunc ſub Georgio r
poſtulatum Archiepiſc. Pragenſem,
non M. Iacobum Philetum, conſiliari
regium, alioſque plures, edidit. Fam
quoque nuper (*Ann. 1620.*) invenit
quam, ex poſitis ad eam nuper Fride
Regis caſtris, & inter velitares aliq
pugnas fugato in familiares ſilvas B
quogiano milite; ſed gaudium hoc il
non fuit diuturnum. Silva quæ ind
Myta lateribus ſuis ad eam fere pert
git, in longumque lapides aliquot p
ten

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nditur, *VVydrziduch*, à rapinis, voca-
r. Regius fiſcus nulla hîc habet bona
æterquam, ſi forte uſus poſtulet, opu-
nta aliquot Cœnobia, qualia ſunt Cla-
ubinũ à VladiſlaoDuce*(an.* 1122.*)*mo-
chis Benedictinis; Choteſſovinum &
eplenſe à Hroznata Comite,virginibus
ſtituti Præmonſtratenſis; Plaſſenſe Ci-
ercienſi ſectæ,ſub Abbatibus;& Pivon-
num,à Brzetiſlao I.principe in monu-
entum maxima ſtrage è Bojemia de-
ulſi ab ſe Henrici III. Imp. Eremitis
uguſtinianis, ſub Priore, conditum.
obilitati ſubjiciuntur arces, caſtella,
pida, prædiaque perquam multa, ut ſunt
acerovia, Suanberga, Tachovia quon-
am Vrbs regia, Przinda, Borum, Svi-
oviam, Tyna Horeſſii, Ronſperga,
yzimberga, Viridis-mons, Opalca,
erſteinum, quædam ſola, quædam opi-
is vel pagis aucta. His adde opida ſola,
lanam, Radnicen, Pilzenezium, Prze-
icen, Stodum Bielamy, Hoſtaunam,
egirzſcum,& quę ejus notæ ſuperſunt.
XII. Pilſnenſi provinciæ cohæret
iſtrictus, Lucenſis à pratis, vel Zatecen-
is à Zatecio Vrbe, cognominatus. Fines
jus junguntur ad Auſtrum, ei, de quo
iximus, tractui Pilznenſi, ad Occaſum
octenſi, ad Aquilones Miſniæ monta-
nis, ad Cæciam Litomerzicenſi, ad Sub-
 ſola-

ſolanum Slanenſi,& ad Eurum Racovn
cenſi diſtrictui. Vernacula lingua dicit
Lucsko, vel *Ziatecsko*. Frugum, vin
& præcipue humuli terra ferax. Su
olim provincia hæc ex comitiali pop
arbitramento accepit, & aliquandiu h
buit dominos de Przemyſlæa dom
principes peculiares, Vratiſlaum Pla
dum, & Vlaſtiſlaum ambitioſum. Zl
ſlaus Vlaſtiſlai patris hæres, in pueriti
pædagogo Thuringo ſcelerate fuit o
truncatus, dynaſtiâ illâ ac ditione om
ad agnatum Neclanum principem rev
luta. Principum iſtorum ævo Ducat
audiri voluit, & dividebatur in quinq
territoria. Primum erat ad Ryvinan
ſecundum ad Vzcam, tertium ad Bruſi
cam rivos, quartum vocabatur à ſilv
Podleſina ad Mizam, quintum Laucſ
ad Laucſcam. Tendit enim è medio h
tractu longis ambagibus per Slanenſem
diſtrictum uſque ad Vultavæ crepidine
vallis quædam & plane modice reduct
Laucska vocata; de qua vulgo jactari ſ
let, etiamſi toto regno incidat annon
ſterilitas, in ſolo vero Lauſcæ agro ſeg
feliciter proveniat, habituram abunc
gentem totam unde fami antevertat. In
colis hujus diſtrictus innatum fere eſt, u
ſint ſupercilioſi, ſubſannatores, & rel
gionis publico conſenſu approbatæ, pe
tina

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

acissimi cultores. Vrbes hîc regiæ li-
ræque ſunt, Zatecium, Moſta, Launa,
Cadana.

ZATECIVM Vrbs præclara à præter-
uentis, atque ab eo quod Latinis eſt,
peſieri vocati amnis *Ohrzes*, ſive *Oe-*
æ ſinu, quem is ſubter Vrbem facit, no-
nen adepta. *Teku* namque, & ex eo
um, *za* affixo, *Zatecze*, radix eſt vocis
oſtræ *Zatoka*, quæ mari fluminisve ſi-
um ac curvaturam notat. Suachus qui-
am pecoribus dives, conditor ejus fuiſſe
erhibetur, (*Ann.*718.) cui Halacus ſa-
er, molendinum aquarium, novo tum
is regionibus invento, primus ſub ea fa-
refecit. Excoluerunt eam poſteri, &
ntra annos quinquaginta, non tantum
rivatis publiciſque ædificiis multo niti-
liorem reddiderunt, verum & mœnibus
præaltis clauſerunt. Infeſtabantur autem
perſæpe Miſnenſium, hominum univer-
æ gentis Slavicæ hoſtium perpetuorum,
validis irruptionibus, quos tamen ple-
unque ſic excipiebant, ut præda Lu-
cenſis in ore ipſis amareſceret. Religio-
nem Chriſtianam cæteris diutius ſunt
averſati, eam tamē ſemel ex Græca diſci-
plina amplexi, cōſtantiſſime coluerunt,*
nec

* *Georg. Dux Anhaldin. in concion. de Venerab. Sacram.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nec prius unquam quam Ferdinandi
Euangelicorum per Bojemiam perſequ
tione nupera, ut una ſaltem ſpecie in u
Cœnæ ſacræ eſſent contenti, pertra
potuerunt. Semper quoque ordinis bo
ſervans, & literarum humaniorũ ama
fuit Zatecium, ideoque Viros doctos,
rerum peritos, & ad reipub. clavum ip
admovebat, & patriæ formabat. Colu
videlicet Martinum Humelium, Venc
ſlaum Arpinum, Iacobum Strabonem
Georgium Suſſilium, Matthæum Me
dicillum, Matthiam Gryllum, Iohanne
Nepreſſium: edidit Paulum & Geo
gium publicos in Academia Profeſſore
Nicolaum Artemiſium, Iohannem
Ioannem Strialios, omnes artium M
giſtros, Laurentium Span Medic. Doc
Iohan. Orpheum & Vitum Trojanu
poetas, itemque alios permultos. Com
mendationem non vulgarem habet d
cocta ex hordeo cereviſia præſtanti, qu
vocatur *Samec*. Huſſiticis motibus pro
pius cum copiis accedentes Germano
præſules abſcedere coegit inglorios. *An*
no 1421. A Ferdinando vero rege, cu
is contra pacta hæreditaria, ac inconſu
tis regni Ordd. bellum Ioh. Frid. Saxoni
Electori feciſſet, & Zatecenſes ad invi
dioſam militiam iſtam coacturus, in Vr
bem, immodico ſtipatorum numero

ingre

gredi vellet, nec à Civibus admiſſus eſ-
, graviter ſunt multati, proſcripto Pri-
ate M. Nicolao Artemiſio, ſolique bo-
s omnibus, ne impune regem offen-
ſſe viderentur, imo & portarum val-
s, civitati, ne clauderetur, ademptis.
Ann. 1547. Aperta igitur nocte dieque
mper ſtabat Vrbs hæc omni reliquo
rdin. Regis tempore, & gratiam clau-
endarum portarum, factæque eam in
m alligationis, in regni Archivo diſ-
inctionem, non niſi ægre demum ab
us ſucceſſore Maximiliano Rege im-
etravit. *Ann.* 1565. Nuper vero Fri-
ericus Rex, cum ſumendæ regni coro-
æ cum Eliſabeta uxore liberiſque Pra-
am è Palatinatu ſuo Octobri menſe
Ann. 1619.) contenderet, in hanc
Vrbem omnium primam ex itinere di-
ertit, feſtaque populi acclamatione eſt
xceptus. Vnde poſtea victores pontifi-
ii, eo magis ejus cives habuerunt ſuſpe-
tos ac exoſos. Vniverſali religionis pu-
ioris, à Ferdinãdo Cæſare Quatuor-Vi-
is annis proximis demandata perſequu-
ione, (*An.* 1627.) permulti boni, cæle-
ſtiſq; veritatis tenaces, ejus cives, cũ uxo-
ribus familiaque omni, patria excedere,
quam fidem rectam deſerere, malue-
runt. Ante caſum tamen iſtum, clariſſi-
mos quoſque ac meritiſſimos de ea Vrbe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Viros, morte placida ad cæleſtem curia
evocavit DEVS. Iohan. Georg. Elector
Saxoniæ ſuſcepta Novembri menſe (A
1631.) in Bojemiam expeditione bel
ca, accepit quidem Vrbs hæc ex ej
exercitu præſidium ſignorum aliquo
ſub vicaria Caroli Boſii præfectura: ſ
cum is, tametſi de periculo monitus, c
ticulæ curandæ melius quam excubi
vigilanter agendis attenderet, ab He
manno Czerninio, cum vicinis ruſtici
ac quibuſdam ſelectorum militum Ca
ſarianorum manipulis, aditu, occulto i
rumpente ad 7. Calen. Mart. (*Ann.* 1632
ipſis Bacchanalium hilariis, ſeque, & V
bem captam, ſenſit.

MOSTA ſeu Pons (*Germ. Bruck*
ſeu *Bryx*) Vrbs inter regias, hac in pro
vincia, ſecunda, & loco quidem limoſo
ſub montibus, Bilinæ piſcoſo amni
dextris ſita, populoſa, ampla, & ſatis n
tida eſt. Nomen ei à ponticulis, ob ebu
lientes è terra aquas paſſim in Vrbe poſ
tis, vetuſtas dedit. *Most* videlicet lin
gua noſtra pontem vocat. Deſpectat i
eam nobile propugnaculum ſeu arx in
ter limitaneas numerata, ac in monti
ardui vertice ædificata. Primi ejus con
ditores ignorantur. Vetuſta tamen e
ejus origo, & multa libertas. Lingu
Bojemica in ea jam fere obſolevit, & i

quidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

idem non alia validiore de cauſſa,
nam Miſniorum connubiis cum hujus
rbis puellis frequentatis, & magiſtra-
s noſtri, contra quam leges, ratioque
adent, de linguæ noſtræ cultura præ-
oſtera negligentia. Religio in ea varia-
t. Bello enim Ziſciano pontificiis, Vla-
iſlai ſecundi regis ævo, & poſtea pluſ-
uam continuis annis centum, repurga-
s ex Lutheri doctrina cultibus ſacris ad-
æſit, perpaucis in pontificia religione
erſeverantibus. Suboriente namq; jam
nter nos nuper bello religioſo, necdum
lures ab Euangelica fide alieni numerari
oterant in ea Vrbe cives, quam qua-
raginta ſeptem, cum eam amplecten-
es, eſſent trecenti quadraginta quinque,
demptis habitantibus in conducto, civi-
atis jura adeptis opificibus. Communi-
er autem cultus divini exercitio utrique,
lii poſt alios uti erant ſoliti, in primario
Vrbis templo, toto tempore illo, quo
firmatus Vladiſlao rege ad 3. Id. Mart.
(*Ann.* 1485.) inter Euangelicos ac Pon-
tificios in religione ſyncretiſmus, à Pon-
tificiis obſervabatur. Obſervabatur au-
tem is utcunque, tantiſper dum imbutis
Ieſuvitico Zelo tranquillitatis publicæ
turbatoribus, nec machinationes occul-
tæ, nec vis aperta, ad eum diſſuendum
ſatis eſſet valida. Matthia enim rege de-
mum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mum præcipue eruperunt in nervũ tech
næ Moſtanorum, haud ſecus ac alioru
ubivis id genus farinæ, pontificioru
Rudolpho rege occultis conſiliis adve
ſus Euangelicos concives textæ ac re
textæ. Ad fiſci igitur præſidem & eju
conſilium, (iſta in cauſſa fortaſſe judic
non ſuos,) pertracti Moſtani Euangel
ci, illius ſententia exercitii religioſi jur
in templo, de quo diximus, penitus am
ſerunt; (*Ann.* 1615.) non ita pridem ve
ro per conſtitutos exturbandæ è regn
pietati ſinceriori Quatuor-Viros, (*An*
1626.) vel & ipſi cum pontificiis iden
de fide loqui, vel ſolum vertere, fur
coacti.

Abeſt ab ea tertio lapide LAVNA
Vrbs in dextro Ohrzes amnis latere, f
gura ſemicirculari à Vlaſtaco & Sobeſſi
fratribus graſſatoribus, metu latrocini
promeritæ pœnæ, adverſus Vogenur
principem, ex Launa vico quodam te
nui ædificata, & egregie communit
Res quaſque victui quotidiano neceſſa
rias, frumentum vinumque domi hab
abunde, piſcibus ſaltem exceptis, quo
amnis ſuburbanus ſubminiſtrat parciu
Cives ejus ſunt jurgioſi, & conventibu
quibuſdam comeſſatoriis, qui ab illi
D. Margaretæ vocantur, æquo impenſiu
dediti, quos ad portam Vrbis frequenta

re, di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

:, dicacitateque procaci agitare , urba-
itatis loco habent. Huſſitico bello Za-
ecenſium conſilia erant ſequuti;ſed Fer-
inandico proximo, ad poſteritatem pa-
um decoro exemplo, nec ullo prius edi-
o virilitatis documento , (*Ann.*1620.)
nuliebri credulitate verba ſibi dari ſunt
aſſi,ac Alberto Valdſteinio,poſtea Frid-
andiæ Duci novo, ejuſque legioni, cum
ua Cæſari militabat, portas prid. Non.
Novemb. aperuerunt. Adoleſcente vero
enſim,meditata à pontificiis longo tem-
ore Euangelicæ veritatis perſequutione,
eligionem quam à patribus acceperant,
uamque erant hactenus ſequuti omnes,
nomento quaſi deſeruerunt , ac ad pon-
ificiorum placita tranſierunt univerſi.
Cum poſt, prœlio ad Lipſiam ſuperatum
Tillium, Saxoniæ Elector Ioh. Georgius
in Bojemiam Novembri menſe , (*Ann.*
1631.) irruptionem faceret, militem
ejus ſimili facilitate admiſerunt , ſed
quemadmodum ante à Valdſteinio , ſic
& tunc à Traundorſio, militum ducibus
legionariis, fortunas ſuas expilatas deplo-
rarunt.

Zatecio ad Occaſum euntibus tertio disjuncta lapide occurrit Vrbs regia à Conditore Cadano CADANA dicta, *Ann.* 821. Sita eſt in læva amnis Ohrzes ripa. Crebras olim accipiebat à Miſniis vicinis

malis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

malis, clades, quas tamen non ſemper
ultas eſt paſſa. Religionem Euang
cam tardius illa quidem admiſit, ſe
tamen, (*Ann.* 1525.) Ludovico ad
rege, admiſſam, Zelotarum adverſa
rum criminationibus ac turbationi
variis nequicquam vexata, conſtan
nihilominus tenuit, reddita apud Reg
Ferdin.I. facti ſui diligenti ratione,
cauſſis admiſſæ, abſque Pontificior
concivium ſuorum injuria omni, r
gionis purioris explicatis. Cumque n
ut optavit regem iſto in negotio pro
tium experiretur, omnium Euangeli
rum Ordd. commendationem ei p
cando adhibuit, *Ann.* 1537. Ab eo i
tur tempore Regg. ad religionis apud
exercitia, quantumvis (*Ann.*1593.) ri
gentibus æmulis, habuit conniventes,
id uſque tempus quo iiſdem propem
dum, ut Moſta artibus enervata, Pon
ficiorum potentiæ ſuccubuit. Vrbs ali
quin eſt ſitu amœna, & opibus ſat fel
ac beata ſuis. Regii fiſci ditio non a
eſt in hac provincia, quam quæ fodir
argenti Przíſeznicenſibus, Sonneberg
Platnenſibus, & Baſtianbergenſibus
itemque ſtanni fodinis Slawcovianis,
Lauterbachianis, Schonfeldianiſq; con
prehenditur. Chomutovia quoque op
dum nitidum & amplum, Georgio B
ro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ni Lobcovicio, Rudolphi regis edicto
n pridem eſt è poteſtate exempta, re-
ꝺque fiſco (*Ann.* 1595.) adſcripta.
at olim in uſufructu Crucigerorum
agenſium, quam Sigiſmundus Imp.
ıdem Iacobo Wrzeſovecio pignori
dit. Laudem ex eo habet cum paucis
mmunem, quod cereviſia ejus non
lgaris eſt bonitatis. Nomen ei ex hel-
s videtur eſſe inditum. In procreatos
rpe non Bojema ejus incolas, jam olim
tari cœpit, & hactenus vulgo in ore
: diverbium, *VVſſudy Lide, vv Cho-
utovve Niecmy*; quo, toto regno homi-
s eſſe ſignificatur, ſolam vero Chomu-
viam à Germanis incoli. Erratici ſi-
uidem Germani plerique, lares ſolum-
ıe in quo lucem primam aſpexerunt,
pernati, pernicioſo linguæ noſtræ peri-
ılo, inter gentis noſtræ homines ſedes
bi quidem, ſicut olim, ita & hoc no-
ro ævo, paſſim figere geſtiunt, verna-
ılum tamen ſermonem noſtrum diſce-
:, ignominioſum putant. Qua in re
uia fortunam olim Chomutoviæ pri-
num omnium ex voto ſunt periclitati,
pidumque id, exturbata ſenſim noſtra
ngua, popularibus ſuis impleverunt, di-
erbio iſti fecerunt locum. In nobilita-
s agro ſunt Catharinæ-mons, Eiſenber-
a, Czerveno-Hradecum, hoc eſt ru-
brum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

brum caſtellum, Boreca ſeu Gorcaviu
cum opido ſaluberrima cereviſia, vi
niſque aluminis officinis nobilitato, R
venicium, Beczovum, Poſtoloprtæ, N
vo-Hradæ, Liczcovum, Wintirzovu
Maſstiovum, Waleczium, Bochovu
Angelicus-mons, Claſterecium, No
Schumburgum, Haſſenſteinum, Ho
noveſium arces, tam cum, quam ſ
opidis, cum prædiis, villiſque permul
ut & opida ſola, Geſſenicium, Zlu
cium, Chyſſæ, Slavcovum, Oſtrovu
Przißeznicium, repertis ſub Imp. R
Carolo (*Ann.* 1341.) argentifodinis c
rum, & quæ accolis nota ſunt cætera.

XIII. Zatecenſi provincia egr
perambulabimus diſtrictum Vultavie
non multo majorem, qui Racovnic
ſis, & vulgo *Rakovvnicsko*, à Racovn
Vrbe Regia, & his in locis ſola, cog
minatur. Adjacet autem is, Zatece
diſtrictui parte ſui occidua, ad Ort
vero cuſpide tantum quadam mucro
ta inter diſtrictum Slanenſem à lat
Septentrionali, & inter diſtrictũ Podb
ſcenſem à latere auſtrali interjectus p
tingit. Regiuncula eſt ſilvoſa & mo
tana.

RACOVNICVM, ſeu ut alii loquunt
Racona, regiæ Vrbis ac libertatis plen
ris honorem, Ordd. in comitiis regni i
terceſſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ceſſoribus , à Rudolpho rege, non ita
dem (*Ann.* 1588.) eſt conſequuta:
tea ſiquidem fiſco regio accenſebatur.
omen à Cancro, quem propterea in in-
ni geſtat, obtinuit: is enim nobis *Rak*
citur. Eſt Vrbs mediocriter munita,
rum non adeo magna. Ob cereviſiæ
ngularem bonitatem ſemper fuit cele-
is; nuper vero, (*an.* 1620.) & Ferdinan-
corum & Fridericianorum caſtris, quæ
rique habuere ei propinqua , pluribus
oc nomine etiam apud exteros inno-
it. Prodiere ex ea non pauci viri egre-
e literati , politicíſque in rebus cum
ude verſati , quos inter fuere M. Tho-
as Iavorzicius , Sixtus Ottersdorfius
b defenſam ſub Ferdin. I. gentis ſuæ li-
ertatem, gravi atque cum multis com-
uni infortunio irretitus , M. Georgius
Oſtracius, M. Matthias & Paulus Grylli,
liique. Vladiſlaus I. ejus nominis prin-
eps, paulo plus quam uno ab ea lapide ,
ædificavit in ſilva, trans Mizam fluvium,
celebrem illam, omnis pretioſioris regni
upellectilis cuſtodia magnorumque vi-
rorum carceribus arcem, Krzivocladum
nobis , Burg-Leyſam Germanis voca-
tam, eique agrum multum ac reditus lu-
culentos fiſci regii hæreditarios adſigna-
vit. Ex hujus ditionis ſilva , ſingulis an-
nis ingens lignorum multitudo, Miza ſe-

cundo Pragam ſubmittitur, indeque ..
Vultavam & Albim, in loca materia..
brili deſtituta diſtribuitur. In hac a..
captivi ſub cuſtodia tenebantur oli..
Otho Dux (*ann.* 1110.) à Vladiſlao pr..
cipe agnato, Henricus Ioh. regis Cance..
rius (*an.* 1318.) à regni proceribus, He..
Dux Auſtriæ (*Ann.* 1322.) à Ioh. Re..
Venceſlaus N. Theologiæ Doctor (*A*..
1544.) à Ferdinan. I. & nuper nonn..
li, (*Ann.* 1621.) à Ferdin. II., ut & al..
alii permulti. Huic arci ſubeſt opid..
novum Straſſecium, (*Ann.* 1616.) ..
cauſſam religioſam, & quia Pontifi..
ſacerdotis miniſterio in ſacris cultib..
incolæ ejus uti detrectarunt, à Matth..
rege graviter mulctatum. Ditione nob..
litatis continentur Horoſedlæ, Petrsbu..
gum, Soſna, Pſovlcæ, arces, & Senom..
tæ opidum. Cœnobium in hac ora nu..
lum eſt.

XIV. Slanenſis diſtrictus Racovn..
cenſi conjungitur à parte meridionali..
verſus occaſum habet provinciam Zat..
cenſem, verſus Aquilones Litomierz..
cenſem, verſus Ortum Caurzimanun..
Vulgariter *Zrzitsko* & *Slansko* vocamu..
Zrzitsko à *Zrzito* monte; *Slansko* à *Slan*..
Vrbe regia hujus oræ ſimiliter unic..
Horreum Vrbis Pragenſis, diſtrictun..
hunc quidam judicant. Eſt autem

SLAN..

SLANA Vrbs à ſalſedine dicta, ſub aſto monte de voluntate Nezamyſli rincipis, à priſcis noſtris ſalis coctorius, loco humili condita, & contra Luenſium incurſus utcunque munita. Eumpebat enim ex monte iſto aquæ ſalſæ ons, & accolis erigendarum ſalinarũ, ac nox Vrbis exſtruendæ, occaſionem daat, ſed qui intra paucos annos, ut & aler Bilinenſis, exaruit. Etſi vero diſpaentibus aquæ iſtius ſcatebris, emolunentorum omnium ſpes ſalinatoribus ſtis videbatur periſſe, nihilominus tanen ii conditam ab ſe Vrbem neutiquam leſeruerunt, ſed ad agri hortorumque culturam converſi, ac cereviſiæ domi coctæ ad hæc uſque tempora vulgo celebrata bonitate, in ſpes novas erecti, paulatim rem familiarem pariter & publicam inter ſuos confirmarunt, locumque ita excoluerunt, ut & ædificiis niteret, & vitæ tuendæ neceſſariis rebus abundaret. Iuventus Vrbis parum morate educari olim ſolita, ſimiliter ut virgines Pragenſes, equique Cutnenſes, jactando in petulantiam ſuam veteri cuidam parum fortaſſe conveniente dicterio, non amplius relinquunt locum. Teritur enim multorum ore, virgines Pragenſes, equos Cutnenſes, adoleſcentes Slanenſes, tria eſſe quæ perraro ſint

bona. Patrimonium fiſci regii, præte
Vnhoſtam opidum, vicoſque aliquot o
tioni Krzivacladenæ adſcriptos, non m
mini hîc eſſe ullum: Duo nihilomin
virginum cœnobia: Vnum Doxanæ,
rerũ omnium abundantia lautiſſimu
& loci inter ſaltus amœnitate lætiſſim
(*Ann.* 1144.) à Gertrude Vladiſlai pri
cipis uxore, Veſtalibus inſtituti Præmo
ſtratenſis eſt conditum. Ohrze ſeu C
gra pomariis virgultiſque paſſim cinct
amnis id alluit. Alterum Tynecianum
Plichta Zerotinio, Veſtalibus D. Cla
erectum, & honeſte, non tamen ad
xum, dotatum. Eſt ſimiliter hîc uno
tem lapide à Slana Vrbe disjunctum,
præpingui glarea temperato ſolo ab V
garis olîm (*Ann.* 956.) conditum o
dum Velvaræ ſeu Welvarium. Nom
traxiſſe fertur ex Vngaricis vocibus T
& *VVar*, farris opidum ſignificantib
Non numeratur id quidem inter Vrb
regias, verum tamen ſub προστασ
Burggravii ſupremi, pleriſq; Vrbibus
giis immunitatũ amplitudine eſt par,
hoc etiam ſuperior, quod ager ipſius
magnam partem ſit juris liberi adeoq
emphyteuſis perpetua, tabulis regni ab
regii conſenſus internuntiis, quoties le
timus cõtractus intervenit, poteſt inſe
quæ alioquin nobilitatis prærogoti
cen

aſcetur. Nobilitatis dominium agnoſ-
nt cætera, ut eſt Raudnicia arx & opi-
m peramplum, olim etiam cum Ar-
iepiſcopi Prag. procerum Smirzicio-
m, ac ex Polonia Oſtrorogorum, do-
nation leni tenebatur, ſatis fortuna-
m. Mercatura enim ac cæteris hone-
s quærendæ rei mediis, ex Albi, quo
uitur, percommode poteſt uti. Talis
æterea eſt Budina, arx & muris cin-
um opidum, ad Ohrzes latus dextrum,
oſtiviti principis ævo, ex vetuſtiore vi-
ædificatum, ac à tuguriis nuncupa-
m. His adde Berzcovicium, Bezcovi-
am, Hoſpozinum, Nelahozeveſium,
icovicium, Ocorzen, Buſtehradam,
ubrum Augezdum Cladnum, Smecz-
am, Cornhuſam, Srbecium, Dievi-
cum, Slavietinum, Patcum, Wranum,
am prædiis agroque perquam fertili.
ſt in hac provincia mons celebris ille,
patenti in planitie eminus conſpicuus,
rzjt à ſpecula vocatus, ab aliis *Zrzjp*,
oc eſt mons κατ᾽ ἐξοχὴν appellatur.
rimi gentis noſtræ conditores ſub eo
imum omnium (*Ann.* 550.) conſediſ-
, noſtræque reipublicæ initia dediſſe
runtur. Vertici ejus perquam ſpatioſo
npoſita, à Sobeſlao principe inſtaurata
otius quā fundata ſtat ædicula D. Geor-
io dicata. Ab hoc monte, tertio verſus
 Auſtrum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Auſtrum lapide, abſunt Budeczæ Vrbis veteris, à divino quodam Leſſino Budeco, viro alioqui nobili, in edita quadam rupe, familiaris neſcio cujus ſpiritus monitu, olim conditæ rudera, quæ ſchola improbarum magiæ divinationiſque diſciplinarum diu celebris, & à ſexus utriuſque juventute nobili, ut & à Przemyſlo Libuſſaque, diſcendi cauſſa frequentata fuiſſe perhibetur.

XV. Subſequitur jam ut de Litomierzicenſi provincia diſſeramus, quam vulgus *Litomierzicsko*, à primaria ejus Vrbe cognominat. Ea fere tota ſub Sudetis montibus protenditur, figura pyramidali, cujus baſis Zephyro, Africo, Libanotoque obverſa, Lucenſi & Slanenſi diſtrictui incumbit, latus vero ſeptentrionale Miſniæ montanis, Auſtrale limiti diſtrictus Boleſlavienſis adhæreſcit, conus denique verſus Boream Cæciamque ad Luſatiæ ſuperioris limites pertingit. Provincia vini inprimis, ac pomorum, quin & frugum feraciſſima, Miſniæ cis-Albinæ horreum. Regis ſeu fiſci patrimonialia bona nulla hîc ſunt niſi forte in ſtanni fodinis Crupecanis (Hrobanæ enim Roztochianæque argentifodinæ, jam olim ſunt exhauſtæ,) urgente vero reipubl. neceſſitate etiam in proventibus cœnobiorum. Sunt autem in hac pro-

vinci-

ncia duo ſaltem cœnobia reliqua, Oſe-
nnum ſub Abbate ab Ottacaro rege Ci-
ercienſi, & Sub Melnicanum ſub Prio-
ab Hroznata Comite, Auguſtiniano-
um ordini datum, quamvis Oſecanum
erdin. I. regis ætate Archiepiſcopus An-
onius (ut & Suetecianum quod princi-
o Rubeæ Crucis gerulis inſtitutum
ndem vero alendis D. Claræ Veſtalibus
atum fuit Rudolphi II. tempore Zby-
ecus,) ad ſe pertraxit. Dotalis hîc præ-
erea eſt reginarum Bojemiæ ditio arcis
Mielnicanæ; ditio opima ac locuples, ſed
uæ plerunque noſtra memoria alicui ex
roceribus pignoris titulo utenda fruen-
a concedebatur; nuper autem (*Ann.*
627.) per Imp. Ferdin. II. inito cum
Vilelmo Slavata quodam contractu, à
eginarum patrimonio penitus avulſa.
Nobilitatis ager hîc ſimiliter peramplus
ſt & opes luculentæ. Tenentur enim
b ea arces Teplicium, Duchczovum,
Bilina cum opidis muro cinctis, Libczo-
neſium, Strzebivlicium, Podſedicæ, cum
gemmarũ fodinis, Libochovicium cum
opido, Clopejum ſeu Haſenburga, Bro-
anæ, Lovoſiciæ, Sulevicæ, Czizcovicæ,
Coſſalovum, Scalca, Nedviedіczium,
Coſtomlatæ, Mileſſovum, Vgezda ſub
monte qui Acutus dicitur, Sobochlebæ,
Daubravius mons propugnaculum Ra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

diſlai Wchynicii induſtria nuper è vet
ribus ruinis egregie inſtauratum, Supi
ſeu Vulturinus mons, Brzeznicea Bla
chenſteinæ ſuccenturiata, Schonſtein
Gilovia, Bideburga, Dieczinum propu
gnaculum limitaneum, Brzeznum, Sv
dovum, Strzecovum, Libochovanæ, Z
teniciæ, Zahorzanæ, Ploſcoviceæ, Encl
ſovanæ, Gizterpæ, Auſstecum cum op
do muris cincto; Radaunum, Brocenum
Conogedæ, Stolinquæ, Marquardicia
Libchava, Bircoſteina, Nova arx, Lipp
Mlado Beneſſovum, Rumburga, Sh lu
novum cũ opidis itemq; Scheracovum
Hanspachumque, & alia permulta, ne
inculta nec infructuoſa. Opida præter
ſola, Camenicea, Radauſſovum, Hoſst
ca, Trzebeniceæ, & metallifera duo
Crupca, Hrobumque monachale. Ia
vero liberæ ac cultiſſimarum vinearu
collibus longe lateq; omnibus anteſtan
tes in hac provincia Vrbes, ſunt Lit
mierziceæ, Vſta, Melnicum, ad Albi
ſitæ omnes. Vinoſi cenſentur pleriqu
omnes earum incolæ.

Litomierziceae, ſeu Litomierzi
cium, (quæ civitatem mihi non contem
nendaſque fortunas dedit; ſed eas ann
poſt ſeptendecimo, Imp. Ferdin. II. tot
regno Euangelicos exturbante, ob poſt
habitum à me religioni puriori, patria

for

unarumque amorem, nullo jure eri-
r,) eſt Vrbs populoſa à dextro Albis
re, ſplendide locoque oportuno ædi-
ta. In nominis ejus origine expli-
da, variant noſtri homines. Alii enim
idomiro, quem ejus conditorem eſſe
unt; alii ab hominibus reconcilian-
, quod vulgo *Lidi mjrziti* dicimus;
à *Ljto*, quod idem eſt cum latino
iſeret, & *Mierzice*, quod idem eſt cum
rmanico *Maß*, eam deſumunt. Etſi
ro ſententia prima ſecundaque, vero
n ſunt prorſus abſimiles, quia tamen
uſitata Vrbis nomenclatura magis
am opinio tertia diſcedunt, eapropter
obari à me non poſſunt. Fateor qui-
m ego à Lidomiro Coſſali filio (quem
conciliandis hominibus nomen habuiſ-
linguæ noſtræ natura evincit) (*ann.*
71.) eam inter Radiczium, (qui locus
unc *Hradjcz* corrupte vocatur, & D.
ephani æde eſt celebris,) Pocrate-
umque cortes, condi cæpiſſe: nihil ta-
nen id credo obſtare, quominus tertia
ententia vera credi poſſit, quæ ait; Mo-
torem quendam cum ei, Vrbem conde-
e parans, fabriſque de alimonia proſpi-
iens Lidomirus, frumentum ex quo fa-
inam faceret, ad modiolum eſſet ad-
nenſus, idemque modiolus in ſubter
abentem Albim interea è manibus ipſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

excidiſſet, querula voce exclamaſſe, *ge*
mi ljto te mierzice, hoc eſt, Dolori m
eſt amiſſio hujuſce modioli. Lidomir
ergo arrepta iſta molitoris querimon
Vrbem ſuam ex eo *Litomierzice* voc
voluiſſe. Vetuſta igitur ſunt Vrbis ill
incunabula, quæ paulatim poſteror
induſtria, ac ædificiorum amplitudi
& populi multitudine crevit. Mœnib
tamen & vallo demum (*ann.* 1019.) à pr
ceribus Vurſſovicenſibus, quorum tu
in ditione fuit, communibus gentis ſu
ptibus, offenſi Vldrici principis metu, a
te annos ſexcentos, circumdata ac co
munita eſt. Cum vero damnatis à Brz
tiſlao II. ob ſtructas principum vitæ i
ſidias, atque in Luſatiam deportatis Vu
ſovicenſibus, bona eorum univerſa
ærarium principis eſſent illata, (*An*
1096.) Litomierzicea libertatem, ac i
ter Vrbes ſub principum patrocinio v
ventes locum, multaque poſthac privil
gia obtinuit, quæ anno fere ducenteſim
poſt, (*Ann.* 1297.) incendio, quo Vrb
hæc fœde fuit deformata, pleraq; omni
perierunt. Iohannes rex Ottacarorum
privilegia, quæ flammis, de quibus dixi
mus, erepta ſupererant adhuc aliqua,
confirmavit, & nova aliquot addidit

Eju

* *Abrahamus Hoſman Luſatus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

vero filius Carolus Imp. mercatu
uo ab VIII. Calend. uſque ad VI. Idus
guſt. celebrando, ſeu nundinis ſolenni-
, quin & jure Stapulæ, quo omnis ge-
is Albim navigantes mercatores, non
i naves ſuas, quam in hujus Vrbis ſeu
porii portu (*Nakel* noſtri vocant) ſive
erare ſive exonerare permittuntur,
n locupletavit. Vladiſlao II. rege,
ri ejus pleriſque locis ruinam mini-
tes inſtaurabantur, ac propugnacu-
frequentibus exornabantur. Maximi-
no vero & Rudolpho imperantibus,
bis impetuoſe præter eam ruens am-
s, prælongo ac ſcientiſſime ſumptuo-
ſimeque fabrefacto ponte ligneo, ab ea
it ſtratus, quem proxima Electoris Sa-
niæ in Bojemiam expeditione, cum
ſt everſa magnam partem ſuburbica
tomierziceæ ædificia, hoſti propin-
uanti ad VIII. Id. Iunias (*Ann.* 1632.)
co cederet flammis penitus abſumſit
h. Melchior Sualbachius, magno ci-
ium ac accolarum incommodo. In hoc,
itomerziceæ agrum lambente Albi,
nagno numero capiuntur vernis menſi-
us, longe quam alibi meliores ſapidio-
eſque murenæ & ſalmones; æſtivis vero
tiam grandes ſturiones. Hic vindemiæ
empore multo quam alibi ſuavior con-
ſcitur murina, itemque ex ſinapi trito ac
vini

vini recentis decocto, ſapa ſeu defrutu
Hac in Vrbe hoſpites ac amicos hum
niter excepturi cives, vini tam conſuev
runt eſſe prodigi, tamque cibi præben
immemores, ut propterea duplici ſcom
mate, vulgo meruerint notari. Dici nan
que ſolet; homines à Litomierzician
potu fere ſuffocari, fame vero enecar
Item oportere eſſe felicem, qui non fu
rit Zatecii ludibrio habitus, Launæ pu
ſatus, Litomierziceæ vini potu immod
co gravatus. Communi conſenſu rec
ptarum religionum perquam fuit tena
Litomierzicea. Etenim ut olim à pont
ficia ad Euangelicam, ita nuper ab Euan
gelica ad pontificiam, ægerrime potu
traduci. Venceſlao namque IV. rege
vivis ſublato, & regnicolis paſſim Huſ
ſucceſſorum miniſterio, Romani ponti
ficis placita repudiantibus, cum id e
ſuos quoque intra muros invaleſcere cer
neret, cives à plurium religione diſſen
tientes, nullo ſanguinis neceſſitudinisv
diſcrimine (*Ann.* 1418.) in Albim mer-
gere, quam in numinis colendi rationi-
bus variationem ullam permittere ma-
luit. Sic cum imperata nuper à Cæſ. Fer-
din. II, ſacrorum metamorphoſis (*Ann.*
1626.) ſæviret, viaque nulla, qua vis
major poſſet evitari, appareret, plura
quam quingenta incolarum ejus capita,

optione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ione ipſis data, bonis mulctari, ſolũq;
ius vertere, quam veritatem agnitam
rare elegerunt, qualis cõſtantiæ exem-
m, Praga una excepta, Vrbs alia Boje-
nulla dedit. Reditus hujus Vrbis pu-
i, neceſſariis impenſis publicis com-
ati, modici ſane ſunt, ſed eos tamen
orum principum munificentia quan-
que ſublevabat. Iura ejus agnoſcens
merium perangustum quoque eſt :
dique enim Cœnobiorum ac nobili-
is agro conſtringitur. Antiquitus jure
conico utebatur, & Scabinatus tribu-
i clara fuit, ita ut opida vicina, Vrbeſ-
e adeo nonnullæ à domeſticorum ju-
cum ſubſelliis, ad ejus ſententiam pro-
care diu in more habuerint: quæ præ-
gativa non ita pridem ipſi, (*Ann.*
10.) comitiorum placito eſt extorta.
iri docti in ea ſunt nati, Matthias Vi-
n, Iohannes Gelinecius, Henricus
iraz, Andreas Lucinus, Andreas Mi-
co, Venceſlaus, & Sigiſmundus fra-
es Heniochi, omnes artium philoſo-
iæ Magiſtri, itemque Daniel SStyr-
olsky Doctor Medicus.

Ab ea verſus Thraſciam abeſt altero
pide VSTA Vrbs in montium angu-
iis à Ruſſiſuado & Lahoborio fratribus
dificata. Mediocri eſt magnitudine, ſed
oco hoſtibus expugnatu facili, mœnibus
ſuis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſuis non magnopere tuta. Nomen ei [illegible]rique ab *Haußti* voce noſtra, dume[illegible] ſignificante, factum eſſe contendunt[illegible] tamen probabiliore ratione ab Ore, q[illegible] *Vſta* vocamus formant. Sita enim [illegible] dixi, eſt in anguſtiis ad quas Albis [illegible]men aquas ſuas per convalles quaſi o[illegible] fauces aliquas in Miſniam evomer[illegible]cipit; Vnde non inepte judicio meo [illegible]ſet Oſtia vocari. Exigitur in eâ hac t[illegible]peſtate multa plerunque publicano[illegible] inſolentia portorium regium, in lim[illegible] mercatoribus quibuſque navibus me[illegible]portantibus, antehac pendi ſolitum. [illegible]num quod hîc ante urbanis ſub rup[illegible] naſcitur, quodque ideo *Podskalske* c[illegible]tur non habet aliud in patria noſtra à [illegible] generoſitate ſuperetur, nec locus fer[illegible] Albim alius eſt, ubi typhlarum, ſeu c[illegible]latorum piſcium captura ſit uberi[illegible] Vernaculam noſtram linguam qui [illegible]leant, pauciſſimi in ea jam ſunt inco[illegible] idq; non alia urgentiore de cauſſa, qu[illegible] ex qua ſimili corruptela Moſtam labo[illegible]re diximus. Pugnatum olim in ejus vi[illegible]nia ad Przedlicen vicum fuit prœlio ap[illegible]nos valde memorabili, ad XVI. Cale[illegible] Iul. (*Ann.* 1426.) quo Miſniorum [illegible] Friderici Marchionis, & Catharinæ e[illegible] uxoris ſignis, * multa millia ceciderun[illegible]

Vrbſ[illegible]

* *Hiſt. de Landgr. Thuring. cap.* 162.

ꝯſque ipſa hæc expugnata ac direpta,
o poſthac triennio deſerta ſtetit. Lo-
i pugnæ hodieque *na Behâni* voca-
, columna geſtæ rei teſte inſignis. Na-
æ tamen tam impendioſæ Sigiſ. Imp.
us adverſus Huſſitas operæ, Marchio
lericus mitram Electoralem, præteri-
proximis Alberti Electoris defuncti
atis, ab eodem Imp. præmium (*Ann.*
13.) tulit, ad hæredeſque ſuos tranſ-
ſit. Vrbem Vſtam præ multis aliis
avit, Imp. Ferdin. I. ob cauſſam illi
n Plznenſibus Budiegovicenſibuſque
nmunem: nobilitati ſimiliter in mon-
is iſtius habitanti, quoties ſuborta
ntroverſia coram arbitris ex compro-
ſſo diſceptanda, vel componenda erat,
us hic quoque præ aliis plerunq; con-
ntui ut commodior eligi hactenus
vit.

MELNICVM vero Litomierzicea eun-
us ad Ortum hybernum, intra lapi-
n quartum occurrit, Vrbs ſub Albis
Vultavæ confluentibus, arduo in col-
à neſcio quo ex Beſſi dynaſtæ ſtirpe,
te Hoſtiviti principis ævum condita,
ænibus vero à Slaviboro D. Lidmilæ
re circumdata, ac nitidior facta. *Ann.*
7. Datum ei nomen eſt à molendo,
e molitoribus. *Meli* namque idem
od molo, *Melnjk*, idem quod molitor
ſive

ſive locus in quo ſunt molendina, no
Vrbs quidem eſt parva, ſed peramœno
propulſandæ hoſtium vi oportuno lo
exſtructa, à rubri vini ſuavitate delic
potoribus præcipue commẽdata. Re
tur in numerũ urbium quæ Reginar
Bojemiæ ſunt dotales. In ea (habet ei
mœnibus impoſitam arcem) à prin
pum maritorum mortibus vitam tra
gebant, cum aliæ principes ac regin
tum inprimis Barbara Sigiſm. Imp., q
Iohanna Georgii regis viduæ. Alluit e
à parte Aquilonari modicus amnis B
vvca à Beſſo, de quo diximus nomen
ctenus ſervans, vulgo nunc voce
pridem corrupta *Sſobka* vocatus,
molæ aquatiles aliquot etiamnum ag
tur. Ager Vrbis eſt arenoſus, ſed ne
quam ſterilis. Immunitates ſuas ac
bertatem Vrbibus regiis parem jam à
tuſtis temporibus ſemper habuit, &
verſus malitioſas plerorumque arcis p
fectorum machinationes defendit.

XVI. Reliqua nobis adhuc eſt,
ſtrictum Litomierzicenſem parte ſui
cidua, Sileſiam Septẽtrionali, Hradec
ſem tractum Orientali, Caurziman
Meridionali, attingens provincia,
vulgo à Boleſlavia Vrbe *Boleſlavvsko*
catur, ampla ſatis, fertilis, ac popul
Participat ejus fertilitatem non ſol

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tia, ſed & ipſa Sileſia. Regis patri-
nium in ea eſt Benatchæ, Lyſſa, &
ndeiſenæ ditionis pars trans Albim
modica cum Opoczino & Hlavene-
voluptuariis. Benatchæ, ſeu Venetia
ra, arx eſt à dextris amnis Giſeræ,
o in colle cum opido tenui, quæ æ-
demum noſtra à Doninææ ſtirpis
ceribus per Rudolphum regem eſt
emta, fiſcoque adjuncta. Lyſſa vero
Mons-Calvus arx ſimiliter eſt cum
do in ſubjectam ingentem-ſilvam re-
n ex alto deſpiciens. Reditus utrius-
præcipui ſunt ex piſcinis, quæ iis
s ſunt & numeroſæ, & cyprinorum
catorũ multitudine præſtantes. Cœ-
bia in hoc diſtrictu hac ætate nulla
t, niſi forte ſi quis Boleſlaviæ vete-
D. Venceſlai Cenotaphio nobilem,
Cyrilli & Metudii ædem, recenſ-
e inſanis aliquot annorum (1613.
ſeqq.) laboribus ſumptuoſiſſime ac
endidiſſime ædificatum, & ante annos
us minus triginta, peregrinationibus
niverſariis, incerta vel potius ſuper-
tioſa de cauſſa, frequentari cœptum,
væ Virginis delubrum, Cœnobii no-
ine appellandum putet. Vrbes hujus
ci regiæ duæ ſunt Nymburgum &
leſlavia.

NYMBVRGVM eſt urbs in paten-

G ti pla-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ti planitie, loco propulſandis hoſtium inſultibus valde idoneo, à Vicemilo dyn
ſta quodam inter Albis & Mrlinæ co
fluentem exſtructa, lateritioque m
ro, & profunda, amni alveum præſta
foſſa, probe firmata. Vicemilus quid
eam de ſuo nomine Vicemilovum v
luit vocari; domeſtici tamen prop
ſuum ſilveſtrium familiare volutabru
quod ab iis, ædificantium metu, æ
iſtic deſerebatur, Suini--Brodam c
maluerunt. Nymburgum vero mu
demum tempore poſt, à Germanis, h
minibus peregrinis, voce peregrina n
men accepit. Venceſlaus II. Rex u
ce eam dilexit, & cum ampliorem, tu
privilegiis ornatiorem fecit, quin & p
mus eam in urbium regiarum numer
eſſe juſſit. Olerum omnis generis ac l
guminum abundantia pariter & ſucc
bonitate præ aliis excellit. Proxim
Saxonici militis in Bojemiam irrupti
ni, (*Ann. 1632.*) quaſi obicem ur
hæc objeciſſe eſt viſa, quam is quia
expugnare non potuit, miſſilibus igniu
artificialium machinis, totam una cu
ponte quo Albis jungebatur, in ciner
redegit, ac ab eo tempore nullos lau
dignos progreſſus in Bojemia ampli
fecit. Potatores inclyti, alibi ſane no
tam male, ut Nymburgi audiunt. H

namqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mque ii exorbitant perſæpe, & po-
a, alii aliis in oculos exinanita, capi-
us impingunt; unde proverbium ſue-
jactari; *Pimt po Nymburgsku*, *i.*
pino more Nymburgico.
Verſus Aquilones lapide tertio ab eo
dirempta BOLESLAVIA urbs, non ve-
; illa, cujus jam ante meminimus, ſed
a, à qua tota hæc provincia accepit
omen. Veterem illam ad Albim in to-
us (ut pleriſque placet) Bojemiæ umbi-
o, Vratiſlaus princeps (*An.* 915.)
ndavit, & Boleſlaus Sævus (*An.* 937.)
coluit; hanc juniorem vocatam, Bo-
ſlaus junior, ſeu ut poſtea frequen-
us vocabatur, Lenis vel Pius, in colle
robka, qua voce ſepulcretum ſignifica-
ir, condidiſſe fertur. *Ann.* 973. Avo-
um noſtrorum memoria fuit urbs hæc
ditione procerum Michaloviciorum,
ymburgiorum, tandem Cragiriorum,
oſtea ſtirpis Haſſiſteineæ Lobcovicio-
um, à quorum poſtremo, Bohuſlao
oachimo libertatem plenam, (*Ann.*
595.) nobis adoleſcentulis ære grandi
mit, ac Rudolphi Regis-Cæſaris cle-
mentia locum inter urbes regias (*Ann.*
600.) obtinuit. Arx in hac urbe eſt,
eteris in eam poteſtatis nec dum pe-
itus oblita, quæ ſimul ac Comitem Ho-
enlochium & nuper Pappenheimium,
 domi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dominos accepit, præfectorum inſolentia urbi perſæpe gravis fuit. Giſera amnis Coro obverſum ejus latus lambit, & aquam intra muros, hydragogicis machinis ſeu ſiphonibus immittit. Subjectam arci vallem rigat Clenice rivus, qui ibidem mox Giſeræ miſcetur. Cragiriorum autem, præ cæteris tum è nobilitate purioris cultus divini patronorum pietate pariter & largitate, excitata jam olim, & paulatim ex Mœcenatum collatitiis ſubſidiis (*Ann.* 1500. 1511. 1544.) egregie amplificata in ea fuit alẽdis repurgatæ religionis doctoribus juventutiq; in pietate & literis formandæ, ſedes vel domicilium, preſbyterio etiam venerabile, quod Carmelum vocari voluerunt Majores. Carmelum autem hanc, ſicut & ejuſdem diſciplinæ cæteras baſilicas quasque, *Zbory* apud nos dici ſolitas, Vatiniano odio proſequuti ſemper ſunt Huſſitæ claudicantes æque ac pontificii Zelotæ in Bojemia, eamque Piccardorum ſpelæum ac officinam vocantes, impetratis per calumniam à Wladiſlao, (*Ann.* 1508.) Ferdinando I. (*Ann.* 1547.) Maximiliano, (*Ann.* 1568. 1575) & Rudolpho (*An.* 1602.) Regg. ſeveris interdictis ſtomachoſe oppugnarũt. Et vero aliquoties illa magnopere periclitabatur, à paucis inter ſpes

& me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

metus habitabatur, Rudolphi denique
bicato Interdicto prorſus claudebatur,
obſignabatur; Verum nunquam gra-
ıs, quam à Ferdinandicæ μεταμορφώ-
ᴓ adminiſtris nuper, circumſcripta
peſſundata fuit. His præterea, quæ
nc gliſcunt bellicis turbis, urbs hæc à
ſarianis velitibus, (*Ann.* 1631.) ne
xonicis de ea occupanda conſultanti-
s uſui eſſe poſſet, ex improviſo dire-
ı, & igni iterum, iterumque injecto
ſere vaſtata gemuit. Ager nobilitatis
ltus quoque eſt in hac provincia, mul-
arces, caſtella, opida, villæ, quales
nt Ronovum, Rozdialovicea, & Do-
ovice cum opidis, Brodecæ, Coſſate-
, Libenium, Vidimia, Hauſca, Bez-
ezium, Coſmonoſæ, Zuuirzeticium,
ſta, Troſcæ, Virgo & Anus, Scalæ ſeu
apes, Semilæ, Waldeſteinum, Roho-
cium, Suiganæ, Monacho-Hradiſsta
m opido, Zaſadca, Doxa, Curzivodæ,
cupium, Wartemberga, Dubum,
yſocum, ubi vacca à bubulco lapide
erumque, quam ipſa ſit, pretioſiore
npetitur, Reichenberga ſive Libercum,
abſteina & Fridlanda, partim caſtella,
rtim arces; opida denique, ut Baco-
um, Mſlenum, Biela muro cincta ori-
nemque & nomen ab junioris Croci
epte ſortita, Turnovum, Sobotca, Mi-
G 3 monia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

monia, Gablona, & alia numero non pauca.

XVII. Huc uſque ac hactenus verſati ſumus in recenſendis iis Bojemiæ provinciis, ſeu diſtrictibus, qui inde à primis gentis noſtræ incunabulis ſub eodem magiſtratu ſummo, eadem lingua, legibus, moribus, inſtitutis vixerunt: nunc jam accedimus ad tres reliquos deſcribendos, qui tametſi jam olim jure clientelari, cum corpore Bojemico, vinculo indiſſolubili coaluerunt; actibus tamen Bojemorum panegyricis non ſolent, ut cæteri provinciales intereſſe, neque conſiliis de repub. intervenire. Immunitates nihilominus, inſtituta, leges, ac conſuetudines quasdam peculiares ſemper & habuerunt, & ad hæc usque tempora tenuerunt. Linguæ ſimiliter uſum neutiquam nobiscum communem habere voluerunt, quales ſunt Comitatus Cladſcanus, ſeu Glacenſis, provincia Hebana ſeu Oegrana, & diſtrictus Loctenſis ſeu Cubitanus. Nobilitas horum diſtrictuum pleraque omnis ex Ordine Equeſtri eſt, pauciſſimis ſaltem exceptis, qui, Barones cum ſint, agrum iſtic poſſidere jam pridem cœperunt. Principum Bojemiæ vaſalli ſunt omnes.

XVIII. Circumdatur autem Comitatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ıtus Cladſcanus, cui nomen à Cladſco
rimaria ejus oræ urbe ac propugnaculo
nunitiſſimo eſt factum, ab Aquilone &
rtu Sileſiæ terminis, ab Auſtro angulo
uodam Moraviæ, ac (ſicut & ab occa-
u) provincia Hradecenſi. Fuit olim,
ıunc in Polonorum, nunc in Bojemo-
um manibus, donec ex fœdere, quod
Ottacarus rex cum Henrico Duce (*An.*
1280.) percuſſit, priſcorum principum
Minſterbergenſium ſeu Sambicenſium
dominio accrevit; quem tandem Iohan-
nes rex à Boleſlao Duce (*Ann.* 1322.)
redemit, ac regno Bojemiæ in perpe-
tuum conjunxit, quinquennio nihilo-
minus poſt, (*Ann.* 1327.) ex pacto, Vu-
ratiſlaviæ Duci Henrico VI. uſufructu
in eo ad vitæ dies conceſſo. Ardentibus
tamen poſtea Huſſiticis motibus, venit
in poſſeſſionem procerum gentis Podie-
bradiæ, qui longo poſt tempore Min-
ſterbergæ Duces erant creati, tenebatur-
que eorum ditione totos plus minus an-
nos octuaginta, usque dum ab Alberto,
Carolo, & Georgio fratribus, (*Ann.*
1500.) Vldrico Comiti Hardecchio,
cum is paulo ante, more incolis Bojemiç
uſitato, in Regis regnique fidem ſacra-
mento eſſet receptus, venditionis titulo
fuit reſignatus. Ex Hardecchiorum ma-
nu Iohanni Pernſteinio dynaſtæ con-
G 4 ceſſus

ceſſus fuit, qui eum Arneſto Archie
ſcopo Saliſburgenſi Bavariæque Du
oppignoravit. Arneſto è vivis ſublat
ſuccedendi agnato in ejus uſufructu j
habere ſe contendebat Bavariæ Dux A
bertus: ſed quia per regni leges non
cebat, ut inter provinciæ incolas loc
illi eſſet, (alia ratio Arneſti homi
clerici fuit, alia Alberti principis poli
ci,) Ordines Maximiliano regi author
in comitiis (*Ann.* 1567.) fuerunt,
pignus iſtud ſeu hypothecam à Bavar
vel ipſe redimeret, vel è proceribus B
jemis cuipiam, qui vellet, redimenda
cum uſufructu concederet. Sed res t
men iſta ac Ordinum placitum, no
prius quam duodecennio poſt, Rudo
pho jam regnante, exitum invenit, cu
ex ære Ordd. collectitio, Comitatus hi
(*Ann.* 1579.) onere peregrini æris libe
ratus, Regum uſibus publico comitio
rum decreto, ea lege fuit aſſignatus, u
nec vendi in poſterum, nec in hypothe
cam dari, nec permutari, nec ad uſum
fructum cuiquam concedi, nec alio quo
libet modo alienari unquam poſſet. E
igitur jam in regia poſſeſſione, perque
præfectos, plerumque Barones, guber-
natur.

Primaria, ut diximus, urbs in eo eſt
Cladſcum (vulgo Glacium) ſeu Glaciæ
cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

n arce in colle ac loco arcendis hoſti-
commodo ædificata, hominumque
uſtria probe communita. Alluit la-
ejus dextrum amnis Niſſa, ponte ex
e lapideo ſtratus. De urbis hujus con-
ore ſilent noſtri, ut & Polonici, ſcri-
res, de pervetuſta tamen ejus origine
n parva ſunt apnd eos veſtigia. Veri ſi-
le autem eſt, nomen ei vel ab eo, quod
adu, pono, vel ab eo quod *Clada*, *ti-*
um ſeu trabs, noſtris dicitur, eſſe da-
m, & *Kladko* dictam, quaſi locus eſſet,
quo tignorum multitudo deponitur.
Sobieſlao principe cum Polonis bel-
m Wladiſlao fratri faciente, (*Ann.*
1 14.) igni fuit penitus deleta, ſed quin-
cimo anno poſt ſplendidius, quam an-
, fuit inſtaurata. Cœnobium quod in ea
anonici Auguſtiniani regulares, ab Ar-
eſto Archiepiſcopo erectum, & D. Vir-
ini dicatum habuerunt, non ita pridem
Ann. 1597.) occuparunt novæ ſectæ
omines Ieſuvitarum ſocii, qui ſimulac
edem iſtis in locis fixerunt, nunquam
turbis reſpirare potuit hæc provincia.
Bojemicis, qui nec dum ſunt conſopiti,
notibus bellicis, integro fere poſt cla-
lem Pragenſem biennio, virtute Fran-
iſci Comitis à Turri, in Friderici Regis
ide fuit retentum propugnaculum hoc,
ac adverſus Ferdinandicos defenſum,

 donec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

donec commeatus penuria coactum, c
ſidentibus ad VII. Calend. Novem
(*Ann.* 1622.) conditionibus non ſp
nendis dederetur; à fulmine non mu
poſt diſturbatum, mox vero Bojemi
Ordinum ſumptibus ex ruinis viciſſi
excitatum. Arces & opida in hoc C
mitatu ſunt, Chelnava, Levinum, H
molæ arx ruderibus ſaltem, & luculen
Regum Bojemorum patrimoniali ag
nota, Duſsnicum ſive Reinhercium, R
cherzina, Wunſſelburga, Sualdevaſur
Reichenſteinum, Neudecum, Land
cum, Habelswerda, Mitwaldum, Scho
feldum, & ſi quæ ſunt alia.

XIX. Hebana ſeu, ut alii vocant, O
grana provincia vel regiuncula, cohær
primo ex Occidentali plaga Bojemi
aditui, ac nominatim accedit diſtrictu
Lucenſi parte ſui Occidentali; quę Cæci
obvertitur, quæ vero Subſolanum Vu
turnumque reſpicit diſtrictui Plſnenſ
Ad Auſtrum contingit Palatinatus Ba
varici fines: ad Occaſum *Vliſkenſko* ſe
Voitlandiam, & ad Aquilones partim
Voitlandiam, partim provinciam Cu
bitanam. Regiuncula eſt fæcundiſſimi
hortis & agris, variiſque pomorum a
fructuum generibus luxurians. Scindi
eam ac irrigat mediam erumpens è pini
feri montis jugis fluvius, quem Latin

ſcriben

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

bentes Germani Oegram, nos à te-
iore ejus aqua Ohrzen , vocamus.
emit autem illam, Bavariç Duci Hen-
o, (*Ann.* 1193.) primusque belli jure
no noſtro acquiſivit Przemyſl-Otta-
us Dux. Quæ cum aliquandiu in
jemotum poteſtate fuiſſet, per ambi-
ſum, augendisque privatis familiæ
ibus ſordidiſſimum principem Ru-
lphum Habspurgium, cum is ad Im-
rium perveniſſet, Ottacaro II. Sino-
iis artibus extorquebatur, verum no-
ennio poſt, in prælio Marchefeldiano
æſi patris Regis filio, (*Ann.* 1285.)
c in Regno ſucceſſori, Venceſlao II.
otis nomine reſtituebatur. Et cum ne-
cio quo jure in Bavariæ ducum manus
ecidiſſet, Ludovicus Imper. ejus nomi-
is IV. eam Iohanni Boi: regi operę ſtre-
nue adverſus Fridericum Auſtrium na-
vatæ, compenſandorumque ſumptuum
bellicorum, qui ad vicies mille marcas
puri puti argenti aſſurgebant, præmium
eſſe voluit, ac de principum Electorum
aſſenſu (*Ann.* 1322.) poſſidendam de-
dit. * Sortita autem eſt hæc regiuncula
nomen ab urbe iſtic primaria, quam
lingua noſtra ab inflexu, *Heb*, Germani-
ca à præter labente amne *Eger* vocat.

Hebrun

* *Chron. Aula reg. & Hagecus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Hebum igitur vel Oegra urbs ipſa, al
tur ab Auſtrali latere tepidiuſculis
Ohrzes fluvii aquis, tota nitida, t
culta, quæ inter alia etiam Fonte ac
acidæ, & confectæ ex melle potio
(*Picy med vocamus*) excellentia, co
mendatur. Celebris quoque eſt aliqu
Cæſarum cum Bojemiæ Regg. ol
(*Ann.* 1461.) memorabilibus conv
tibus. Imp. Cæſ. Ludovicus Bavarus p
vilegiis eam, & multa libertate ornav
Incolę ejus cum virtutum omnium, tu
inprimis literarum humaniorum ſt
amantes. Conditæ ejus tempus apud r
eſt in incerto. Arces & opida in h
diſtrictu celebriora ſunt, Cunzvardur
Libenſteinum, Nechanicæ, & quæda
alia, in quibus eſt Chlumum cænobiu
D. Virginis, annuis, Septembri menſ
peregrinationibus notum.

XX. Loctenſis denique ſeu Cubit
nus terræ tractus, qui ſolus nobis hic r
ſtat adumbrandus, territorio ſuo attin
git ab Ortu Lucenſem, ab Auſtro partin
Lucenſem, partim Hebanum diſtrictum
ab Occaſu & Septentrione Voitlandiam
Lingua noſtra vocatur *Loketſko*, à pri
maria iſtic urbe, quam *Loket*, hoc e
Cubitum, vocamus. Germani *Elboge*
dicunt. Fuit autem jam olim, vel Voge
ni principis, ut videtur, ævo, diſtrictu

hic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

non tantum in Bojemiæ principum
eſtate, * ſed & à gentis noſtræ ho-
nibus habitatus, qui montanum iſtum
tum prohibendis è Norico ac Miſ-
prædonum irruptionibus oportu-
n, nequaquam incultum, multo mi-
absque gravi ſuorum incommodo
tibus occupandum, relinqui poſſe
erunt. Iohannis regis temporibus
uſufructu Eliſabetæ reginæ fuit, † à
a & ejus liberis, non raro animi col-
endi gratia habitabatur. Sigiſmundus
mp. illum ſuo ViceCancellario & tum
yenſi Capitaneo Caſpari Schlichio de-
, cujus gentilium ditione adhuc avo-
m noſtrorum memoria tenebatur. Pa-
moniales regum reditus hîc præcipui
nt ex argenti fodinis, quæ ad opidum
achimi Vallem, (*Ann.* 1516.) ineun-
regnum Ludovico repertæ præſtantes
ne habentur.

Vrbs ipſa *Loctum* ſeu *Cubitum* una
m arce in ardua rupe edito colle, lo-
que inacceſſo eſt ſita, & non tam ho-
inum induſtriâ, quam naturæ bene-
cio adverſus vim hoſtilem adeo probe
unita, ut inexpugnabilis fere ſemper
habita

---

* *Comit. ann.* 1615. † *Chron. Aulæ Reg.* * *Goldaſt. tom. Conſt. III. Silvius hiſt. B.*

habita fuerit. Circumſtant eam undi
montes prærupti præcipitesque, in q
rum medio una ſola cum baſe ſua aſ
git. Hanc Orhze ſeu Oegra amnis i
collem alveo ſuo veluti profundâ ac
foſsâ contentus, rapido inter frag
montium præcipitia delabente flue
ſiniſter alluens, in obverſa ſibi collis p
te angulum conſtituit, è quo tanqu
è voragine regurgitans, ſinuoſo ill
anfractu ambit & ceu cubiti ample
(unde nomen etiam ſortita,) cingit,
que à dextri lateris montibus ſepa
Aditum illi vicinus in læva mons,
rupi urbis baſi contiguus eſt, quad
quaſi cervice ad rupem ceu collo ad
put protenſo, præſtat, eumque adeo
guſtum ac brevem, ut hac iter cu
facientes, urbem prætervehi mini
poſſint. Sed quum per vias undeq
que in compita &, ob præcipitia ac
via, in angulum ad portam, qua u
tantum clauditur, peracutam coëun
ad civitatem perventum eſt, nolen
volentes eam ingredi coguntur, & p
longum vicum ad forum usq; progre
acto ibidem in gyrum curru, iisde
quibus paulo ante ingreſſi, vico ac po
exeunt, & ad montis oppoſiti, præ
ptique bivio imminentis ſaxi alterutru
deflectentes latus iter cœptum pergu
H.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

c nuper bello, quo Ferdinandus Cæ-
Bojemiam occupabat, obſidione ab
s ducibus gravi, fuit in permagnas
guſtias conjecta, & quum nulla auxi-
ſpes appareret, pulvisque tormenta-
s jam defeciſſet, Nonis Maj. (*Ann.*
21.) deditionem facere coacta. Sunt
ejus territorio multæ arces ac opida,
æ nobilium, Regibus Bojemiæ clien-
æ juribus obnoxiorum, dominio te-
ntur, ut ſunt *Wary* ſeu *Thermæ Caro-
næ*, ſcatebris aquæ vehementer calidæ
biles, itemque Oſtrovum ac Lichten-
dium opida. His adde Konigſbergam,
eudeccam, Falconovum, Hertenber-
m, Schonpachum, Cagernum, Stam-
chum, Globenum, Cetlicium, Przem-
vicium, Schancam, Deyſam, Polo-
num, Delbiczum, Teleczium, Otno-
icium, Lucum, Reſſvicium, Macho-
icium, Berſſeticenum, Crupam, Co-
ecznum, & cæteras arces, caſtella, opi-
a, vicos.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. III.

De ſtatu Bojemiæ.

I. OPinione noſtra diutius in
lineandis Bojemiæ diſtri
bus ſive provinciis ſu
commorati, & præter inſtituti ſo
noſtri rationem prolixius ſcripſim
nunc jam de incolarum ejus Statu
morare quædam libet. Intricata pr
cto eſt, & difficilis illa quæſtio, in
diſputatur, ſit, necne, Bojemia Impe
Germanico ullis feudalibus, quas voca
legibus adſtricta vel obnoxia. Perm
ſunt, qui eam Germanici Imperii f
dum, principes vero noſtros Impera
rum vaſallos ſeu beneficiarios faciu
Nonnulli viciſſim ſunt, qui Germa
principibus nihil in eam juris con
dunt, principesque Bojemos remp
populi, ut volunt, liberi, ſola DEI g
tia, ac mera incolarum voluntate, &
peſſere, & gerere aſſeverant. Accidit
diſceptatoribus his plerisque idem, qu
de primis Philoſophis obſervavit Iuſ
nus Martyr, * quod nempe, Συνέβη τ
πρώτοις ἀψαμένοις τῆς παιδείας τα
της, καὶ διὰ τοῦτο ἐνδόξοις γενομένο
ἀκολ

* *In dial. cum Triphone.*

ϑλουθῆσαι τοῖς ἔπειτα, μηδὲν ἐξετά-
ντας ἀληθείας πέρι. Litem profe-
ego iſtam, nolo meam facere, tan-
m quæ à parte controvertentium utra-
e, ad ſenſus ſui defenſionem proferri
ere ſcio, Minerva rudi recitabo.

II. Et inter eos quidem, quos genti
jemæ Status controverſiam movere
m olim cæpiſſe conſtat, præcipui ſunt
riptores Germani, qui Bojemiam Im-
rii Germanici beneficium, & ejus
incipes Imperatorum vaſallos eſſe, ple-
que omnes contendunt. Ajunt enim
andoquidem provincia iſta non alibi
am in Germania eſt ſita, omnino eſſe
eceſſarium, ut incolæ ejus, cum legibus
jure hujus Imperii communi tenean-
r, tum ſummum in eo magiſtratum,
o ſuo quoque ſuperiore non tantum
gnoſcant, verum etiam fortunas ſuas
mnes ei acceptas ferant. Eſſe autem
ermaniæ portionem Bojemiam, ex
trabone, Ptolemœo, Mela, Plinio,
eographisque cæteris, imo & ex Coſ-
na, Daubravioque ſcriptoribus noſtris,
ro confeſſo ponunt, qui Viſtula Orien-
alem, Alpibus, quæ ultra Danubium
unt, Auſtralem Germaniæ limitem de-
iniunt. Manifeſtum præterea id eſſe
uoque ex eo dicunt, quod inde à Caro-
i M. ætate, omnes, priſci etiam illi gen-

H tis con-

tis conditores, ex quo regionem ha
cæperunt incolere, armis ſubacti, in
ra ac dominium principum German
tranſierunt, ab iisque leges ac magiſt
tus accipere aſſueverunt.

III. Et quamvis erant duces apud B
jemos nonnulli, qui rebellione excita
jugum iſtud, contra datam fidem, exc
tere tentarunt, principum tamen G
manorum armis ſemper fuiſſe coërcito
ac officium & imperata facere coacto
Morigerorum ac fidem religioſe ſerva
tium clientum exempla eſſe in Mna
Vogenoque principibus, quorum i
Theoderico & Meginfrido Caroli I
ducibus (*ann.* 791.) cum exercitu
Vngariam euntibus ac redeuntibus,
commeatu diligenter proſpiciebat;* I
Ludovico Imp. Francofurti convent
principum agenti, (*ann.* 822.) cum h
norifica legatione, conſueta munera,
ve canonem mittebat: in D. Wenceſla
qui ad mandata Henrici Imp. cogn
mento Aucupis Ratisponæ (*ann.* 923
præſto fuit, partimque pietate, parti
obſequiis, magnam ab Imp. gratia
iniit: [:] in Iaromiro, qui quamvis
Rege Poloniæ Boleſlao (*ann.* 1005.) t
ta r

* *Annal. Car. & Lud.* [:] *Vitechindus. Hagecus.*

regione eſſet exſutus, quia tamen
nrico II. Imp. fidem ſuam approba-
armis ipſius, dignitati priſtinæ fuit
itutus: * in Wratiſlao I. Wladiſlao
& Przemyſlo-Ottacaro I. qui obſe-
is, præſtitisque fideliter cum quibus-
, tum inprimis militaribus miniſte-
, ab Impp. Henrico IV. Friderico
barosſa, & Philippo, coronam Re-
m promeruerunt, ac poſteritati cum
gna ſervatæ dominis ſuis fidei com-
ndatione reliquerunt.

IV. Ob feloniam vero rebellione
nmiſſam ac temeratam debitam ma-
ratui ſuperiori fidem, male mulcta-
um in Bojemia principum exempla
parere in Hoſtivito, vel, ut alii tra-
nt, in Krzeſomyſlo & Wlaſtiſlao fra-
bus, qui cum Imp. Cæſ. Ludovicum
um, interea dum is debellato in Mo-
ia Radicio ſeu Radſlao Mogemiri
pote, domum vellet cum exercitu per
jemiam reverti, clade non modica
eciſſent, paulo poſt ab ejus filio Lu-
vico, (*ann.* 848. 849.) biennio toto
mis propterea exagitati, pacem petere,
non ſolum imperata facere, ſed & ob-
es dare ſunt coacti: [:] in Boleſlao

H 2 ſævo,

Dithmar Merſb. [:] *Annal. Ful-
dens.*

ſævo, & Brzetiſlao I. quorum ille O
nem M. (*ann.* 950.) * hic Henric
III. Impp. (*ann.* 1042.) (:) ſuperbi
petulantibus reſponſis offenderunt, cu
que officii, ut par erat, eſſent admon
turbulenta, quam ſana, conſilia ſequi
armorum, quam precum, viam ingr
maluerunt. Domitam tamen fuiſſe iſti
eorum contumaciam, ac utrumque n
niſi facta coram Imperatoribus pub
culpæ deprecatione, & fidelitatis arc
re ſacramento præſtito, rebellionis g
tiam obtinuiſſe: in Przemyſlo-Otta
ro II. qui cum poſt impetratam à R
dolpho Imp. inveſtituram, homagiu
que præſtitum, perjurio ſe contamin
ſet, ac Auſtriam Stiriamque provinc
quas jure non potuit, armis Impera
Domino ſuo extorquere tentaſſet, vit
in prælio (*ann.* 1278.) ad Marche
dum amiſit. [:]

V. Addunt & hoc tertium pro ca
ſæ ſuæ defenſione argumentum, vecti
lis nempe, ſeu tributi penſionem.
gari enim non poſſe, ab eo temp
(*ann.* 804. 805.) quo Caroli M. au
ciis ab ejus filio Carolo juniore, arm
domita, ac in verba Imp. Caroli M.

r

(* *Regino, & Witichindus.*) (:) *M.*
rian. Scotus. * *H. Mutius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

e fuit coacta Bojemia, * ſeculis ali-
ot continuis ejus incolas argenti mar-
quingentas, bovesque centum & vi-
ti, Imperio Germanico ſolvere ha-
ſſe neceſſe, nec ab onere iſto prius
am tempore Friderici II. (*ann.*1212,)
eratos fuiſſe. Iuris autem manifeſti
e, ut vectigalia ſeu tributa id genus,
n niſi ſuperiores ab inferioribus, do-
ni àſubditis, exigant. Nec obſtare, ſi
is dicat, exemptione iſta qua Frider. II.
p. canonis antiqui pendendi gratiam
jemis fecit, feudi naturam exſpiraſſe,
regno abſolutam merique imperii li-
tatem collatam fuiſſe. Certum enim
e, quod Imp. in menrem id nequa-
am veniebat, ut ſupremo juri, quod
Bojemos tanto tempore habuerunt
ius deceſſores, hoc ipſo aliquid de-
heretur: certum etiam eſſe Cæſarea
emptione illa, qualitatem ſaltem, non
turam ipſam feudi Bojemici, aliquan-
m variaſſe; reſervaſſe præterea Impe-
torem non vulgarem oneris priſci por-
onem, quo Bojemiam obnoxiam reli-
uit, ut videlicet, tum eunti ad Imp,
uriam Polono regi de commeatus ſe-
ritate proſpicere teneretur, tum profi-
ſcentibus Romam inaugurationis cauſ-
Imperatoribus ipſe, vel trecentos ar-

* *Regino. Schafnaburgenſis.*

matos, daret, vel argenti marcas to
idem repræſentaret.

VI. Multum denique ad probandu
feudi Bojemici naturam valere dicu
ipſorum Bojemorum, cum principum
populo comprobatas actiones, qui (c
ſint Imp. Archipincernæ) Romanor
Imperatores dominos ſuos, provincia
que omnem Imperii fiſcum ſeu Can
ram eſſe fatebantur; * qui Imperato
bus, quoties jubebantur, militabant;
Curias ipſorum, quoties vocabant
frequentabant; quorum principes re
pub. adituri, ejusque adminiſtration
auſpicaturi, inveſtituram ſolenniter
iis petebant. Probandis his omnibus n
eſſe operoſo labore opus. Ipſos en
præcipuos Bojemicarum rerum ſcrip
res Coſmam, Dubravium, Hagecu
paſſim ea recenſere. Dominum fu
appellatum Cæſarem à Boleſlao Sæ
(*ann.* 964.) Brzetiſlao utroque (*a*
1038. 1042.) ac Friderico (*a*
1157. 1179.) Ducibus; à Wladiſ
utroque & à Georgio (*ann.* 1460.) R
gibus: ſic fiſcum Imperatorium eſſe p
vinciam illam totam, faſſos eſſe, n
tantum Brzetiſlaum I. (*ann.* 1042.)
cunctos etiam ejus conſiliarios; mili
ſe Cæſaribus cum Bojemis ſuis, Slob

ſi

* *Ditmar. Chron. lib.* 6.

um II. (*ann.* 1139.) Cunrado in Sa-
nia, Wladiſlaum I. (*Ann.* 1159.)
mque Sobieſlaum II. (*ann.* 1175.)
iderico in Inſubria; Henricum-Brze-
laum (*ann.* 1194.) Henrico in Luſa-
; Wenceſlaum I. (*ann.* 1236.) Frede-
o II. & Georgium (*ann.* 1458. 1462.)
iderico III. in Auſtria, Ferdinandū I.
nn. 1547.) Carolo V. in bello Smal-
ldico: Ad Imp. aulam venire juſſos,
btemperaſſe, veniſſeque Sobieſlaum I.
ann. 1132.) ad Lotharium Bamber-
m, Wladiſlaum I. (*ann.* 1159.) ad
idericum Roncalias, Fridericum (*ann.*
187.) ad Frideri: Noribergam, Prze-
nyſlum (*ann.* 1200.) ad Philippum
Moguntiam, & ad Fridericum II. (*ann.*
212.) Baſileam, Wenceſlaum II. (*ann.*
294.) ad Adolphum Grumhaynam, &
ann. 1299.) ad Albertum Noribergam;
ohannem (*ann.* 1318.) ad Ludovi-
um IV. Oegram & Domazlicium: re-
alia inveſtiturasque ab iis petiiſſe ac ac-
epiſſe, Borzivogium II. (*ann.* 1098.)
Wrilum II. (*ann.* 1101.) & Wladi-
laum (*ann.* 1110.) Duces ab Henrico,
Wladiſlaum poſtea regem (*ann.* 1138.
1140.) à Cunrado; Sobieſlaum II. (*ann.*
1174.) & Fridericum, (*ann.* 1178.) à
Friderico I. Henricum-Brzetiſlaum (*an.*
1191.) ab Henrico, Wenceſlaum I. (*an.*
 1226.)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

1226.) à Friderico II. Ottacarum (*ann.* 1262.) à Richardo & (*ann.* 1276.) Rudolpho Wenceſlaum II. (*ann.* 1292.) ab Adolpho; Iohannem (*ann.* 1310.) ab Henrico patre, Georgium (*an.* 1459.) & Wladiſlaum (*ann.* 1477.) à Friderico III. Ferdin. I. (*ann.* 1527.) à Carolo V. Matthiam (*ann.* 1608.) à Rudolpho II. Ferdinandum II. (*ann.* 1617.) qui nunc jam imperat, à Matthia, & alios ab aliis. Omnia vero hæc talia eſſe, ut cum apud omnes ſanos rerumque peritos fidem, ut notoria, tum ad tuendam Imperii Germanici majeſtatem, demonſtrandamque ſummam Cæſarum in Bojemos poteſtatem, contra diverſum ſentientes ac perduellioni feneſtram patefacientes, plus quam ſatis valeant.

VII. Reſtat igitur ut aliis quoque, quos contrarium ſentire diximus, aurem accommodemus, &, quæ ab iis ad aſſerendam Bojemæ gentis abſolutam libertatem produci ſolent, percipiamus. Queruntur omnes illi, Germanos ſcriptores, contra quam hiſtoricos decet, affectibus immodice ſervire, & de juribus gentis ſuæ nimis arroganter ac ventoſe, noſtræ vero nimis dilute, plerumque etiam injurioſe, ac diſſimulanter diſſerere. Negari nullo modo poſſe viam facti apud Germanos, ſemper fere

via ju-

juris fuiſſe priorem, eſſe ipſos gen- ambitioſam, invidam, finitimorum- rebus proſperis inſidiantem, nec vi- ulli ex animo bene cupientem. * ſe illos ſemper contempſiſſe cum a- quosvis, tum inprimis Slavicæ lin- homines, iisque non modo ſervitu- gravandis, verum etiam penitus ex- pandis, vires omnes ſuas intendiſſe. gnifice quidem illos jactare, quaſi gari, Dani, Poloni, Marcomani, Hel- ii, Allobroges, Batavi, aliquotque , regum Alemannicorum ſint clien- ſeu vaſalli. Sed ſi quis gentes illas in- rogat, num res ea ſic ſe habeat, re- nſuras, jactantiam iſtam Germani- m, gerras eſſe meras. Sic ſi quis re- m Bojemicarum experiētem aliquem, tuſtatisque gnarum virum roget, Bo- mia, ſocia ac fæderata Germanici Im- rii, an vero beneficiaria ac feudalis ſit gio, aſſeveraturum firmiter, amicam tius, ac ſocietate æterna devinctam, am ullo modo ſervam vel clientela- m eſſe; idque his quæ ſequuntur de uſſis.

VIII. *Principio*, Haud quaquam mnibus probari, quod Bojemia in Ger- mania potius quam in Sarmatia colloca- tur.

* *Coſmas lib.* II. *ad Ann.* 1020.

tur. Argutiam hanc nihilo eſſe firmi
quam ſi quis Romanæ urbis territor
Italiamque univerſam, propterea q
ab hominibus priſcis Græciæ ma
eſſe regio dicebatur, Imperii Græco
ſeu Macedonici provinciam vocare
lit. Non vulgaria occurrere, ob quæ
diverſũ de Bojemia debeat ſtatuere.
minem videlicet eſſe inter Geograp
veteres, qui à Bojemis hac tempeſ
habitatam terræ portionem, Germa
regno verbis diſertis accenſeat; recen
res vero, vel caritatibus domeſticis
æquo addictos, gentem ſuam adula
vel errore multis communi, ab accu
tiore rei inveſtigatione averti. Qui
Germania finibus circumſcribatur,
Tacito, Mela, Solinoque, attentis lec
ribus eſſe manifeſtum. Cornel. Ta
tum, * ſcriptorem vetuſtum pariter
idoneum, quique cum Germanis Rh
accolis diu & multum fuit converſat
aperte dicere, Germaniam omnem,
Gallis, Rhetisque & Pannoniis, Rhe
& Danubio fluminibus; à Sarmatis D
cisque, mutuo metu aut montibus,
parari, cætera Oceanum ambire. Po
ponium Melam [:] ſimiliter tradere,
Oc

* *De morib. German.* [:] *Lib. 3. Geo-graph.*

ccidente eam ripis Rheni uſque ad Al-
s, ab Oriente Sarmaticarum confinio
ntium, qua Septentrionem ſpectat, O-
anico littore obduci. Solinum deni-
ue * perhibere, extendi ipſam inter
ercynium ſaltum & rupes Sarmata-
um; ubi incipit Danubio, ubi deſinit,
heno perfundi. Cum igitur Bojemia
ermaniæ ad Orientem ultra ſaltum
ercynium & Sarmaticos ſive Sudetos
ontes ſit ſita, & à Germania locorum
ſperitate metuque mutuo ſeparetur, ni-
il eſſe quam ob rem à Sarmatia avella-
ur. Marobudum cæterosque Marco-
nanorum ſeu Moravorum reges, iis &
icinis quaqua verſum locis, longe olim
& late regnaſſe, Quadis, Vandalis, Sar-
natis, Sirbis, (Suevos corrupte vocant,)
præfuiſſe, ſed rerum in Germania poti-
os nunquam fuiſſe. [:] Germaniam
enim illos, ut Paterculus * ait, ad lævam
& in fronte, Pannoniam ad dextram, à
tergo ſedium ſuarum Noricos habuiſſe.
Accedere vetuſtis hiſce rationibus argu-
menta etiam ex hiſtoria recentiore. Ab
Henric. Aucupe & Ottonibus Imperium
Germanicum verſus Orientem ultra Al-
bim

* *Solin. cap. 29.* [:] *Eutrop. in Rom. Hiſtor. breviar. lib. 8.* * *Vell. Paterc. Hiſtor. lib. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

bim & uſque ad mare Balticum cæp
prolatari, defendendisque à mutuo
Sarmatis oriundarum Slavicarum g
tium metu, ejus finibus, præfecturas
mitaneas eſſe conſtitutas, & earum
ſtodes, nomenclatura Germanica, M
chiones cognominatos. Id genus p
fecturis, ubique à Germania dirimi l
dieque, ut Poloniam, ita & Bojemia
Marchia nempe Brandeburgi, Luſati
Miſniæ, Stiriæ, &, quæ jam pridem [
1156. vel (quod alii volunt) *an.* 1166.]
Archiducatum eſt converſa Auſtriæ
pra Ameſum. Carolum V. quibus G
mania finibus terminetur, melius qua
quenquam ſciſſe; cum tamen eam in c
culos partiretur, Bojemiæ nec verbo u
meminiſſe, nec in aliquo circulo eam
cenſeri juſſiſſe. Vidiſſe id & ſenſi
ſimiliter, Ferdinandum I. non tantu
ante, verum & poſtea quam Rex Rom
norum fuit ſalutatus, qui cum ex con
liariis ſuis comperiſſet, conventu Vo
matienſi ab Ordd. Imperii (*ann.* 1545
de Bojemis eſſe conſultatum, ut propt
rea, quod Imperii Germanici eſſe
clientes, in partem ferundorum oneru
publicorum pertraherentur, contribu
tionibusque, pariter cum cæteris Ge
maniæ incolis, pro rata, ut dici ſolet, one
rarentur, rem indigniſſime tulit, & po

captur

ptum accurate cum ſuis conſilium, oximis, quæ poſt confectum bellum nalcaldicum, (*ann.* 1548.) Auguſtæ bebantur, Imperii comitiis, publice ſolenniter novo iſti ac præter majo- m morem attentato Ordinum incæ- o interceſſit. Aſſeruiſſe namque illum t ex inſerta actis Comitiorum regia ſius obnuntiatione liquet,) Bojemiam ſe Regnum non ſolum ab oneribus id nus liberum, ſed & ab Imperio Ger- anico prorſus, cum gente tum inſtitu- s, ſegregatum, ubi verbis diſertis: **Ob nun gleich wol /** inquit, **die Kön. Mayeſt. als ein König zu Böhmen / etliche Land vnd Herrſchafften der Teütſchen Sprach vnd zungen/vom Heil. Reich zu lehen erkennen; So haben dieſelben Land vnd Herr- ſchafften von Röm. Reich we- der Schutz vnd Schirm/ Fried noch Recht/ ſondern ſeind von dem Reich Deutſcher Nation in ein ander ſonders Reich vnd Nation von alters her abgeſon- dert/ vnd den ſelben nicht incor-**

porirt/

porirt / vnd alſo deß Reichs Deutſcher Nation bürden/ an ſchlagen/ vnd Contributionibus nit vnterworffen. Omnia autem iſta, ejus eſſe notæ, ut opinioni eorum, qui Bojemiam in Germania ſtatuunt, e regione adverſentur, ita ut cuivis poſſit eſſe obvium, non eſſe neceſſarium, ut Bojemi, vel leges ac jura ab Impp. Germanicis accipere, vel pro ſupremo magiſtratu ſuo, ipſos agnoſcere teneantur.

IX. Ex fide digna hiſtoria eſſe *tandem* quoque certum, terram hanc, quæ Bojemia dicitur, cum in eam Czechicæ gentis conditores primi venerunt, prorſus fuiſſe vaſtam, incultam, ac ſilvis totam horrentem, & homines incolas vel perpaucos (nec illos tamen Germanos) vel omnino nullos habuiſſe. * Vacuam igitur, ac quæ in nullius dominio tum fuit, recepto à cunctis gentibus jure, ab iis fuiſſe occupatam, tempore longiſſimo, abſque omni moleſtia, in oculis vicinarum gentium, libere & fide bona, poſſeſſam, ac diuturno uſu captam, nec quenquam fuiſſe qui vel in poſſeſſione legi-

* *Coſmas & Dubrav. hiſtor. Boj. lib. 1. Mechovienſ. hiſt. Polon. lib. 1. cap. 1. Silvius hiſt. Boj. cap. 3.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

gitime quæſita incolas novos turbare,
el dominium, aut jus aliquod, in regio-
em ipſam prætendere vellet. Demum
oſt omnem hominũ memoriam, poſt-
ue exactas ætates aliquot, cum jam im-
robo ac indefeſſo Czechitarum labore
erra quondam deſerta, vaſta, ac ſquali-
a, faciem aliam induiſſet, ſuiſque culto-
ibus fruges omnigenas, nec eas modo
uendæ vitæ neceſſarias, ſed & in deliciis
ſurpari ſolitas, quin & gemmas, argen-
um, aurum, metallaque cætera, cornu
ivite, affunderet, vicis, opidis, caſtellis,
Vrbibus, florere cœpiſſet, exarſiſſe invi-
lia vicinos ex Germanis Moraviſque
omines malevolos, qui (*ann.* 793. 794.)
uietem Bojemorum publicam turbare,
le iis profligandis conſpirare, regionem
rimo latrociniis, tandem etiam juſtis
xercitibus infeſtare erant auſi. Cum-
que nec clandeſtinæ, nec manifeſtæ ipſo-
um machinationes, ex voto ipſis cade-
ent, Bojemæque gentis fortuna interea
magis ac magis creſceret, ac politia inſu-
per ipſa, viris, opibus, legibus, ornatior
de die in diem evaderet, tum furere ipſos
cœpiſſe, nec deſtitiſſe Acheronta prius
movere, quam Impp. Germanos (jam
cum enim cœpit habere Germania Re-
ges, qui Occidentis Imperium tenue-
runt,) adverſus inviſum genti Germani-

cæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

cæ hominum genus, ad arma conc
runt. Erupiſſe igitur in nervum rac
tum agentia inter Germanos Bojem
que odia, ac in ſolo Bojemico (*ann.*8
846. 848. 849. 857. 869.) ſub In
Germanicorum, & Principum Bojem
rum ſignis contrariis, aliquoties M
cruento fuiſſe decertatum, pugnanti
pro dominatu injuſto Germanis, pro
triis laribus & avita libertate Bojem
victoriam vero nunc penes hos, nu
penes illos ſtetiſſe. Et quamvis ſe
forſan atque iterum, in eas anguſtias
dacti erant Bojemi principes, ut herb
Germanis regibus porrigere, pacem
à victoribus pretio redimere coger
tur, nunquam tamen eo potuiſſe adi
ut libertatem, leges, mores, jura, conſu
tudines patrias abjicerent ac ejurarent.

X. Vi quidem ac in virum conſta
tem cadente incommodi gravioris me
extorta aliquando ipſis à Regibus Ge
manis fuiſſe pacta nonnulla, acceptæ
majoribus majeſtati non ſemper hon
rifica, qualia erant, pacem prece ac pr
tio mercari, tributum annuum pender
de comiter colenda ipſorum majeſta
obſides dare, (*ann* 805. 848.) & ſi qu
id genus fuerunt alia; ut tamen ipſis, v
alium, quam qui ordine ac gradu em
nentioribus deferri ſolet, quemque Con
ſtanti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ntinopolitanis Impp. deferebant, ho-
rem haberent, vel dignitatem ſuam,
, ut nunc vocant, regalia accepta fer-
nt, neutiquam aſſenſiſſe. Triumpha-
; igitur, ut cum Tacito loquamur,
nper magis, quam victos fuiſſe, docu-
enta vel exempla, quę contrarium pro-
nt, nulla proferri idonea. Scribere
idem Reginonem, & ex eo Friſingen-
n, ducatum Bojemiæ, ab Arnulpho
np. fuiſſe Suatopluco Moravorum regi
nceſſum; verum, ſi quid ejus fecit Ar-
ilphus, de corio alieno, non de ſuo,
eralem illum fuiſſe, ex eo eſſe mani-
ſtum, quod nunquam Suatoplucus Bo-
miam in poſſeſſionem accepit. *an.* 891.
92. 897. Et Imperatorem hunc certe,
Bojemiam Suatopluco conceſſiſſet, ne-
ue alienum ab ſe illum, belloque novo
ccaſionem dantem reperturum, neque
ucis & procerum Bojemorum legatos
atisponam cum muneribus ad ſe miſ-
os, ac auxilia adverſus hoſtes Moravos
bnixe poſtulantes, tam humaniter fuiſ-
e admiſſurum, nec promiſſis tam ami-
is oneratos, donoque honoratos, do-
num dimiſſurum, neque ad limitem
Danubio propinquum pro ipſis toto au-
umno cum armis excubaturum.* Hen-
 ricum

* *Annales Fuldenſes.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ricum Aucupem à malevolis fuiſſe qu
que adverſus Bojemos irritatum, & n
gno cum exercitu (*ann.* 928.) Bo
miam invaſiſſe, ſed cum Pragam per
niſſet à Venceſlao pietate non vulg
ſpectatatiſſimo gentis duce, verbis ar
cis, muneribusque placatum, absq
maleficio domum rediſſe, & arcti
mam poſtea cum eo amicitiā coluiſſe
Othonem Magnum, ut omnium Slav
rum, ita & Bojemorum libertatis ac
rimum oppugnatorem, denuntiaſse q
dem aliquando Boleſlao Duci, ut Rat
ponæ ſibi eſset præſto, & Germanoru
principum exemplo in verba ſua ju
ret: [:] cumque is imperata facere n
nuiſset, & allegata accepta à majorib
libertate, ad nulla id genus ſervitia ten
ſe reſpondiſset, arma corripuiſse, & B
leſlaum totos quatuordecim annos, nu
victorem, nunc victum, bello in Boj
mia fatigaſse, ultimo tamen cum in o
pugnatione Boleſlaviæ, (*ann.* 950.) qu
nunc vetus vocatur, & tum nova dic
batur, miles ejus non multum à peric
lo abeſset, prœlium conſilio diremiſs
comiterque majorum exemplo, & ab
que libertatis præjudicio omni cole
eju

* *Witichind. Monachus l.* 1. [:] *Ha-gecus.*

us majeſtatem ac penſionem annuam
ndere promittenti Boleſlao pacem de-
iſse. *

XI. Sequuta longo poſt tempore eſse
rnitioſa ac feralia apud Bojemos inter
atres agnatosque Duces odia, ſimulta-
s, ac de principatu concertationes.
oluiſse enim pleriſque, quod in prin-
pum electionibus, fratres vel agnati
ſis anteponebantur. Ideoque invidia
: ambitione actos, perſæpe ad Germa-
os confugiſse, & corrogatis apud eos
uxiliis, bellum in patria accendiſse, ſce-
traque à quibus tam populi voluntate,
uam procerum ſuffragiis arcebantur,
i rapere tentaſse. Germanos vero Cæ-
res non prius auxilia ipſis voluiſse vel
ecernere vel afferre, quam ſacramento
c conditionibus, quæ in avitæ Bojemo-
um libertatis præjudicium obtrudeban-
ur alligati, ſuam in patria dignitatem
Germanis Imperatoribus acceptam fer-
ent. Perveniſse via iſta ac ratione pro-
roſa ad Bojemiæ regimen, primum
omnium Vldricum ducem, qui Iaromi-
um fratrem legitime inauguratum prin-
ipem, Henrici III. Imp. opibus ducatu
xſuit, ac in Poloniam fugavit. [:] Et

* *Witichind. lib.* 1. *Sigebertus Gemblacens.* [:] *Dithmar. Chron. lib.* 9.

quamvis exſul infelix de iſta tam atroc dignitatis accepta invaſore fratre inj ria, apud eundem Imp. Merſburgi qu ſtus, remedium ſe adverſis ſuis reb inventurum ſperabat, vincula tam pro reſtitutione pertuliſſe ſub Ethelb di præſulis cuſtodia. Ab hoc porro fr tri in manus traditum Vurſovicenſiu ſuaſu oculos amiſiſſe

——— *En quo diſcordia fratres*
Perduxit miſeros!

XII. Gloriari ab eo tempore non d ſtitiſſe Germanos, Bojemiam faſces ſu Germanicis Impp. ſubmiſiſſe, & duce qui in eorum verba jurare tenerentu habuiſſe. Vanam tamen eſſe iſtam j ctantiam. Vldricum enim principem ut & poſteriores ejus ſtirpis duces, quam promiſerunt, vel dederunt Imp fidem, nihil avitæ gentis libertatî po tuiſſe derogare. Perſonales fuiſſe iſt contractus, & cum perſonis exſpiraſſe Nunquam enim in id, quod ſic ab iis e geſtum, populum conſenſiſſe, nunquam id ratum habuiſſe, nunquam ſigillo pu blico ſeu terreſtri muniviſſe, quin imo omni id genus ſervituti, maſcule obnun tiaſſe, ac contrariis actibus, nullam eam eſſe docuiſſe. Manifeſtum id ex eo eſſe quod ſuas leges, ſuaque jura, Impp. id genus præſumptionibus opponebant, nec

ullius

ius ducis, qui Cæſaris beneficio , &
n libera ipſorum electione, præeſse
is contendebant, imperia, abſque con-
overſia ferre volebant. * Cæſaris de-
eto connitentes ad ſceptra principes,
eſaris, non ſuos, principes per ludi-
ium vocabant. Exempla eſse in Bor-
vogio II. Vldrico II. Sobieſlao junio-
, Theobaldo adoleſcentulo, qui quam-
; de ducatu à Cæſaribus inveſtiti, iis
men quos populus optabat, dignitate
dere fuere coacti. Nec Brzetiſlaum I.
c Conrados, nec Zpitihnevum, nec
atoplucum, nec Vladiſlaum I. nec So-
ſlaum ſeniorem Duces, nec Przemy-
os, nec Carolum ejusque filios, nec
lbertum, nec Ludovicum, nec Maxi-
ilianum, nec Rudolphum II. Reges,
ijusquam Cęſaris beneficio faſces ſuos,
l acceptos tuliſse, vel tenuiſse. Cæte-
os vero cum Duces tum Reges, ut Wra-
ſlaum, Vladiſlaum, Wenceſlaos I. &
. Georgium, Matthiam II. propterea
uod gratia, cum apud ſubditos, à qui-
us eligebantur, tum apud Cæſares, cum
uibus familiariter verſabantur, niti, ac
ultum valere ſe videbant, Imperato-
um importunitati ceſſiſse, & inveſtitu-
as plerumque renitentibus, vel etiam

* *Dubrav. lib. Hiſt. Boj.* 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

inſciis proceribus ſuis, quaſi ἐκ τοῦ ...
...τῆς accepiſse. Et certe illas etiam,q...
ſic accipiebant inveſtituras, honorar...
ſaltem, ac abuſivas fuiſse, & de digni...
te, quam in Electorum collegio jam ob...
promeruerunt hactenusq; obtinent pr...
cipes Bojemiæ, quam de ducatu aut ...
rona ipſa, potius eſse intelligendas, ...
interpretandas, documento eſse lite...
Impp. feudales, ſeu Brevia teſtata, q...
à Frideric III. Vladiſlaus II. (*ann.* 147...
& à Carolo V, Ferdin. I. (*ann.* 154...
acceperunt. Inter Impp. (Rudolpho ...
ſaltem excepto) repertum eſse nemine...
qui Bojemiam vel Moraviam, electi...
populo ſuo Ducibus Regibusve *in fe...*
dum aut *jure feudi ab ſe concedi* dixer...
Omnes dignitatem iis confirmando, ...
ſtinctè feuda Germanica, Bojemiæ M...
raviæque olim ab Imperio cohærent...
à Bojemia ipſa & Moravia ſecerner...
illa absque exceptione jure feudi conc...
dere, has *certo modo, juxta morem, ju...*
& rationabiliter, quatenus ab iis & I...
perio debebant ſuſcipi ac teneri, ideoq...
feudalia jure feudi, propria vero ju...
proprietatis, cum pleno dominio ob...
nenda confirmare conſuevisſe. * Fact...
quide...

* *Inveſt. Frid. II. Richardi, Adolp. Imp...*
Abſolut. à banno Wenceſl. R. Alber...

uidem fuiſse ſupplices Henrico III.
rzetiſlaum I. (*ann.* 1032.) & Rudol-
ho I. Przemyſlum-Ottacarum II. (*an.*
276.) ac fidem iis ſacramento dediſse,
d partim malis artibus, inſidioſisque
erſutorum flagitatorum conſiliis irre-
tos, partim juris inimica neceſſitate,
temporis iniquitate adactos, id quod
ioquin non debuerunt, certis condi-
onibus feciſse. *

XIII. Eſſe præterea hoc *tertium* quod
indicandis ab Impp. Germanorum do-
inatu Bojemiæ principibus ſerviat, Bo-
emici nempe principatus vetuſtatem.
ublice enim conſtare, quod conſederit
ens Bojema his in terris, conſtitutam-
ue ſuis moribus ac legibus rempub. te-
uerit, & libere ab ſe optatorum prin-
ipum ſceptris gubernata fuerit, longe
rius, quam Germanici Imperii nomen
ſſet inter homines auditum, quodque,
ec leges, nec majeſtatis jura, nec vi-
endi morem, ab iis acceperit, nec Ri-
uariorum, vel Longobardorum placi-
is unquam ſubſcripſerit, cum tamen ea
ſit feudorum natura, ut omnia iſta, à do-
minis ſuperioribus recognoſcant, iisque
accepta ferant. Carolum M. hominem
gente Francum non Germanum, poſt ali-

* *H. Mutius Chron. German. l.* 21.

quot ſecula demum, Imperii faſces
Occidentis regionibus arripuiſſe,
cum prolatandorũ dominatus ſui fini
inſatiabili cupidine arderet, fuiſſe
dem Bojemicæ libertati inſidiatum,
miſſoque ex Bavaria cum armata m
in fines gentis Carolo filio, fortunam
riclitatum; ſed cum is, (*ann.* 806.) c
enta victoria potitus, domum rediſſet
de virtute Bojemorum bellica, deq; in
ceſſæ regionis itinerũ difficultate, ad
trem retuliſſet, cumq; Bojemi etiam i
muneribus oblatis amicitiam cum ill
ſincere culturos, majeſtatemque ejus i
perii, comiter veneraturos recepiſſe
ab ulteriore noxa abſtinnuiſſe. *

XIV. Negare ſimiliter nemin
poſſe, feuda, & eorum jura, quam B
jemorum rempub. legesve, multo
recentiora. Bojemam nempe remp. pa
ter cum Longobardorum in Italia reg
cœpiſſe ac creviſſe, & Germanico im
rio, ſicut dictũ jam eſt, aliquot ſeculis e
priorem: feuda vero & eorum conſu
tudines, in Germania demum poſt (
tonum tempora & poſt Henricos, f
Imp. Lothario Saxone, uſu invaluiſ
nec quenquam adhuc auditum eſſe, c
(ut de cæteris in Germania feudis factu
eſt) tempus certum, quo Bojemis uſi

ta, f

* *Bodin. de Rep. lib. 1. cap. 9.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

fasces ſuos principibus quibus vellent
ommittendi libera poteſtas, ab aliquo
erit adempta, & quo Bojemia Cæſa-
um Germanicorum beneficio primum
onferri, aut à quo principe primum via
ta poſſideri cœperit, edere potuerit.
erum profecto eſſe quod Frideri. III.
mp. internuntio Gurcenſi Præſuli, apud
incium aliquando maſcule reſpondit
iſſus à Georgio Rege Iohannes Stern-
ergius: Liberum videlicet Bojemos re-
em habere. * Cunctos præterea tam
ecentiores, quam priſcos illos Bojemo-
um principes, ſola DEI gratia, & po-
uli ſui voluntate, in regno ſuo ſe rerum
otiri ac regnare, hactenus conſtanter
ſſe profeſſos. In comitiis vero Imperii
ublicis inter Status, nec locum illos,
ec vocem habuiſſe hactenus, nec ut
aberent, unquam ambiiſſe. Merito igi-
ur videri abſurdum, ſi quis, quod ve-
uſtius eſt, ei quod noviter inolevit, or-
um ac ſplendorem ſuum acceptum ferre
ebere, vel, quod tot principes viri, di-
initus & à populo ſuo ſe habere agno-
erunt, falſo, & dicis cauſſa, ab ipſis
actatum fuiſſe commentetur.

XV. Nec ſane ſi vel maxime quis po-
nat, dominium ſupremum in Bojemiam

* *Gerard. Roo. Hiſt. Auſtr. lib. 8.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

habuiſſẽ vel habere Germanorum Imp
obedientiamque eis fuiſſe à Bojemis
negatam, viam facti & armorum
debuiſſe contra recuſantes juris ord
legitimo anteponere * Recepti enim e
juris, recuperantem ſua per vim, omi
juris ordine, jus omne, quod habue
perdere. [:] Societate quidẽ, fœderib
ac amicitia propiore, &, dubio proc
quam ullum aliud regnum arctiore, cu
Germania Bojemiam jam olim coiſ
ſed ſocietatem tamen ac amicitiam iſt
nihil, vel Germanici, vel Bojemici p
puli majeſtati, legibus, juribus, moribu
libertati, derogare. Hos intra fines f
tiſſe ſemper utraque in gente conc
diam, quos, quoties pars alterutra (v
lut, cum amicorum alius alio eſt pote
tior, non raro leonina eſſe ſolet ſoci
tas) transgredi eſt viſa, hoſtilitati
bello viam fuiſſe patefactam. Exemp
eſſe in promptu. Cum Henricus II
(*ann.* 1040.) manubias Polonica
Brzetiſlao repeteret, Lotharius (*an*
1126.) æmulum dignitatis Sobiſlao o
poneret, Albertus I. (*ann.* 1304.) m
nerarum decimas à Wenceſlao II. ex
geret, ideoque primus jus armorum, ſ
cundus jus diſtribuendorum munerur

terti

* *l. exſtat ff. quod met. cauſ.* [:] *l. ſi*
quis in tantam C. unde vi.

tius denique jus argentinæ, Bojemis
minuere vellet, bella ſtatim exarſiſſe,
quibus pacis ac concordiæ turbatores
æſares, cladibus memorabilibus in Bo-
nia acceptis, ab iniquis attentatis de-
tere, & ſarciendæ amicitiæ priori ſin-
rius operam dare, ſunt aſſuefacti.

XVI. Vindicandæ denique à Ger-
anica ſervitvte Bojemorum principum
gnitatis documentum etiam ſuggere-
, ipſorum *αὐτονομίαν*, & uſitata apud
ges populosque liberos majeſtatis jura,
cclesiaſtica pariter & civilia. De omni-
us iis principes ac populũ Bojemiæ ha-
uiſſe ſemper, & adhuc habere, plenam
iſponendi, ordinandi, conſtituendi, &
dminiſtrandi poteſtatem. Vix aliquid
ſſe, quod vel cultu DEI conſtituendo,
el juſtitia & externa diſciplina, pace &
anquiilitate publica conſervanda, vel
aſte promovendis regnicolarum com-
nodis, & avertendis incommodis, poſ-
int in regnis ſuis, Daniæ, Vngariæ, Po-
oniæ reges, quod non ſimiliter Bojemiæ
rincipibus in Bojemia facere ſit inte-
rum; nec quicquam eſſe, in quo ſe ad
Germanici imperii ordinationes com-
ponere habeant neceſse. Patriis, non
peregrinis ullis moribus definitam ipſos
habere curam integram legum & judi-
ciorum, diſtribuendarum pœnarum &
præmio-

præmiorum, ſecuritatis publicæ, b
gerendi, populi extranei ſibi conſoci
di, quin & jus commerciorum ordin
dorum, monetæ, idiomatis, linguæ:
ſtribuendorum munerum privilegi
rumque, mutuæ defenſionis ac aux
bonorum regni cuſtodiendorum, co
tiorum indicendorum, & ſi quæ ſ
alia, quæ Politici inter majeſtatis j
referre velint.

XVII. Nihil ad rē facere ſi quis obt
dat, iſtam tā in alto collocatā à patro
ſuis Bojemæ gentis majeſtatem loco n
veri prorſus, ac in ordinem cogi, ſi
ac oculos quis convertit ad onus tribu
quod inde à Caroli M. vel ad minim
ab Ottonis Magni ævo, Impp. Germa
cis in ſingulos annos pendere cogeban
principes Bojemi, vel ad ſervitium, qu
inaugurationis cauſſa Romam peter
bus Romanis Regibus Friderici III.
creto præſtare jubentur; cumque co
tat, jura quibus antecellere dicuntur, p
riſque in Germania principibus cum
eſſe communia. Nam quod ad trib
tum attinet, ex ejus penſione non nec
ſario ad clientelam vel ſervitutem
quam conſectarium ſtrui. Non ſo
enim clientes, vel ὑποχειρίους ac dedi
tios, id genus onera ſubire, verum qua
doque etiam vicinos juris alioquin
pop

pulos: hoc tamen intereſſe, quod id
luant ex debito, hi ex pacto. Alioquin,
omnes qui tributa pendunt, vaſalli
pterea fiant, judicandum omnino
:, ipſos quoque Germanos veteres,
ı ſolum Francorum, ut Helmoldus (*a*)
ert, ſed & Danorum, olim vaſallos
ſſe, quos ſepties, ſub jugum miſſos,
joribus ſuis Daniæ regibus ſub tribu-
erviiſſe, ſcribit Ericus Rex. (*b*) Non
aſſe ſibi indecorum pacem tributis
imere, ipſos etiam Romanorum
pp. (*c*) Gallum à Scythis; Sigiſmun-
n, Ferdin. I. Rudolphum II. & alios,
'urcis: ſic hodieque eam ab iiſdem
rcis redimere Polonos & Venetos,
llo αὐτονομίας ſuæ præjudicio. Idem
centum quinquaginta, ſive armigeris
e argenti marcis, quibus Romam ad
ugurationem profecturi Germani re-
, à Bojemis principibus honorari ali-
ando conſueverunt, eſſe ſentiendum.
ri haudquaquam eſſe ſimile, ut cui-
am poſſit eſſe ignotum, ejuſmodi one-
à doctis, qui κυρίως & quod res eſt
quuntur *penſiones* vocari, non *tributa*.*
Iura

a) *Chron. Slav. lib. 1. cap. 3.* (*b*) *Hiſtor. gent. Dan. Erici Regis.* (*c*) *Zoſimus hiſt. lib. 1.* * *Bodin. de Repub. lib. 5. cap. 6*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Iura vero majeſtatis, quæ apud Bojem
ſunt in uſu, multo quam principum
Germania eſſe ampliora, auguſtiora
liberiora. Quamvis enim negari nec po
nec debeat, Germanos proceres, mu
quam Hiſpanos meliore eſſe conditio
in multa libertate vivere, & quaſi di
cum regibus ſuis imperio, de ipſoru
majeſtate pleraque quaſi participare:
tamen iſta, ſplendori ac magnitudini
gum Bojemiæ æquiparari neutiqu
poſſe, ut de quibus authoritate & a
trio princeps quiſque ſuo, (quemadm
dum in Bojemia fit,) in ſua provinci
territorio, nihil quod non, vel pub
approbatis Imperii Receſſibus congru
vel communi Ordd. judicio prius con
tuatur, rogare, ſancire, præſcribere, p
ſit. Non debere igitur, quantumvis
ſignes Germanorum principum præ
gativas, regum Bojemorum abſoluto m
jeſtatis juri æquiparari. Atque hæc ſu
quæ in hac de Statu Bojemiæ inter G
manos Bojemoſque nonnullos cont
verſa quæſtione, in medium ſolere
duci obſervavimus; de quibus, quia alt
ris ſunt indaginis, decernere, cum mu
ris noſtri eſſe non arbitremur, Lect
æquo, & ei, in cujus foro res tantas
gnoſci, vel ex partium compromiſſ
vel de jure, oporteat, judicium omne
linquimus integrum. CA

CAP. IV.

e Incolis Bojemiæ & eorum moribus.

IN enarrandis ut aliarum gentium, ita, cum veterum, tum qui nunc ſunt, Bojemorum originibus, in nullo im- ngere vel hallucinari, res eſt ſi non ob rplexitatem, & hiſtoricorum diſſiden- ntia judicia impoſſibilis, at talis certe, uæ ingenii captum noſtri ſuperat. Eam os intactam ſane relinquere voluiſſe- us, ſi non balbutire, quod aliis impune cuit, nobis quoque licere putaſſemus. gemus igitur, partim aliorum veſtigia, rtim judicium noſtrum ſequuti, pri- ium de veteribus, tandem vero de his ſis, qui ad hoc adhuc tempus eam in- olunt, Bojemiæ terræ populis. Nullos item, qui commemorentur à ſcripto- bus notæ probatioris, poſſumus ob- rvare vetuſtiores hujus terræ incolas, uam qui primi nomen ei leguntur indi- iſſe. Hos perhibent cognomento Bo- os dictos, genteque & lingua Gallos uiſſe, * ac in Gallia Cis Alpina ſive Celtica,

---

* *Strabo Geogr. lib. 5.*

tica, inter Padum & Trebiam ſe quondam habuiſſe, cum tamen Ro norum armis eſſent à Iulio Cæſare vi ex iis exceſſiſſe, & incincatos Hercy ſilvæ campos incolere cœpiſſe. Su veniſſe tandem, excitos à Marobudo ce Quados ſeu Squados & Marcoma vel Moravos gentem Suevicam, qui jos incurſionibus perpetuis infeſtaba nec uſum ſeu culturam terræ quiet ipſis relinquere volebant. Bojos ita Marcomanorum iſtorum violentiæ ſiſſe, & Bojemia relicta, ad Danubi in vicino Norico conſediſſe, pro Bo que Bojoaros, & corrupta poſtmod ab Hunnis vel Avaribus voce, Bava vocari voluiſſe.

II. Marobudum vero, occupatis bitis pro derelicto (quos prædixim locis, finitimos omnes aut bello muiſſe, *aut conditionibus juris ſui fec corpus ſuum cuſtodia, tum imperi perpetuis exercitiis pene ad Romanæ di plinæ formam redactum, brevi in e nens & Romano quoq; imperio timend perduxiſſe faſtigium.* * Hoc rege, poſt ejus mortem procreatis ex e ſtirpe ſucceſſoribus regnum ab eo c ſtitutum tenentibus, Moravos fere uſ

* *Vellej. Paterc. libr. hiſt. 2.*

Nervæ Trajanive ætatem in Roma-
rum gratia ac amicitia perſtitiſſe, vim-
e & potentiam ex authoritate Roma-
participaſſe, armis interdum, ſæpius
cunia adjutos. Exſtincta demum Ma-
budi ſtirpe, externos homines ad Re-
um fuiſſe admiſſos, à quibus offenſi
omani Impp. arma corripuerint, cæ-
ſque & diſſipatos multis ac ingentibus
dibus Marcomanos, & ad paucitatem
degerint, & ſuos ſe intra fines conti-
re coëgerint. Paucitate igitur ſua, &
omani dominatus metu terrefactos
arcomanos, Vindorum, Vandalos ab
is appellatos populos, ex Sarmatia, à
æotide lacu ad quærendum novas ſe-
s effuſos, & propter Viſtulam incerto
m lare oberrantes, in terras ſuas invi-
ſſe, ac in ſocietatem fortunæque com-
unionem admiſiſſe. Ex hac diſcreto-
m gente & lingua populorum com-
ixtione, factum eſſe ut ſermo cultuſq;
uevicus, (idiotiſmum enim ſuum Sue-
os habuiſſe ex Tacito * cognoſcimus,
d Germanico is, an Gallico veteri, pro-
ior fuerit ignoramus,) ſenſim apud
Marcomanos obſoleverit, illatuſque
um colonis novis Slavicus inoleverit.
Cum vero gens Vandala, ut ex Iornan-

* *de morib. German.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

de * & Procopio diſcimus, vexatis pr
bello perſæpe, ut quique proximi era
Germanis, de Conſtantini Imp. aſſen
meliorum ſedium appetentia, ex Viſ
læ ac Baltici maris ora profectionem
Pannoniam decreviſſet, conjunxiſſe c
ipſis ſtudia permultam ex Marcoma
carum terrarum, inprimis vero earu
quæ ad utramque Albis Oderæque
pam ſunt, incolis, voluntariam cogn
generis juventutem, ac vacuis, pleriſq
in locis, derelictis ſuis ſedibus, Van
lorum ducum auſpicia, cum uxoribus
liberis eſſe ſequutam. Exhauſtam igi
hac ratione hominibus quoque, ac c
toribus magna ſui parte deſtitutam Bo
miam, ſilvis horrere cœpiſſe, ac feris m
gis quam viris domicilium præbuiſſe.

III. Et hi priſcis temporibus fueru
Bojemiæ incolæ, à quibus habitatam
lim eam fuiſſe accepimus: de poſterio
temporis colonis, deque iis, qui hacten
eam incolere non deſierunt, verba pa
ca, quam multa, facere, inſtituto noſt
convenientius, & iis qui accuratam Ma
tini Cromeri hiſtorici Poloni (:) ea de
diſputationem, vel non ita pridem *(an*
1614. 1615.) emiſſas ex Academia Pr
ger

* *de rebus Geticis.* (:) *lib. 1. cap.* 14
15. 16.

nſi à Matthia Sudetino I.C. theſes, le-
unt, gratius fore judicamus. In eo ſane
mnes conveniunt, homines, qui poſt
alentiniani Imp. & Attilæ Hunni tem-
ora, vacuam & deſertam à Vindo-Sue-
is iſtam regionem, ex jure gentium pri-
ni occuparunt, ut ii quoque ſunt, qui ha-
enus eam inhabitant, gente ac lingua
lavos non Sclavos fuiſſe. Vnde vero,
el ex quo orbis angulo prodierint, non
nter omnes perinde convenit. Complu-
es ex Croatia, nonnulli ex Ruſſia huc
ommigraſſe ajunt. * Venerunt autem,
Czecho & fratre Lecho ducibus in Mo-
aviam primum, incertum quam ma-
gna, ſed numeroſa tamen, cum nobili-
atis tum plebis ignobilis, multitudine:
cumque eam linguæ ſuæ populo plenam
offendiſſent, ac de Bojemiam incolen-
tium Vindorum populatium ſuorum ra-
ritate edocti eſſent, recta eo contende-
runt, diiſque penatibus ſuis ad locum,
ubi Vultava in Albim ingreditur, depoſi-
tis, circa montem, qui hactenus *Rzjp*,
hoc eſt collis, itemque *Zrzjt*, hoc eſt

 ſpecula,

* *M. Petr. Codicillus ann.* 278. *MS. Anonym.* 450. *Bernard. Vapovius ann.* 550. *Martin. Cuthenus ann.* 639. *Dubrav. hiſt. Bojem. lib.* 1. *Hagecus in prooemio ann.* 644.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſpecula, appellatur, ſedem lari figend
delegerunt. Exterriti quidem advena
rum novorum metu, priores ſparſim pe
tuguria latitantes incolæ, primum ſe i
familiares ſpecus abdiderunt, ſed cum e
ſermonis cultuſque cognatione, popula
res ſuos eſſe cognoviſſent, mutuo hoſpi
tes ſalutarunt, hoſpitalibuſque donis, la
cte, caſeo, carne, honorarunt, quin &
poſt cognitam adventus cauſſam, in per
luſtranda, quaqua verſum regione, du
ces ſe eis obtulerunt. Ex eo factum, u
brevi omnis veteris & novi populi mul
titudo, contracta ex quotidiana conver
ſatione amicitia ac familiaritate, in unan
eandemque gentem coaluerit, & mor
Slavinis, libertatis contentiſſimè ſtudio
ſis gentibus cæteris uſitato, Czechi ſ
ducis paternæ, magis quam herili guber
nationi ſubmiſerit, quinetiam, ex eju
nomine, cognomentum Czechorum aſ
ſumſerit.

IV. Durat adhuc eadem, ut gens, it
& cognominatio. Qui etſi à Germani
lingua vernacula *Bohemen*, Latina Boë
mi, vel Bohemi, Bojemive, vocentur
ipſi tamen Czechowe dici malunt, & a
Slavice loquentibus omnibus, imo & ab
Vngaris Græciſq; recentioribus, ſic quo-
que appellantur * Bojemos vero, ve
Bohe

* *Bonſin. de Rep. Vng. paſſim.*

[B]ohemos quoties ipſi ſe vocant, reſpi-
[ci]unt, non ad Bojos incolas illos regionis
[hu]jus priſcos, * ſed (quemadmodum Sil-
[vi]us (:) id jam olim obſervavit) ad nati-
[va]s Slavicæ linguæ voces *Boj*, quod pu-
[gn]am, vel *Buh*, quod Deum, & *Muz*
[qu]od virum ſignificat; viros nempe eſſe
pugnaces & divinos innuere volentes.
[Se]rmo illorum à Ruſſorum, Polonorum,
[C]roatarum, Vinidorum, cæterarumque
[Sl]avici nominis gentium ſermone, diale-
[ct]o ſaltem differt: qui quia elegans,
[co]pioſus, ſuavis, grandis eſt, & ad qua-
[ru]mvis materiarum expoſitionem ſatis
[co]mmodus, (?) majores noſtri in eo or-
[na]ndo, perpoliendo, augendo, & ad po-
[st]eritatem propagando, præcipue ac feli-
[ci]ter elaborarunt, imo ne neglectui ha-
[be]retur, legibus caverunt. (!) Verum
[q]uam ii in eo excolendo, ac in nativa
[p]uritate conſervando accurati fuerunt;
[ta]m ætas hæc degener, in fœdando, in-
[qu]inando, attenuando, & oblivione
K 3 æterna

* *Laon. Chalcondylas, hiſt. rer. Turci-car. lib. 2.* (:) *hiſtor. Bojem. cap. 3.* (?) *M. Daniel præfat. in Silvam quadriling.* (!) *Ius provinc. B. 32. Municipale, B. 8. Comitia an. 1615. M. Ioh. Huß. Exegeſ. in Decalog. cap. 40.*

æterna damnando eſt impudens: Eteni
quam nec in vitio ponunt pleriq; omn
nec indecorum eſſe putant, materna
lingua paſſim ridicule σολοικίζειν, ta
decorum ac feſtivum eſſe ſomniant,
populum Bojemicum effuſiſſime βα
ϐαρίζειν. Ruſticum opinione illoru
eſt os pariter & calamus omnis, qui n
peregrini idiotiſmi ſubinde coacerva
centonibus ad faſtidium exuberet. Co
cendis θρασυγλώττοις & φιλοσόλ
κοις iſtis, non uno me hercle Valla h
beremus nunc Bojemi opus & Linacr
Sed hæc παρέργως: præſtat mores n
ſtros enarrare.

V. Et vitiis gens noſtra urgetur,
virtutibus excellit. Vix enim quisqu
credat, aliquam hominum multitu
nem reperiri, in qua omnes, vel pro
ſus ſint mali vel prorſus boni; quic
omnes pariter mereantur vel comm
dari vel vituperari. Notarunt in Bo
mis vitia hiſtorici varii varia. Imp. F
der. I. feritatem, (*a*) Friſingenſis,
Helmoldus, (*c*) Silvius, (*d*) Bartolinus
ra-

(a) *Goldaſt. Tom. Conſt. III. pag.* 3
(b) *Otto Friſi. de geſt. Frid. I. l.* 1 *. c.*
(c) *Helmol. Chr. Slav. l.* 1 *. c.* 1. (d) *A.*
Silv. Hiſt. Boj. c. 1. (e) *Ricard. Bart*
Auſtriad. lib. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

pacitatem in bellis, & truculentiam, hurocius (*f*) furorem, Bonfinius (*g*) ediæ, ſitis, ſudoris, ac ſqualoris caſtrenſis impatientiam, Chronici, quod ulæ regiæ vocatur, Anonymus autor, (*h*) novitatis appetentiam, ac in eſtibus capillitiique cultu, verſatile ingenium, bibacitatem vero plerique mnes. Cromerus (*i*) gentem glorioſam, Haſſenſteinius Baro (*k*) ſemper bellicoſam, quam pacis avidiorem, vocat. Quæ itia, ſi quidem jam tum melioribus dhuc ſeculis illis, tam adulta fuerunt, quid de his quæ, ſequiori hoc & plusquam diſſoluto ævo, haud parva incrementa acceperunt, ſcripturos, ſi reviviſcerent, exiſtimamus cenſores illos non omnino iniquos? Nihil tamen interea vetat, quo minus ſentiamus, magiſtras vitiorum iſtorum nobis fuiſſe gentes illas ipſas, ex quibus viri, à quibus ſic ſumus notati, originem habuerunt. Homines Germani, inquietos, ſeditioſosque natura, & (quod convitium impu-

 dens

(f) *Ioh. Thuroc. Chron. Vng. part.* 2. *cap.* 63. (g) *Anton. Bonfin. Decad.* 4. *lib.* 12. (h) *Chron. Aul. reg. part.* 2. *cap.* 23. (i) *Mart. Crom. Polon. Hiſt. lib.* 9. (k) *Bohuſl. Haſſenſt. epiſt. ad Vladiſl. Regem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dens eſt) Regum proditores ac inter-
ctores eſſe blaterant. Bebelius (*l*) con-
ciator malevolus, Apoſtatas nos voc-
gentemque rebellem, nec veretur co-
citandis in excidium noſtrum princi-
bus Germanis, claſſicum canere. V-
tutes vero commendatæ, in Bojem-
ſunt, ab Helmoldo (*m*) hoſpitalitas, ac
bellicis congreſſibus fortitudo, à Dub-
vio (*n*) magnanimitas & virium fid-
cia, à Silvio (*o*) pactorum conventoru-
tenax obſervantia. Bonfinio (*o*) ſu-
genus hominum Martiale & natum
tro ad bellum. Diſſimulari ſane neu-
quam poteſt, vel plura in nobis, vel ce-
tam multa, quæ reprehendat, reperi-
rum, veterem Satyricum noſtratem N-
thardum, quam multa, quæ laudar-
reperit Bojemiæ & procerum noſtroru-
encomiaſtes Hieronimus Balbus, I.
poëtaque Italus, ſi reditum in vitam
trique fatum vellet concedere. Sic
enim falſus poëta is non eſt, qui (*p*)

„ — *Se*

(l) *Henr. Bebel. Hecatoſticho de vict-*
Max. cont. Bohem. (m) *Helmol.*
Chron. Slav. lib. 1. *cap.*. 1. 83.
(n) *Hiſtor. Bojem. lib.* 1. (o) *Hi-*
ſtor. Bojem. cap. 1. (p) *Decad.*
2. *lib.* 6. *Iem. Decad.* 4. *lib.* 2.
5. 6.

„ —— *Servant* inquit *ſua pecta Bohemi*, Et,

„ —— *Truces gens haud ſpernenda Bohemi:* ita nec
[...]eptus ille fuit, vel pictor, qui depictis [...]veſtibus habitu patrio cujusque gentis [...]i & fœminæ imaginibus, Bojemum [...]tum fertur nudum, panni faſcem ad [...]des habentem, finxiſſe & dixiſſe, re[...]qui ab ſe ipſi liberum, ut, cum cultu [...]entidem alio atque alio gaudeat, pro [...]bitrio ſe, ac prout velit, ipſe conve[...]at; (q) vel Cenſor, qui proverbium [...] nos evibravit,

„ *Eosdem habet cum ſimia*
„ *Mores ferox Bojemia,*
„ *Quæ facta viderit facit*
„ *Cultusque priſcos abjicit.*

VI. Ipſi mihi ſi ſit, quod ſentio, di[...]endum, dixerim, Bojemum præter vi[...]a jam enumerata virtutesque, eſſe, ut [...]urimum, rerum peregrinarum con[...]ctatorem & admiratorem, patriarum [...]ero & domi naſcentium faſtidioſum [...]ſtimatorem ac contemptorem, fortunæ [...]um adverſæ tum ſecundæ, habere ſo[...]ios quam plurimos geſtientem, diſci[...]linæ ſeverioris impatientem, dum hi[...]arus eſt tractabilem, dum mæret ſto-

 macho-

(q) *Hagecius ad ann. 1367.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

machoſum, dum eſurit, non cantil[illegible]
tem, (quod Germanus habet in mo[illegible]
ſed indignantem, non tam ingenio ju[illegible]
cioque quam induſtria deſtitutum, m[illegible]
inimicitiis tum ſuſcipiendis tum de[illegible]
nendis tardiuſculum, (r) bello prim[illegible]
quaſi indocilem, poſtmodum perqu[illegible]
habilem & impavidum, inter ger[illegible]
ἑτερογλώττους Gallis, Britannis, Ita[illegible]
Vngaris, quam cæteris, ſociabiliore[illegible]
Polonos vero fratrum loco habente[illegible]
ut ὁμογλώττους. Quæ ſane ſi dixe[illegible]
de Bojemiæ tum incolis, tum mo[illegible]
bus, verba me ſatis multa feciſſe n[illegible]
dubitavero.

CAP. V.

De Regimine Politico in Bojem[illegible]

I. Rerumpub. adminiſtran[illegible] rum genera, & diligente[illegible] politicis ſunt explicata, [illegible] vulgo jam d udum nota. Bojemi tempe[illegible] omni, quo uſu ſemel captam, poſſeſsa[illegible] que hactenus regionẽ incoluerunt, un[illegible] fere, temperato tamen, & quodamm[illegible] do cum optimatibus terræ diviſo im[illegible]

r,

(r) *Hagec. in ann.* 1407.

voluerunt gubernari, niſi quod poſt
…te abruptum principum regimen,
…forte vel quater, incertus aliquan-
…, & quaſi arbitrarius, aut timocra-
…s fuit inter ipſos reipub. ſtatus. V-
…; autem illius, qui rempub. Bojemam
…it dignitas, cum tempore variavit.
…n enim à principio tanta, quãta nunc
… fuit. Quibusdam quaſi gradibus ad
…c culmen aſcendit.

…II. Populus, qui primus, ut diximus,
…n Czecho, Bojemiam colere cœpit, &
…ntem noſtram condidit, erant homi-
…s probitatis admirandæ, fideles inter
…ac concordes continentesque: nemo
…i alteri noceret, vel injuriam faceret,*
…mo qui, *hoc meum eſt*, dicere ſciret,
…it; ὁμοσίπυοι, & ὁμόκαπνοι, quoad
…eri potuit, erant, in commune ſatage-
…ant, quicquid habebant, noſtrum vo-
…abant. (:) Æquo igitur jure, ac ſine ſu-
…erciliosa dominatus ambitione, vitam
…gebant. Vel nihil, vel modicum erat
…e quo certarent, aut in factiones diſce-
…erent. Alebat præterea mutuam inter
…los concordiam, quod externis natio-
…ibus, quæ aut lingua, aut moribus eſ-
…ent diſcordes, nullis adhuc immixti, ſed
gente

* *Coſmas Chr. l. 1. Chr. Boleſlav. c. 2.*
(:) *Ioh. Dubravius hiſt. Boj. lib. 1.*

gente & ſermone, & inſtitutis pa
Bojemiam inhabitabant, in eaque
cietate & inter ſe conjunctione, qu
inter ſimiles natura conciliare ſolet,
gno cum conſenſu acquieſcebant
Vnde factum eſt ut Czechi monitori
rerum moderatoris, velut quadam
tria authoritate contenti, magiſtr
alio, qui poteſtate vel jurisdictione
qua eminentiore multitudini præeſ
neutiquam haberent opus. Quam
igitur Czechus in vivis fuit, œconom
cus, ut ita loquar, fuit in repub. Bo
ma, magis quam regius principatus.

III. Czecho mortuo, perſtitit aliqua
diu populus Bojemus in beata illa ac t
barum neſcia ſimplicitate, concordia,
æquabili ſocietate; Rex ipſe ſibi quiſq
fuit. Poſteaquam vero cæperunt hom
nes peregrini commerciorum cauſſa
Moravia, Norico, & Pannonia in B
jemiam commeare, & alii agreſtem p
puli vitam faſtidire, alii commune
agrorum & nonnullarum aliarum reru
uſum irridere, alii furto rapinave tra
quillitatem publicam turbare, tum m
ſceri cuncta inſolitis concionibus, tu
bulentis cætibus, & rixoſis contention
bus. Cumque nemo eſſet, quem rev
rerer

* *Ioh. Dubravius Hiſt. Boj. lib. 1.*

ntur mali, implorarent vindicem bo-
quique authoritate ſua vulneribus
ub. poſſet mederi, defatigata victa-
andem malis tam pertinacibus mul-
o omnis, cladi internecinæ antever-
conſtituit, & ad reparandum, via à
cho jam pridem commonſtrata, rei-
ſtatum, animum rurſus convertit.
ure itaque capto conſilio, placuit
m aliquem virtute præſtantem, bo-
, juſtum, ac multitudini maxime
um, ex ſua gente virum, Czecho ſur-
re, auctaque pro temporum ratione
antum ipſius dignitate & poteſtate,
m ipſi ſummam committere. Pu-
o igitur conventu & cōcordibus po-
ſuffragiis, in oculis Supani & Tu-
i fratrum, qui ſanguine Czechum at-
ebant, deferebatur regimen ad Cro-
, tum quidem adhuc juvenem, ſed
Czecho ſeni quondam, ob egregias
mi dotes carus, & multitudini ob di-
ationis auguriorumq; ſcientiam ſin-
arem, inprimis acceptus habebatur.
cepit autem à populo reipub. admi-
randæ poteſtatem Crocus, non ut
nceps, qui ex arbitrio ſuo imperaret,
ut Prætor, qui ex æquo & bono jus
eret. * Nondum enim ullæ exſtabant
ſcriptæ

* *Silvius. Dubravius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſcriptæ leges, ſed id vim legis hab
quod conſuetudine moribusque p
li eſſet approbatum. Et quia novi ſu
de gravesque emergebant caſus, qu
decidendis nec conſuetudo quicq
tum adhuc ſuggerebat, nec unius j
cium ſuffecturũ videbatur, addere
que Croco placuit ex optimatibus c
Senatores aliquot, rerum uſu & e
rientia præſtantes, qui lites cognoſc
ipſi pro tribunali aſſiderent, & quo
res difficilior occurriſſet, capita cu
conferrent. Atque hic ſecundus jam
creſcentis in Bojemia majeſtatis gra

IV. Adminiſtravit ergo Prætoria
ac νόμων δημιȣργικῇ authoritate re
populi ſui Crocus ille, ejusque, cóg
minis patri filius, & neptis Libuſſa,
poſt alium, tantisper dum accepta à
tribus morum ſimplicitas, frugalitas
tagendique in commune diligentia
uſu ac obſervantia fuit: cum vero c
modum privatum publico antepon
& habendi amore prius ignoto ar
didiciſſent in populo plerique, tum
ex litibus ſeri, ac deferri antehac ſo
honos & obſequium magiſtratui de
gari, adeoq; moderatum hoc ac len
gimen à potentioribus deſpicatui hab
ab infirmioribus vero injuriis, quas
tiebãtur, remedium non invenientib

prin

ceps qui νοῦ ἔχει ἐπὶ ἀδικοῦντας ha-
t, & potentia eſſet inſtructior, opta-
epit. Æſchyl. οὐδὲν ὄφελος πόλι-
ς μὴ ἐχούσης νοῦ ἔχει ἐπὶ ἀδικοῦντας.
us novandis non ultimam quoque
ſſam objiciebat imperium muliebre,
d permulti, ut viris indignum, pu-
dum, gentiumque cæterarum mori-
improbatum, peroſi, ferri diutius
debere, nec abſque dedecore poſse,
iferabantur. * Corrigendum itaque
orem, & Libuſsæ viragini, quam non
e conſulti rebus præfeciſsent, pote-
em abrogandam, virumque qui pu-
o omnium conſenſu principatu di-
s videretur, tranſlata in ipſum uxo-
dignitate, matrimonio ipſi jungen-
m. Hoc Libuſsa comperto, metuens
viro forte, quem nollet, nubere coge-
ur, conventum indicit, & concione
vocata, pro ſe, ſuiſque geſtæ reipub.
ionibus, oratione jam ad gravitatem
mpoſita, jam apologis temperata, ver-
diligenter facit, ſi forte multitudinem
huc tum fluctuantẽ ab incæpto aver-
te, & dignitatem præſentem ſuam,
tumque, cum bona univerſorum gra-
prorogare poſset. Verum cum ſur-
s fabulam narrari animadverteret, ora-
re in-

* *Hagecus ad ann.* 715. 720.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

re inſtitit, ut ultro vellent rem eam ſ
fidei curæq; committere, & virum,
Bojemiæ cum imperio præeſset, que
que ipſa maritum habere dedignari n
poſset, Diis potius, (vates enim fu
ſortilega, & fatidica) quam hominib
authoribus creare. Cum autē conſiliu
aſsenſu comprobaſsent, eique pop
principis, ſibi vero mariti legendi, p
teſtatem feciſsent, poſtridie omnes
audiendum oraculum, quod Dii per n
cturna ſacrificia facti propitii, de prin
pe futuro ediderint, reverti jubet. R
verſis poſtridie ad horam omnibus,
Deorum reſponſum à Libuſsa effla
tantibus, progreſsa illa cum puellis
medium: *Quod bonum fauſtumque,*
felix ſit, inquit, *viri Bojemi, marit*
mihi Dii, vobis principem, dant vir
indigenam, Przemyſlum nomine. Leg
tos igitur actutum deligite, qui ill
adeant, principemque conſalutatum in
cem Wyſſehradum deducant. Deligu
tur ergo decem ex omni numero p
mores, Libuſsæque ſiſtuntur, cognit
ri, quo loco quærendus eſset Przem
ſlus. His illa: *Candidus hic,* inqu
aſturco meus, vobis viam præibit, & pri
cipem veſtrum, ad ejus genua provolut
indicabit; hunc vos ſequimini. His d
ctis, & data legatis, qua Przemyſlu
indu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

uerent, veſte pretioſa, equum di-
ſtit.

V. Faciunt juſsa illi, & equi ad Aqui-
es curſum movẽtis veſtigia premunt.
a iter habuerint, vici ad Bilinam
nem à veteribus exſtructi oſtendunt.
ozanky, *Hlinany*, *Rzeblovice*, ab
ui hujus effectis, videlicet, vadatione
ı merſatione, in limo volutatione, &
nitu, dicti. Appropinquans tandem
dicio vico equus, de via deflectit, &
virum, vervactum quoddam bubus
obus proſcindentem, propius accedit,
plitesque ei ac cervicem, quaſi vene-
bundus, ſubmittit. Quo legati viſo,
cedunt & ipſi, viroque, poſt reveren-
r habitum honorem, unde, à quo, &
uid veniant, exponunt. Is cognita ad-
entus cauſsa ad præſtigias quasdam (va-
s enim & ipſe ac divinandi ſciens fuit)
onfugit; iis demum fine poſtmodum
cto, ad legatos converſus: *Cedamus*
nquit, *pareamusque numini, ab aratro*
os ad ſolium principale vocanti: Libuſ-
am, natam loco illuſtri puellam, fortuna-
is hymenæis nobis conjungemus, conſen-
ientibusque populi univerſi votis datos
mperii Bojemici faſces viriliter capeſſe-
mus. Læti hoc reſponſo legati, veſtem,
quam à Libuſsa acceperant, confeſtim
promunt, indutumque ea principem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

equo imponunt, & ut in Wyſſehrad
arcem pergere cum ipſis velit, orant. I
petrant quod orant, Wyſſehrado
tandem propinquantes Lybuſſam c
omni gynæceo, & effuſos in occurſ
principis proceres populique turbam
gentem obviam cernunt. Exceptus i
tur feſtis acclamationibus Przemyſl
in arcem introducitur, & Lybuſſa
lenni ritu in uxorem ducta, non mod
ut deceſsores, judex, rector, protect
verum & princeps ac dominus, (a.
722.) ab omnibus ſalutatur; atque ut
qua in principum inaugurationibus
lita adhiberi pompa, prætermiſsa vide
tur, dignitatis inſignia (in his erant C
chi veteris ſella, veſtis talaris, mitra ſ
pioque,) pro more accepit.

VI. Rerum hoc modo potitus ap
Bojemos Przemyſlus, magiſtratum, ux
ris æque ac ſuo arbitrio geſſit, Bojem
gentem feroculam, frænos pati, ac dic
audientes eſſe coëgit, legibus ab ſe po
tis, (quarum pleræque nec hodie obſo
verunt) conſtrinxit, & ut verbo uno c
camus, quid more patrisfamilias, æ
priore uſitata adminiſtrandæ reipub. pr
curatio, à recens invecto dominatu d
ſpotico diſtaret, ſero intelligere docu
Vnde videmus, tertium hunc fuiſſe a
tius connitentis inter Bojemos princ

pu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

m majeſtatis gradum. At vero utut nſortis in imperio præter uxorem impatiens fuit, nec poteſtatem ſuam ullis ncellis circumſcribi tulit Przemyſlus, m tamen mortem Lybuſſa obiſſet, & ſe jam quoq; ætate vergeret, tum Wa- duce excitati muliebres motus diurni, tum aliis etiam de cauſſis fæcunda rbarum ſeges, fecit ei regimen ferendo fficile, ac valde oneroſum. Advocatis tur in conſilium nobilioribus, quos n tum quoque homines noſtri *Zema-* & *Wladyky* vocabant, (a) delectos mmunibus omnium ſuffragiis, paucos quot locupletiores in ſocietatem oneadſcivit, ita tamen, ut arduis ſaltem difficilioribus in rebus conſilio ipſom & opera uteretur, non ut dignitam cum ipſis ſuam communicaret. Vovit autem illos *Lopoty*, à curarum anetate, quos ætas poſterior *Urzedniky emske*, cognominare maluit. Latinis, roceres, primores, optimates, ſolent ici. Horum de numero erant Doliſlaus, tiradus, Milauſſius, Hynchuvogius, urſſus, & alii, quorum nomina ignoantur.

VII. Gubernabatur porro, conſtaner in hoc ſplendoris faſtigio conſiſten-

(a) *Hagecus ad an.* 720. *&* 1072.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

te, Przemyſli auſpiciis introducto d
minatu iſto deſpotico, reſp. Bojemoru
ab invicem ſuccedentibus Przemyſli
Libuſſæ nepotibus pluſquam trecent
& ſexaginta annos continuos, ad id v
delicet uſque tempus, quo manus qu
dringentis marcis perunctus, German
rum Imp. Cæſ. Henricus ejus nomin
IV. Herbipoli, vel Moguntiæ, ut perh
bent alii, principum Imperii conventu
agens, (*ann.* 1082. vel (ut quidam v
lunt) 1072.) Coſmas (*b* Wratiſlao D
ci, Brzetiſlai Pugnacis filio, dignitate
auxit, & corona capiti impoſita, rege
ex Duce creavit. Quartus ergo hic fu
amplificatæ ſummo apud Bojemos m
giſtratui majeſtatis gradus, in quo illa
(niſi quod poſt Wratiſlai Wenceſlai I
Albertique Regg. obitus, interrupta quo
dammodo fuit) ſextum jam ſeculum nu
merans, hodieque conſiſtit. Non diſpu
tamus jam, illata in Bojemiam dignita
illa regia, & eam conſequuta Wratiſl
Regis multo quam unquam frequentio
re, cum principibus Germanis converſa
tione, aulæque imperialis conſectatione
melior ſit an deterior facta provinciæ &
incolarum conditio: Principi illa for
ſan honorificentior, quam reipub. uti
lior

(*b*) *Michov. lib. 3. cap. 4.*

r; vel, qua liber ac juris ſui Simſon in
dias Germanicas pelliceretur, Delila
edam doloſa fuiſſe videri poteſt. Su-
cari certe nihil prohibet, arripuiſſe
le Germanos captatam diu occaſio-
m arrogandæ Imperatoribus ſuis in
jemiam ſupremæ poteſtatis, & ſpar-
ndæ in vulgus opinionis, principes qui
n regalia, quæ vocant, de manu Imp.
cepiſſent, rebus in Bojemia legitime
æeſſe non poſſe.

VIII. Quam latè vero vel olim pa-
erit, vel hodie pateat deſpotica illa re-
nantis apud Bojemos principis poteſtas,
um ex hinc inde collectis monumentis,
torum geſtarum in noſtra gente rerum
eſcriptores meminerunt, tum inprimis
t legum regni fundamentalium ſanctio-
ibus cognoſcitur. Conſtat enim ab
pſo etiam Przemyſlo, leges quibus Ne-
amyſlus filius poſteaquam ad reip. cla-
um perveniſſet, populum gubernare
ubebatur, eſſe latas, rebuſque id tandem
xigentibus, à provinciæ optimatibus, de
rincipum aſsenſu paulatim cumulatas,
c conſuetudine obſervantiaque diutur-
na uſque adeo confirmatas, ut corpus
eipub. univerſum iis velut baſi funda-
mentoque ſolido innixum, hactenus in
ſtatu ſuo ſteterit inconcuſsum, nec ullus
princeps novus, priuſquam in eas ſolenni

 inau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

inauguratione, majorum more juraſ... aditum ad gubernacula habere potue... Illæ etiamnum, ſicut principibus, ... tuendam dignitatis majeſtatem, co... nendumq; in officio populum ſerviu... ita populo adverſus principum tyran... dem iniquitatemque omnem, præſi... ſunt. Permulta ſane principibus in r... deranda ex arbitrio repub. illæ largi... tur, ſed nonnulla populo quoque, ... ſoli vindicant, vel cum principe comm... nicant. Quæ quid vetent, quid ſancia... ſi plenius cognoſcere quis velit, eum ... ad repetitum ex vetuſtate & uſu ma... ſtro conſtitutionum provincialium ... dicem, ablegamus.

IX. Vetantur illarum authori... Reges (*ar.* 2. 17. 19.) à regno qu... quam abalienare pignorive dare, (*ar.*... libertati regni legibuſve, ullo modo ... rogare; (*ar.* 9.) præter Barones, Eq... tes, Civitates, plures in Regnum Or... nes invehere; (*ar.* 13. 28.) vaſallos ... feudis Majoribus alibi quam in arce P... genſi, vel, ut minimum, intra Bojem... fines, inveſtire; feuda item ipſa & cli... telas, quæ ultra regni limites ſunt ſit... vendere, alienare, aut ab oneribus c... ſuetis quoquomodo liberare, (*ar.* 2... nuntios, ſive de inſerendis, ſive de ... pungendis rebus quæ reipub. ſint, ad...

bul...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

larii cuſtodes ordinare; *(ar.22.l.23.)* rocinio, publicave fide ſua judicii ovincialis juriſdictioni, vel poteſtati ereditarii domini, quenquam eximere; *(ar.27.)* alienigenas ad arcium præcturas vel publicas functiones ullas adovere; *(ar.29.)* præter morem priſm, jura, & libertatem, militiam incoimperare; *(ar. 23. l.5.)* in jus vocajudicium defugere, & ſi qua ſunt ſimi. Contra vero habent Reges ex eaem provincialium conſtitutionum auoritate *(ar. 3.)* ſoli, plenum jus ac oteſtatem ſtatuendi, quod velint, de reus quibuſvis, quæ tum conſervando, um illuſtrando ſplendori majeſtatis reio, honeſteque augendis reipub. commodis conferant, nec ab inſtitutis moreque recepto diſſideant: Ideoque *(ar.4.)* comitia illi conventuſque Ordinum ſoli ndicunt; *(ar. 12. 14. 15. 16. 19. l.42. n.1.)* nundinarum mercatuumque, condendorum privatim teſtamentorum, & metallifodinarum jura, vectigalia, portoria; nobilitatis inſignia; urbium arciumque tum ædificandarum muniendarumve, tum demoliendarum facultatem; redemptionem pignori creditoribus regiis datorum bonorum; clientelas item poſt defunctos abſque hærede poſſeſſores ad fiſcum devolutas; ut & bona

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quomodolibet ἀδέσποτα ſive vacant
multaſque, quibus volunt conferunt
largiuntur; (*ar.* 37.) incolas, qui reg
& reip. hoſtibus militant à militia av
cant, eoſdemque niſi paruerint co
demnant; (*ar. Q.* 11.) cœnobiorum m
naſteriorumq; bona pro libitu vel diſtr
hunt vel oppignorant; (*ar. S.* 10. 11.) pe
duelles, hoſteſque reipub. profeſſos, pu
gandi cauſſa Senatum poſtulantes, da
ad tempus fide publica ſecuros præſtan
(*ar. W.* 2.) eruti ex fodinis auri arge
tique canonem ac emolumenta ſibi ve
dicant, & nonnulla id genus alia, volu
tate imperioque abſoluto moderantur.

X. In cæteris vero limitata, vel cu
optimatibus quodãmodo diviſa eſt ipſ
rum poteſtas & adminiſtratio. Leg
enim de quibus loquimur, non parvis i
rebus eandem eſſe volunt ampliſſimi Se
natus & Regum in Bojemia libertatem
jus, & poteſtatem, permittuntque nomi
natim actoris arbitrio, utrum coram di
caſterio regni majore, an coram Reg
ipſo velit cũ adverſario experiri; (*ar.* 6.
de capite & exiſtimatione, (*ar.* 22
X. 12.) de injuriis, (*ar. O.* 43.) de falſi cri
mine, (*ar.* 32.) de religionis approba
tæ turbationibus, (*ar. L.* 40. *S.* 5.) de v
privata, (*ar. O.* 6. 7.) de reluendis pigno
ribus regiis; (*ar. R.* 21.) ſumendæ d
noto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

orie maleficis ac ſceleratis vindictæ
a, æque regni Senatoribus ac Regi-
in manus dant; ſicut Reges, ita &
atores jubent, (*ar. I.45.54.62.*) pu-
s tutores vel ætatis veniam, ſi opus
dare, eorumque, ut & furioſorum,
nmodis invigilare, & ne qua expilan-
dilapidandis, diſtrahendiſve ipſorum
reditatibus fraus iis à tutoribus vel
ratoribus fiat, obicem ponere; (*ar.*
15.) ſi quibus tranſumendorum ex ta-
lario de initis contractibus apogra-
orum, (*ar. L. 48.*) quoties conſti-
endorum ad lites procuratorum gene-
ium, ſociis vel tutoribus; (*ar. I.59.*)
oties contrahendorum ingratorum
natis matrimoniorum, virginibus pu-
llis, facultas eſt concedenda; (*ar. K.7.*)
oties ſunt ſororum innuptarum factæ
m fratribus de patrimonio tranſactio-
es confirmandæ; (*ar. K.10.*) quoties
aternitatis ſive conſortii, & rerũ com-
nunionis jura conferenda, parem in his
mnibus faciunt provincialis judicii ma-
oris, & Regum juriſdictionem.

XI. Vt communis ergo eſt in his
mnibus Senatui ampliſſimo cum Regi-
us, neque his magis quam illis *αὐθεν-*
τικῶς conceſſa decernendi ratio; ita ad
Ordinum univerſorum, vel ad minimum
ad Optimatum, primorumque volunta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tes & conſilia, alligata eſt prorſus I
gum voluntas, ſi quid novi (*ar.*
B.2.11.) in diſtribuendis, quæ terreſt
vocamus, muneribus, (aulica enim
fiſcalia, ut & minoris momenti minit
ria quævis, Rex, ut vult, libere diſt
buit,) (*ar. Z. 4.*) in rogandis vel ab
gandis legibus; (*ar. 17.*) in alien
dis, tranſcribendis, vel pactionibus u
adſtringendis, inſertis in corpus coro
Bojemicæ ab Imp. Cæſ. Carolo IV. o
dis, arcibus, ditionibus, & provinci
(*ar.* 18.) in facienda alienigenis em
dorum in regno bonorum ſoli poteſ
te; (*ar. L. 6. 9. 10. 31. 32. 33.*) in co
cendis ulciſcendiſve publicis hoſtibus,
eorum fautoribus, vel quavis alia vi
mata, in vindicandis ab exteris injuria
paſſis, ut & liberandis in captivitatem a
ductis regni incolis; (*ar. D.49.*) in c
gendis ad officium contumacibus juri
prævaricatoribus; (*ar. W. 8. 15.*)
ſtatuendo cudendæ monetæ modo
pretio; (*ar. 10.*) in cooptando in n
merum judicum alicujus tribunalis, R
gio cauſſarum patrono, (fiſcalem ali
vocant,) ſi quid, inquam, in his cæt
riſve majoris momenti negotiis Rex v
lit decernere novi, rem prius vel ad O
dines univerſos in comitiis, vel ad Opt
mates collegialiter, in conſiſtorio ſuo r
ferre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

, nec conſilium ipſorum modo ſed
enſum exquirere habet neceſſe.

II. Hæc igitur eſt gubernandæ apud
mos meos reipub. ratio , hic magi-
us ſummus, hæc principum, hæc po-
univerſi majeſtas. Ritus porro com-
dandæ principibus reip. ac in ipſo-
inaugurationibus adhiberi ſolitus,
uniuſmodi ſemper fuit. Primis illis,
& poſt Przemyſlum , temporibus,
Bojema gens adhuc à Chriſtiano-
ſacris erat aliena, breviſſimus is fuit
ſimpliciſſimus ; apud novitios Chri-
nos, & ante quam reges regnarunt,
uanto ſane ſplendidior, ſed non mùl-
n operoſus ; poſt reges vero creatos,
emplo gentium aliarum evaſit cum
paratu magnificentior, tum feſtivitate,
pulationibuſque regum & populi mu-
s, ſolennior. Priſci illi, ex gentiliſmo
ſtri majores , & qui prius quam Epi-
opa Pragæ fuit erecta , ſub Chriſtianis
quot principibus vixerunt, habuerunt
tis convocata ad Gezercam, ſubiectum
Vyſsehrado fontem, omni populi mul-
udine, prolatiſqne in medium, Libuſ-
ſolio, & Przemyſli mitra ducali , ac
era agreſti , cum factis querno robore
alceis , duces novos , ſtipulata prius ab
ſis in gubernando patrii moris obſer-
antia, publice proclamare, in Libuſsæ
illud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

illud ſolium collocare, peræque & cal-
ceorum agreſtium intuitu, ad originis
tenuioris cōſiderationem & modeſtiam
commonefactis, mitram ducalem ſo-
lennibus cum acclamationibus, venera-
tione, ac obſequiorum conteſtationi-
bus, in caput imponere. * Claudebant
πανήγυριν iſtam epulæ, communis læ-
titiæ teſtes. Cum vero Chriſtiana reli-
gione gens eſset imbuta, & Epiſcopatus
à Boleſlao Pio conſtitutus, adhiberi ad
hanc celebritatem cœpit ipſe etiam Epi-
ſcopus, qui inaugurationis tempore, cum
reipub. toti ac duci novo, felicia quæque
precaretur, tum multitudini in pera-
gendo majorum more, actu iſto ſolen-
ni, religione & pietate præiret.

XIII. Regibus tandem populo datis,
eorumque coronatione ad Archiepiſco-
pos devoluta, creverunt & pompa & ce-
remoniæ: coronæ, ſceptri, pomi, gla-
dii, lanceæ, unctionis uſus invaluit, mi-
niſteria inter eccleſiaſticos & politicos
proceres diſtributa. Quæ qua ratione
ætate noſtra, & à quibus expediri ſo-
leant, paulo plenius, quam ab aliis forte
eſt factum, libet explicare. Ergo quoties
de inaugurando rege conſentiunt regni
Ordi-

* *Hagec. ad ann. 833. Dubrav. lib. hiſt. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

rdines, ad condictum diem, quem ab
ectione per novum regẽ acceptata, in-
a menſem ſextum jubet denuntiari lex
arolina. Regalia, quæ vocant, ſeu re-
ni κειμήλια ex Caroloſteina arce à
egni Optimatibus afferuntur, convo-
anturque in arcem Pragenſem è regno
ræcipui omnes, ac ex unitis regno pro-
inciis legati, ipſaque etiam numeroſiſ-
ma plebis turba confluit. Ad Sacra-
ium D. Wenceſlai, in quo regni illa,
ridie ejus diei Pragam allata, κειμήλια
econduntur, Caroloſteinenſes, uterque
Burggravius & vaſalli, die pariter & no-
cte in excubiis ſunt. Supremus vero re-
gni Curiæ-Magiſter, ædem D. Vito ſa-
cram, Comitium, regiamque & pala-
tium, theatro interea, tapetibus, panno-
que rubro, & cæteris, quæ tantæ feſtivi-
tati opus ſunt, ſplendidiſſime ac opero-
ſiſſime adornat. Vbi ad diem horamque
in Comitium veniunt omnes, Burggra-
vius Regni ſupremus, valvas comitii ju-
bet aperiri, & rogat omnes, velintne, ut
electus votis communibus Rex, publice
ac majorum more ab ſe proclametur.
Cumq; voce concordi aſſentiuntur Or-
dines univerſi, tum ille voce quantum
poteſt ſublata: *Supremo*, inquit, *omni-
potentis DEI numini gratum, amplifi-*

cando

cando in noſtra gente cultui ejus ſin
accomodum, regnoque huic honorific
utile, felixque & fauſtum id ſit.
Burggravius Pragenſis ſupremus, ex
cio meo, in nomine beatiſſimæ, ſanct
mæ, ac individuæ Trinitatis, unius D
noſtri, Sereniſſi. principem N. in reg
Bojemiæ electum, & acceptum eſſe pron
tio. Hoc audito multitudo omnis
clamat; *Vivat, vivat, vivat, N. Bojem*
Rex! & concilio dimiſſo, Ordines
comitio in D. Venceſlai ſacrarium,
galia viſuri diſcedunt. Legati ſimili
provinciarum regno unitarum, &, cu
ſuæ quiſque dignitatis inſignibus, Can
nici, Præpoſiti, Abbates, Holomucen
& Wratiſlavienſis Epiſcopi (quos du
jam olim Regis Aſſiſtentes vulgus app
lavit,) ipſeque adeo Archiepiſcopus Pr
genſis, in templum veniunt, & loco qu
que ſuo conſident.

XIV. Quorum adventu ad ſacr
rium D. Venceſlai nuntiato, Burggravi
proceresque ex Bojemis alii, numer
frequentes, Regem in templum deduct
ri in regiam abeunt, & quamprimum
Regis alloquendi poteſtas iis ſit, vener
bundi, honore prius ipſi habito, per Burg
gravium idiomate Bojemorum verna
culo, in hanc ſententiam verba faciunt
Hodie, Princeps Sereniſſ. tres inclyti hu

ju

regni Ordines, majorum laudabili mo- ſecundum leges ac libertatem gentis, ventu publico, in ſupremo regni Dica- io, Regem te Bojemiæ declararunt ac nuntiarunt, precati ex animis univer- ut hanc Majeſtatis Tuæ in legitimum emiæ Regem electionem atque accepta- nem, fauſtam & felicem eſſe velit ju- tque DEVS. Quoniam vero inau- rationi Majeſtatis Tuæ, ac coronationi enni, dies hæc eſt conſtituta orant omnes a par eſt veneratione, ut primum om- um, cum publica univerſorum, tum pri- ta ſingulorum, Regni hujus incolarum, ivilegia, immunitates, libertates, jura, leges, vetuſtas, laudabiles conſuetudi- s ac inſtituta, facto eam in rem diplo- ate ſingulari, rata habere ac confirma- ; itemque feſta Majeſtatis Tuæ inaugu- tione, de repub, ad legum normam gu- rnanda, deceſſorum Tuorum Bojemiæ gum exemplo, ſacramentum ſive jura- entum regium præſtare publice velis. Hæc cum dicta ſunt diploma privilegio- um confirmatorium Burggravio tradit ex, & quæ inaugurationis tempore de- eſſores ſui ex legum præſcripto præſtare ſſent ſoliti, ſe ſimiliter ſacramento in- rpoſito præſtiturum, Ordineſq; omnes c ſingulos clementer habiturum, reci- it. Itur igitur in metropolitanum D. Viti

tem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

templum. Eunt autem bini & bini, C
vitatum Regiarum delegati, Minor
Novæ, Majoriſque Pragæ Senatores: h
ſequuntur ex nobilitate equeſtris Or
& Barones, quotquot in comitatu Re
illo reperiuntur. Divertunt vero ad c
ſtinatam in templo ordini quiq; ſuo p
gulam. Optimates vero, & publicis reg
muneribus inſignes, proceres in ædis ſ
cræ veſtibulo Regem, cum aulico com
tatu ſuo, caduceatoribuſque, & enſife
adventantem, excipiunt, & recta in
Wenceſlai ſacrarium deducunt.

XV. In ſacrario Rex exſutus ve
ſua à Supremo regni Camerario, trab
talari auro picta coloris phœnicei indu
tur. Interea dum Rex induitur, Archi
piſcopus cum Epiſcopis, & Clero omn
ab altari magno, ad idem ſacrarium, R
gem prodeuntem ad erectum coram a
tari magno ſolium Regium deducturus
venit. Præſtolante igitur pro forib
Clero, ſacrarium reſeratur, & prin
prodeunt hæreditariis in regno muner
bus fungentes proceres, poſt eoſque cu
regalibus Optimates, qui progreſſi, cler
ad latus dextrum ſubſiſtunt. Archiepi
copus accedens propius, Regi in veſtibu
lo ſtanti paucis benedicit, & mox inte
tympanorum tubarumque ſonos ingen
tes, Clerici primi Archiepiſcopo ad altar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

gnum præeunt; ſequuntur regni da-
r cum prægustatore, portantes uter-
, ille deauratum, hic argento obdu-
m panis libum; pocillator cum colle-
portantes uterque plenum vino do-
um, ille deauratum, hic argento in-
ſtatum; tertio loco inter Subcamera-
m & Carolosteinenſem Burggravium
dius, incedit gerens ſceptrum, regni
chi-Notarius; huic proximus it inter
chi-Cancellarium & Curiæ Iudicem
premum medius, cum pomo aureo
chi-Dicaſtes; quinto loco cinctus à
ere dextro portante bacillum nigrum
premo regni Curiæ-Magiſtro; à ſini-
o vero coccineum capitium geſtante
gni Archi-Camerario, ingreditur ge-
ans coronam Regni Bojemiæ Inter-rex
u Burggravius Pragenſis ſupremus. O-
imatibus iſtis ſuccedunt caduceatores
Mareſcalli, dexter provincialis cum
adio D. Wenceſlai in vagina ex ſerico
ıbenti recondito, ſiniſter vero aulicus
ım gladio evaginato. Mareſcallis pro-
imus ingreditur capite diſcooperto tra-
eatus, inter Holomucenſem & Wra-
ſlavienſem Epiſcopos medius, Rex, qui
andem conſiſtentibus ſibi ad dexteram,
eſtantibus Regalia proceribus, in genua
nte ſolium regale provolutus, Archie-
iſcopum precantem audit. A precibus

M his

his erectus, ab iiſdem epiſcopis, verba f
ciente Holomucenſi, traditur Ahiepiſc
po apud altare coronandus. Archiepiſc
pus acceptis & in altari collocatis reg
libus, in genua cum toto circumſta
tium cætu procumbit, & Litania c
nitur.

XVI. Ea finita Optimates & Epiſcop
Regem ab altari, ad ſolio Regio propi
quum locum priorem reducunt, q
cum in genua, velut ante, ſubſidit, A
chiepiſcopus eum rogans: *Vis fidem ſa*
ctã inquit, *à Catholicis viris Tibi tradita*
tenere, & juſtis operibus obſervare? Re
ſpondente; *Volo:* pergit ille, &: *Vis,* in
quit, *regnum tibi à DEO conceſſum, ſ*
cundum juſtitiam patrum Tuorum rege
& defendere? Reſpondente; *Volo, & o*
fretus divina, modis me id omnibus factu
rum promitto. Miſſæ officium, quo
vocant, à Muſicis inchoatur, & Re
paulo poſt ſurgens, ſolium Regale con
ſcendit, cinctum parte dextra ab Epiſco
po Holomuc. Burggravio, Curiæ-Magi
ſtro, & pleriſque proceribus Bojemis
ſiniſtra vero ab Epiſcopo VVratiſlavien
ſi, Archi-Camerario capitii gerulo, ca
duceatoribus, & Mareſcallis. Iamque
recitato ex Epiſtola textu ſacro, ſiletur
prorſus, & Rex Burggravio comitatus,
per Epiſcopos ad altare denuo ducitur.

Hîc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

t: in genua procumbens Rex, Archi-
eſcopo librum Euangeliorum apertum
ente, & Burggravio verba præeunte,
iemica lingua juramentum facit, * &:
amus DEO, inquit, [*matri Deiparæ,*
ctisque omnibus,] *in ſacro hoc Euan-*
io, velle nos & debere, Baronibus, E-
itibus, Nobilibusque, item Pragenſi-
s, Civitatibusque reliquis, ac univerſæ
mmunitati Regni Bojemiæ, Inſtituta,
es, privilegia, exemptiones, libertates
jura, adeoque vetuſtas, bonas, lauda-
lesque conſuetudines, inviolatas ſerva-
, ab hoc eodem Regno Bojemiæ, nec ab-
ienare quicquam, nec oppignorare, ve-
um pro noſtra virili id potius augere ac
mplificare, & omne quod bonum honori-
cumque Regno illi ſit facere: Ita nos
æc dicturus, digitis manus dextræ
uobus, Euangelii librum contingit,)
EVS *adjuvet, & ſancti omnes.* Iuran-
s Regis verba excipiunt Archiepiſco-
us & Epiſcopi illi ambo, orantes alius
oſt alium ex formula. Abſolutis pre-
ationibus, nudatum ab advolutis lateri
jus dextro, regni ArchiCamerario &
Cubiculariorum Decurione ſupremo,
Regis lacertum dexterum, pectusque &
ſcapulas, ungit oleo, latusque gladio D.

 Wen-

* *Conſtit. Reg. ar. 2.*

Wenceſlai præcingit, annulum digito manus dexteræ indit, ſceptrum in dextram, pomum vero in ſiniſtram tradit, preculas identidem miſcens Archiepiſcopus.

XVII. His ita pro more peractis, ſedenti in ſolio Regi dexter aſſiſtens Burggravius, oratione ad proceres populumque Bojemiæ converſa contentiſſime, voce ter repetita rogat, &c: *Vultis*, inquit, *veſtro huic Regi ſubjici, obtemperare, fidelesque eſſe, & Regnum Majeſtatis ſuæ, ope veſtra ac opera firmum præſtare: tum etiam prabetisne veſtrum ei coronando aſſenſum?* Annuentibus & terna ſimiliter reſponſione comprobantibus dicta univerſis, ad Regem convertitur, & venerabundus rogans: *Visne Rex clementiſsime*, inquit, *privilegia cuncta, libertates, immunitates, jura, leges, vetuſta laudabilia inſtituta, & conſuetudines cum publicas tum privatas, tribus regni hujus Ordinibus omnibus, ſartas tectas ſervare, nec eas ulla ratione violare.* Rege, præſtaturum ea omnia reſpondente, Archiepiſcopus una cum duobus illis, quorum aliquoties meminimus, Epiſcopis & Burggravio, regio illo diademate caput Regis, precibus adhibitis, cingit. Epiſcopi porro ſecedenti pone altare, coronamque geſtanti Regi, oleum quo un-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

gebatur abſtergunt, veſtemque conve-
nienter aptant. Vnde cum is, Archie-
piſcopo preces ingeminante, reverſus in
ſolio conſedit, Burggravius ad proceres,
populumque omnem, in verba Regis ju-
raturos, præfatur & ait: *Quandoquidem N. princeps sereniſſimus, legitime Rex eſt electus ac coronatus, in nomine D. O. M. ego Majeſtatem ſuam omnibus tribus Ordinibus, univerſo regni hujus populo, Regem Bojemiæ pronuntio, eſſeque jubeo. Vultisne igitur Majeſtati ſuæ fideles eſſe, obtemperareque ac ſubjici?* Velle, reſpondentibus, & ſingulis monitu ejuſdem Burgravii digitos duos ſurſum erigentibus, primus ad Regem propius accedit, ac factus illi ſupplex, impoſitum capiti Regio diadema, digitis duob⁹ contingit, &, ut idem omnes, qui loco non prohibentur, cum veneratione præſtent, commonefacit. Hymnus interea euchariſticus B.B. Ambroſii ac Auguſtini cantatur, & cum Optimates, tum quivis alii ex Baronum Equeſtriumq; Ordine, quod Burggravium feciſſe viderunt, ſupplices ac venerabundi pro ſe quisque faciunt, tacta vero digitis corona, Barones fere Regi à dextris, Equites à ſiniſtris conſiſtunt. Rex tandem procidentes in conſpectu delectos aliquot, gladio D. Wenceſlai in brachium ſiniſtrum ter percu-

 tit, ac

tit, ac militiæ auratæ Equites creat

XVIII. Cantores porro & Archi
piſcopus, hynno illo lætitiæ finito, pe
gunt in Miſſæ officio, cumque cantan
ad Offertorium, quod vocant, perv
niunt, conſurgit Rex, & medius int
Epiſcopos, accepta ex dapiferi pocillat
torisque hæreditarii manibus duo pan
liba illa, & vini vaſcula, Archiepiſco
ad altare offert, tota arce Pragaqu
omni, campanarum pulſibus, & maj
rum æque ac minorum tormentoru
fragoribus perſonante. Poſt hæc Pac
teſſeram oſculatur Rex, & mox coron
ei capitioque, inter iterata campanaru
ac tormentorum muralium tonitrua, pe
ArchiCancellarium admotis, ſceptroqu
& pomo Archi-grammateo ac ArchiD
caſtæ in manus redditis, ad altare inte
Epiſcopos medius accedit, Euchariſtiam
que, (Burggravio & Curiæ regni Archi
Magiſtro linteamen tenentibus) ex Ar
chiepiſcopi manu ſumit. Quod dun
fit, ſtantes propter ſolium hæreditariu
regni à dextris, regius vero aulicus à ſi
niſtris, Mareſcalli, gladium uterque eva
ginatum mucrone ad terram defixo te
nent, nec ante quam Rex ab altari ſur
git, attollunt. Reverſo denique ab altari
& in genua procumbenti illi, benedi
cit conceptis verbis Archiepiſcopus, &

cam-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

campanæ jam tertium tota Praga pulſantur, machinæque grandiores, ſimul & minores diſploduntur.

XIX. Sacris ad hunc modum finitis, Rex in ornatu regio, geſtans regalia, eadem qua ingreſſus erat pompa ac comitatu, templo egreditur, & per panno conſtrata tabulata, palatiumque majus, in tabularium Regni, & mox in ſupremi Dicaſterii conclave, ad epulas ſolennes concedit. Ab ipſo vero templi veſtibulo qua Rex ingreditur, uſque ad Dicaſterii limen, fuſi recens aurei nummi & argentei, in turbam confertim ſtantem diſperguntur;* In arca vero arcis, rubrum albumque vinum, plenis labris fluit, ac à turba promiſcua hauritur. Tympana interim & tubæ, clangore ſonoro, epulis Regalibus ſignum dant. Inſtructæ jam ante ponuntur apparatu exquiſitiſſimo, menſæ duodecim, præter Regiam nempe ſeorſim loco paulo editiori ſtantem, pro ſingulis Regni Optimatibus ſingulæ; Baronibus ad menſæ Regiæ latus dextrum; Equeſtribus ad ſiniſtrum. Ad ſuam quisque accumbit: Rex cum viris Principibus regumque exterorum legatis: Optimates cum invitatis ea de cauſ-

 ſa, ſa-

* *Coſmas, & Hageci ad annos* 1343. 1347. 1437. 1438. 1471. *& paſſim.*

ſa, familiaribus aulæ potioribus, & am
cis quisque ſuis. Menſæ ſub conopeio a
cumbenti coronato Regi, miniſtrant h
reditarii dapifer, prægustator, pocillato
cum accitis eam in rem ex nobilitate pe
multis. Ad cubiculi vero regii cuſt
diam, excubare toto illo coronation
die tenetur, ex Wladiſlai Regis inſtit
to, nobilis ſtirpis Swaroviæ natu max
mus. Omnes denique abſentes æqu
ac epulis Regiis præſentes, feſtis clam
ribus ingeminant: *Vivat, vivat, viv
triumphatis reipub. hoſtibus, N. Bojem
Rex.* Menſis remotis, trabea Regi in t
bulario Regni exſuitur, Regaliaque a
eo Optimatibus recondenda traduntu
Sic Rege in regiam cum comitatu aul
co, aliis vero huc & illuc in diverſa eu
tibus, Optimates cum proceribus & r
gni primoribus regalia è veſtigio in D
Wenceſlai ſacrarium referunt, ibiq; ta
tisper dum poſt tertiũ quartumve die
in conditorio ſuo arcis Caroloſtein
reponantur, clientibus arcis illius, diu
nis pariter & nocturnis vigiliis cuſto
dienda credunt.

XX. Atque hæc ævo noſtro uſitat
inaugurandorum Bojemiæ Regum e
conſuetudo, hæc pompa, hic ritus, h
ceremoniæ: Quoniam vero regni quæ
rendi viæ duæ duntaxat ſunt legitimæ

(viam

(viam armorum, quam quidam his addunt tertiam, tyrannorum potius quam Regum eſſe ducimus, nec arma., quæ ambitionis cupiditati ſerviunt, juſta judicamus) quoniam non aliæ, inquam, legitimæ ſunt quærendi regni viæ, quam Electio populo non extorta, & Hæreditas ex ſanguinis propinquitate nata, videtur prope neceſſarium interrogare, qua via, quove, hæreditatis an electionis jure, ad principatus illud faſtigium conſcendant Bojemorum Reges novi; ſtatuere autē hac de re non cuivis eſt promptum. Etenim ejus quæſtio hæc eſt generis, ut de ea ex hiſtoriæ patriæ ſcriptoribus, & eorum plerumque, vel verbis alienis factæ recitatione, vel linguæ lubricitati imputandis fortaſſe, ac inconſtantibus loquendi formulis, certi nihil poſſit concludi. Leges etiam regni fundamentales, privilegiaque, quin & optima legum interpres conſuetudo ipſa, ac obſervantia diuturna, in ſenſus contrarios trahi nuper cœpit. Cum enim Ferdinando Archiduci Auſtriæ, vivente adhuc, remque urgente Matthia rege, deſignato ac coronato (*ann.* 1617.) Bojemorum Regi, regnum poſt mortem Matthiæ, Bojemi, conventu cum unitarum regno provinciarum legatis frequentiſſimo, abrogaſſent, & Frideri-

cum V. Electorem Palatinum (*an.* 1619
regem creaſſent, acerrime longeque m
joribus, quam unquam, contentionibu
de regni jure, deque dandorum Bojen
Regum rationibus, ſicut armis, ita & c
lamis, certatum utrinque fuit. Ferd
nandus princeps, ab Electoribus inter
Romanorum Imp. creatus, & qui ab e
ſtant, contendunt Bojemiam eſſe r
gnum hæreditarium, & principes quo
quot ei ad hoc uſque ævum cum impe
rio præfuerunt, (unico via exorbitan
rebus impoſito Georgio rege excepto
hæreditatis intuitu, faſces ejus appreher
diſſe. Ordines Bojemi contra conſtar
ter dicunt, & tantum non clamant, ele
ctione gentis liberæ, non hæreditate
dignitatem conſequutis principibus f
paruiſſe ſemper, diverſumque ſentientes
quicunque ſunt, acceptæ à majoribus li
bertati ſuæ, vim manifeſtam facere que
runtur. Gladius Ferdinandum fecit in
hac cauſsa ſuperiorem; calamorum con
certationes, approbatum à parte utraqu
judicem nondum videntur inveniſſe
Vt igitur in hac à togatis etiam agitata
quæſtione ſeu diſceptatione, habeat un-
de rerum momenta promat ac ad veri
cubile aditum faciliorem inveniat poſte-
ritas, excerpta ex variorum, quæ inſpi-
cere eſt datum, diſſertationibus variis,
tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tum Imp. Cæſ. Ferdinandi II. tum Bojemiæ Ordinum, producta in publicnm tuendi juris ſui argumenta, in theſi duntaxat, non in hypotheſi (ſingularia enim quæ utrinque in controvertentium partium diſputatione permulta occurrunt, ab inſtituto noſtro videntur aliena) pro ingenii modulo noſtri, recenſebimus. Volumus enim ab omni id genus temeritate quam longiſſime abeſse.

XXI. Allegatur ergo ab iis, qui Bojemos reges hæreditatis jure ad regnum pervenire volunt, cum conſuetudo, & inde à Libuſſæ ævo introducta, nec niſi ſemel interrupta, obſervantia; tum à ſupremo gentis magiſtratu eam in rem edita, ac legibus regni publicis expreſſa privilegia, geſtarumque rerum teſtis hiſtoria. Servatum videlicet perpetuo fuiſſe propagato ex Przemyſlo & Libuſſa generi hunc honorem, & primum duces, poſtea vero reges, ex ſolo illo, ſucceſſione ordinaria fuiſſe ad reipub. clavum aſſumptos, tantisper dum mares eſſent ſuperſtites.* Cum vero ſtirps maſcula in Wenceſlao III. defeciſſet, ideoque *per morſum mortis Regum generatio fortis. Eſſet devicta*, fœminis ſanguinis ejusdem, habitum fuiſſe honorem eundem,

* *Ius hæredit. Ferd. fol.* 18. 19. 44.

dem, [:] ac primum Annam Henrici Carinthii, poſtea vero Eliſſam Iohannis Lucemburgici uxores, Wenceſlai, cujus meminimus, ſorores, ad ſceptra fuiſſe vocatas, earumque jure maritos ipſarum, eſſe in dotali regno rerum potitos; Eliſſæ ſobolem regnaſſe ordine. Et cum Ladiſlaus rex, ejus ex Iohanne Lucemburgico abnepos, abſque liberis deceſſiſſet, virilisque proles regia nulla exſtaret adeoq; poſt Ladiſlaum electus in ſeditione Georgius Rex, tandem ſimiliter occubuiſset, reditum eſse ad genuinũ ſanguinem regium, & Wladiſlao Ladiſlai ex ſorore Eliſabeta nepoti, regni diadema impoſitum; ab eo vero primũ ad Ludovicũ filium, & hoc ſine prole è vivis exempto, ad Annam filium transmiſsum. Hujus porro Annæ, ex Ferdinando marito poſteros, Maximilianum, Rudolphum, & Matthiam Impp. ordine ſibi in hoc regno ſucceſſiſse, ac, eodem quo anteceſsores, hæreditatis jure, ad reipub. Bojemæ gubernacula conſcendiſse. Æquitatem igitur ipſam ac majorum morem ſequutos Ordd. vidiſse ſemper, quod (ut * & à Freder. III. Imp. aliquando monebantur) electione haud quaquam opus

[:] *Chron. Aul. regia.* * *Silvius Hiſt. Bojem. cap.* 58.

opus ſit, in iis quos natura Reges dediſset; ita ut inconcuſsa tot ſeculorum obſervantia, certiſſimo ſit documento, rebellione exſecranda contaminari illos omnes, qui majorum his moribus, vetuſtatisque venerandæ exemplis obluctari, ſimul etiam auſu nefando, Regibus pro arbitrio, ac per nudam electionem creandis, florentes, Albertinis pariter & Carolinis pactis veteribus ſubnixos, in Auſtriaca domo Bojemi ſanguinis principes, ab hæreditariis regni Bojemici faſcibus, quantum in ipſis, arcere neutiquam erubeſcunt.

XXII. Perpetuæ huic ac tam vetuſtæ obſervantiæ, (prætetitis vetuſtiſsimis illis, Hoſtiviti nempe cum Mſtibogio fratre concordatis, & teſtamẽtaria Brzetiſlai I. de principatu diſpoſitione) ab iisdem hæreditarii juris patronis ſubjunguntur *ſecundò*, privilegii (*ann.* 1212.) à Friderico II. Imp. Bojemis olim dati declaratoria Imp. Cæſ. Caroli IV. (*ann.* 1348.) Bulla Aurea, Rudolphi Imp. (*ann.* 1290.) privilegium Erfordianum; Wladiſlai Regis eo nomine ſecundi (*an.* 1510.) diſpoſitio, poſterior Ferdinandi I. Regis (*ann.* 1545.) recognitio, pro directorioque liberis ab eo relictus codicillus; itemque optimatum, & quorumvis in magiſtratibus miniſteriisve

regiis

regiis conſtitutorum, uſu recepta jur[illegible]
menta. Omnia hæc partim ab univer[illegible]
Bojemorum populo (*ann.* 1547.) com[illegible]
tiis calatis eſſe comprobata, (:) & Co[illegible]
ſtitutionum provincialium Codici, pr[illegible]
publica indubitataque lege inſerta, pa[illegible]
tim obſervantia quotidiana confirmat[illegible]

Caroli Cæſaris Bullam quod attine[illegible]
ea expreſſe determinari, *Electionem R[illegible]
gis Bojemiæ in caſu duntaxat & event[illegible]
quibus de genealogia, progenie, vel ſem[illegible]
ne, aut proſapia regali Bojemiæ, maſc[illegible]
lus vel fæmella ſuperſtes legitimus null[illegible]
fuerit oriundus, ad Prælatos, Duces, Pri[illegible]
cipes, Barones, Nobiles, & Communit[illegible]
tem regni præfati & pertinentiarum eju[illegible]
dem, rite, juſte, & legitime pertine[illegible]*
Conſtare ſibi Carolum hunc Imp. (*ann.*
1356.) etiam in Bulla Imperii Aure[illegible]
Noribergenſi, * ut qui reſervans Impe[illegible]
ratorib. de vacantibus in Imperio Ele[illegible]
ctoratibus ſecularibus proviſionem, re[illegible]
gnicolas Bojemos exceperit, & ſi quan[illegible]
do nullis exſtantibus regii ſanguinis hæ[illegible]
redibus Electoratum ejus regni vaca[illegible]
contigerit, proviſionem *juxta conti[illegible]
nentiam conceſſorum Bojemis privile[illegible]
giorum, & obſervatam conſuetudinem*
diu[illegible]

(:) *Ius provinc. a.* I. * *cap.* 7. §. *ſi*
vero.

uturnam; Ordinibus ipſis, non Imratori, competere oſtenderit. Sicut go in Electoratibus ſecularibus cætes, hæres proximus ſuccedit jure hæreitario; ita & in Electoratu Bojemico, in regno ipſo, quod ab Electoratu ſearari nequit, [:] proximum Regis deuncti hæredem, hæreditatis jure debere ıccedere: Et ſicut proviſo Imperatori n cæteris Electoratibus ſecularibus, non iſi cum nullus eſt hæres, competit; ita lectionem Ordinibus in Bojemia, non iſi cum regnum vacaverit, hoc eſt, um nec mas, nec fœmella ſanguinis regii ſuperfuerit, concedi. Manifeſti id ſſe juris, ampliuſque etiam probari ex Rudolphi I. Imp. Atteſtatione, (?) quam le competente in Imperio Regibus Boemiæ Electoratus jure, Erphordiæ dedit. In ea ipſum quoties Regis facit mentionem, & quicquid in Imperio & Imperatorum electionibus, juris Regi tribuit, toties hæredum ipſius meminiſſe, iiſdemque ſimiliter tribuere. Neminem ergo niſi qui vel inſaniat ipſe, vel Imp. inſaniiſſe ſomniet, hæreditariam Regum in Bojemia ſucceſſionem negare poſſe. Wla-

[:] *Ius hæred. Ferd. II. pag.* 15. 16.
(?) *Mel. Goldaſt. tomo Conſtitt. II. pag.* 86.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Wladiſlai Regis de liberis ſuis (*an.* 1510.) factam, ſigillo regio munitam, nec illam obreptitiam, verum tam Bojemis, quam ab Vngaris Ordinib. publice approbatam diſpoſitionem hic quoque facere, qua teſtatur Rex, *Si contingerit Regem Ludovicum filium abſq; hæredibus decedere, Annam filiam, Ludovici ſororem, vi juris, exemtionum & privilegiorum regni Bojemiæ, legitimam Regni Bojemiæ hæredem futuram.*

Regis Ferdinandi I. Recognitionem poſteriorem, ſeſquianno prius quam uxor ejus Anna regina, in vivis eſſe deſiſſet, Ordinibus datam, ut & ejuſdem Regis liberis paulo poſt Annæ matris obitum directorii vice relictum Codicillum, cum his conſonare, in quo utroque aſſeverat Rex, *poſt luctuoſum Ludovici Regis in prœlio abſque hæredibus interitum, Annam ſuam uxorem, utpote Ludovici Regis ſororem germanam, & legitime natam* hæredem, *vigore libertatum, privilegiorum, & conſtitutionum Imp. Caroli IV. factaque à Wladiſlao Rege Diſpoſitionis, veram quoque, ac ab Ordinibus agnitam & acceptam Regni Bojemiæ eſſe hæredem, atque Reginam: ideoque Regnum ipſum Bojemiæ, quamdiu ſuperſunt, ex regio ſanguine ſive maſculi, ſive fœminæ, non pertinere ad Ele-*

ctionem

onem Statuum, ſed cadere in ſuperſti- regii ſanguinis perſonas. Status præ- ea ipſos recognoviſſe, quod Regnum id, n per Electionem, ſed per legitimam hæ- litatem & ſucceßionem ad Annam Re- nam, tanquam hæreditariam reginam dominam, tranſierit. Probari rem nc denique poſſe ex uſitatis, cum à agiſtratibus inferioribus ac Miniſtris ibuſvis regiis, tum à Burggravio ſu- emo, & arcium Pragenſis Caroloſtei- anæque Præfectis, ex præſcripto le- um provincialium præſtari ſolitis, ju- mentorum formulis. * Iurare nempe ngulos illos, præter DEUM & Regem, riter Regis hæredibus; qui nequaquam l alias facturi, vel Ordd. ipſi permiſſuri ſent, ſi quæri, non naſci, ſibi reges ſen- rent. Aſſenſos autem eſſe his Regg. ſuo- um Conſtitutionibus, Atteſtationibus, c ordinationibus Ordines Bojemos pu- lice univerſos, eluceſcit plus quam ſatis x eo, quod earum etiam in ipſo legum egni Codice accurate meminerunt, [:] rofitentes expreſſe, eligendi Regis ſe oteſtatem legitimam non ante habere, uam cum Aurea Caroli Imp. Bulla, & Regum, Wladiſlai Diplomate, Ferdi-

N nandi-

* *Ius provinc. B.* 3. 7. 8. [:] *Ius pro- vinc. A.* 1. *B.* 20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nandique Recognitione, definitus caſu incideriт. Accepiſſe in hanc ſententian privilegia Bojemorum etiam, tam Bavariæ Ducem Maximilianum nuper, quan Poloniæ Regem Iagellonem jam olim Bavarum videlicet, cum attentatæ recens Electionis Bojemicæ acceptationen Friderico agnato * diſſuaderet, prudenter monuiſſe, quod tametſi *Ordd Boj. ſuo modo habeant Reges eligendi poteſtatem; Electionem tamen iſtam eſſ quadamtenus, hæreditariam, & ad hæredes alligatam.* Iagellonem vero Bojemorum legatis, cum regnum hoc ei offerebant reſpondiſſe; [:] *Scire ſe, Bojemiam Wenceſlai regnum,* HAEREDITARIO IVRE *ad Sigiſmundum fratrem pertinere.*

XXIII. Geſtarum præterea hac in gente rerum ſcriptores pleroſque omnes, eſſe ſimiliter in hac ſententia. Vbicunque enim, vel ex ſuo, vel ex populi ſenſu, in hac cauſſa ſcribunt, ſemper hæredum, paternæque hæreditatis facere mentionem. Legi videlicet apud Coſmam (?) ſcriptorem non malum, *Eſſe juſtitiam Bojemorum ut ſemper inter Principes eorum major natu ſolio potiatur in principatu.*

---

* *Epiſt. Monaco. 24. Sept. 1619. data.*
[:] *Cromer. Polon. orig. lib. 18.* (?) *hiſt. Bojem. lib. 3. ad an. 1100. 1125.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

natu. Et, *Sobieſlaum* (loquitur de Sobieſlao ſeniore) jure hæreditario, *in principatus ſolio elevatum fuiſſe avito.* Silvii verba * ſimiliter eſſe, quod; *Nezamyſlus Przemyſlo morienti fuerit* hæres *dictus. Hoſtivitum Neclami principis majorem natu filium*, hæredem *à patre fuiſſe inſtitutum. Legatos Alberti Auſtrii flexiſſe Bojemos, cum Eliſabetam* Alberti uxorem ſuaſerunt *non eſſe* paterna hæreditate *privandam, Albertumque & uxoris, & ſuo jure, & ſoceri judicio præferendum.* Reginæ quoque legatos alios, rogaſſe ut ne Bojemi *contra jus gentium, paternam* hæreditatem *puero* [Ladiſlao] *adimerent. Negaſſe Fridericum* Imperatorem, *orphani, cujus tutelam gereret,* hæreditatem *ſe quoquo pacto invaſurum.* Ioh. Dubravii [:] eſſe quoque ſtylum ſimilem, ut qui ſcribat, *Wenceſlaum* ætatis prærogativa, partes priores in ſucceſſione *principatus abſtuliſſe, & inter ipſum Wratiſlaumque fratrem minorem,* hæreditatem *fuiſſe diviſam.* Propinquum morti Brzetiſlaum Pugnacem, decreto ſtatuiſſe *ut ex principum filiis ne alius ad* paternam *regni* ſucceſſionem, *niſi natu maximus pro-*

* *hiſt. Boj. cap. 9. 55. 57. 68.* [:] *hiſt. Boj. lib. 2. 7. 1. 17. 19. 28.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

veheretur, cæteri fratres, ſorte quiſque ſua contenti eſſent; Et quemadmodum parens inter filios hæreditatem *diſtribuerat, ſic partem à quoque ſuam ab ipſo funere fuiſſe aditam. Ottacarum Regem, ex Cunigunde uxore ſuperducta, Wenceſlaum* regni hæredem *procreaſſe. Bojemos* hærede *regni amiſſo, Pragam in domum Epiſcopi, ad jus comitiorum coiiſſe. Rudolpho Rege mortuo, ingenti rurſus certamine comitia eſſe inita, & in his Iohannem Præſulem jus Annæ, quæ Henrico nupta fuit,* ex legibus *propugnaſſe, cum diceret, fratribus non exſtantibus, primam ſororibus in* ſucceſſione regni *cauſſam eſſe, non quidem ut ipſæ regnent, attamen marito regnum acquirere poſſint, ſi eum habuerint, quem aut pater, aut regnum illis dederit. Vota omnium & ſuffragia huc inclinaſſe, ut Ioh. Lucemburgenſis Rex poſtularetur, hac conditione, ſi Eliſabetham* regni hæredem *in matrimonium acciperet. Nuntium ex Ungaria advolaſſe nuntiantem, reginam Eliſabet, marem enixam eſſe, & perinde regni Bojemiæ* hæredem. Wenceſl. Hagecum * denique præ omnibus his, rem iſtam crebrius inculcare. Ex permultis ipſius narrationibus hæc eſſe evidentiora cum ait:

* *In Chron. Bojem.*

nit: *Vogenum (ann.804.) à primoribus declaratum fuiſſe principem tanquam* hæredem: *Drahomiram (ann.917.) vicariam reipub. adminiſtrationem ambientem fuiſſe in Ordinum conventu proteſtatam, quod nemo à Bojemis poßit eligi princeps, filiis ipſius ex marito principe ſuſceptis exſtantibus; Ipſorum videlicet*; eſſe in principatu ſucceſſionem. *Convocatos à Friderico (ann.1178.) Barones, Equiteſque ipſum ſtatim* tanquam *VVladislai Regis & patris* hæredem aſſumſiſſe *in Dominum. Przemyſlum (ann. 1226.) habuiſſe id gratum ut Venceſlaus filius eſſet ſuus in* regno hæres: *Przemyſlum regis VVenceſlai filium*, Bojemiæ hæredem *(ann. 1254.) copias magnas conſcripſiſſe: Othonem Brand. Marchionem (ann.1279.) machinatum eſſe ut Bojemi univerſi delerentur, &* hæres *quoque ipſe VVenceſlaus interiret; proceres vero Bo,emos ab eodem Marchione. (ann.1280. & 1281.) ut* hæredem dominumque ipſorum, *quem in arcta cuſtodia tenebat, regno redderet, efflagitaſſe, nec id prius, quam exſoluta pecunia grandi, impetraſſe. VVenceſlaum II. Regem (ann. 1305.) cum vita finem erat facturus, filium proceribus commendaſſe, atque ut ei velut* Domino ſuo hæreditario *morem gererent, admonuiſſe. Annam & Eliſa-*

betam ejuſdem VVecenſlai filias, in publi-
cis regni comitiis (*ann.* 1306.) *provoca*
ad Bojemica privilegia, quæ ſancirent
Regno Rex hæres, *ubi per marem n*
queat, ſaltem per fœminam optetur. Ap
Imp. Henricum VII. (*ann.* 1310.) pr
feſſos publice eſſe Bojemorum legato
VVenceſlaum ſeniorem, cum moreretu
reliquiſſe regni hæredes *VVenceſlaum*
lium, & Annam Eliſabetamque fili
hunc vero ipſum Wenceſlaum, *nec m*
rem, nec fœminam hæredes *reliquiſ*
Henricum Carinthium, jure uxoris hær
dis *regnum occupare.* Pragenſes Sigiſ
Imp. cum conventus (*ann.* 1419.) Br
næ Moravorum ageret, per legatos or
ſe, *ut ſua Maj. Caſ. tanquam* Domin
& hæres *in regnum ſuum Bojemiæ ven*
ret; Vertente tamen anno, de ipſo tame
patris hærede *ac fratris* ſucceſſore *à fin*
bus regni, in primis vero ab Urbe regu
ſede, penitus arcendo, nec pro domino u
quam agnoſcendo conſpiraſſe. Sigiſmu
dum nihilominus (*ann.* 1420.) in arb
tros conſenſiſſe, perque eos Pragenſibu
ſiquidem *ſibi ut* Domino hæreditar
ſubjici vellent, gratiam obtuliſſe, & præ
teritorum oblivionem ſancire voluiſſe
Spretam tamen fuiſſe admirandam ha
Imperatoris lenitatem, & Pragenſes
factum per primores Bojemos, de a
cen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

rendo à ſceptris Bojemicis hæreditario
Rege ac domino, Decretum Czaſlavia-
num, (*ann.* 1421.) conſenſiſſe. Com-
motum rei indignitate Imp. ad Ordines
univerſos Czaſlaviam ſcripſiſſe, & ſo-
lenniter denũtiaſſe, *quod ſi pergant ipſum*
iniquis iſtis rationibus hæreditario ſuo
regno Bojemiæ *excludere, non ſit inju-*
riam tam enormem diutius neglecturus;
Commentum enim eſſe, & ab omni ratione
alienum, quod ſpargant hæreditaté ſuam
& regnum proprium *eſſe aliqua ab ſe in-*
famia commaculatum. Reductos igitur
(ann.1422.) in viam fuiſſe regia denun-
tiatione hac ex nobilitate non paucos, &
contra ſatagentes Coributi in regnũ inau-
gurationi cives Pragenſes, magna con-
tentione decertaſſe, ac, propterea quod
Regem jam ante haberent legitimũ Wen-
ceſlai fratris ſucceſſorem, *Carolique pa-*
tris hæredem, *Sigiſmundum Imp. in Regis*
Ruſſi coronationem conſentire noluiſſe.
Sublato è vivis Alberto Rege, Reginam
enixam fuiſſe filium patri poſthumum
Ladiſlaum. Hunc à Bojemis, & prius,
& poſt, (*ann.* 1440. 1441. 1443. 1444.
1446. 1451. 1453.) quam fuit natus,
votis concordibus compluries, ac cum
Procopii Rabeſteinii, tum Friderici Imp.
judicio, *verum patris hæredem* fuiſſe
pronunciatum. Cum Wladiſlaus Rex

deceſſiſſet, Ludovicum filium, (*an. 151*
miſſo in Bojemiam Ioh. Zierotinio, p
ſtulaſſe ab Ordinibus, ut *tanquam D*
minus ipſorum hæreditarius, & Rex B
jemiæ coronatus, ad regimen admitte
tur. M. Danielem Veleſlavinum, * e
recentiorem, judicio tamen & dilige
tia, ſcriptoribus illis vetuſtioribus nih
inferiorem, id quoque agnoſcere. V
care eum, ratione videlicet eadem, E
ſabetam Sigiſmundi, & Annam Vlad
diſlai, Regg. filias, *unicas regnorum V*
gariæ Bojemiæque hæredes; qui ſcript
res omnes, cum & terantur compluriu
manibus, & probentur à pleriſq; omn
bus, fieri non poſſe, ut tam concors, t
tiesque repetita ipſorum aſſertio, in d
bium merito poſſit vocari. Nihil obſta
quod jactant cerebroſi quidam, frequen
tem ſcilicet, & in ipſo legum Bojemic
rum Codice, & in his ipſis hiſtoriæ p
triæ ſcriptoribus, occurrere uſum vo
cum *Wolenj*, & *vvoliti krjzie* vel *kr*
le. (:) Iis namque non niſi abuſive ſ
gnificari, quod ipſi comminiſcuntur
Electionem, & Eligere *principem* vel *R*
gem; ſed revera, quemadmodum i
cæteri

* *Calend. hiſtor. in Genealogia Caro-*
li IV. & Ferdin. I. (:) *Ius hæred.*
Ferd. II. pag. 41.

[c]æteris hæreditariis regnis eſt uſitatum, *Acceptationem* ſeu *aſſumptionem*, *&*, *ac*[c]*eptare*, ſeu *aſſumere principem vel Re*[g]*em*.

XXIV. Hæc autem ſunt quæ â juris [R]egum Bojemorum hæreditarii patro[n]is produci, ut adamantina, obſervavi[m]us, & ex verboſis diſſertationibus, in [n]arrationem breviorem contracta, ex[p]onere voluimus. Dabis jam nobis, ami[c]e Lector, veniam, ſi Minerva fortaſſe, [q]uam res exigit, pinguiore, alterius quo[q]ue partis, & eorum, qui Reges Boje[m]is naſci negant, quique viros princi[p]es, liberis populi Bojemici ſuffragiis [l]egi, ac ad reipub. gubernacula vocari [c]ontendunt, hac tempeſtate protracta in [l]ucem argumenta colligere, ac pro inſti[t]uti ratione noſtri, recenſere tentaveri[m]us. Provocant igitur etiam illi, ad ve[t]uſtam conſuetudinem & obſervantiam [p]erpetuam, regni privilegia, obſervan[t]iæ iſtius priſcæ confirmatoria, non [l]argitoria, Pontificum Romanorum, aliorumque principum exterorum judicia, & hiſtoriam.* Conſuetudine apud omnes Slavici nominis gentes uſitata, & longa, per ſecula aliquot continuata ob-

* *Deductio cauſſarum abrogatæ Ferdin. II. dignitatis Bojem. parte 1.*

ſervantia, ajunt (:) jus ſibi id quæſi
Bojemos, ut, multo quam Auſtra
mundi plagæ gentes, liberius vivere,
nec niſi creatis, voce votoque popu
omnis, magiſtratibus, morem gerere.
Virtutis meritorumque opinionem, n
ſanguinis jura, in iis qui reip. gerer
deſtinabantur, fuiſſe ſpectata. Nemin
id poſſe negare, cui vetuſtatis Czech
exempla non ſunt ignota. Primos g-
tis conditores, cum in regionis oras co-
migraſſent, nec judicem, nec princip
habuiſſe: Quicunque in ſua tribu, p
*ſona vel moribus honoratior habebat,
ſine exactore, & ſine ſigillo, ad eum c-
fluxiſſe, & de cauſis dubiis, ac illatis
juriis, ſalva libertate, diſputaſſe.* *
ter honoratiores illos, fuiſſe Czech
quaſi omnium primum, cujus mode-
tione monitionibusque paternis ſit
ctum, ut ipſum multitudo omnis, n
modo præ cæteris venerari, verum
genti novitiæ toti, cognomentum ex e
nomine adſciſcere voluerit. Cum v
gente temporis progreſſu multiplica
& Czecho ſene dudum morte ſubla
(quia reipub. clavum nemo teneba
cont

(:) *Procop. de bello Gothico lib. 3. Bo*
din. de rep. lib. 5. * *Coſmas reru*
*Bo*ē*em. lib. 1. princ.*

ntentiones ac altercationes, vulgo fre-
ientes orirentur, collatis in commune
ntentiis, ventum eo eſſe, & populo
nni placuiſſe, ut reipub. moderandæ
æficeretur cum dignitate aliquis unus,
iem populus liber, muneri iſti obeun-
idoneum ſponte delegeſſet. Et quam-
s ſuperſtites in populo erant nati ſtirpe
ara viri, qui ſanguine Czecho junge-
antur, quique, ſi hæreditarius fuiſſet
zechi principatus, à ſucceſſione exclu-
jure nequiſſent, * *Crocum tamen*, pro-
eatum diverſo genere virum, iis fuiſſe
ælatum, & voce populi publica, gu-
ernandæ multitudini præfectum. Cum-
ue is, ordinata apud Bojemos repub.
olonis tandem, (:) eadē ab iis de cauſſa
vocatus, vellet, ut propinquis, ſimili-
er gratificari, tranſlatam ab eo, populi
uffragiis, fuiſſe dignitatem in filium pa-
ri cognominem Crocum juniorem.
t ex hac origine fundamentoque pro-
luxiſſe apud Bojemos jus principum E-
ectione creandorum, ac via hac unica,
rincipes regesque, quotquot genti cum
mperio præfuerunt, dignitatem ſuam
ſſe conſequutos.

XXV.

* *Pulcava hiſt. Bo. c. 3. Hagecus ad an. 670.* (:) *Al. Guaguin. compen. rerum Polonic. M. Daniel à Calend,*

XXV. Exercuiſſe vero jus i…
pulum Bojemum, in viridique …
vantia tenuiſſe perpetuo, tam cum …
meſticos ſanguinis regii principes re…
dabat, quam cum peregre ipſos, e…
traneis familiis cooptabat. Appar…
in quadraginta fere continuis act…
quibus poſt minimæ natu Croci …
Libuſsæ viraginis duodecennalem …
pub. adminiſtrationem, totidem Bo…
ſanguinis principes, intra ſepting…
& ſeptendecim præter propter an…
traduntur communi populi omnis …
luntate rerum ſummæ fuiſſe præfe…
Sublatis è medio tandem, anhelan…
ad premendam imperio Bojemian…
mulorum ex Auſtria artibus deteſta…
patre quidem Wenceſlao II. (*an.* 13…
veneno, & unico ei cognomine …
Wenceſlao III. (*ann.* 1306.) perc…
ris telo, (:) tametſi Suihovii, Haſen…
giique Barones; illi ex Wladiſlao V…
tiſlai Regis primi filio quintogenito …
vero ex Caſſa Croci Ducis filia natu …
xima, legitimis natalibus deſcende…
mares, præſto erant, neutiquam tam …

* *Hagecus ad an.* 715. 720. (:) *P…*
cava hiſtor. Bojem. cap. 88. & 8…
Chron. Boleſlavien. Michov. lib.
cap. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

pſos illos, juris hæreditarii prætextu,
egnum adſpiraſſe, (quod alioquin ſi
editate, non electione, regnum hoc
rri crediſiſſent, haudquaquam præ-
iiſſuri fuiſſe videntur) vel populi
agiis vocatos eſſe. Electum nempe
fugato competitore Henrico, Ru-
hum Alberti I, Imp. filium (*ann.*
6.) principem ſanguinis jure nullo
iixum, qui interemto Wenceſlao
i ſuccederet. Spontanea vero, an
rta fuerit iſta Rudolphi Regis ele-
, de eo litem intendere non eſſe
s. Conſtare id tamen, cum idem
lolphus, anno in regni adminiſtra-
e nec dum plane completo, vitam
i. 1307.) commutaſſet cum morte,
r Bojemos, de Regis electione, acres
tatas fuiſſe cõcertationes, aliis alium
ntibus; donec poſt altercationes a-
as, etiam invito Imperatore Alber-
Henricus, nuper à Rudolpho pro-
itus, Wenceſlai trucidati ſororius,
ulo partis majoris, rerum eſt poti-
Huic triennio poſt, quia impoten-
& avare rempub. gerebat, poteſtatem
)rdinibus fuiſſe abrogatam, & Iohan-
i Henrici Imp. filium (*ann.* 1310.) *
em poſtulatum & unctum. Illum,
poſtea

Chron. Elvvangenſe.

poſtea quam ex uxore Eliſabeta W
ceſlai Regis cæſi ſorore natu mini
plures procreaſſet filios, feciſse quic
quid poſt mortem ſuam iis fieri v
Diſpoſitionem paternam; ſed cum
tueret, ne ea ab Ordinibus aliqua
ut ſcriptura privata, pro nulla cen
tur, (*ann.* 1341.) poſtulaſse in con
calatis, ut eam ratam haberent, &
filiis, quem vellent, ſucceſsorem ſib
ſignarent Ordines. Quod etiam in
travit. Regnaſse igitur poſt eum, d
puli aſsenſu absque controverſia,
filium Carolum, tum nepotem V
ceſlaum. Wenceſlai morte, (nullos
habebat liberos) fratrem ejus Sigiſm
dum Imperatorem, geſiſse ſe qu
pro regni hærede, Bojemis proce
nonnullis in hoc etiam ipſum adul
bus; quia tamen nova erat ejus hæc
tenſio, atque is interea, nec exſpe
legitimo Ordinum aſsenſu ac vocati
abſque comitiis, arce Pragenſi reg
traque occupata, & militum præ
commeatuque communita, in pauc
Bojemorum præſentia, ac inter ſtre
tia, (*ann.* 1420.) collecti ex pereg
rum gentium colluvie, militis arma
ronam regni arripuit, difficilimos in
ferenda, exemplo olim nocitura ha
ſolentia, ex nobilitate plurimos, tur
pr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mis Pragenſes, eſſe expertum. * Non
um enim à gerẽda repub. ignominioſe
iciebatur, ſed & electos Wladiſlaum,
;ellonem, Witoldumq; & Coributum,
ni ſibi æmulos ac adverſarios objici
lebat. (:) Vix tandem anno quindeci-
poſt, cum jam mutuis ſe vulneribus
jemi attriviſſent ipſi, pacis artibus
gis, quam vi armata, ægerrime obti-
iſse, ut violenta iſta ac illegitima co-
iæ regni apprehenſio ſua, (*ann.* 1435.)
nventu Ordd. frequenti, rata habere-
;ac decretum de ſe ad regni ſceptra ad-
ttendo fieret. Morienti Sigiſmundo
ceſſiſse populi Electione libera, voca-
ad regna ex Auſtriaca, Cunſtatæa, &
;ellonica familia Reges, ante Ferdi-
ndum I. quinque.* Omnes illos faſsos
e ipſos, Ordinum ſe decreto ac ele-
one libera, ad dignitatem regiam per-
iiſse. Ferdinandum I. Ludovici ſoro-
ſororium & ſucceſsorem, (?) item
aximilianum ejus filium, ut & Rudol-
um Matthiamque nepotes, eadem,
n diverſa via ac lege ad culmen in Bo-
jemia

Dubrav. lib. 24. (:) *Dub. lib.* 26.
* *Silvius hiſt. Boj. cap.* 55. *Hagec.*
ad an. 1453. 1458. (?) *Wladiſl.*
privilegia varia, & facta vice Ludo-
vici Recognitio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

jemia regium conſcendiſse, id quod e
omnium illorum uſurpatis eam in rem
cum prenſationibus, tum ſcriptis doc
mentis, cuivis ſit obvium. Etenim Fer
dinandum I. quamvis initio, *mere pr
vata*, quæque nec comitiorum decret
nec ſigillo regni publico vim legis u
quam accepit Wladiſlai ſoceri, de Ann
uxore diſpoſitione (*ann.* 1510.) ſed
ctus, poſtulabat per legatos, ut cum ux
re regni hærede naturali, Rex in dota
regnum, vi factæ à Vladiſlao transacti
nis aſsumeretur; (:) cum tamen nihil ſu
prætenſioni iſti ab Ordinibus deferri i
tellexiſset, & aliquanto tamen poſt,
renuntiato ad ſe Electionis decreto, m
lius comperiſset, Regem ſe oportuit
declarari, non hæreditarii juris cuju
quam neceſſitate vel prærogativa, veru
ſuffragiis populi liberi liberis, gratum
habuiſse totum, & comprehenſa lite
Recognitione, publice eſse profeſsum
*quod Barones, Nobiles, & etiam Civit
tes, & tota Communitas Regni Bojemi
ex ſua libera & bona voluntate, juxta
bertates illius Regni* ELEGERINT *ſe in R
gem Bojemiæ, non ex aliquo debito.*
vero confirmatum tandem in Regn
ma

(:) *Legator. Ferdin. ad Bojemos ann.
1526. in comit. poſtulata.*

alis hominum turbulentorum, prodi-
umque patriæ nonnullorum conſiliis
e uſum, qui libertati Bojemorum illi
occulto invidebant, viasque ejus quo-
o pacto opprimendæ circumſpicie-
nt. Et quamvis complura, tam augen-
domus Auſtriacæ ſplendori oportu-
, quam evertendis Bojemorum privi-
giis inſtitutisque veteribus ſervientia,
nn. 1545. 1546. 1547.) extorta pau-
tim Ordinibus fuere, animadvertiſse
men brevi poſt, Regem ſagacem, ma-
m fore diuturnitatis cuſtodem metum,
ea quæ violentis rationibus iſtis, genti
æreditarios dominos natura averſanti
xtorſiſset, nec diu duratura, nec apud
oſteritatem locum inventura. Ea pro-
ter neque Carolinæ declarationi, neque
oceri diſpoſitioni, neque obtruſæ ab
e Ordinibus vel obreptitiæ Recogni-
ioni poſteriori fidere voluiſse, ſed co-
nitiis Pragam (*ann.* 1549.) indictis
lementiſſime poſtulaſse, ut Maximilia-
nus maximus natu filius, Rex Bojemiæ
ab Ordinib. deſignaretur, & mortuo ſibi
ſucceſſor declararetur. Aſſenſiſſe poſtula-
tis regiis Ordines, & uſurpandorum Bo-
jemici Regni inſignium ac tituli, Maxi-
miliano (*ann.* 1562.) poteſtatem feciſſe,
coronatione in patris mortem dilata,
quæ anno poſt decimotertio demum fuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

peracta. Lætum vero Ordinum volu
tate tam prompta Maximilianum, Va
lidoleto datis literis, perque Henricu
Wallenſteinium, prolixas iis (*an.* 1554
egiſſe gratias, addita Recognitione, qu
reipub. de ea ex legum præſcripto oli
gubernanda, cavebat. Viciſſim, cu
idem Maximilianus Rex, anno ab inau
guratione ſua duodecimo, Ordines Bo
jemos pro more convocaſſet, Erneſto f
lio & Vratiſlao Perenſteinio ipſum man
daſſe, ut Rudolpho filio natu maximo
regni proceres prenſatione privata con
ciliarent, qui eum populo commenda
tum, Regem ſibi aſſumerent ac declara
rent. Sed cum Wilhelmi Roſenſis regu
li, clandeſtina prenſatione iſta offenſi, &
Bojemis in Regum delectu eandem, qu
Poloni gauderent, eſſe libertatem, Boje
micumque diadema dignum probe eſſ
in quo petendo opera major collocare
tur, palam dictitantis, reſponſo, ab in
cepto illi deſiſtere, atque ad Regem Im
peratorem reverti re infecta eſsent co
acti, Maximilianum demerendo Roſen
ſi, per Richandum Streinium arcem
Raudvicenam cum opido ac latifundii
univerſis obtuliſse, & nihilominus co
mitiis publicis ejusdem filii ſui, eodem
modo quo (*ann.* 1575.) Rudolphus ipſe
poſtea Matthiæ fratris designationem ab
Ordi-

dinibus precario tandem quærere ha-
iſse neceſse, & conditionibus certis
petraſse. Rudolphi denique & Mat-
æ Regg. confeſſiones, liberæ crean-
rum regum poteſtatis Bojemicæ te-
s, ut & Coronæ Regiæ ab Ordd. po-
lationes, cum in transactione ad Pra-
n inter fratres facta, tum in manda-
, quibus legati ad comitia Pragenſia
in. 1608.) miſſi Bojemo-Brodæ in-
uebantur, inque Recognitionibus,
npore quo Matthias Rex tum deſi-
andus tum inaugurandus erat, Ordi-
bus ab utroque datis, eſse, repetito
binde liberæ *Electionis* vocabulo, ex-
eſsas, quarum, quia plurium manibus
untur, recitare verba nihil attineat.

XXVI. Accedere his omnibus taci-
n hæreditarii in Regno Bojemo juris
ipſis Regum liberis refutationem,
od inter eos inventus hactenus fuerit
mo, qui more in hæreditariis provin-
s frequentato, Bojemiæ ſe principem
caret ipſe, vel à Patre, aliove quo-
am, vocati ſuſtineret. Alioquin, niſi
toria eſset legendorum pro arbitrio
inclpum apud Bojemos libertas, neu-
uam illos vel deſignationem corc-
mque à populo ſibi obnoxio fuiſse
n ſollicite expoſcituros, vel à principa-
s hæreditarii titulo abſtenturos. Quin

nec Regem quidem hactenus ullũ fuiſ
qui ab inauguratione ſua, non regn
hoc ſuum, à provinciis, quas habeb
hæreditariis, loquendi etiam form
diſtinxerit, quique Rex hæreditarius
cari geſtierit.* Quod ſi id quis vel n
xime attentaſſet, Ordines proculdu
fuiſſe, vel interceſſuros, vel *hæredis*
hæreditarii voces, non aliter quam
ſucceſſore vel poſſeſſore accepturos,
cut videlicet eas olim in ſuis ad Otton
Marchionem, & Frider. III. Imp. le
tionibus accipiebant, &, ut non r
eas in ipſo jure quoque Cæſareo (:)
cipi conſtat. Eſſe audaciam affirma
non ferendam quod adverſarii dican
Brati, vvzyti, przigjti, vznati kr
& *zvvoliti krale*, in Bojemica lin
eſse indifferenter æquipollentia. N
quod inter *ſumere, accipere, accept*
agnoſcere Regem, & *eligere* ſeu *deli*
Regem, diſcrimen Latine loquentes
tuere cunque velint, idem revera in I
jemica lingua, ſi nativam vocum ſign
cationem ſervemus, eſse ſtatuendu
Diedicżny & *Woleny Kral*, Bojer

cui

* *Speculum Proſcripti à Ferdin. Fr*
der. (:) *ff. l.* 37. *tit.* 1. §. 1. *& l.* 5
tit. 16. §. 138. *&* 170. * *Ius hære*
Ferdin. II. pag. 41.

..ολέξει tam inter ſe opponi, quam ..nis *hæreditarius* & *electus Rex*.

..XXVII. Nec eſse quod moremur, ſi .. in conſequentiam juris hæreditarii ..at, quod in hujus regni principatu, ..imam partem ejusdem ſtirpis ac ſan..nis principes, alii aliis ſucceſserint. ..m agi in Imperio Germanico, quod ..e à Sigiſmundi Imperatoris obitu ad ..c uſque diem, totis fere annis ducen.. non niſi ab unius familiæ Impp. fuit ..niniſtratum. Videri idem in Vnga.. Poloniæque regnis. Et actus quos.., eſse ex agentium intentione dijudi..ndos, contractusque ex contrahen..m propoſito vel deſtinatione regulan... Ingratitudinis eſse indicium, & ..eptum abſurdo abſurdius, ex mere ..luntaria ac liberrima facultate, contra ..ntium mentem voluntatesque, facere ..lle neceſſitatem. Quod Rex alter alte..m ex eodem genere exceperit, virtuti..s id, & innato erga regiam prolem ..jemicæ nobilitatis ſtudio eſse adſcri..ndum.* Merita hîc regum, non hæ..des, in filiis coronari. Bodinum (:) ..ne vere & acute ſcribere, quod, tam-

* *Beſold. de ſucceſs. regia lib.* 1. *diſ- ſert.* 1. (:) *Bodin. lib. de repub.* 6. *cap.* 5.

etſi Bojemi, Poloni, Dani, Tatari N
LA VI ſibi Regum creationem eripi
tiantur, filios tamen omnibus ante
putent oportere, ut ſucceſſionis be
cio bellorum civilium ſtirpes elidar
Ex conſtante ergo tot ſeculorum ob
vantia, luce meridiana clarius jus
eſſe, quod Bojemi eligendis volun
populi libera ſuis Regibus jam olim
ſe cepiſſe, & hodie quoque integrum
bere contendunt.

XXVIII. Obſervantiam hanc
tiurnam illuſtribus etiam inclyto
Ducum & Imperatorum, Sobieſlai n
pe ſenioris, Philippi, Friderici II.
roli IV. aliorumque, diplomatis
Bojemæ genti confirmatam. Publicis
delicet id genus Inſtrumentis, confir
tum ſaltem fuiſſe creandorum ſuffra
principum morem patrium priſcum
approbatam, non datam tum prim
genti, uſitatam hanc perpetuamque
ſervantiam. Neutiquam ſcilicet opus
vel olim fuiſſe, vel hodie eſſe privile
ullis aut conceſſionibus, acquirendo
monſtrandove ei, quod inde à pri
originis ſuæ authoribus, accepiſſent,
buiſſent, & quo ſtudioſiſſime uſi ſ
per fuiſſent. Et primum quidem à
bieſlao Bojemorum Duce, conſentie
populo univerſo, comitiis calatis, c

b

ratione matura, rempub. Bojemam
curatius fuiſſe ordinatam, & lato de
andis in poſterum principibus Boje-
s decreto fundamentali, lege æterna
utum, (*ann.*1135.) ut *Vacante princi-
tu Bojemo, Barones, Equites, Civitates,
æfecti ſive eccleſiaſtici, ſive ſeculares,
clientes provinciæ, Pragam convocen-
r ad diem univerſi & votis conſentien-
bus principem intra triduum* eligant.
*uod ſi in partes ſcindantur, nec conve-
re inter ſe poßint, tum eum vocem ha-
re, principemque declarari debere, quem
natus & Civitas Pragenſis ſuffragio
pprobaßet. Principem porro* electum,
*iuſquam rempub. capeſſat, adeoq; quam
imum Pragam ſit ingreſſus, Baronibus,
quitibus, Civitatibus, de ratis habendis
uendisque eorum jurib. ac libertate, de-
ere ſacramento cavere. Si quando vero
Princeps vim ab hoſtibus inferri pro-
inciæ ſinat, injuriamque iſtam ac dede-
us negligat, Ordines tum univerſos, nec
ectigalibus ei, nec obſequiis ullis amplius
eneri, niſi emendet, ac præſtito ante ma-
iſtratum initum ſacramento ſatisfa-
iat.* * Iurare in hanc legem ſolitos Du-
es Regeſq; Bojemiæ poſteriores omnes.
A Philippo Cæſare, Bojemis ob Prze-

 myſli

* *Hagecius ad dict. ann.*

myſli Ducis, gentiſque fortitudinem (*ann.* 1200.) non ſolum Regem datum, verum & privilegio inſigni, eligendorum regno temporibus æternis Regum poteſtatem, magnis principum Imperii acclamationibus Moguntiæ eſſe roboratam. (:) Hoc tamen ipſo, principum Bojemorum dignitati, non uſitatæ in optando magiſtratu ſummo, gentis libertati, novi aliquid acceſſiſſe. Imp. Cæſarem Frid. II. patris patruique veſtigia prementem, privilegio ſimiliter luculento Bojemos ornaſſe, voluiſſeque in perpetuum, ut QVICVNQVE AB IPSIS IN REGEM ELECTVS *fuerit*, *ad Imp. accedat*, *regalia* DEBITO MODO *recepturus*. (?) Velle videlicet Fridericum, ut principes Bojemorum omnes, ſint poſthac & ſalutentur, non, ſicut antehac, Duces, verum Reges; & id quidem, non qui hæreditatem paternam creverint, ſed qui ad dignitatem, populi Bojemi electione pervenerint. Carolum IV. Imp. cum ſtabiliendæ in Germania paci Bullam Auream (*ann.* 1356.) Noribergæ conde-

(:) *Hagecus ad an.* 1200. *Buxdorf. in Diſſert. ad Aur. Bull. theſi* 82. *Dreſſer. millenar. VI. part. ſecunda.* 1212. (?) *Hagecus ad an. dict. Alleg. Deduct. Boj. pag.* 41.

ideret, ſimiliter privilegia hæc de li-
a Ordd. Bojemiæ in præficiendis re-
Regibus, electione, ſolenniter con-
naſſe, cum atteſtatur, (:) *Vacante
no, Bojemiæ regnicolas* jus habere eli-
di Regem *Bojemiæ juxta continen-
n eorundem privilegiorum*, & obſer-
am conſuetudinem diuturnam.
us autem illud Regis eligendi, ex diu-
na eaq; obſervata conſuetudine à po-
o Boj. nec quæri nec haberi potuiſſe,
i regnũ multo ante Caroli Imp. ævum
quoties vacaſſet. Vacaſſe porro id non
od Reges liberis caruiſſent, vel digni-
i ſponte renuntiaſſent, vel exturbati à
tentiore fuiſſent; ſed quod morte ex-
ncti, locum ſucceſſori à regnicolis eli-
ndo vacuum reliquiſſent. * A Wladi-
o rege ejus nominis in Bojemia ſe-
ndo, cum diſſidentibus adverſus no-
itatem Civitatibus, ſedens pro tribu-
li jus aliquando redderet, legem re-
m eſſe latam, ut poſthac ab Regis
juſque obitu Regi electione creando
mitia intra menſem habeantur. Nec
nti eſſe æſtimandam, vel aliam Caroli
llam, illam privilegii Fridericiani,
quod bona quorumvis pace ſit dictum)
O 5 elu-

(:) *Aurea Bulla cap. 7. §. ſi vero al.*
* *Deciſion. Wlad. R. an. 1502. §. 1.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

eluſoriam magis quam declaratoria
vel ea vetuſtiorem Rudolphi I. de B
mico Electoratu Atteſtationem Impe
toriam; vel bellum Smalcaldicum;
Regum fortaſſe Bojemorum offenſas
conceſſiones tam inclytas, ac pacis
Imperio conſervandæ baſin unicam, u
quaſi ictu reſcindant, vel ob privata
juſquam emolumenta, cauſſamve qua
vis aliam, ratione ulla convellant. De
ratoriam certe Bullam iſtam, eſſe mu
modis vitioſam. Factam eſſe (*an.*134
præter Bojemorum intentionem, à
verſum rogato, nec reipub. ſed carit
bus domeſticis proſpiciente Carolo
dum Cæſare; abrogatam ab ipſo, c
privilegiorum Bojem. confirmatio
eodem die, tum initis poſtea (*an.* 13
reciproco contractu, cum domo Auſtr
ca pactis contrariis, quæ & ipſa quoq
jam olim ſint à Friderico III (*an.*146
remiſſa *ac abolita*; adeoque rejecta
etiam à Bojemis per complures ac
contrarios. Et ſane, qualis qualis e
ſibi eam ipſi repugnare, cum confirm
tam à Frid. II. Bojemis regum legend
rum libertatem, nunc ad defectum ta
maſculini quam fœminini regum ſa
guinis reſtringit; nunc *per quemcunq*
modum vacare contigerit regnum,
Prælatos, Duces, Principes, Barones, N
bi

biles & Communitatem regni & pertinentiarium ejuſdem, rite, juſte, & legitime, in perpetuum pertinere concedit. Atteſtationem Rudolphi I. (*ann.* 1290.) Erphordienſem, eſſe ex eo rerum genere, quæ non multum ſint expetendæ. Imperatorem enim hunc, (*ann.* 1262.) cum Ottacaro Regi patri, quæſitas legitimo inveſtituræ Cæſareæ titulo provincias tres nobiliſſimas, Auſtriam nempe, Stiriam, & Carinthiam, (*ann.* 1276.) per vim dolo miſtam, eripuiſſet, & mortis ei ſe cauſſam dediſſe doleret, Wenceſlao filio, in generum jam quoque adſcito, Regi tum ob ætatem (annos is explebat demum viginti,) demulceri adhuc opportuno, in compenſandæ injuriæ paternæ vicem, ludicro iſthoc, fucum facere non intempeſtivum duxiſſe.* Hæredum Regis generi jura inculcare ipſum hoc diplomate tam operoſe, ut de jure ac libertate Bojemica vel opprimenda cogitaſſe ipſum, vel non, quemadmodum oportuit, probe informatum fuiſſe cognoſci queat. Dicere namque hîc ipſum non potuiſſe, vel à Rege, vel à populo Bojemo, ſe, ut id teſtaretur, fuiſſe interpellatum. Titulos videlicet dignitatis dare,

* *Annal. Henr. Steronis. H. Mutius lib.* 21.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dare, quam vitulos reddere, oppido fu
ſe ſatius; ſi tamen is quicquam tibi ded
ſe eſt cenſendus, qui ex aſſe, quem an
habeas, unciam vel ſextantem quoq
decerpat. Nec enim nihil eſſe, qu
quidam quærunt, an non honor R
gum Bojemiæ ac dignitas major tu
fuerit, cum ii ex Ottonis IV. conſtit
tione, convenientibus ad diem, crean
Romanorum Regis cauſſa (*ann.* 120
Imperii Electoribus, in ipſorum colleg
ſeſſitabant diſſidentium votorum ar
tri, quam cum ex Rudolphina hac Att
ſtatione collegatum loco eſſe cæperunt
Bellum Smalcaldicum quidem, (*an*
1547.) ſicut Germaniam, ita & Boj
miam calamitate multis nominibus l
genda involviſſe, Aureæ tamen Bul
Carolinæ poſterioris, ne vel unum ἰῶ
diſpunxiſſe vel imminuiſſe. Bojemu
per id tempus Regem, vulgatis toto r
gno, ac paulo poſt etiam typis deſcrip
volumine uno comprehenſis ſuis ec
ctis, citationibus, pro tribunali accuſ
tionibus, condemnationibus, palam ce
te feciſſe, offenſæ, quam vindicare co
ſtituiſſet, cauſſam, perduellione (ut i
terpr

* *Goldaſt. Conſtit. tomo* 3. *Faſcic. tem-
poris ætate ſexta ad an.* 1004. |*Chron.
Boleſtavien. cap.* 48.

terpretabatur,) dediſſe ex Ordinum regni corpore proceres, equites, civitates ſane complures, ſed regni tamen corpus totum nequaquam. Novum igitur non immerito poſſe videri, quamobrem non ſolos authores ſuos tenuerit pœna, ſed evagata etiam latius, ad regnum totum redundarit? aut quamobrem diſpoſito paſſim ad terrorem in armis milite, conventu Ordinum non ſuo, in publico legum provincialium Codice, non tantum uſitatæ * juramentorum formulæ inſolentibus hæredum regiorum auctariis interpolabantur, verum etiam, cuſtos libertatis priſcæ de regibus creandis (:) lex regni vetus & fundamentalis, antiquabatur? nova, & illa certe ad obliteratam dudum Bullam Carolinam, Vladiſlai Regis privatam nec publice unquam ab Ordd. legis vim indeptam diſpoſitionem, Regiſque, ipſius qui hæc jubebat, recognitionem poſt annum à coronatione ſua duodevigeſimum obreptitiam, alligata ſurrogabatur? hoccine fuit, velut Sambucus (?) arbitratur, libertatis amplitu-

---

* *Ius provinciale Vetus mihi Octernione H.vij.O.x;. Novum B.iij.vij.viij.* (:) *Ius provinc. Vetus mihi O.iiij.b.& O.vj. a. b. Novum A.j. B.xx.* (?) *Orat.in obit.Ferd.I.*

plitudinem caſtigare? an non novatio-
bus id genus, invehendo ſenſim do-
natui hæreditario uſus fuit? Quæ ſi,
his forte graviora recentiora, tanto
quem terreant, ut Bojemos fuiſſe
quando Troes lugeat, eum cogitare
bere, poſſe olim ſurgere ætatem, qu
melior fortuna ſequatur; Et, quod
vel metu fit, à Prætore non haberi
tum!

XXIX. His obiter ad hunc mod
productis, ſuccedere Pontificum Ro-
norum, principumque exterorum,
Bojemica in Regibus optandis liber
conſentientia judicia. Clementem
pam interpellatum à Bojemorum r
Iohanne, de danda Archiepiſcopo P-
genſi conſecrandi Reges Bojemos fac-
tate, gratificatum ei eſſe, & Bullam A-
nione (*ann.* 1343.) edidiſſe, qua Arch-
piſcopo eidem, inaugurandorum r
ſolenni, haud quaquam pro hæredib
ſe gerentium, ſed futuro tempore qu
vis *electorum*, in Bojemia Regum, po
ſtatem facit. Diſerte enim ab ipſo ſtatu
ut Archiepiſcopus Pragenſis, qui eſt,
erit poſterioribus temporibus, conceſſa
ab Apoſtolica ſede facultate, prædict
Bojemiæ Reges, in fide & religione, E
cleſ

* *Hagecus.*

ſiæ Romanæ addictos, qui Electi fue-
t, *ungere, coronareque cum ſolennitate*
id requiſita poßit. Eandem præterea
lam eſſe teſtem, Iohannis Regis non
erſum quoque in hac cauſſa fuiſſe ju-
ium, ut qui (Clemente recenſente,)
dioſe & humiliter orarit, *ut Reges*
emi, qui tempore poſteriore fuerint ad
gnum ELECTI, *ſuæ unctionis corona-*
nisque ſolennia, ex manibus Archie-
opi Pragenſis, qui pro tempore eſſet fu-
us, ſumere poßint. Eugenium quar-
n una cum Synodo, quæ tum Baſileæ
nvenerat, ad Albertum Auſtrium Si-
m. Imp. generum, & Cazymirum Po-
num, electos in diſſidio Bojemiæ Re-
, Oratores quidem de pace ſuos, Wra-
aviam miſiſſe, quam cum ii plene
nficere non poſſent, multis hinc inde
tatis, (*ann.* 1439.) rem eo perduxiſſe,
poteſtas fieret Bojemis, *denuo quem*
llent *regem creandi*, id quod tamen
ors Alberti regis abruperit. * Pium
ntificem, rerum Bojemicarum inpri-
is ſcientem virum, ſciſſe probe quod
eorgius Rex, unico electionis, nullo
ereditatis, titulo, ad Regnum Bojemiæ
erit à Regnicolis vocatus; ut legitimum
tamen

* *Ant. Bonf. rer. Ungaric. decad.* 3. *lib* 4. *Cromer. de Orig. Pol. gent. lib.* 41.

tamen Regem eum ad conventum
tuam (*an.* 1458.) invitaſſe, & Wra
vienſibus præcipiendo (*an.* 1459.)
daſſe, *ut deſiſtere à calumniis om*
vellent, & ita ſe erga eundem R
habere, ea non denegando, quæ ei de
tur jure. Sixtum IV. cum Imp. Fr
cum III. ob inveſtitum Wladiſlaur
gem increpabat diſerte ſcripſiſſe
1477.) *quod nemini ſit dubium ſolo*
ceres Bojemos qui ſint Catholici, & c
bus Matthias Corvinus antehac f
Regem ELECTVS, *habere legitima*
gis eligendi poteſtatem, & Sedem
ſtolicam ex authoritate ſua potuiſſe
nunciare ELECTIONEM *Wladiſla*
loni, propterea *quod ab hæreticis f*
facta, de jure eſſe invalidam, & qu
que in electione ISTA *eſſent decret*
conſtituta, vim nullam habere. Pr
pum aliorum de Bojemorum in o
dis regibus libertate, ac jure ma
cognoſci judicia, ex eorum expedi
Bojemos legationibus, quibus in c
tiis creando Regi dictis, orando,
ſando, pollicendo, largiendo, habe
ſuorumque rationem poſtulabant, c
namque ambibant. Feciſſe id (*an.* 13
Impp. Albertū pro filio Friderico,
ricum VII. (*an.* 1310.) pro fratre V
ramo, Sigiſmundum (*ann.* 1437.)
Alb

ıerto genero, Carolum Galliarum Re-
ı (*ann.* 1458) pro filio: & pro ſe vi-
im quemque, Frider. nempe III.
p. (*ann.* 1471.) Cazymirumque Po-
iæ, & Matthiam Vngariæ Reges,
'ylhelmum Saxoniæ, Sigiſmundum-
e & Albertum Auſtriæ, ut & VVilhel-
ım Ludovicumque Bavariæ, Duces,
ın. 1526.) quoſdamque alios, qui, ſi
reditate reges regno obvenire judi-
lent, neutiquam in tanta Bojemici
ıguinis regii principum, ſexus utriuſ-
.e multitudine, invadendæ hæreditati
enæ, in totius orbis conſpectu, tan-
pere invigilaturos fuiſſe. Poloniæ Re-
m VVladiſlaum, * factam Cazymiri
atris electionem Bojemicam, non mo-
ɔ pro legitima agnoviſſe, ſed & in Al-
ertinorum de ea repudianda miſſorum
l ſe legatorum conſpectu, impeditu-
ım eam negaſſe. Invitato ad ſceptra
ojemica Alberto Bavaro, in capeſſen-
is iis obſtitiſſe, non tam hæreditatis
lteri debitæ opinionem, quam diſtra-
tam in ſtudia contraria gentis religio-
nem. Etenim eum (*ann.* 1440.) cum
lectionem de ſe factam renuntiaſſent le-
gati, & articulos religionis Bojemicæ in
quos conſentiret, recitaſsent, Bojemica

P lingua

* *Bonfin. decad. 3. lib. 4.*

lingua (ut fertur) reſpondiſſe. *S*
ſtans diſtricto telo, me aut vitam d
re, aut in articulos iſtos conſentire
ret, vitam amittere, quam conſentir
luero: Egiſſe denique genti toti gr
nec dignitatem, quæ offerebatur,
tam habuiſſe. [:]

XXX. Iam vero quod Pontifices
mani, Imperatores, principes, ade
Reges etiam quidam Bojemiæ vel r
colæ ipſi, in Bullis, Reſcriptis, pacti
bus, contractibus, literiſve ſuis, hæ
tatis & hæredum regiorum Boj. f
bant quandoque mentionem, not
rum id incogitantiæ ac oſcitantiæ
imputandum. Abreptos namque
Curiæ alias apud Reges populoſque
reditarios recepto atque frequentato
his eſſe hallucinatos, nonnullos præ
non tam axiomatis quam ſanguinis
redes ſcribendo intellexiſſe. Sed &
ſulas id genus, quæ ex notariorum
ſuetudine apponuntur, parum oper
Collegio I.C. Bononienſi, eſſe jam
in cauſſa Finarienſi reſponſum. *
nihil eſse, quod uni hujus generis li
rio inſtrumento, ſexcenta, tum ve
tum recentiora, poſsunt opponi, qu
ma

[:] *Hagecus. Specul. Proſcr. Frid. pag.*
* *Iac. Menochius Reſp. in cauſſa Fi*

eria alioquin competenti, hæredes
ſus fuiſse præteritos oſtendunt. Si
briam quis, ſive domi, ſive peregre
tam, velit evolvere, & omnia quæ
hanc cauſsam facientia occurrerint
gare, habiturum teſtium pelagus pa-
iſſimum. Coſmam, Hagecum, Du-
vium, domeſticos; Mutium, Bonfi-
m, Cromerum, Roo, peregrinos, eſse
ar omnium. Paſſim ab illis doceri
emos jus liberum habere Regum po-
i ſuffragiis regno præficiendorum, &
e etiam hoc ſuo, quoties caſus tulit,
nper uſos libere. Coſmam * referre,
od cum Przemyſlus ad principatum
erſeretur, his ipſum legati compella-
t verbis: *Domina noſtra Lybuſſa, &
bs univerſa, mandat ut cito venias: te
cem, te judicem, te rectorem, te prote-
rem, te ſolum nobis Dominum* ELEGI-
VS. Referre porro eundem; *ſemper in
ucis* ELECTIONE *fieri, ut decem millia
mmorum, aut plus, in populum ſpar-
ntur. Zpitihnevum omnes Bojemicæ
ntis magnos & parvos,* Communi con-
lio, & voluntate pari, *(ann. 1055.)
egiſſe ſibi in Ducem.* Imperatorem cum
ecunia ab Vldrico expugnabatur, dediſ-
e quidem ei *ducatus inſignia & vexil-*

 lum,

* *Chron. lib. 1.*

lum, ſed in Ducem eligendi option
poſuiſſe in arbitrio Bojemorum. Et,
dricum ſane (*ann.* 1101.) expoſtula
cum proceribus per legatum de repul
ac contendiſſe ut, quia Borzivogio eſ
ætate major, pro patriæ more, admit
retur ad principalis ſedis honorem; op
ram tamen perdidiſſe, nec ejus præte
ſionem quicquam apud proceres valu
ſe. Svatopluco in caſtris ad Glogovu
ex inſidiis cæſo, poſtulatum à quibu
dam, & ab Imp. Henr. in Ducem ev
ctum fuiſſe (*ann.* 1109.) Othonem o
ciſi fratrem, *ſed quia id ſine conſenſu B*
jemorum fiebat, fruſtra fuiſſe eorum
meritatem, recitatoque in concilio d
creto priore, *Wladiſlaum qui Svat*
pluco principatum ineunte jam tum vo
tis univerſorum ſucceſſor ipſi deſignatu
erat, *jura principatus jure adoptata*, om
nibus aſſentientibus *obtinuiſſe.* Audiſſ
ſe ex ipſius Sobieſlai principis ore, cum
ad frequentes, tum in palatio Wyſsehra
denſi Ordines queribundus diceret (*an*
1130.) * *O Boëmienſes proceres, non lau*
do, neque extollo me, ſed veritatem dico
Vivente fratre meo Duce VVladiſlao, neq
ſcuto, neque alia vi, iſtum Ducatum
percepi, ſed Dei miſericordia & electione

fratri

* *Paraleip. Coſmæ.*

tris mei adhuc Viventis veſtraque omnium *ſum adeptus, hacque ratione & juſtitia, me juſte & rationabiliter arbitror ſuccediſſe.* Silvium * ſcribere quoque his ſimilia: Legatos nempe qui à Libuſsa & populo Czechico ad Przemyſlum erant delegati in hanc ipſum ſententiam fuiſse locutos; *Solve bone vir, quem nobis ſuperi dederunt principem. Salve boves, atque aſcenſo equo, nobiſcum venito; Libuſſa te virum, Bojemia Ducem poſcit.* [:] Conciſo apud Holomucium Wenceſlao Rege, *veniſſe forte Pragam, ducem Carinthiæ Henricum; hunc Bojemos Regem* ſibi delegiſse. *Ferentem vero id ægre Albertum Imp. repente coactis copiis Bojemiam eſſe ingreſſum, Henricoq; regno deturbato, Rudolphum filium ſuum Regem conſtituiſſe.* [?] *Qui cum abſque liberis* (Ebendorferus [!] Canonicus & Profeſsor Viennenſis relictum ab eo tradit fuiſse filium, qui tamen ne glebam terræ Bojemicæ à patre hæreditatis jure acceperit,) *primo regni ſui anno deceſſiſſet, diſsentientes inter ſe Bojemos*, alios *Fridericum Rudolphi fratrem*, alios *Henricum, quem dejecerant*, petiiſse; *Viciſſe*

 Hen-

* *hiſt.Bojem.cap.6.* [:] *cap.* 30. [?] 31. [!] *Chron. Auſtriac. lib.* 5. *ad ann.* 1307.

Henrici factionem. Ab Imp. Reg
berti Claudi morte, [:] *Bojemos, qu*
cauſa, inter ſe diſsidebant, apud Pr
conveniſſe, atque ad eligendum n
Regẽ, *ad* VIII. *Calend. Maias diẽ ſta*
Dubravium * eſſe quoque in hac ha
& diſerte ſcribere, Bojemis poſt ab
tam Borzivogio dignitatem, turb
tiſſime inter ſe agentibus, *coiſſe ta*
gentis Senatum, & de Principe vel
cando, vel novo deligendo conſilium
paucis revocari Borzivogium plac
cæteris omnibus vociferantibus, ab a
potius ruſticum quemvis, quam B
vogium, Deorum ipſorum contempto
ad principatũ revocandum eſſe. Tr
à funere Zpitihnevi, Wratiſlao, Con
Othone, convenientibus, in eo conven
Omnibus Ordinibus Wratiſlaum poſt
tihnevum natu maximum, Bojemia
cipem fuiſſe declaratum. [a] *Vita*
dente Conrado principe, hæſiſſe in amb
diu Ordines, num Brzetiſlaum ab e
ad regnum paternum revocarent, ut c
etiam tum veteres mores ſuſpectos h
bant, an domi potius eligerent unum
quem ex fratribus ejus, qui regnaret.
Poſt Brzetiſlai cædem, Borzivogium
a

[:] *Silvius cap.* 57. * *Hiſt. Boie*
lib. 4. & 8. [a] *lib.* 9. [b] *lib.* 1

tea principem, & à fratre & à Cæſare ſignatum, Pragæ ſolenniter honorem iſſe, non tam jure, quam multorum vore. Interfecto apud Glogovum Svapluco, & Othone ejus fratre à quibusm, Waceco authore, in caſtris prinpe lecto, *Hermannum Pontificem, & ibianum palatii arcis Wyſſehradenſis nc Palatinum, deplorata in comitiis uatopluci cæde ſicaria, haud minore lore fuiſſe queſtos, de* electione *in caris facta, contra majorum inſtita momque veterem, dein contra jus uranum, quo fidem ſuam Wladiſlao obligaerunt, ne ad alium quam ad ipſum poſt itum Svatopluci, principatum deferent. Huc fluentibus non ſolum* Ordinum *ræſtantiorum, ſed etiam popularium nimis, ipſum etiam Othonem* cum aliis, *Wladiſlaum* principem ſalutaſſe. Cum utem Borzivogius exſul à Wladiſlao oc principatum, ut frater natu major, epeteret, rejectum fuiſſe ad Ordines, & oc à Wladiſlao retuliſſe reſponſum; *Non eſſe rem privatam, quam Borzivogius peteret, ſed ad univerſi populi ſuffragium illam pertinere. Proin haud ab uno fratre, ſed ab* omnibus Ordinibus *principatum eſſe ambiendum, quoniam id demum firmum, ſtabileque futurum fuerit, quod communi conſilio decretum eſ-*

ſet.[c]*Cum, perſolutis defuncto Wlad*
fratri juſtis, ad ineundum principatu
bieſlaus Pragam veniſſet cum uxore, C
nem ei prius de arce Vicegrado non ceſ
quam comperit principalibus comiti
lum omnium Ordinum conſenſu p
cipem declaratū fuiſſe.[d]Cum ad ſed
dam conflatam à Sobieſlao, ſibi &
derico filio in Cæſaris aula invidiam
gatos ad Cæſarem miſiſſet Wladiſl
Rex, exoraſſe illos aliud nequiiſſe,
ut Rex Wladiſlaus vel ipſe regnum
tinuaret, vel daret liberam Bojemis
gendi ſucceſſorem poteſtatem. [e] *C*
radum ex Aſia reducem, cum nunt
in itinere accepiſſet, Friderico mo
principem ſe Boiemiæ ab Ordinibus
claratum eſſe, *vertentẽ ſe ad ſuos dix*
Nunc bene navigavi, poſtquam nauf
gium feci, unde ad principatum uſ
emerſi. Henrici-Brzetiſlai corpore Do
nos illato, de Succeſſore in comitiis
iſſe ab Ordinibus variatum, *primori*
ad Przemyſlaum, uti cæteris ætate pr
rem, inclinantibus; alia *nobilitate* cu
ipſis civibus *Zpitihnevo adoleſcenti,*
memoriam *Cunradi ſuffragantibus* : C
tinuiſſe tandem ſententiam qua Prz
myſlai frater Wladiſlaus de cuſtod
erept

[c] *lib.* 11. [d] *lib.* 13. [e] *lib.* 14.

ptus, princeps conſtituebatur. [f] *Con-*
o Holomucii Wenceſlao Rege adoleſcẽ-
Boiemos Pragam *in domum Epiſcopi*
jus comitiorum coiiſſe, ſummaque con-
tione de Rege eligendo certaſſe, *aliis*
regrinum regem penitus aſpernantibus,
is *inter Rudolphum Cæſaris Alberti fi-*
um, & Henricum ex Carinthia, qui
æſens aderat, variantibus. [g] Alber-
m Auſtrium Sigiſm. generum, com-
ſitis Budæ rebus, in Bojemiam acce-
raſſe *ut* electionem *ibi de ſe factam præ-*
ns comprobaret, confirmaretque contra
nnes qui ab illa non ſolum diſſentiebant,
d alium iam ſibi Regem, *plane puerum*
elegerant. Exſtincto morte Ladiſlao
ege, *maiore quam unquam ambitu co-*
itia regis creandi in Boiemia caluiſſe,
deo multos magnosque competitores
uiſſe, qui illa calefaciebant. [h] *Sed*
on defuiſſe Gubernatori providentiam
d cavendum, ne prius ulli Oratores in
Senatum vocarentur quam Rex futurus
eligeretur. *Locum* eligendo regi *fuiſſe*
n domo prætoria Veteris urbis conſtitu-
um. Imbecilliorem aliquando corpore
Georgium Regẽ, ac de Regni ſucceſſo-
re ſolicitum, vocaſſe *ad ſe primores ex*
omnibus Ordinibus, ſcireque ex illis vo-
 luiſſe,

[f] *lib.* 19. [g] *lib.* 28. [h] *lib.* 30.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

luiſſe, quid de Regis, ſucceſſoris in re
ſui cauſſa agere, quemve regem ſibi le
re *deſtinaſſent; cumque illi apud Polo*
Regem eſſe quærendum reſpondiſſent,
jectum *de ſpe ſucceſſionis ſuorum, ſateg*
modis omnibus, ut dites atque opulen
filios relinqueret. Eo vita functo, ob
rias *omnium tunc Ordinum volunta*
placuiſſe, ut comitia Regis creandi
montes Cutnenſes transferrentur. [i] *I*
ſenſem, Sternbergium, NovoDomæ
regulos, contentiſſima ſuffragatione M
thiam iuviſſe: Sed maiorem numer
Wladiſlaum Cazymiri Poloniæ Regis
lium, etiam tum adoleſcentem, nul
rumque partium factionibus per ætat
infectum, Regem popoſciſſe, *numeroq*
prævaluiſſe. Hagecum ſcriptorem, [
(ſicut & Dubravium nuper) domui A
ſtriacæ conſecratum, rem iſtam mul
quam alios crebrius inculcare. Ex pe
multis ipſius narrationibus hæc hom
nibus contentioſis oculos vulnerare cu
perhibet: (an.721.) *Libuſſam concitata*
Rohonio, adverſus regimẽ muliebre ſuum
Boiemorum nobilitati iniunxiſſe, ut a
diem, quem principi eligendo *primo qu*
que tempore eſſet conſtitura, Libini *ſi*
præſto ſint omnes. Rem ſe ipſorum arb
tr

---

[i] *lib.* 31. [k] *Chron. Boiem.*

velle permittere, ut quem dominum *ulo* elegerint, *ipſa habeat maritum.* *rem ſe ei geſturam, obſequio, quam* *is ipſa ſit experta, haud paulo maiore.* catis igitur ad diem, Divûm de prin- e optando reſponſa ediſſeruiſſe, ac tionis, qua electio ei denuntiaretur, Przemyſlum ocyus cum muneribus tinandæ monitricem fuiſſe. Legatos, n equo duce ac indice principem no- m repererunt, Libuſſæ, cognomina- ue, à Czecho populi omnis nomine, eum verbis compellaſſe; (*ann.* 722.) *lve, & ſolve boves princeps lectiſſime* *lve: Libuſſa domina noſtra, & popu-* *Czechorum omnis, jubent te venire* *ſque mora, ac faſces principatus ſume-* *res noſtræ univerſorum, noſque adeo* *ſi, in tuis ſumus manibus: te principem,* *judicem, te rectorem, te defenſorem, te* *minum ſolum* elegimus. Vltimo tan- em principatus (*ann*, 745.) anno cor- ptum morbo gravi Przemyſlum, con- ocaſſe Optimates, & quod *princeps olim* *b iis eſſet* electus *magnas egiſſe gratias,* *rantem ut eandem Nezamyſlo filio vel-* *nt ſervare fidem. Spe autem bona ab iis* *npletum, vitæ finem feciſſe, & Neza-* *myſlum principem* electum *in eius ſolio* *ucali fuiſſe collocatum.* Sic *Nezamyſlo* *decedente,* (ann. 783.) *Optimatum man-*

dato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dato conveniſſe multitudinem omnem, elegiſſe *concordibus cunctorum votis principem Mnatam eius filium, ſic Wog num, Oſtromeczio* (ann. 804.) *accer tum, fuiſſe* electum; *ſic cum Wogen* (ann. 832.) *fatis conceſſiſſet, convoca populo univerſo, diſceptatum inter Opt mates ac primores, utri è duobus eius f liis committenda eſſet rerum ſumma: con ventu frequenti populum* (ann. 873. elegiſſe *principem, & in principali ſ lio collocaſſe Nectani filium Hoſtivitum Borzivogium principem* (ann. 890. electum, *cum paulo poſt ritus ſacroru veteres abieciſſet, concurſu populi facto fuiſſe de dignitate* (ann. 894.) dejectum *ſed poſt multiplices, etiam cruentas con ſultationes, quarto anno poſt* (ann. 898. *revocatum. Zpitihnevo mortuo, & Bor zivogio ſceptra quæ abdicarat reſumer abnuente,* (ann. 907.) electum, *rebusqu impoſitum fuiſſe Wratiſlaum: Wra tiſlai huius filium & ſucceſſorem Wen ceſlaum in palatio Wyſſehradenſi conven tu procerum frequenti* (ann. 921.) *dixiſſe ad matrem; Eſſe ſe videlicet patris voluntate ultima relictum patrimonii hæredem, ab Optimatibus vero primoribusque & melioribus terræ univerſis* principem electum. *In Boleſlai Sævi locum fuiſſe* (ann. 967.) electum *ejus filium cogno-*

mento

to Lenem *Boleſlaum.* Poſt fata Brze-
i Pugnacis, Bojemos *cum conventu*
Wyſsehradum publico Brzetiſlai prin-
teſtamentum deliberatione matura
ndiſsent, (ann. 1055.) elegiſſe *ſibi*
cipem, voluntatibus conſentientibus,
ibnevum defuncti filium natu maxi-
m. Ab eius morte fratrem Wrati-
m, unanimi cunctorum voluntate
1. 1061.) electum *fuiſſe principem.*
n Otto à quibusdam, Waceco ſua-
, princeps in caſtris apud Glogovum
ulatus, Ptagam inaugurationis ergo
t (*ann.* 1109) adductus, *fuiſſe ab*
imatibus & multitudine cætera, in-
ntiæ iſti interceſſum, &, quia præter
nſum populi publicum, absque man-
Wacecus cum Theodorico rem eam
it auſi, decretum factum, ut temeri-
iſta, nec locum, nec vim ullam obti-
t. Via igitur juris & populi univerſi
tione, *perveniſse ad culmen hoc digni-*
s Wadiſlaum, Svatopluci jam olim
gnatum ſucceſsorem. Morienti porro
c Wladiſlao, maxima Boiemorum
verſorum congratulatione (an. 1125.)
ectum fuiſſe Sobieſlaum fratrem ju-
rem. Hunc cum de ſtructis vitæ ſuæ
diis queſturus, concionem (ann. 1130.)
quando advocaſset, verba ad primores
uli facientem dixſse; Vobis me vos,
vivo

vivo adhuc Wladiſlao meo fratre do-
num elegiſtis; *locum itaque hunc di-*
tatis adeptus ſum DEI miſericordia
veſtra electione, *ac devolutionis aequ-*
te. Defuncto vita Sobieſlao exarſiſſ
populo creandi cauſſa principis, tu
ingentes, aliis in alium inclinanti
poſtremo tamen (ann. 1140.) conve
Naczeradi prudentia univerſos, & *e-*
giſſe *principem VVladiſlaum VVrat*
Regis ex VVladiſlao filio nepotem Wl
ſlai hujus filium Fridericum, gratia
puli excidiſſe, & Bojemiae finibus ve
gratiis exceſſiſse. *Eo (ann. 1182.) d*
dente proceres ſibi elegiſse *dominum*
Moravia Cunradum Ducem. Inf
Henrico-Brzetiſlao principi Doxanis
luctu peractis, (ann. 1197.) conveniſſ
gni primores, & de principe eligendo
ctaſse: Przemyſlum & VVladiſlaum
tres productos fuiſse ut Candidatos. H
ex custodia extractum, & in domin
electum, *rerum accepiſse habenas, il*
ne injurias acceptas vindicaret, prae
tum, vicem ejus miſerantibus ex nobili
tenuioribus pleriſque. Fridericum I
(ann. 1212.) feciſse in diaeta Baſil
Bojemorum regi eam gratiam, ut ipſ
ejus ſucceſſores, regia dignitate ornen
non Caeſarum munere, ſed populi
electione. *Iubente Przemyſlo Rege*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

26.) *conveniſſe Pragam Ordines Boje-s, & de filio ejus VVenceſlao, vivo tum huc patre, in Regem* eligendo *conſul-?e.* Alberti luſci Imp. filium Rudol-um (*ann.* 1307.) *deprehendiſse, non-llos ex Bojemis ab ſe, ut quem inviti gisent, animo eſse alieno.* Irritatos nrici Carinthii dominatu avaro ac ordi proceres, (*ann.* 1310.) *alios tuum rogaſse, ideone Regem ipſum* giſſent *ut Bojemicis rapinis ſeque ſuoſ-e ditaret? an non principis reipub. ſe-ri poteſtatem, ut habuiſsent* eligendi, habeant abdicandi? *alios reſponſaſse, nrico Cæſari eſse filium Iohannem, fratrem Walramum, poſse alteru-tm* poſtulari regem. *Accitos Loctum Iohanne Rege regni Ordines, in os ipſi nn.* 1318.) *objeciſſe; Habere ſe ab an-quo, comprobatum à Regibus Impera-ribuſque, jus & facultatem domini* egiſque, qui placuerit, eligendi & aſ-mendi: *mirari ſe magnopere, qui fiat, od nihil penſi habeat Rex, ſuo abſque itu, Ludovicum regno obtrudere, Ordi-umque in* regibus eligendis jura, *irrita cere, quod nullo modo ſit tolerabile. mperta Sigiſmundi morte,* (*an.* 1437.) *nveniſſe Pragam Ordines, & videntes ipub. eſſe ex uſu, ut Rex abſque mora* ligeretur, elegiſſe Regem *alios quidem Alber-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Albertum Auſtrium Sigiſmundi ... *rum, alios vero Cazymirum Polon*... *fratrem: Et Albertum fuiſſe T*... *(ann.1438.) ab iis qui ipſum* eleg... *ſplendide exceptum. Albertum Bav*... *de ſua in Regem Bojemiæ (ann.* 14... electione *fuiſſe per legatos factum c*... *rem. Barones, Equites, Pragenſes,* ... *vitatum aliquot legatos, poſt longa*... *iis, quæ è rep. eſſent, deliberationem,*... 1458.) elegiſse *ſimul &* declaraſs... *gem Bojemiæ Georgium. Prætoriis* ... *Cuttnam comitiis, poſt multam del*... *tionem, concertationeſque varias, c*... *ſiſſe (ann.1471.) tandem Ordines &*... *gem* elegiſse *VVladiſlaum. Iuſtis L*... *vico Regi perſolutis, viros octonos e*... *gulis Ordinibus ſelectos, ſacramento j*... *devinctos, (ann.1526.1527.) ut R*... *dominumque regno* eligerēt; Et, Reg... ςto *Iglaviam uſque obviam fuiſſe it*...

XXXI. Hæc quæ ſic *οἴκοθεν* p... recenſentur, & multa, & parte ſui r... re ſuperflua fortaſse cuipiam poſse ... ri; importunitatem tamen adverſ... rum eſse tantam, ut teſtium paucita... brevitate nolit eſse contenta. Dev... dam igitur eſse neceſsario, & exterc... quoque hiſtoricorum conſenſu accu... landam hanc prolixitatem. Præcip... & accuratum hiſtoriæ Germanicæ...

P...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

rem Mutium,* eſſe quoque uſurpatæ
egibus creandis Ordinum Bojemo-
n libertatis teſtem, cum ait: *A ſcele-*
a VVenceſlai adoleſcentis nece, Bojemos
t longam conſultationem elegiſſe *Hen-*
um Comitem Tyrolis & ducem Carin-
æ. Albertum vero Imp. ubi intellexit
nricum electum in regem, *in Boje-*
am cum exercitu moviſſe, & ejecto
nrico, feciſſe Regem Bojemiæ Rudol-
um filium. Poſt Rudolphi mortem,
gnam inter Bojemos obortam eſſe con-
verſiam; alios enim alium voluiſſe re-
n. Quoſdam aliquem Bojemum voluiſ-
aliorum quoſdam Fridericum Rudol-
i fratrem, quoſdam Henricum Carin-
ium petiiſſe. Henricum quidem omnes
iſſe electuros, *niſi multi à tumultibus*
horruiſſent. Ubi Henrici Imp. filius,
e Iohanne [:] loquitur) *fines Bojemiæ*
tigit, occurriſſe illi obviam Henricum,
eem Bojemi in Regem elegerant. [?]
Bojemia teſtamento, quo hæres regni
ojemici Albertus conſtituebatur, pro-
ulgato, quoſdam recuſaſſe *Albertum,*
Caſimirum regis Poloniæ fratrem Re-
em ſalutaſſe *Boiemorum: Et, Boiemos*
ui Regis Poloniæ fratrem in Regem Bo-

* *German. Chron. lib.* 22. [:] *lib.* 23. [?] *lib.* 28.

jemiæ elegerant, *comparaſſe copias*
mortem Alberti, in Boiemia fuiſſe m
diſſenſiones, aliis alium regem volen
Conveniſſe totum Boiemicum regn
variaſſe ſententiis in Rege eligendo.
ſe qui vellent Ladiſlaum, ſed ma
partem contradixiſſe, & ducem Ba
Albertum elegiſſe. * Exempto è
Ladiſlao, *de Regno Boiemiæ conte*
multos. Boiemos in magno omnium
cerum & magiſtratuum conventu
diſſe horum omnium cauſſas ex Ora
bus eorum, verum iudicaſſe ſe quoqu
ros eſſe. Quamobrem elegiſſe *Georg*
Pogebradium. Confirmari hoc jus e
à Bonfinio, [:] qui ſcribit, cum G
gius Rex humanis exceſſiſſet, *Cu*
Henricos omnes ac alios è Boiemis co
niſſe, ut ex more Regem eligerent.
dolphi Cæſaris hiſtoricum Ioh. San
cum, hoc loco non debere præteriri
jus Oratione in Ferdin. I. obitum
ſint verba: *In Hungariam Vormatia*
gem deſignatum eſſe profectum; E
XXVII. *anno,* Regem electum *Boie*
Polonicarum rerum ſcriptores, cum
chovienſem, [?] tum inprimis Cro
rum, [;] calculo hæc ſuo ſimiliter co
proba

* *lib* 29. [:] *decad.* 4. *lib.* 2. [?] *lib.*
cap. 53. 62. 67. [;] *lib.* 21. 27.

bare. Cromero perhibente, *poſt Si-nundi mortem, fuiſſe Boiemos in duas tiones diviſos, & partim Albertum, em Ungari iam ſibi regem creaverant coronarant, partim Cazimirum VVla-lai regis fratrem ad regnum invitaſſe, eſiorumque Duces & nobilitatem Bre-nſem, Cazymirum* electum regem *Bo-norum approbaſſe. Georgii Boiemiæ gis Oratorem Albertum Coſtcam Po-picium, retuliſſe ad Poloniæ regem Ca-mirum, filium eius aliquem, ab Geor-o, de ſententia Boiemorum procerum,* cceſſorem, *præteritis filiis ſuis* deſti-ari, non hæreditario jure quod nullum ſet regni apud liberam gentem, *ſed ngulari quadam omnium Boiemorum Cazymirum propenſione, & linguæ cum olonis communione. A morte Georgii egis, comitiis Pragæ creandi novi regis auſſa inſtitutis, inter Boiemos neuti-uam conveniſſe. Nam alios Polonum, lios Ungarum, alios Cæſarem cupiiſſe, onnullos Henricum Georgii defuncti fi-ium maluiſſe. Fuiſſe qui ad regem Fran-corum ſpectarent: Ludovici quoque Bava-i mentionem nonnullos feciſſe. Ad ex-tremum in comitiis ad Cutnos montes, VVladiſlaum Cazymiri Polonorum Regis filium*, Regem fuiſſe ab iis renuntia-tum. Ferdinandi Archiducis Bibliothe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

carium de Roo * quanquam in extolle
da principum ſuorum generis dignita
& gloria eſt impiger, & quanquam p
pacta affinitateſque cum Regibus Boj
mis, quæſiſſe eos hæredibus ſuis jus
ſceptra Bojema cenſet; interdum tam
veritatis vi ipſa convictum, Election
Bojemicæ jura & uſum, nec diſſimular
nec ſilentio involvere poſſe, ut cum ſcr
bit; * *Boiemiæ proceres exſtincta
VVenceſlao regum familia virilis femini*
de novo creando rege, *conſilia Prag
iniiſſe, diſſidentibusq; in Rudolpho Alber
Cæſ. filio, & Henrico Carinthio procerum
ſtudiis, VVenceſlai regis ſorores Annam
& Eliſabetam in comitia veniſſe, uti ſi
ratio haberetur, oraſſe. Fuiſſe itaque Hen
ricum Annæ maritum in* regem ele
ctum. *Cæſarem vero* Electionem, *no
accedente Imperii authoritate factam
nullius momenti eſſe docuiſſe. Rudolphum
paulo poſt Pragam cum exercitu ingreſ
ſum, nemine ob metum intercedente; a
iis qui aderant, in* regem electum, *&
Moguntino coronatum eſſe.* [?] *Boiemo
aliquot proceres, ac ſenatum Pragenſem
abdicato Sigiſmundo, VVitoldum Litua
niæ ducem, per legatos ad regnum* vo
caſſe

* *hiſtoriar. Auſtr. lib.* 1.5. [:] *lib.* 2.
[?] *lib.* 5.

e. * *Recitato in procerum conventu*
ſmundi teſtamento, Bojemos re diu-
in conſilio agitata, tandem ad Nonas
ij. Albertum regem creaſſe; *ſolos inter-*
iſſe eos qui à Barbara regina in conſi-
n adhibiti fuerant. Ab his omnibus
conſenſu Caſimirum Wladiſlai Polo-
Regis fratrem fuiſſe nominatum, &
ut in margine legitur,) *contra Alber-*
i electum *Bojemiæ* regem. *Ptaczco-*
qui miſſus nuntiis orabat, ne Albertus
ita ſua factione regnum adeat, in quo
ſuo atque ſuorum ſuffragio firmam
ſedem nunquam eſſet habiturus, re-
nſum à Cæſare per eoſdem eſſe: Non
cario ſe regem eſſe, *ſed jure, &* po-
rum electione, *nec plura emercari ſuf-*
gia opus habere. Ladiſlao vita functo
jemos Pragæ comitia regi creando ha-
iſſe, & ex multis ejus regni Competitori-
s, qui variis ex cauſſis (recitari hîc
uſsas) *ad id aſpirabant, Georgium fau-*
omnium acclamationibus, Boiemo-
m regem eſſe ſalutatum. [:] Wladi-
o Caſimiri Poloniæ regis filio, Boje-
iæ rege renuntiato, & in Regnum vo-
to, in comitiis, quæ Fridericus Cæſar
m Imperii Ordinibus Ratiſponæ ha-
bat, [?] *actum etiam eſſe de Boiemo-*
Q 3 *rum.*

* *lib.* 5. [:] *lib.* 6. [?] *lib.* 8.

rum, Electione, *& an rata haberi d*
diſceptatum. Improbaſſe vero eam P
ficem ut ab hæreticis factam, ac irr
fieri debere, per legatum ſuum conten
Matthiæ quoque legatos, ne ea ab Im
Ordd. approbaretur interceſſiſſe, quo
prior electus *eſſet. Principes vero pl*
que Imp. Friderici iudicium ſequut
Wladiſlaum proniores fuiſſe.

XXXII. Omnia hæc, quæ ut jam
plicavimus, ex obſervantia conſtant
gni privilegiis, virorum principum j
ciis, hiſtoriaque, tuendo in creandis
ctione libera regibus juri Bojemico,
ferri à multis didicimus, & hoc loco
incommode commemorari poſse
ſtimavimus, ajunt eſse talia cauſsæ
patroni, ut Ordinibus Bojemis null
tam Lectoris, quam arbitri honora
vel judicis æqui (ſi forte in aliquem
utraq; velit aliquando compromitte
cenſura ullo modo ſit pertimeſcen
Ego ſicut judicium mihi de re tam
dua ſumere metuo, ſic alios experi
tiores, quò minus ſumant, neutiqu
prohiberi oportere, video.

CAP. VI.

Religionis Mutationibus & Regimine Eccleſiaſtico in Bojemia.

Gens nulla tam fera eſt, ut vel numen prorſus nullum eſſe credat, vel ritus ejus colendi nullos habeat. * *Omnes* inquit vir is mellei, *religione moventur, & DEOS trios, quos à maioribus acceperunt, colndos ſibi diligenter, & retinendos arbiantur.* Sic Bojemos δεισιδαίμονας mper, & religionibus deditiſſimos fuiſ, ſicut hiſtoria, ita cum vetera, tum ova ob oculos paſſim verſantia monuenta, teſtantur. Variaſſe tamen cum mpore apud eos, ut numina ipſa, ita & ultus religioſos, quin & ipſas moderanlorum ſacrorum rationes, non ab re orte erit, ſi explicare conati fuerimus. Volumus autem accipi conatus hos, non n eam partem quaſi vel natura ſua impias ac jam olim ejuratas ſuperſtitiones reſuſcitare, vel plures quam unicam colendi numinis viam rectam ſtatuere meditemur, ſed ut tam diſſidentium una in gente, totieſque mutatarum opinionum

* *Cic. 6. act. in Verrem.*

ac rituum ſacrorum comparatio, va
tem humani ingenii legentibus pa
ciat, & unum id quod ſit optimum,
quoque cum antiquiſſimum, tum
proximum, velut in ſpeculo ſpectan
proponat. Sic cum conſulerent Athen
ſes Apollinem Pythium, quas potiſſin
religiones tenerent, oraculum edi
eſt, eas quæ eſsent in more majoru
quo cum iterum veniſsent, majorum
morem dixiſsent ſæpe eſse mutatu
quæſiviſsentque, quem morem pot
mum ſequerentur è variis, reſpon
Optimum. Mutatum vero perſæpe a
Bojemos quoque fuiſse ſacris in re
majorum morem, & religiones alias
ruſtiſſimo, alias medio, alias recenti
ævo, ut publice probatas, obtinuiſse,
mo procul dubio eſt, qui vere dici ne
Videtur porro poſse hoc loco non
commode agi, primum de religionis
hac gente variationibus, tandem de
ligioſo in ſacris rebus ordine, ſeu re
mine.

II. Ævo igitur quo primi gentis co
ditores, mei majores, in has oras ingr
divos penates ſuos ſecum attulerunt,
aliquot ſeculis poſtea, profana, &
dem fere in Bojemia, quæ apud Slavi
gentes cæteras, culta fuit religio, iide
ſacrorum ritus, eadem Deaſtrorum n

min

na, quorum parens fere creditur fuiſſe
ecia. Nec potuit, cæcum in divinis
ius hoc hominum, publice receptis
minibus eſſe contentum: privatim ſi-
quisque domi quoque ſuæ DEOS
ifingebat. Credebantur autem ii alii
s eſſe majores & potentiores. Maxi-
ıs ſane omnium fuiſſe perhibetur prin-
io *Pron'* ſive *Peron'*, à verbere, forte
βρόντιος Ζεὺς, cui poſtea antefere-
ur, vel ad minimum æquabatur,
*vanto-Wjt.** Illius cultui ſacer erat
us in urbe veteri Starogrado apud Ol-
nburgum: hujus vero Iulini ſive Vin-
tæ, urbe apud Rugianos omnium quō-
m Europæ urbium maxima. Pronio
llum, Svianto-Vito adoleſcentis facie
preſſum, ponebatur ſimulachrum:
uic delubrum, illi lucus peculiaris, cul-
ampliſſimo dedicabatur, ac ſtatis uter-
ıe menſibus concurſu maximo fre-
ıentabatur. Omnes illinc Slavi, ipſi
leo quoque Bojemi, rebus deploratis
ſponſa ac opem petebant, omnes dea-
ros iſtos ſacrificiis honorariisque an-
ıis colebant. Pronii cultus ex Græcia,
: diximus, ad Slavos videtur commi-
Q 5 graſſe,

* *Chron. Slavor. authoris incerti cap.* 18. *Helmold. Chron. Slavor. lib.* 1. *cap.* 53. 70, 84.

graſſe, Suianto-Viti vero ex Monac
rum Corbejéſium diſciplina proflux
Imp. enim Ludovici. I. ævo, perhib
tur ex S. Viti nomini conſecrato cæ
bio Corbejano, in Rugiam veniſſe m
nachi aliquot, religionis Chriſtianæ p
cones, jactaque in populo ſuperſtit
ab ipſis tum fuiſſe qualiacunque, ſe
tamen immodica S. Viti martyris
prædicatione reſperſa Chriſtianiſmi f
damenta.* Cum autem armis tribu
que ambitioſorum ac avarorum no
nis Germanici principum, cum cæt
Slavicæ gentes, tum Rugiani quo
acerrime premerentur, mutaſſe a
eos profano cum dominatu etiam
vos cultus Chriſtianos, & Rugian
excuſſo jugo Germanico pulſiſque C
bejenſibus doctoribus, religionem
tiſſe in ſuperſtitionem, colendoque
operoſe Suianto-Vito principia ded
Lucus & cultus Pronii à Geroldo A
ſtite ſuccíſus, Suianto-Viti vero ſim
crum, direpto ejus ſano ac ærario o
lentiſſimo, à Waldemaro Danorum
ge conciſum crematumque fuit. [:]
ſtigia tamen venerationis Suato-Viti,
Sl

* *Helmold. Chron. Slavor. lib.* 1. *ca*
6. 53. [:] *Helmold. lib.* 1. *cap.* 8.
& lib. 2. *cap.* 12.

icarum gentium animis, necdum
tus eximi potuerunt. Hodie nam-
inter eos adhuc, amicum amicus
u gratulabunda excepturus, *Witeg,*
teg, vel, *Witam te,* ſolet ingemina-
compellationeque hac ſua, Svian-
*V*itum quaſi Soſpitatorem celebrare.
mmis hiſce Diis jungebâtur Dii com-
es quaſi intermedii, ſuperi videlicet,
nferi: ac inferi viciſſim partim ſty-
partim terreſtres, partim aquatici;
nphæ etiam, ſeu montium, fontium,
nemorum potentes Deæ.* Cæleſtium
ne numero cenſentur, *Chaſen, Ladon,*
lila, Marzena, Zivviena, Chrvorz,
un, Pohoda, Mokoſla, Pochvviſt, vel,
hoda, qui, niſi ego fallor, notant, So-
, Martem, Venerem, Dianam, Ce-
rem, Typhonem, Mercurium, Sere-
atem, Pluviam, Nimbum vel quam-
Intemperiem. [:] Inter Stygios vi-
ntur referendi, *Merot, Radamaß, Nj-*
a, Taſani, Sudice, Wily, Trzibek,
od eſt, Pluto, Rhadamanthus, Pro-
pina, Eumenides, Parcæ, Hecate,
es. Terreſtres habiti ſunt, *Zel, Poleb,*
etek, ſive *Sſkrzitek, Diblik,* hoc eſt,
enius, Liber, (Cromero Caſtor, Pol-
luxque)

* *Cromer. Hiſt. Polon. lib. 3.* [:] *Ha-*
gec. ad ann. 709.

luxque) Lar, Veſta. Fontium, monti[illegible] ſilvarum, imo & aëris Deos Deasque[illegible] priſcis illis Bojemis invocatos quo[illegible] fuiſſe memorant noſtri ſcriptores, [illegible] nomina eam in rem, quod ſciam, n[illegible] prodidere. Domi ſimiliter quiſque [illegible] Deos fere ſibi comminiſcebatur, & p[illegible] ter publica illa numina, libamentis vi[illegible] misque colebat. Sic Climbam Tetca [illegible] buſlæ ſoror, Dyrſam Przemyſlus, C[illegible] ſatinam Nezamyſlus, Kyhalam Ban[illegible] Croſinam Lidmila, coluiſse feruntur.

III. Stetit autem profana hæc ac v[illegible] niſſima terriculorum iſtorum colend[illegible] rnm ſuperſtitio, ſeculis, ut dixi, aliqu[illegible] nec variavit prius quam (ſi Annalib[illegible] Fuldenſibus * habenda eſt fides) Lud[illegible] vici regis Franci opera ac juſſu, baptiz[illegible] in Theophania quatuordecim Bojem[illegible] rum duces, cum hominibus ſuis Chr[illegible] ſtianam religionem ſponte ſuſcepiſſe[illegible] vel (ſicut noſtri plerique omnes conſe[illegible] tiunt) prius quam Borzivogius pri[illegible] ceps Velehradi apud Moravos à Gr[illegible] cæ religionis Epiſcopo D. Metudio Chr[illegible] ſtianorum ſacris (*ann.* 894.) Iun[illegible] menſe eſſet initiatus. Qui cum domu[illegible] revertiſſet, & religionem quam rece[illegible]

er[illegible]

* *Annal. Fuldens ad ann.* 845. *Sigebertus Gemblacenſis.*

t amplexus, non modo palam profi-
etur, verum etiam plantare in provin-
conniteretur, efferata multitudo po-
i permagna, & ob abjectos abſque
nſenſu publico ritus ſacrorum indi-
ta, dignitate Borzivogium abdicavit,
ovinciæque finibus excedere coëgit.
ruit tamen intempeſtivus hic & ma-
onſultus populi fervor eventu exſpe-
to. Nec enim homines, quam Bor-
ogii exemplo ſemel imbiberunt, &
erſtitionibus patriis certiorem eſſe
gnoverunt, religionem deponebant,
c reſpub. principe deſtituta, motus
ves ac turbas pernitioſiſſimas effugie-
t. Revocare igitur ac loco priori re-
tuere Borzivogium, neceſſitas impo-
batur Bojemis. Revocatus ille rediit
Moravia Pragam, *(ann. 898.)* ſti-
tus ordinis ſacri virorum comitatu
equenti. Excitus ab eo quoque eſt Ar-
iepiſcopus Welehradenſis Cyrillus, qui
pulo vanis numinum commentis fa-
inato Chriſtum prædicaret, ac legiti-
o unius, ſolius veri DEI cultu com-
onſtrato, ritus religionis ordinaret,
eſbyteriumque & Scholas conſtitue-
t. Solertiſſima ille uſus diligentia dex-
ritateque, brevi permagnos fecit in
udienda multitudine profectus, fre-
uentiſſimo populi concurſu conciones
crebras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

crebras in æde ſacra, quæ hodieque a
Lætam Curiam cognominatur, hab
ſolitus. Quadriennio tandem poſt, c
ſtitutis prius ſacrorum adminiſtri
preſbyterio Pragæ, pietatiſque ac l
ralium diſciplinarum ſchola Bude
Romam, (*ann. 902.*) videndi m
quam diſcendi cauſſa, eſt profectus. C
corum enim is in religioſis rebus i
tuta ſequebatur, & Græco, in pleriſ
tum adhuc opido ſinceriore, non
mano ritu plantatam in Bojemia Ec
ſiam ordinârat. Sumebat autem i
maximas ac continuas fere, gentili
inhærentis multitudinis non medio
inſectationes, conformata hæc ad G
cum morem apud Bojemos religio
vitia, majora indies incrementa, pri
que illa ſacrorum mutatione appar
rem populi verti paulatim in melius.
ſtructæ in provincia paſſim ædes ſac
& ſcholæ tanto purioribus caſtæ piet
exercitiis ardentius perſonabant, qua
ſtercoreorum numinum vanitas, ſup
ſtitionisque prioris illuſio ſtulta, evid
tior fiebat. Mira videbatur in terricu
rum fanis larariiſque ſolitudo.

IV. Potiente vero rerum in Boje
principe Boleſlao Leni, Mlada ejus ſo
(incertum cujus conſilio) Romam al
& ritus eccleſiæ Latinæ complexa,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

[B]emiam redit, Iohannisque Romani
[Pontific]iæ XIII. Bullam de antiquandis Græ-
[c]æ & introducendis Latinis religionis
[ri]bus, fratri Duci reddit. *ann. 967.*
[H]ic nata ſunt ſecundum jam variandæ
[ap]ud gentem meam religonis principia.
[Ac]cepta namque Bulla Papali Boleſlaus,
[pro]cerum Chriſtianorũ concilium con-
[voc]at, & præſulis Romani placitum iis
[ape]rit, ſimulque oſtendit, ſtare ſibi
[an]animo, ut in arcis templo (tem-
[plu]m hoc Venceſlaus princeps & Mar-
[tyr] honori D. Viti dedicarat) Epiſcopum
[Ro]manarum ceremoniarum per pro-
[vi]nciam moderatorem conſtituat. Mo-
[net] præterea omnes, ut id calculo ſimili-
[ter] ſuo comprobent, & ſacrorum ritus à
[Mi]lada ſorore Roma illatos, prolixeque
[co]llaudatos, ſecum ultro, cum ample-
[cta]ntur ipſi, tum ſuos quisque amplecti
[ju]beant. Voluntate principis audita, fit
[m]urmur in concilio, parsque aſſenſu di-
[ct]a comprobat, pars vero muliebre judi-
[ci]um repudiat, nec bene à Cyrillo Me-
[tho]dioque conſtituta, novationibus ullis
[e]ſſe convellenda clamat. Perſtat nihilo-
[m]inus in ſententia princeps, & Dieth-
[m]arum quendam Saxonem, qui nuper
[P]ragam ad tumbas D. Viti & Venceſlai
[re]ligionis cauſſa advenit, & ob facun-
[di]am linguæque Slavicæ ſcientiam, mul-
tum

tum in aula carus fuit, Epiſcopum de
rat. Ab eo igitur tempore gens Boje
ſciſſa in tres religionum ſectas fuit.
ſiquidem, quorum tamen numerus
ſim minuebatur, gentili, alii Roma
alii Græco, more ſacra tractabant. T
poris tandem progreſſu gẽtiliſmus pr
ſus exolevit, & nobilitas præcipua, u
plerique omnes qui cum Germanis v
nis frequentiores eſſe, commercia
habere conſuêrant, à ritibus Græcis
ceſſerunt. Tenuiores duntaxat & pl
rebus domi præſentibus contenta, G
ci ritus ſacra tenaciter ſervabat.

V. Æque autem vetuſtioris Græ
quam recentioris Latinæ diſciplinæ
ctatores, cætus ſuos ſacros agitare lib
poterant, atque agitabant. Et cum
hilominus plebs rudior, partim ex pa
niſmo repetitis, partim ex plauſibili
Latini ritus diſciplina attractis opinio
bus, Græcæ obſervantiæ ſinceritat
ſenſim & incogitanter contaminaſſ
commodum evenit, ut religioſi quida
ex Galliiis Germaniaque profligati,
tri Waldi diſcipuli, viri tum pietate, tu
ſacrarum literarum ſcientia ſpectatiſſi
(ann. 1176.) in Bojemiam venirent
& delecto ad Zatecium domicilio, p
mult

* *Hagecus.*

ultos ex qualis qualis tum adhuc Græ-
æ obſervantiæ incolis, familiares ſibi
cerent. His igitur nævos quibus reli-
onem inquinatam haberent, illi qua
eri potuit modeſtiſſima ratione demon-
rabant, & quid de uno quoque fidei
hriſtianæ capite caſtius eſſet ſentien-
um, ex ſcripto DEI verbo inculcabant.
actum hac monitorum opera eſt, ut &
ietatis purioris conſectatores, tam in
ono quod hactenus tenuerunt obfirma-
entur, quam emendandis in quibus
allucinabantur, advigilarent; & Lati-
arum partium Antiſtitibus ſtomachus
ommoveretur. Quamvis autem mo-
achi ſacerdotesque ex eorum grege,
nodis omnibus laborabant, ut nulla alia,
quam quæ cum Romanæ Sedis decretis
ota congrueret, religio in regno obtine-
ret; ut tamen repurgatæ, quam diximus,
pietatis exercitia nuſquam publica eſsēt,
efficere haud quaquam potuerunt. Mul-
tis demum ac longis ſudoribus Carolo
Imp. Bojemam gerente, rem eo de-
duxerunt, ut cum ſuo, tum confluen-
tium ad recens Pragæ erectam ſtudio-
rum liberalium Scholam univerſalem
Zelotarum peregrinorum inſtinctu, om-
nes ab Eccleſiæ Romanæ inſtitutis alie-
nas religiones, promulgatis quibusdam
ſtatutis vetuerit primus in Bojemia Ar-
R chie-

chiepiſcopus Erneſtus. At vero n
quidem, quod urgebant, conſequi v
bant tranquillitatis publicæ turbat
monachi. Interceſſerunt enim Inte
cto iſti Iohannes Miliczius, Cunra
Stiekna, aliiq; quidam viri docti & p
Nunquam ii eo poterant perduci, ut
habendis more ſuo, nunc in arce re
nunc ante Lætam Curiam, vel loco q
vis oportuno, cætibus ſacris abſtiner
Sic cum ii in vivis eſſe deſiſſent, & j
quoque, ſicut Erneſtus Archiepiſco
pedum Iohanni *Vk*, ſive Ocello, pri
ſedis Apoſtolicæ legato; ita Carolus I
regnum Wenceſlao filio, reliquiſſ
iisdem, vicinis Græco mori inſtitu
rem divinam, in æde arcis regiæ ſac
ſub turri majore, frequentibus conc
nibus, facere erat ſolitus M. Matthias
Ianova cognomento Pariſienſis.

VI. Iohanne Archiepiſcopo mo
ſublato, datus ei eſt ſucceſſor Iohann
alius, cognomento Genſteinius, vir
ligioni pacique natus. Is quia ſacrifi
monachisque plus quam par erat ind
gens fuit, lenitate ſua ac conniven
cauſſam iis præbuit, abhorrentis à R
manæ ſedis placitis, ſacrorum exercit

ſic

* *Bohuſla. Preſbyter Chron. Boj. lib.1*
pag. 14. 15. 16.

ſicut ex arcis regiæ, ac quibusvis toto regno templis, penitus eliminandi, ita breviſſimo tempore poſt, omnibus prorſus in locis, partim dirarum imprecationibus, partim armis ſanguinariis omnino ſiſtendi. Etenim quia, nunc in nobilitatis veritatem amantis caſtellis, nunc in abditis ſilvarum receſſibus, inviſi ſibi cultus ſacra, à promiſcua turba ingenti multitudine paſſim frequentari, nec dirarum anathemata quicquam contra proficere compererant, armis correptis, in redeuntes à cœtibus ſacris, manu militari inſiliebant, pulſabant, ſpoliabant, abducebant, mulctabant, excarnificabant, gladio vel igni perdebant, in metalli fodinas Cutnenſes præcipitabant. Duravit malorum hæc lerna ac conſcientiarum carnificina, ab Iohannis *Vk* Archiepiſcopi obitu totos fere annos viginti. Gliſcentibus vero adhuc tam pernicioſis machinationibus iſtis, excitavit Bojemis DEVS fidelem voluntatis ſuæ veritatisque propugnatorem M. Iohannem Huſſum, qui & politicorum rabiei ſacerdotalis miniſtrorum inconſiderātiam, & ſacerdotum ipſorum, in oppugnanda cæleſti Sapientia ſævitiam, verbis acribus corriperet. Vocavit illum ex Academia Pragenſi Iohannes Mulheimius, ac in ſacello quod non ita pridem conſenſu Venceſlai Re-

gis ædificavit, quodque Bethlechem i-
gnominavit, in ſacra Verbi DEI præ-
candi functione, M. Stephano de Co-
nia ſucceſſorem dedit. Aperuit au-
permultis omnium ordinum homini-
in malitia non penitus obduratis, oc-
ejus miniſterio DEVS, ut tum ab ulte-
re innocentis populi perſequutione d-
ſterent, tum agnitis monachorum R-
manenſium præſtigiis, ad puriorem m-
joribusque olim ſuis probatam, cole-
DEI diſciplinam ipſi quoque tranſir-
Exacerbati iſthac Huſſi παῤῥησίᾳ R-
manæ obedientiæ ſacerdotes, indign-
tesque in profliganda, quam oderant-
ligionis via, operam tot annorum ſu-
fruſtra fuiſſe, jam apud Archiepiſcopu-
jam ad regem, jam ad Cæſarem, jam
Papam Romannum, multis ipſum -
minantur, nec ſudare deſiſtunt pri-
quam pellectus Conſtantiam ſub fide C-
ſaris publica Huſſus, à Concilii Ser-
(*ann.* 1415.) hæreſeos damnaretur, c-
ignis ſupplicio de medio tolleretur.

VII. Verum ſcripti ſanguine judi-
præcipitantia, quamvis Huſſo vitam e-
puit, authoribus tamen ſuis, & eor-
ordini toti, non tam profuit, quam -
minibus multis nocuit. Huſſi namq-
indefenſi ſupplicio tam atroci, irrit-
ejus ſectatores, conventu omnium B-

jem

miæ ſimul & Moraviæ Ordinum Pra-
e acto, reque diu deliberata, per docto-
s ſui latus ac condemnationem totam
ojemorum gentem hęreſeos ignominia
otatam, injuriaque non ferenda eſſe læ-
m cenſuerunt. Expoſtularunt igitur
ann. 1415. 1416.) de injuria, cum ſa-
ro iſto Concilii tribunali, cumque Sigiſ-
nundo Imperatore, & ut de Huſſo præ-
er jus ac æquum interempto, deque in-
ſta genti toti hæreſeos infamia, pacis
ibi mediis ſatisfieret, rogarunt. Sed cum
xpoſtulatoriæ ipſorum literæ, neque à
Concilio, neque ab Imperatore, dignæ,
d quas reſponderetur, eſſent judicatæ,
erro emendationem, ab adverſariis eſſe
xpoſcendam, religionisque per Huſſum
d majorum diſciplinam inſtauratæ, li-
bertatem priſcam tuendam, decreve-
runt. Fecerunt autem initium ab ædibus
ſacris, quæ quia annis ſuperioribus, in-
troductis partis adverſæ Sacerdotibus,
ſuis in religione ſociis per vim erant
ereptæ, repeti ab invaſoribus primum
omnium oportere judicarunt. Proteſtati
igitur per delectos ſexus utriusque ea de
re coram Wenceſlao Rege, Nicolao
Huſſinecio verba faciente, exturbarunt
ex iis ſacerdotes omnes, qui vel Huſsum
ſententia injuſta damnatum eſse nega-
bant, vel doctrinam ritusque ſacros,

apud ejus diſcipulos more majorum i
tatos, improbant. Sic vim quam a
nuper fecerant, factam tum ab aliis p
ratione ferre cogebantur viri iſti Ro
niſtæ. Qui quia iniquis ſe modis ve
opinabantur, opem apud Sophiam r
nam (Wenceſlaus rex hoc ipſo tu
rum initio vitæ finem fecit) con
tiſſima prece implorabant. Regina j
ctis ſibi proceribus aliquot, milites G
manos ſub præfectura Czenconis W
tenbergii, cum commeatu copioſo, i
arcem D. Wenceſlai immittit, & b
Pragenſibus inprimis denuntiato,
norem urbem (*ann.* 1420.) pene to
diripit, & igni injecto cremat. Imp.p
terea Sigiſmundum, ut & Martinus P
adverſus Bojemos acuit. His comm
plerique omnes, animo & manu pro
pti religionis ferro tuendæ authores,
arma diverſis ſub ducibus, præcipue
Iohanne Zizca concurrunt, * (*Pracz*
vocarunt ſuam multitudinem) mo
chorum clauſtra invadunt, expilant,
ſtant, monachos, quos non fuga ſerva
trucidant. Et quia Sigiſmundum paſſ
per Imperium copias cogere, ac bell
Bojemis coërcendis meditari audieba
antevertendum rati, non modo arc
utra

* *Bohuſla preſb. Chron. Boj. l. 2. pag. 6*

ramque regiam Pragæ obſidione pre-
unt, verum etiam defenſioni neceſſa-
cuncta adverſus Sigiſmundum, accu-
ta qua poſſunt diligentia, præparant.
VIII. Exarſit igitur de regione pari-
& de religione calamitoſiſſimum,
itimiſque etiam circum quaque lu-
uoſum, Bojemorum adverſus Sigiſ-
undum Imp. bellum, quod ſicut huic
glorium, ita illis famę immortalis com-
aratorium fuit, nec niſi Cadmea Boje-
orum inter ſe pugna, ac cautæ Baſilien-
concilii prudentiæ artibus, demum
oſt annum quartum decimum ſopiri
otuit. * Cui componendo cum invigi-
tur, & concordiæ rationes utrinque
rcumſpiciuntur, judicia Bojemorum,
m de pace cum pontificiis ſancienda,
m de fidei articulis non paucis, diſcre-
re ſunt viſa. *ann.* 1433. Diſcipulorum
luſſi inter eos pars major, in compre-
enſas Compactatis Baſilienſibus pacis
onditiones, conſentiebat, & ſacrorum
tus Romanos, ſolo calycis in ſacra Sy-
axi uſu plebi etiam reſervato, ample-
tebatur prorſus omnes, quæ poſtea Ca-
xtinorum ſecta vocabatur; pars vero
umero minor, neque pacis, ut obten-
ebat, inſidioſæ, olimque turbis perni-
R 4 tioſis,

* *Aviſamenta Sigiſm. ad Papam ap. Goldaſt. tomo Conſtit. III.*

tioſis cauſſàm daturæ conditionibus
Compactatis, aſſentiri, neque ab acc
à patribus, & jam tum ex Verbi
fontibus,& purioris vetuſtatis obſer
tia, mirifice illuſtratæ religionis do
na, ad pontificiorum placita deſci
voluit.

IX. Nova igitur iterum, & jam
quarta emerſit apud Bojemos religi
variatio,cum qua odioſa quoque &
bis contumelioſa eruperunt ſecta
nomina, qualia necdum penitus ſep
potuerunt, Papiſtarum videlicet, C
tinorum ſeu claudicantium Huſſitarum,
& Picardorum. Calamum illi on
ſane ſemper poſthac alii in alios ſtri
bant: ferrum vero plerunque, Com
ctatorum ſocii Papiſtæ cum Calixti
adverſus Picardos, ſeu (quemadmo
à multis vocabantur) adverſus Tab
tas, & hi adverſus illos acuebant: T
ritæ tandem temporis progreſſu, u
adeo ſunt attriti, ut qui viam han
quebantur, non niſi obſcuri vivere
in occulto rem divinam facere poſſ
Hinc factum eſt ut, à ſubterraneis
bris, *Gamnjcy* & *Pivvniznjcy* per h
brium vulgo nuncuparentur. Non
riabantur tamen in latibulis ſuis q
tumvis abjectæ ſortis homines illi,
quam colebant, quamque armis de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

re nequibant, fidei doctrinam, diſſer-
ionibus populari & Latina lingua ſcri-
s, explicare atque ad poſteros trans-
ttere ſatagebant. Quæ lucubrationes
m in manus etiam veniſſent quibuſ-
m ex Calixtinis, hominibus veri diſ-
ndi cupidis, prodierunt in lucé Geor-
o regnante (*ann.* 1467.) eorum non-
lli, & ſuorum dogmata pleraque, non
inus quam pontificiorum, ut ſuper-
tioſa in dubium vocabant. Contule-
int ergo de omnibus non ſemel, cum
agiſtro apud Calixtinos primario Io-
anne Rokytzana. Verum explorata
us animi inconſtantia, & in defenden-
is non vetuſtiſſimis, quas cum ſuis te-
ebat, opinionibus infantia, ad com-
onſtratam Taboritarum Scriptis reli-
ionis viam reſpectabant. Cumque cæ-
us jam palam agitare, & numero augeri
ernerentur, provocarunt eos, de conſi-
o nobilitatis, ad diſputationem Magi-
tri Calixtinæ ſocietatis. Venerunt igitur
Pragam ſub Eidus Septembr. (*an.* 1479.)
nuniti fide publica ipſorum anteſignani,
Michael Senex, Iohannes Chelczicius, &
Procopius. Colloquio paulo poſt, in Ca-
rolina domo inſtituto, & dies aliquot
continuato, poſt multas altercationes re
infecta diverſi abierunt. Ex eo tempore
Fratrum nova hæc Vnitas, (ſic enim vo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

cari amant,) religionis doctrina &
plina, à cæteris in Bojemia cætib
verſa fuit. Ac tametſi adverſus eo
citati ab iis qui evertere ipſos, ut
ritas, cupiebant, edictis, carcerib
detonabant, Georgius, Wladiſlaus
dinandus, Rudolphuſque Reges
omnes tamen ii tempeſtatum pro
exagitationeſque ad libertatis tand
tum enavigarunt. Quia enim pont
à tempore quo Ieſuvitas, (religioſ
ſectam recentem) Pragam ex Ital
duxit Ferdinandus rex, (*ann.* 1
Fratribus quidem his palam, Cali
vero clam, graves ſemper erant, ne
tas ultima ſuaſit, ut qui gravaba
cognitis ac conciliatis inter ſe relig
controverſiis in ſocietatem veniren
tuendæ certioris amicitiæ cauſſa to
dis labefactatis cum Baſilienſi co
Concordatis, renuntiarent. Quod
eſset factum, & Concordata ſeu Co
ctata illa publico comitiorum de
(*ann.* 1577,) vim privilegii ac legis
ſiſsent, tum rati æquum eſse ponti
ut pactorum (quemadmodum jacta
deſertores, tam Regis gratiæ, quam
vilegiorum regni incapaces haberen
Regem (is tum erat Maximilianus I
adverſus eos concitabant, dictitantes
ges Bojemos id genus hæreticis null

ſacramento, nec ut eos ſubditorum
ero cenſeant, lege ulla alligari. De-
orum Regum exemplo, eſse cogen-
ales, ſi ex Compactatorum formula,
detrectent tractare, ut vel Romanæ
s religionem profiteantur, vel Rege
nſore, privilegiiſque & juris benefi-
omnibus indigni declarentur. Egiſse
, vel majore, ſeveritate adverſus con-
aces, Wladiſlaum (*ann.* 1508.) Fer-
ndumque (*ann.* 1548.) Reges, ne
forte novi hîc quippiam agi, poſſit
cere. Expugnatus igitur importunis
flagitationibus Maximilianus, Ferdi-
di patris & Wladiſlai avi contra
npactatorum violatores commemo-
s edictis, ſuum quoque adverſus eo-
dem deſertores (*ann.* 1568.) Vienna
ittit. *

X. Ægre id ſane fuit Euangelicis, (ſic
m jam tum quoque alieni à pontifi-
n inſtitutis in Bojemia gaudebant vo-
i) viris cordatis paciſque cupidis.
ptata igitur diu exonerandatum co-
n Rege querimoniarum occaſione,
tim belli Turcici conſultationibus,
tim multa Regis à Regno abſentia
hibiti, non prius eam ſatis oportu-
m, quam ſeptennio poſt, potuerunt
aſſequi

* *Sixtus.*

aſſequi. Venit tandem Pragam Imp
Maximilianus, & convocatis ad
regni Ordinibus, quæ è repub.
bantur, in comitiis (*ann.* 1575.) p
ſuit. Antequam ergo ad deliberand
gotia reipub. alia eſt ventum,
apud ipſum ſunt ad VIII. Eidus M
de pontificiorum Ordinum inſole
deque injuria, qua longo tempore
vabatur ipſorum religio, Euangelic
dines, oraruntque ut ſui ab hær
ſuſpicione purgandi cauſſa, recita
coram Rege & univerſo populo,
prehenſa ſingulari libello ſua de fid
lendique DEI ratione, Confeſſio.
tuit id Rex, & de multiplicibus
eos, ut ajebat, ſectis, atque de ſociis
confeſſioni oblatæ ſubſcriberent, co
cere prius voluit. Ringentibus hîc
tificiis & Vertumnis quibusdam pe
cis, ſancita ea de cauſſa eſt plene,
dudum incoata, inter Calixtinos &
tres concordia; agnoverunt ſe m
fratres & fidei domeſticos utrique
publicationem confirmationemqu
cens conſcriptæ Confeſſionis à Reg
tis conſociatis poſtularunt, & imp
runt omnes. Religionem ex Confe
nis ejus formula ſequentibus unive
eſt pax atque libertas, verbo regio c
Valuit ea quoque complures per an

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſper dum Ieſuvitarum progenies,
as nido majores explicare nequi-
Sed cum ea, patri in regno ſurroga-
udolpho Rege, formatos in ſua ſcho-
mines, ad primarias regni dignita-
miliariaque regis miniſteria obtru-
t, ac admoveret, viſa ſunt ſubinde
a adverſus Euangelicos odia reſu-
ti, injuriæque recrudeſcere. Tecte
n id quoad maxime potuit fieri, &
prætextu ac ex intervallis, perage-
r. Templa confeſſionis ſociis, paſſim
ripiebantur, vel claudebantur, ſa-
otes obſervantiæ Romanæ obtrude-
ur, nobilitati dignitates abrogaban-
plebi ceremoniæ pontificiæ impe-
ntur, ac ſacrorum cultus quos am-
tebatur, ſiſtebantur. Bis etiam ad-
us eosdem ſocios, ac ſi plerique Pi-
li eſſent, Edicta valde ſevera, (*ann.*
4.1602.) à Rudolpho Rege, cum ſu-
orum ejus generis Edictorum regio-
renovationibus, ſunt impetrata.
XI. Quæ mala etſi diutius ſane pa-
ter tolerarunt Euangelici; cum ta-
n injuriæ unius impunitas, alterius
putaretur illecebra, nec remedium
ui debebant adhiberent, Rudolphus
o Rex, annis ſimul & curis fractus,
niſtrorum fere magis, quam ſuo arbi-
temp. adminiſtraret, nacti iterum
tempus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tempus idoneum, conventu Ordinu
frequenti, libellum Regi (*ann.* 1608.)
exhibuerunt, eumque de injuriis, qua
contra tranſlati ad ſuperos Maximilia
Regis promiſſa, in religione, multis a
annis pertuliſsent, ſupplici querela ce
tiorem fecerunt. Renovarunt prætere
exhibitam ante annos triginta Maximi
liano regi, publiceque in comitiis reci
tatam illam, de qua diximus, fidei ſu
Confeſſionem, ac orarunt perſeverante
ut ſecundum eam ordinatæ religioni Eu
angelicæ, cujus ipſi eſſent ſectatores, cu
jusque exercitium ſicut Maximilianu
olim, ita & ipſe quoque poſtea, verb
regio liberum eſſe juſſiſset, pax perpetu
non modo daretur, ſed & diplomate re
gio confirmaretur. Impedire id ſan
ſunt conati Ieſuvitarum gregales modi
omnibus: preces tamen Ordinum inde-
feſſæ Confeſſionis Auguſtanæ princi-
pum interceſſionibus adjutæ, Regem
Rudolphum, principem natura modera-
tum, huc inclinarunt, ut de exercenda
absque omni turbatione ac impedimen-
to, oblatæ olim Maximiliano patri Con-
feſſioni Bojemicæ congruente religione,
diplomate ſingulari caveret, (*an.* 1609.)
conſtitutaq; in transgreſsores pæna gra-
vi decerneret.

XII. Hoc tamen nihil obſtante, &

Rudol-

Rudolphi in regno ſucceſsore Matthia rege ad pleraque ejus generis conniven- te, telam quam dudum incoarant ponti- ficii, politici æque ac clerici, pertexere ſunt redorſi. Templa jam Euangelicis, non tantum adimebant, * ſed quædam etiam à fundamentis diruebant, con- ventus religioſis conſultationibus deſti- natos, & tam vetuſtis quam novis legi- bus conceſſos, Rege interea Viennæ va- letudinem curante, turbabant, ac ſub majeſtatis læſæ pæna vetabant. Tot igi- tur modis, & toties proritati, atque ab authoritate regia male abutentibus præ- fectis, tam atrociter offenſi, religionis Bojemicæ ſocii Ordines, vim vi retun- dere, deque Adverſariis, majorum ſe exemplo vindicare, tandem conſtitue- runt. Non ut datam regi fidem frange- rent, vel ſceptrum eriperent, ſed ut le- gibus regni, diplomatique Rudolphino, honorem ac robur integrum conſerva- rent. Ergo concurſu in arcem (*an.* 1618. 22. Maj.) Pragenſem facto, Adverſarios, qui aditu ipſos ad Regem excludere, & in religionis exercitio, præ aliis gravare, in laude ponebant, revocata ipſis ac in- os lecta, de ulciſcendis religioni datæ pa- cis violatoribus, facta ante novennium prote-

* *Apolog. Bojem. major. ann.* 1618.

proteſtatione, de regii Conſiſtorii fen
ſtra præcipites egerunt.

XIII. Sequuta hoc facinus eſt, n
modo in Bojemia cæterisque ei anne
provinciis, verum tota ferme German
calamitatum feraciſſima ſeges, ac b
implacabile cacoethes. Matthias na
que rex, Bojemiæ genti & religioni
fenſorum hoſtium ſanguinolenta, qua
ſuperioris Auſtriæ Ordinū pacifica co
ſilia ſequi, & ferro, quam calamo, t
bas iſtas tentare curareque maluit. Cu
que necdum anno uno à turbarum iſ
rum exordio plene evoluto, & reb
exulceratis magis quam compoſitis,
vivis eſſe deſiſſet, bellum incoatum, F
dinando paulo poſt Imperatori crea
(*ann.* 1619,) conficiendū reliquit. Is
citis ad belli ſocietatem Hiſpanis, item
fæderatis in Germania pontificiis, præ
ingenti ad Pragam in Albomonte (*a*
1620.) commiſſo, Bojemos ca
exſuit, ac Fridericum Regem ab iis
oppoſitum, & ante annum ſolenni
coronatum, ſalutem fuga redimere c
git, atque ita Bojemos victoria iſta
gente libera, Domus ſuæ (ut nunc ſty
eſt) hæreditarios fecit. Et quia ferv
tiſſimus fuit Romanæ Sedis cultor,
iis à religione Euangelica, ad ritus It
cos avertendis, conſilium ſtatim à vic

ia cœpit. Iccirco preſbyterium Pra-
enſe, Eccleſiarumque Miniſtros, &
cholarum magiſtros ubivis, ante om-
ia (*ann.* 1621. 1622. 1624.) eſt ag-
reſſus, primumque eos qui Pragæ, poſt-
nodum vero etiam eos qui aliis in locis
rant, à functionibus ſine diſcrimine de-
urbavit, & toto regno relegavit, quibus
iſciplinæ Romanæ ſacerdotes ſcholar-
hasque ſubſtituit. Nec mora longa, da-
is ad Vicarios, aliosque omnis loci &
lignitatis ſuos miniſtros, ſingularibus
nandatis, quid cæteris incolis fieri vel-
et, demonſtravit. Diſponebantur igitur
ad terrorem paſſim per opida milites
præſidiarii, & ne cætus ſacri publice
uſquam, ſive in templis, ſive in Scholis
haberentur, ſolerter eſt advigilatum:
Virgines viduæque, viris pontificiis vel
invitæ junctæ, Euangelicis nubere pro-
hibitæ; nemo qui non pontificius eſſet,
in civium numerum allegi permitteba-
tur. Vt ne vero poſthac ullius, præter
pontificiam, religionis profeſſio Bojemis
unquam libera eſſe poſſet, novis Impe-
rator, (*ann.* 1627.) ab ſe promulgatis
regni Conſtitutionibus, inſerta lege ſin-
gulari ſanxit. Strenue hîc apud eum ſuf-
fundebant frigidam veteres Euangelicæ
religionis adverſarii; quorum de nume-
ro cum is exſtirpando in regno ex Græ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

cæ diſciplinę incunabulis ab Huſſo q
dam & Luthero repurgato cultui di
no, Quatuor-Viros conſtituiſſet, eos
poteſtate eam in rem abſoluta inſt
xiſſet, ſummis illi viribus negotium
ſtinarunt. Summiſſis namque in om
partes monachis Ieſuvitis & Capuci
paſſim in opidis, & ubicunque locus
rebat, primariorum primum, poſtea m
diocris, tandem promiſcue cujusvis c
ditionis incolarum, in religione c
ſtantiam, nunc prenſando ac mulcen
nunc controvertendo ac comminan
tentarunt. Qui traditæ ſemel ſanctis
religione puritatis viſi ſunt tenacior
iis dignitates abrogatæ, faciendæ rei
tiones interclusæ, ſupellex continuis n
meroſi militis expilationibus, vel acc
vehementer, vel prorſus direpta.
diſses tunc religionem à militaribus h
pyjis celeriter edoctos, confertim rue
monachisque ſupplicare, omnis ſexus
ætatis ad pontificia ſacra transfugas, c
verboſis ſacrificulorum pro ſuggeſtu c
clamationibus, tanto in cælum ſubveh
bantur altius, quanto, in majorum fi
conſtanter perſeverantes, in Stygis ab
ſum demergebantur profundius. N
expleri hoc pacto potuit monachoru
ætruſcatorum inſania. Nam quos n
promiſſis, nec comminationibus de ſe
tent

ntia poterant dimovere, iis non tan-
m ſupellectilem librariam theologi-
m, ſicut & cæteris quibusvis, adi-
ebant, verum etiam libros ſcriptorum
æ monetæ ſophiſticos, & in religio-
m Euangelicam contumelioſos, quin
fabuloſos, obtrudebant, atque ut
mprehenſa iis dogmata aſsenſu com-
obarent, inſtabant. Sed cum nec iſta
m multiplici ſolertia plerorumq; con-
ntiam expugnari poſse cernerent, eos
l per magiſtratum loci in vincula ſor-
dosq; carceres compactos, non prius,
ıá imperata fecisſent, dimittebant, vel,
m humaniſſime egerunt, ad purpu-
tos illos quos dixi, Quatuor-Viros de-
rebant. Quatuor-Viri ergo illi, de iis
ui delati erant, Edictis conſtituebant,
ntumaces hæreticos, quin & perduel-
s vocabant, diviſisque in certas claſses,
mpus, quo regno excedere jubeban-
ır, præfigebant, bona quæ efferre vel
iſtrahere quis permittebatur, decima-
ant, & ad diſtrahenda per Mandatarios,
elicta ab emigrantibus ſoli bona, an-
um dabant. Duravit Manlianum hoc
mperium & vexatio integrũ fere bien-
ium, quo pars Bojemorũ indigenarum
ermagna, & in divinitus tradita reli-
ione confirmatior, patriis penatibus
aledicere eſt coacta, & in omnes pro-

 pemo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

pemodum orbis plagas diſperſa. Nobi
tati ſemeſtre ad emigrandum erat pr
finitum. Abſtraxit abalienavitque ca
hîc, liberos à parentibus, fratres à f
tribus, maritos ab uxoribus! Pupilli ſi
diſcrimine ex matrum ſinu, aut agnat
rum manu abrepti, mares Ieſuvitis, f
mellæ monialibus, in diſciplinam ſu
traditi! Si qui malum fuga evitarunt,
cum propinquis patria exceſſerunt, p
trimonio mulctabantur, eorumque
quos confugerunt bona publicabantu
Tametſi vero iis, qui regionem qua
religionem maluerunt deſerere, diſt
hendis quæ reliquiſſent bonis, ann
unus & alter fuit conceſſus, variis tam
quæſitis coloribus, ac ſpecioſis mach
nationibus, eo res deducebatur, ut or
ra interea poſſeſſoribus exturbatis lue
da, fructus vero primo fere occupan
diripiendi, relinquerentur, fundi den
que ipſi, & quod moveri non pote
aut quam viliſſimo vænirent, aut cu
emtorem non invenirent, quaſi res p
derelicto habitæ, fiſco regio addicere
tur. Obtinet igitur nunc poſt vetitu
Euangelicæ religionis exercitium, & e
turbatos ejus cultores, ſola inter Boj
mos Romanæ Sedi conformis ſacroru
obſervantia, nec niſi in occulto reſta
ſparſim latitantes conformatæ ad Eua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

corũ inſtituta religionis ſectatorum,
ues quædam reliquiæ.
XIV. Atque hæc ſunt quæ de Boje-
rum religionibus, deque inſigniori-
earum variationibus memorare ha-
mus: Regimen religioſum, pro reli-
num diverſitate, diverſum quoque
. Nam ſicut cæteris, etiam utcunque
vis in rebus, quæ ſtare diu velis, or-
em te ſequi, & certum gubernationis
dum tenere eſt neceſse: ita in hac ex
cipuis potiſſima continendæ ſocieta-
hominum ratione, numinis nempe
endi diſciplina, ordinis commòn-
ndi tuendiq; magiſtros eſse oportet.
Semper Bojemia, tam cum profanæ
ntilium ſuperſtitioni erat dedita, quam
m ad Chriſtianos religionis cultus tra-
ſta, ei renuntiavit, ideoque ad hoc
que tempus, certos habuit ſacrorum
tiſtites, λειτουργοὺς, & moderatores.
ntilium tamen ſicut λειτουργίαν, ita &
chiflamines, flamines, ſacrificos, vi-
marios, hierophantasque Czechicos,
i, & qualescunque erant, operoſe de-
ibere hoc loco, non multum attinet.*
obabile eſt, nominibus illos à Græco-
m hierurgis magis quam re ipſa, fuiſse
verſos. Majori abſque dubio uſui eſt
S 3 futu-

* *Hagecus ſub. ann.* 1093.

futurus labor, quem in deſcribendo, Bo-
jemis Chriſtianis frequentato guberna-
tionis religioſæ ordine, ponere cogita-
mus.

Quoniam vero apud pontificios ſem-
per id genus omnia, quam apud Euange-
licos (uſitate illi SVB VNA, hi SVB VTRA-
QVE vocantur) erant hactenusque vul-
go habentur, ſplendidiora, plauſibiliora
& magnificentiora, ideo de uſitato in
Eccleſia regimine Euangelico quidem
(quamvis in Bojemia vetuſtiore) poſte-
riori, de pontificio vero priori loco con-
ſtituimus tractare. Ordiemur autem
rem, à Boleſlai Lenis, Bojemiæ princi-
pis ætate. Is enim fuit primus, qui illa-
tum, ut diximus, in hanc oram à Mlada
ſorore, ſacrorum Sedis Romanæ mo-
rem, Bojemis commendavit, erectaque
Pragæ in ſacra D. Vito æde epiſcopa pau-
latim confirmavit.

XV. Summus igitur moderandæ reli-
gionis arbiter inter Romani moris ſecta-
tores Bojemos, ſeculis aliquot fuit, con-
ſtitutus ab hoc Boleſlao Epiſcopus. Huic
poſtea ſucceſſit gradu eminentior Archi-
epiſcopus. Subordinatos is pedetentim
uterque ſibi comparavit, augeſcente an-
nis fere ſingulis beneficiorum, quæ va-
cant, multitudine, ordinis inferioris ſa-
cerdotes, Abbates, Præpoſitos, Deca-
no-

nos, & notos Romanis hominibus Antiſtites cæteros, qui & ſacris operarentur, & cæteram, ut clericorum, ita plebejorum multitudinem, in diſciplina religioſa continerent. * Inferioris Ordinis Antiſtitum, quomodo alii aliis ſucceſſerint, nomina, neque accurate, niſi in ſuis fortaſſe cænobiis, conſignabantur, neque quæ conſignabantur, propter temporum injuriam, integra ad nos transmitti potuerunt. Epiſcoporum nihilominus & Archiepiſcoporum ſeries ac ſucceſſio, quamvis & ipſa alicubi, ut mea fert opinio, hiulca, ad ævum hoc eſt conſervata.

Adſpirare autem, ut ad Epiſcopam, ita ad Archiepiſcopam, nemini qui Bojemus gente non eſſet, aut linguam Bojemam non probe calleret, per leges regni licuit; ac proinde non ſemel, principibus, populo homines peregrinos obtrudentibus, motæ ab Ordinibus erant acres controverſiæ. Ius porro nominandorum ac legendorum, ut Archiepiſcoporum, ita & Epiſcoporum, conferendarumque quarumvis Prælaturarum perpetuo principibus & Ordinibus Bojemis, ex primorum Cleri conſilio, comperimus fuiſſe liberum: Inveſtituram

* *Hagec. ann.* 1088.

ſive confirmationem, à Moguntino p...
ſule, Epiſcopi hoc modo electi, (non...
men Archiepiſcopi) petere habebant ...
ceſſe. Succeſſerunt igitur, hac via p...
moti, ac alii poſt alios in cathedra I...
genſi ſederunt, hoc ordine:

I. Diethmarus Saxo: 9...

II. Wogetiechus ſive Adalbert⁹ 9...

III. Strachyquas ——— 9...

Hunc cum Moguntiæ, ab Archiepiſ...
po inveſtituram accepturus, coram al...
proſternebatur, ſpiritus malignus co...
puit, pauloque poſt ſuffocavit.

IV. Bohdalus ſive Theodotus, M...
cus, Saxo: ——— ——— ...

V. Eccardus ſive Helicardus 10...

VI. Hyza ſeu Iſo, *Neczech:* 10...

VII. SSebyrius ſive Severus: 10...

VIII. Iaromirus ſive Gebhard...
Wratiſlai Regis frater ——— 10...

IX. Coſmas ——— 10...

X. Hermannus ——— 10...

XI. Maynhardus Vafer, *Necz...*
——— ——— 11...

XII. Iohannes ——— 11...

XIII. Otto ——— ——— 11...

XIV. Daniel Baro à Lippa 11...

XV. Fridericus, Neczech 11...

XVI. Valentinus, Obtruſus, N...
czech ——— ——— 11...

XVII. Brzetiſlaus-Henricus pr...
... c...

ceps ——— ——————— 1182

VIII. Daniel Milicus ——— 1197

XIX. Andreas ——— 1214

XX. Peregrinus ——— 1224

Hic, quia modeſtus, ac politicæ prudentiæ parum fuit gnarus, exauthoratus fuiſſe ſcribitur.

XXI. Iohannes ——— 1228

XII. Burcardus ſeu Bernardus à Sulevicz: ——————— 1236

XXIII. Nicolaus Baro à Roſis 1239

XXIV. Iohannes Drazicius: 1258

XXV. Tobias Bechyně 1279

XXVI. M. Gregorius 1296

XXVII. Iohannes ——— 1301

Hagecus * præterea ubi natalia Caroli, poſtea Imp. ejus nominis quarti attingit, author eſt, infantis regii baptiſmo interfuiſſe cum aliis, Hermannum Archiepiſcopum Pragenſem; quem, ſi nullum ſubeſt mendum, quo loco reponam, non invenio.

XVI. Et hæc quidem de Epiſcopis: Archiepiſcopi à Papa petendi anſam, Iohanni Regi præbuiſſe ſanna quadam perhibetur Wratiſlavienſis Epiſcopus Nankerus. Ademit Epiſcopo caſtrum Mieliczianum Rex, (*an.* 1337.) (:) neque

S 5 id,

* *ad an.* 1316. (:) *Michoviens. hiſt. Polon. lib.* 4. *cap.* 22.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

id, quamvis anathemate feriebatur, repe-
tenti reſtituere voluit. Videns diras ni-
hil proficere, dicteriis Regem impetere
cæpit Nankerus, ac ad Wratiſlavienſe
Coſs: inter alia dixiſſe perhibetur; Re-
gem iſtum, bonorum Eccleſiaſticorum
Invaſorem, eſſe, qui Rex habeatur, in-
dignum. Regulum, non Regem, ipſum
eſſe. Quæ verba cum ad Regem eſſen-
renuntiata, indignatus monacho, ſciſci-
tari ſcommatis cauſſam ab eo jubet: re-
ſpondente Epiſcopo; Bojemiæ Princi-
pem, quia Metropolitanum non haberet,
ac inunctionis in regem ſuæ ſolennia
ab Archiepiſcopo Germano, qua prece
qua pretio, emendicare cogeretur, Re-
gem, vel omnino non eſſe, vel, ſi ſit
omnium eſſe minimum. Convitium ſan-
na iſta ſibi factum dolens, ac, quam ana-
themate gravius offenſus Rex, non quie-
vit antequam ex invidia, qua Roma
conflagrabat Archipræſul Moguntinus
Henricus, tempus nactus idoneum, Bul-
lam à Cemente PP. obtinuit, qua Pra-
genſis Epiſcopa à Moguntinæ ſedis ju-
risdictione eximitur, & in Metropoli-
tanam promovetur; * Holomucenſi
quoque

---

* *Annal. Henr. Rebdorf. Chron. M. Alberti Argemin. ann.* 1346. *Hagec. ad ann.* 1343.

quoque Epiſcopa à Moguntina penitus abſolvitur, & Lytomysſlææ nova conſtituitur, ut ambæ Pragenſi Archiepiſcopæ deinceps ſint ſuffraganeæ. Ius præterea ungendorum recens electorum Bojemiæ Regum Archiepiſcopo Pragenſi confertur.

Iohanne igitur Epiſcopo, cujus jam meminimus, vita functo, & Bulla hac Papali cum pallio Archipræſulatus inſigni, in Bojemiam allata, Epiſcopus Iohanni nuper ſurrogatus, Romæque confirmatus,

I. Arneſtus Pardubicius, pallio illo primus ſollenniter induitur, ac Pragenſis Metropolitanæ Eccleſiæ Archipræſul ſalutatur, 1343. Huic in eodem munere, ſuffecti à Rege & Optimatibus, ſucceſſerunt ordine;

II. Iohannes *Vk* ſive Ocellus 1364. Hic præterquam quod ab Vrbano Papa confirmationem obtinuit, honore etiam novo eſt auctus, & Romanæ Sedis Legatus natus cum ſucceſſoribus appellatus.

III. Iohannes Genſteinius, Patriarcha Alexandrinus & Epiſcopus Miſnenſis 1380. Vir fuit religioſiſſimus ac precationibus intentiſſimus: qui aliquanto poſt, viſione quadam terrefactus, & de incumbentibus jam jam regno cladibus horrendis admonitus, alimentaque

à ſuc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

à ſucceſſore neceſſario ſuo, quoad viveret pactus, Romam abiit, & cucullum indutus dignitatis cathedram reliquit.

IV. Wolbramo, qui eam conſcendit an. 1398. Hic coronavit Sophiam Wenceſlai Regis uxorem. Ei eſt ſuffectus

V. M. Nicolaus Puchnicus. 1400. Veneno intra annum exſtinctus. Huic ſurrogabatur

VI. Zbynecus Baro à Leporib⁹ 1401. Homo literarum rudis.

VII. M. Albicus Vniczovius 1411. Medicus, & vir jam tum cum magiſtratum iniret, ætate affecta. Cum hoc, quia ſordidum & auri avidum videbat, verſuram de dignitate paucis poſt diebus fecit.

VIII. Cunradus Weſtphalus 1411. Hic decennio poſt, Euangelicorum, qui tum Huſſitæ vocabantur, religionem amplexus, Conſiſtorio Preſbyterii Pragenſis Euangelico, ſigillum officii contulit, & jurisdictionem confirmavit, latifundiaque Archiepiſcopalia, proceribus utenda fruenda pignori dedit. Quamvis autem quinquennio poſt ejus fata, ab Ordinibus, de aſſenſu Sigiſmundi Imp. in Archiepiſcopum fuit electus (*ann.* 1436.) M. Iohannes Rokytzanes; quia tamen is quatuor Pragenſium articulos ejurare abnuebat, nec confirmationem digni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

dignitatis à Papa impetrare, nec ut in numero Archiepiſcoporum recenſeretur, à pontificiis obtinere potuit. Ab ejus morte vacavit ſedes hæc, & ſacrorum pontificiorũ gubernatio penes Præpoſitos templi metropolitani fuit, per annos unum & nonaginta, ad id videlicet uſque tempus, quo Imp. Regis Ferdinandi I. Edicto, Archiepiſcopus eſt declaratus,

IX. Antonius Mohelnicius 1562. Hic ad Concilium Tridentinum regius Orator fuit.

X. Martinus, Antonii popularis. 1581.

XI. Zbynecus Baro Berca 1592. Hic (*ann.* 1605.) Septembri menſe vitæ ſuo ultimo, Synodum nationalẽ habuit Pragæ, cujus placita, exacerbandorum animorum inter pontificios & Euangelicos, proritamenta, ac veluti ſudes in oculis fuere; accumulatæ porro anttentatis aliis compluribus, turbas, quæ nec dum conquieverunt, accendêre. Mortuo illi eſt ſuffectus,

XII. Carolus Baro Lambergius 1606. & huic mente capto,

XIII. Iohannes Lohelius 1614. huicque mortuo

XIV. Arneſtus Comes Harrachius 1623. Trium iſtorum nemo tria verba, lingua populi, cui docendo præficiebantur, commode proferre ſcijt. Poſtremus hic in-

hic inter exturbandæ nuper è Bojemi religioni Euangelicæ conſtitutos à Ferdi nando Imp. Quatuor-Viros, quorum paulo ante meminimus, princeps fuit.

XVII. Reliqua eſt gubernandorum apud Bojemos Euangelicos ſacrorum ratio, & adminiſtrationis ordo. Apud pontificios is perpetuo fere idem, apud Euangelicos vero pro temporum ratione varius fuit. Apud pontificios, ſummi moderandorum ſacrorum præſides, per raro dignitatem aliter quam cum vita amittebant; apud Euangelicos, prout, & quotieſcunque, è re videbatur, mutari erant ſoliti. apud pontificios gubernatio monarchiæ, apud Euangelicos ariſtocratiæ ſimilior, obtinebat. Vetuſtiſſimi autem ſui in moderando divino cultu ordinis primordia D. Cyrillo Archiepiſcopo Welehradenſi ferunt accepta Bojemi Euangelici. Is enim cum à Borzivogio I Pragam eſſet adductus, in principis ſacello ante Lætam Curiam, cum Conciones auditorio frequentiſſimo habebat, tum docendæ religionis Miniſtros populo, Miniſtriſque ipſis preſbyterorum collegium, Leiturgiam, ac ceremonias ſacras, more Græco ordinavit. Ordine in hoc collegio, non gradu primus, ſcribitur fuiſſe Paulus Caichus, vir ob pietatem Borzivogio Lidmilæque cariſſimus.

qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ui tam antequam exturbatus à Suato-
luco Rege in Bojemiam è Moravia ve-
it, quam poſteaquam ex ea receſſit
D. Metudius, ſacro in mea gente ordini
ræfuit. Huic quemadmodum & preſ-
yteris ejus collegis cæteris, ut quiſque
e vita deceſſerat, ſurrogabantur conſi-
o communi ex Miniſtrorum (ſacerdo-
es vulgus vocabat) omni numero, qui
udicabantur maxime idonei. Admini-
trata autem hac ratione, & in pietatis
iſciplina conſervata fuit gentis meæ Ec-
leſia, toto Borzivogii, Zpitihnevi, Wra-
iſlai, Wenceſlai, Boleſlai Sævi, & ali-
uanto Boleſlai Lenis dominationis tem-
ore, per annos præter propter ſeptua-
inta, ad eam uſque tempeſtatem, qua
Diethmarus Epiſcopus Eccleſiarum Bo-
emicarum regimini à Boleſlao fuit præ-
ectus. Neque tamen Græcæ diſciplinæ
lli tam infenſus, abrogandoque penitus,
ntroducto per D. Cyrillum ordini in-
entus, vel fuit, vel propter poteſtatis
revitatem eſſe potuit Diethmarus, ut
itus gentis Bulgaræ tum ſtatim, velut
anciebat PP. Iohannes, antiquatos quis
uiſſe objiciat. Wogetiechus ejus ſucceſ-
ſor, qui annos viginti quinque in digni-
ate transegit, natus & enutritus in ea
diſciplina fuit. Latinæ obſervantiæ ſa-
cerdotes alii, tametſi potentia opibuſque
ante-

antecellebant, amicitiam tamen cu
Græcæ, ſeu, quod idem erat, cum Bu
garæ diſciplinæ hominibus, non tantu
colebant, verum etiam ex eorum preſby
terio unum atque alterum, inter Can
nicos templi D. Vito conſecrati, ſemp
allegebant, qui ſacris more ſuo ſeorſi
in peculiari ædicula, ſub majore, ut dix
mus, turri, operarentur, domiciliumqu
apud eam ſuum haberent. Stetit ea æd
cula, donec Wladiſlai II. regis ævo,
Paulo Pauczeco Doctore, & templi
arce regii Præpoſito, diruta, inque d
mum, in qua ipſe habitaret, transforma
fuit. *

XVIII. Etſi vero omnium, qui,
quomodo, vel quo tempore, ad ſacru
opus hoc curandum adoptabantur, n
mina exacte non poſſunt edi, rem tame
hanc Adverſarii pro conficta tum d
nium jure poterunt habere, cum ipſi ſu
rum, quæ nunc recens è veteribus ruin
complura excitant, cœnobiorum ant
ſignanos priſcos, nobis digno fide ſtyl
ac ordine imperplexo, deſcribent. N
gare nihilominus neutiquam poſſun
fuiſse noſtros, Letomilum ſub D. We
ceſlao, Proſtivogium ſub Boleſlao Len
Iohannem Mravicum, & Henricu
Lubnæu

* *Bohusla. presb. Chron. lib. 1. pag. 35.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ubnæum ſub Iohanne , Cunradum
ieknam, & M. Iohannem Miliczium
atonem ſub Carolo , M. Matthiam de
nova cognomento Pariſienſem, M. Io-
nnem Huſsum, permultoſque alios ſub
Venceſlao. Regis hujus temporibus,
arſerunt in Euangelicæ veritatis inda-
tores ac cultores, pontificii , & ſtatim
Iohannis Ocelli Archiepiſcopi Cardi-
aliſque morte, perſequi eos acerbiſſime
perunt. Conſequuti etiam id ſunt ri-
ditate ſua & violentia , ut nec in tem-
is, nec in ſcholis, palam apparerent ulla
uſce cultus veſtigia. M. Iohannem Huſ-
m , qui atrocitati ſe illorum oppone-
at, religioniſque tam diu cultæ, & nuper
emum ſuppreſsæ , diſciplinam in lucem
evocabat, acerrime inſectari non ante
eſtiterunt , quam is Conſtantiæ eſset
ammis è medio ſublatus. Tam multis
itur, tamque enormibus injuriis laceſ-
ti Huſſi diſcipuli Bojemi , inter quos
ermulti adhuc erant, qui Miliczio quon-
am & Pariſienſi doctoribus fuerant uſi,
rmata , ut diximus , manu , revocatam
x abdito Euangelicam religionis pro-
eſſionem , in templa paſſim reduxerunt,
x quia diu illam abſque ordine & gu-
ernaculis ſtare non poſse ſentiebant,
requentes apud Pragam ad Nonas Iu-
ias (*ann.* 1421.) ex Bojemia omni Mo-
T raviaque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

raviaque confluunt, & re diu ac multu
excuſsa, quo D. Cyrillum quondam ſci
bant ſalutariter uſum, exemplo illo p
co, ſacrorum, & tractandorum, & g
bernandorum Ordinem deſcripſerun
& Presbyterium Pragæ novum, qu
Ordini illi ſervando præeſset, de aſsen
Archiepiſcopi Cunradi erexerunt, eju
que Anteſignanum Archiepiſcopatus Pr
genſis Adminiſtratorem appellarunt. D
ſcriptus in hac Synodo, ac articulis co
pluribus comprehenſus Ordo, circu
fertur etiamnum typis vulgatus. Reſt
tutum ergo per id tempus Bojemis à L
tinorum cultu alienioribus, regimen ſ
crorum Eccleſiaſticum, ut & ipſa religi
nis libertas, perpetuo deinceps viguit
mea gente, & Regibus conſciis, per ſ
lectos ad id votis communibus procer
fidei domeſticos, (Defenſores vocaba
tur,) prout uſus fuit, innovabatur.

XIX. Præſederunt autem cum au
thoritate huic presbyterio, ſeu (ſicu
vulgus loquitur) Conſiſtorio, plerumqu
cum delectis ex omni paſtorum, ſtudi
que Pragenſis Magiſtrorum numero co
legis plerunque undecim, Adminiſtrato
res, viri ætate graves, qui legitime a
munus hoc vocabantur, & in Cœnobi
Slovanenſi reſidebant.

I. M. Iohannes Przibram 1421
Colle

ollegas is habuit ſolummodo tres, quos ter unus ex Taboritis fuit.

II. M. Paulus. 1429. Hic conſilium giſmundi Cæſaris, & indefeſſos in condo Concilio Baſilienſi labores, liello ſingulari ad poſteritatem eſt comexus. Sed quia multiplicandis ceremois, Synodi ſuperioris Ordinem violait, & cum pontificiis colludere exiſtiiabatur, ſejunxerunt ſe ab ejus ſocietate cerdotes Taboritarum, ac conſtituto abori presbyterio, ſacrorum Ordini io præfecerunt Epiſcopum ſive Antiſtim, M. Nicolaum Peldrzimovium. Hoim cætibus ac doctrinæ, pacem ſe Siiſm. Cæſar daturum, pactis ad XVIII. alend. Decemb. (*ann.* 1436.) initis, eſt ollicitus. Nati ex eorum cineribus & iſciplina poſtea ſunt, quos vulgo Fratres ocamus, qui ſub Ladiſlao Rege primum identur in novum quoddam corpus, uantumvis rigente Rokytzano, coaiſſe, & baſilicas habendis cætibus, quos *Zbory* vocarunt, Leneſſicl & Boleſlaviæ xcitaſſe. Quos etſi hactenus ſuos, ſarorum & Ordinis ac diſciplinæ ἡγȣθύȣς habere eſt certum, tamen quia ropter perſequutiones & cauſſas quaſlam alias, res illi ſuas in occulto habueunt, habentque fere hactenus, de eoum Antiſtitibus, certi quod referam,

nondum ordinatum aliquid habeo.

III. M. Martinus Lupacius 143
Collega ejus primarius Wenceſlaus Ch
cenus.

IV. M. Chriſtianus Prachatitius 143
Mediocris fuit theologus, ſed inprim
Mathematicus inſignis, Electus eſt per S
giſmundũ, & confirmatus etiam poſt
per Albertum Impp. Regg.

V. M. Iohannes Przibram. 143
Senior ei ſive Collega eſt datus M. Pr
copius Plzenus. Ab eo tempore, quam
vis conſtet M. Iohannem Rokytzanu
ſe, quoad vixit, pro Archiepiſcopo Pr
genſi geſſiſſe, ac gubernationis prærog
tivam affectaſſe; qui poſt Przibramu
tamen fuerint Adminiſtratores, cogn
ſcere mihi nondum eſt datum. Long
tempore poſt, lectus eſt ad eam admin
ſtrationem, mea numeratione.

VI. M. Wenceſlaus Coranda 1471
Vir fuit longi ævi.

VII. Auguſtinus Lucianus de Beſſ
riis, Italus, & Archiepiſcopus Sanctu
rienſis 1483. Huic ſexto anno poſt
dati ſunt Collegæ quinque.

VIII. M. Iacobus Columbus 1497

IX. M. Paulus Zatecenus 1500.

X. M. Matthias Corambus 1518
Dati ei ſunt Collegæ Magiſtri tres, &
paſtores ſex. Hic quadriennio poſt i

exſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

:filium eſt actus, cum ante biennium
ſet abdicatus, revocatus nihilominus
oſtea, factus eſt in nova Vrbe Cœnobii
avici Abbas.

XI. M. Wenceſlaus Litomysſlenus
520. Collegas habuit quos Corambus.

XII. M. Gallus Czahera 1523. Col-
gas ex Magiſtris & paſtoribus accepit
ovem, quibus triennio poſt (*an.* 1526.)
emotis, partim ex iiſdem, partim
x aliis, ſuffecti ſunt decem: Et ite-
um cum mors numerum hunc minuiſ-
t, aliæque etiam cauſſæ interceſſiſſent,
iennio poſt, (*ann.* 1528.) collegas, ali-
ua duntaxat converſione facta, novos
i ſubſtituerunt Ordines. Tandem vero
M. Gallo ſolum vertere Ferdinandi Re-
is mandato, intra tempus præſtitutum
oacto, ſurrogatur ei

XIII. M. Laurentius Trzebonæus
529. Sunt ei Collegæ dati decem; quo-
um tamen electio intra diem quinqua-
eſimum fuit retractata, & collegæ no-
i, ex Magg. quidem tres, ex paſtoribus
ero octo, conſtituti.

XIV. VVenceſlaus Vnhosſtienus
1531. Accepit is Collegas Magiſtros
quatuor, & Paſtores novem. Et quam-
vis is anno poſt tertio, (*ann.* 1534.) ma-
giſtratu voluit abire, prorogatus tamen
s conſenſu Ordinum publico illi fuit,

& collegæ novi dati undecim.

XV. M. Martinus de Clatovia, Vn
verſitatis in ſtudio Pragenſi Recto
1539. Collegas habuit ex Magiſtris tre
ex Paſtoribus octo.

XVI. M. Iohannes Hortenſius 154
Huic Senior eſt adjunctus Iohannes My
ſtopolus, & Collegæ dati, Magiſter unu
Doctores duo, Paſtores ſeptem.

XVII. Iohannes Myſtopolus 154
Dati illi ſunt Collegæ Magiſtri duo, Do
ctores duo, Paſtores octo.

XVIII. M. Iohannes Colinus 155
Senior ei eſt adjunctus M. Matthias C
rius, collegæ Magiſtri tres, Paſtores ſ
ptem.

XIX. Iohannes Myſtopolus 156
electo ab Ordinibus, Matthiæ N. tu
apud Nimburgam Paſtori, contra mo
rem veterem, ab Imp. Ferdinando Re
oppoſitus. Adjunxit illi Rex manda
ſuo, Seniorem Martinum Mielnicium
collegas vero Magg. duos, Doctor
duos, Paſtores ſex. Norma, ad quam i
obeundo munere alligabantur, exen
plo novo, eſt iis à Rege quoque pra
ſcripta.

XX. Ab hac novatione, qui, v
quando, antequam ipſe queam mem
niſſe in hoc Collegium fuerint allecti
temporis locique in quo nunc ſum co

ditic

dicio, perdiſcere me vetuit. Ex quo vero ad puberem veni ætatem, memini Imp. Regis Rudolphi authoritate munus hoc obiiſſe, Adminiſtratores

VVenceſlaum Daczicenum 1594
Iohannem Benedictum 1604
Thomam Sobieſlavinum 1609

Habuerunt autem collegas ii ex Paſtoribus ſolis, nunc plures, nunc pauciores. Thomæ vero Adminiſtratori, qui pontificius magis quam Euangelicus fuit, ſuffectus intra paucos menſes ab Ordinibus eſt, cum jam Rudolphi Regis clementia Conſiſtorii curandi poteſtatem recuperaſſent, Elias SSudus 1609. Et huic Senior datus ex Fratrum Vnitate Matthias Cyrus, Collegæ ex utriuſque diſciplinæ Paſtoribus, ſeptem, & Magiſtri tres.

Sigiſmundus Crinitus 1614. Seniorem hic accepit ex Fratribus Matthiam Cyrum, Collegas Paſtores utriuſque diſciplinæ ſeptem, Magiſtros tres.

Georgius Dicaſtus 1619. Adjuverunt ejus labores, Senior ex Fratribus Iohannes Cyrillus, &, ſine exemplo lectus homo Germanus, Helvicus Garthius, Doctor. Collegæ ex obſervantiæ utriuſque Paſtoribus ſex, Magiſtri vero tres. Adminiſtratorem hunc, intra annum à Victoria Albo-montana proxi-

mum, (*ann.*1621.) regno cum Senior
& Paſtoribus Pragenſibus omnibus, ex
cedere edicto juſſit, Imp. Ferdinandi II
in Bojemia Legatus, Carolus princep
Liechtenſteinius. Vna igitur hac litur
Euangelicis preſbyterium diſſipatum
ſtatimque altera eam ſub Calend. Mar
tias proxime conſequuta, ſtudiorum V
niverſitas Carolina, eſt erepta. Via iſta
eaque poſterioribus, qua publice, qu
privatim factis inhibitionibus, interru
ptum brevi in hoc regno eſt omne pu
blicum Euangelicæ pietatis exercitium
& ſola, quæ Romani pontificis volunta-
ti conformatur Religio, regnum arripuit
hactenuſque regnat. Sed cum de religio-
num tam Originibus, quam progreſſi-
bus & variationibus, deque diverſa ſa-
crorum inter Bojemos procuratione, ac
adminiſtratione, ſatis jam multa attule-
rimus, ad ulteriora nobis tandem pro-
cedendum eſſe judicamus.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. VII.

De Provinciis Coronæ unitis.

IN corpus coronæ Bojemicæ coïerunt jam olim vinculo indiſſolubili, ac totæ ſunt inſertæ, regiones peramplæ, dites, & populoſæ, quæ hodieque Regum Bojenorum ditione continentur. Sunt autem illæ (ut interea nec de Pliſnenſibus ſive Voytlandicis, nec de Miſnicis, nec de Franconicis, nec de Noricis vel Bavaricis feudis verba faciamus,) *Moravia*, *Sileſia*, *Luſatia*. Rex quiſque apud Bojemos novus, ſi earum incolas velit in fidem accipere, tenetur eas ſtatim à ſua coronatione per ſe ipſe obire, &, conventu ad diem indicto, ſacramentum pro more, à Moravis quidem Holomucæ, à Sileſiis Wratiſlaviæ, à Luſatis ſuperioribus Budeſinæ, ab inferioribus vero Soravæ exigere. Neque tamen jurare prius ſolent in Regis verba provinciarum Ordd. quam de ratis habendis, ſervandis, tuendiſque vetuſtis eorum legibus, privîlegiis, & conſuetudinibus, cautione data, & juramento, ſe quoque obſtringat. Receptis in fidem ſolenniter, Præfectum, qui regio nomine rempub. curet, provinciæ unicuique

Rex, quem vult, præficit. Olim ſane
ex Bojemis aliquis, nunc fere, ſed contr
majorum morem & contra privilegiun
VVladiſlai II. Reg. ex proceribus pro
vinciæ, cui præfuturus eſt, legi conſue
vit. Onera extra ordinem, niſi in qu
comitiis publicis populus conſenſerit
Rex iis nulla poteſt imponere. Vivun
ergo ſub molli Regg. Bojemorum clien
tela, provinciæ iſtæ omnes, & ſuis qua
que legibus, moribuſque & inſtitutis re
guntur. Vt de iis ſingulis, quæ colligi po
ſent, referamus, non fert †inſtituti rati
noſtri; breviter tantum, quæ huc facien
tia occurrunt, annotabimus.

II. *Moravia* igitur, quam vetere
Marcomaniam dicebant, attingit Boje
miam ab ortu hyberno, & nomen acce
pit à Morava regionis amne primario
qui in ora ejus Septentrionali ortus, me
ridiem verſus vadit, & Holomucen pro
vinciæ metropolin, Cromierziſam epi
ſcopi aulam, Hradiſtam, Oſtrovum
Straznicen, Hodoninum, Scalicenqu
prætervectus, in Vngariæ ac Auſtria
confinibus ad Cahnovum ſeu Hohen
vartum, Danubio miſcetur. Inſigne re
gionis publicum, eſt aquila teſſellata, al
ba & cærulea, capite coronato. Regnum
aliquando Moravia fuit, cum terrarum
amplitudine, tum populorum multitu-
dine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ine opibuſque florentiſſimum, cujus
.eges priſci, dignitatem ac à majoribus
cceptam libertatem ſuam fineſque, lon-
o ſane tempore, non modo adverſus
icinos Germanorum Regulos, verum
c adverſus impotenti dominatu graves
omanorum Imperatores, armis ani-
niſque virilibus defendiſſe, ac apud po-
teros memoranda cum laude tenuiſſe
eguntur.* At cum Imperii ſedes poſtea
Roma eſſet Conſtantinopolin tranſlata,
& qui illic rerum potiebantur Imperato-
res, Moravis ex propinquo regia aula
ſua jungerentur, tum paulatim alteri al-
teris, amicitia pariter & fœderibus con-
ciliari, æquioreſque fieri aſſueverunt.
Et quia comiter deinceps majeſtas O-
rientalis imperii colebatur à Moravorum
Regibus, ea de cauſſa, non ſolum pax
illorum populis dabatur, ſed etiam do-
ctores pii ex quibus Chriſtianæ religio-
nis myſteria diſcerent, ex Vrbe mitte-
bantur. Tandem cum Francorum in
Occidente potentia creviſſet, & Caroli
Magni poſteritatem florens Moravorum
fortuna magnopere ureret, nunquam ab
hoſtilibus Germanorum machinationi-
bus ſe-

* *Vell. Patercul. hiſt. lib. 2. Iul. Capitolin. in M. Anton. philoſ. Ammian. Marcell. lib. 29.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

bus ſecurum eſſe potuit hoc regnum. Armis ipſorum belloq; vexabantur M. gemirus, Radſlaus, (Raſticium Germ. ni vocant) & inprimis Svatobogius R. ges. Defenderunt tamen utcunque ſu. fines Moravi, uſque dum Arnolphus C. ſar adverſus Svatobogii filium Svatopl. cum Regem, publicato ejus Regno, ge. tes finitimas omnes concitavit. Na. quia Svatoplucus, ſuas ſimul & patern. injurias de Germanis ulturus, per A. nolphi, ut fertur, abſentiam, in prox. mam limiti ſuo Danubii Oram, popul. bundus excurrit, & præda abacta, ſpo. liiſque gravis domum rediit, ſimultate. quæ odiis occultis, dudum in ſinu fove. bantur, in nervum tum eruperunt, Cæ. ſarque Svatoplucum, majeſtatis priu. condemnatum, hoſtem Imperii haber. juſſit, ac regnum ipſius omne, prim. cuique occupanti in prædam conceſſit. Corripuerunt igitur arma adverſus illum. Vngari, Poloni, Bavari, & ditiones ejus. prout cujuſque vires & fortuna tulit, dilacerarunt. Rex hoſtibus tam multis neutiquam viribus par, prœlio ad Boni-pontem (locus oſtenditur in Vngaria) infeliciter commiſſo, vel inter ſuos ceci-

* *Annal. Fuldens. Regino Abbas. Luitprandus.*

recidit,* vel, (ut plures perhibent) fuga
lapſus, inter Soboris montis Anachore-
tas, vitæ tempus reliquum exegit. Quam-
obrem clade illa Regis ſui, Moravia Re-
gnum eſſe deſiit, & partim Vngaris, par-
tim Polonis, partim Germanis, in manus
venit. Partes ab Vngaris Germaniſque
occupatæ, hactenus ſunt in eorum po-
teſtate; partem vero quam Poloni oc-
cuparunt, quæque ſola jam Moraviæ co-
gnomentum ſervat, Bojemiæ principes
Vldricus Brzetiſlauſque, armis in Boje-
morum jura tranſire coëgerunt. [:] Ex
eo vero tempore redacta in præfecturam
Moravia, non alios hactenus, quam Bo-
jemiæ principes, dominos eſt agnoſcere
ſolita. Erat autem principibus Bojemis
fere in more, ut ſi plures haberent filios
vel agnatos, regionem hanc fiduciæ no-
mine, dominio directo jureque ſupremo
ſibi nihilominus reſervato, inter eos di-
viderent, adeoque uſum fructum in ea
cum dominio utili iis permitterent. [?]
Inde eſt, quod Brzetiſlai Pugnacis, Io-
hanniſque Regis filios ac nepotes, Ho-
lomucenſium, Brunenſium, & Znoy-
menſium

* *Iohan. Thuroc. Chron. Ungar. part. 2. cap. 24. Coſmas Chron. Boj. lib. 1.* [:] *Cromer. Orig. Polon. lib. 3.* [?] *Coſmas ad an. 1110.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

menſium ducum titulo, eam tenuiſſ
eorumque nonnullos etiam ad ſuprem
in Bojemia faſces, voce populi publi
vocatos ex ea fuiſſe comperimus.

III. *Sileſia* vero, quæ Bojemiæ adja
cet ab ortu æſtivo, montibusque ab ea
quos vetuſtas Sudetos, lingua noſtr
Krkonoſſe, vocat, eſt dirempta, putatu
olim Squadorum fuiſſe patria. Poſte
tamen ſeculis non paucis ſub Polon
fuit, uſque ad tempora Wladiſlai Cubi
talis Poloniæ Regis.* Publicum eju
inſigne eſt aquila nigra, pectus ſign
quodam μηνοειδεῖ decorata, vetus ſan
noſtræ gentis ἐπίσημον. Nomen ſorti
ta eſt à convenis, qui Slavis *Slezovve* di
cuntur. Covenerunt enim ejus incol
ex Winidis, Moravis, Bojemis, Polonis
Germanis, fixoque in ea pede, ſub di
verſis Polonæ ſtirpis ducibus, unam i
gentem coaluerunt. Factum ex hoc to
populorum concurſu eſt, ut linguæ, qua
omnium ſane Slavica erat, ſingularis ta
men dialectus inter ipſos quoque naſce
retur. Quia vero temporibus poſterio
ribus Germanica lingua partim à merca
toribus, partim ab ἀσπείστοις Slavic
ſermonis perſequutoribus, ex Brande
burgo

* *Iodoc. Ludov. Decius, Polon. rer. l. 1.*

rgo Pomeraniaque, male conſulta Du-
m incogitantia excitis, atque ad auli-
miniſteria admotis hominibus, ſen-
n inferebatur, accidit avorum memo-
ı, ut popularis ille Slavicæ dialecti uſus,
deſuetudinem fere ac contemptum
ierit, jamque non niſi in trans-Odera-
ı regionis plaga, ac contiguis Vngarico
niti agris, vulgo exaudiatur. Eſt au-
m Sileſia ſatis ampla, nobilisque pro-
ncia, Odra, Bobro, Boryczoque am-
bus irrigua, in ſuperiorem & inferio-
m diviſa. In qua quia Boleſlai Crzi-
ouſti Poloniæ Regis ex Wladiſlao filio
epotes, genus magnopere propagarunt
c germinarunt, ventum eo eſt, ut patri-
ıonium iis in capita divideretur. Quæ
um ſubinde ex ſtirpe in ſtirpem ſobole-
cerent, regionem omnẽ nunc in plures,
unc in pauciores portiones ſecari opor-
uit. Singulæ autem portiones illæ cum
ominiis ſuis, ducatus ſunt vocatæ, & à
elebratis principũ aula urbibus cogno-
ninatæ. A Polonicis ſceptris non uno il-
æ omnes tempore, nec una ratione ſunt
vulſæ, ac in Regum regnique Bojemiæ
lientelam traductæ. Aliæ enim ſponte
ua, aliæ metu, aliæ pactis, aliæ emptio-
ıibus, Bojemos acceperunt dominos.
Noſtra hac ætate vaſalli principes tota
Sileſia non multi ſunt reliqui, quales ſunt
ex ſtir-

ex ſtirpe Regum Polona, Dux Legnice
ſis, & Dux Bregenſis; ex ſtirpe Georg
Regis Cunſtatæa, Dux Sambicenſis, ve
ut jam dici mavult, Munſterbergenſi
& Dux Oleſnenſis. Ducatus cæteri, g
nere eorum, qui primi de iis erant inv
ſtiti penitus exſtincto, ad coronam R
gni paulatim ſũt devoluti, & Regum B
jemorum uſibus attributi. Iurarunt a
tem in principis regnique Bojemi verb
Sua quidem ſponte Duces, Cazymir
Opotienſis & Ratiborienſis, Tieſſiner
ſis & Bytomienſis; Wladiſlaus Cozler
ſis, Conradus & Henricus Glogovier
ſes, hic etiam Zaganenſis & ille Oleſn
cenſis, Bolecus ſeu Boleſlaus Falcobe
genſis: Ex pacto, Henricus Wratiſlavier
ſis, & Bolecus Suidnicenſis ac Iavorier
ſis: metu urgente, Boleſlaus Legnicer
ſis & Bregenſis, itemque Bolecus Mun
ſterbergenſis: partim metu, partim ver
ditione, Iohannes Stinavienſis & Nicc
laus Francoſteinenſis.* Receptis hac ra
tione in ſuam fidem, omnibus his duc
bus, inſtrumentisque authenticis, trans
actionum mutuarum teſtibus, eam i
rem confectis, Reges Bojemi ſuas cui

qu

* *Hagecus ad ann.* 1289. 1320. 1327. 1329. 1331. 1335. 1337. 1348. 1368.

[qu]æ ditiones, vexillis pro more redditis, [ſo]lenniter conferebant in feudum. Rex [qu]oque Poloniæ Cazymirus, pro ſe ſuiſ-[q]ue in Regno ſucceſſoribus, juri omni [q]uod in Sileſiam prætendere forte poſ-[ſe]t, primum per legatos Trencinii in [Hu]ngaria, tandem ipſe per ſe (*ann.* 1335. [1]339.) Cracoviæ in aula Regia ſua, [ſc]riptis documentis renuntiavit. Caro-[l]us vero Rex, quartus ejus nominis Ro-[m]anorum Imp. diplomate ſingulari, [P]ragæ (*ann.* 1355.) edito, totam illam [r]egionem Coronæ Regni Bojemiæ nexu [i]ndiſſolubili in perpetuum univit, ac [c]oncorporem fecit. In qua Conſtitutio-[n]e Carolina, ſicut & eam antegreſſa, [t]ranſactionis cum Henrico Wratiſla-[v]ienſi Duce ab Ottacaro Rege (*ann.* [1]290.) factæ, Confirmatione Rudolphi-[n]a, hærent quidam ex noſtris & quæ-[r]unt quo jure ſubnixi Rudolphius I. vel Carolus IV. Impp. in Sileſia, provincia [n]uper alioquin Polonis, non Imperio, [o]bnoxia, quamquam aliis titulis, quam [i]pſorum beneficio, Reges Bojemi ſuam [j]am ante fecerunt, non dubitarint pote-ſtatis Imperatoriæ plenitudinem exerce-re, idque adeo quod nec in deceſſorum, nec in ſua ditione unquam fuiſſe no-rant, aliis vel dare, vel occupatum con-firmare? Eam enim eſſe feudorum natu-
 ram,

ram, ut nihil, niſi quod ipſe jure tene
alii in beneficium conferre, vel utendu
fruendum concedere queas. Ridiculu
eſſe qui ex alieno eſt liberalis. Satis v
lidam fuiſſe futuram, in Regno ornan
ac amplificando Regiam Regis Boje
poteſtatem ac conceſſionem. Et cũ oſte
di ex diplomatis Impp. iſtis neutiqua
poſſit, vel à Wenceſlao Rege, vel ab O
dinibus fuiſſe, ut id facerent, rogato
potuiſſe fortaſſe ipſos absque omni, cu
Imperatorii honoris ſui, tum Coron
Bojemicæ incommodo, de re in qua j
ris nihilo ſane plus quam Galliæ Reg
habebant, eſſe ſecuros: A qua cura ſi a
ſtinuiſſent, nullum poſteritati, qua
facti magis, quam juris via proceſſiſſen
ſcrupulum fuiſſe objecturos.

IV. Omittimus tamen hanc, qual
qualis eſt conſiderationem, & (quod r
liquum de corpore coronæ Bojemic
eſt) de *Orientali Marchia* ſeu *Luſati*
quæ dicere habemus, dicemus. Sortit
autem nomen eſt Luſatia à ſaltibus ſe
virgultis compaſcuis, quæ Slavorum lin
gua *Luzy* vocantur; & attingit Bojemur
limitem ab Aquilonis Vulturniq; plaga
Incolæ ejus ſunt confuſum cum Slavi
Germanisque genus: Lingua qui cultio
res eſſe volunt Teutonica, qui agreſtio
res Slavica loquuntur. Vulgo Latini

Vindi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Vindi, Germanis *Wenden*, Bojemis *Srbi*, & regio ipſa *Srby* vel *Srbſko*, appellatur. Irrigant eam Spreva Niſſaque amnes. Eſt autem illa quoque alia Superior, alia Inferior. Superioris Budeſia, inferioris Lidiarum ſeu Sorava eſt caput: hujus inſigne eſt bos, illius muri pinnati. Suis utraque olim paruit dominis, & habebatur provincia Germanici Imperii limitanea. Quæ quamvis prior multo quam Moravia Sileſiaque, Bojemis principibus venit in manus, aliis tamen atque aliis de cauſſis, ab eorum ditione aliquoties excidit. Primus in ea ſcribitur rerum eſſe potitus Wratiſlaus, Lucenſis apud Bojemos princeps. Cujus à morte, quia Wlaſtiſlaus filius furere, ac arma adverſus agnatum Neclanum principem expedire, quam fines, patris virtutibus prolatatos, ab hoſtium incurſionibus defendere maluit, Germanis ea in prædam ceſſit. Wlaſtiſlao tandem ad Turſcum in prælio, & Zbiſlao ad Poſtoloportam pædagogi fraude interfecto, Neclanus ſolus tum Bojemiæ toti imperans, de ea ex Caroli junioris, Caroli nempe Magni filio, poteſtate eripienda laborabat, miſſoque ſub ſignis, ac ſub Lechi & Miledruhi præfectura exercitu ſatis inſtructo, eam quidem quæ ſuperior vocatur, recuperavit, ſed inferiorem amiſſis (*ann.*

 805.)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

805.) in pugna, iis quos dixi, belli du
bus, hoſti extorquere neutiquam p
tuit.* Manſit nihilo minus in prin
pum Bojemorum poteſtate, ut tum r
cuperata fuit, regiuncula Hexapolis L
ſatia ſuperior, ad id uſque tempus qu
Boleſlao Sævo principe, cum Daubra
filia Mieſeco Poloniæ principi (*an.96*
in dotem eſt data. [:] Ea tamen intra a
nos fere centum ad dominos priores r
verſa, iterum cum Beatrice filia in m
trimonium Ottoni Brandeburgico c
locata, ab Rege Wenceſlao Luſco do
titulo eſt genero aſſignata, ejusque ſt
pis Marchionum imperiis, centum, pr
ter propter, annos alios gubernata. W
demari namque marchionis morte, c
abſque liberis deceſſit, à Ludovico I
peratore (*ann.* 1319. 1328.) in Ioha
nem Bojemiæ Regem Regnique cor
nam tranſlata, ejus ſe fidei poteſtatiq
quantumvis fremente Gorlicii invaſc
Henrico Iavorii in Sileſia duce haud i
vita ſubmiſit. Ab eo tempore arctiſſim
legibusque confirmato nexu, in corp
coronæ Bojemicæ inſerta, non ſub ali
quam Bojemiæ Regibus fuit; nuper c
mum ab Imp. Cæſ. Ferdinando II. Sax
n

* *Annal. Caroli M. & Fuldenſes*
[:] *Abrah. Hoſman.*

æ Electori, (*ann.* 1620.) ob ſtudium
eramque Bojemico bello, adverſus
idericum creatum Bojemiæ Regem,
natibus magnis præſtitam, ex com-
cto tradita.

V. *Inferior* vero *Luſatia*, ex quo, ut
ximus, ſemel armis Germanicis Wla-
ſlao Lucenſi fuit extorta, non prius ad
ojemos recidit, quam eſſet ab Imp.
æſ. Henrico IV. rejectis Dedonis hæ-
edibus (*ann.* 1075.) in præmium nava-
e variis bellis operæ, VVratiſlao Boje-
norum Regi primo, dono attributa.*
Vratiſlaus tamen paulo poſt pecunia
VViperto mutuo accepta, pignori eam,
um redimeretur, apud ipſum reliquit.
Ere igitur hoc mutuo, quod ad ſeptin-
entas argenti marcas aſſurgebat, Cune-
undæ VViperti viduæ (*ann.* 1139.) re-
præſentato, recuperavit quidem Regio-
nem VVratiſlai Regis filius, Bojemiæ-
que princeps Sobieſlaus, ſed poſſeſſio
ejus diuturna ipſi non fuit: Cunrado
enim Miſniæ Marchioni eam aliquanto
poſt tradidit. Cunradi hujus poſteri re-
rum in ea plus quam centum & ſexagin-
ta annis ſunt potiti, antequam Frideri-
cus Marchio, bello adverſus VValdema-
rum Marchionem geſto captus, ejus ja-

* *Aſchafnaburgens.*

ctura libertatem ſuam redimere eſt c
actus. VValdemaro tandem intra annu
ſeptimum (*ann.* 1312.) absque libe
defuncto, Iohannes Bojemiæ Rex, Ir
Cæſ. Ludovico, vel conſentiente vel co
nivente, juris eam Bojemici iterum
cit. Quæ ne alienari poſthac à Reg
Bojemiæ ratione ulla poſſet, VVen
ſlaus Rex, (*ann.* 1411.) & mox frat
Sigiſmundus Cæſar, (*ann.* 1414.) à q
tuor provinciæ Ordinibus rogati, pri
legiis ſingularibus caverunt. Iis nihi
minus haud quicquam motus Sigiſmu
di nepos Ladiſlaus Rex, Marchioni
Electori Brandeburgi Friderico II. ea
dedit. Reſtituit illam tamen paulo p
Ladiſlai ſucceſſori Georgio Regi ide
Fridericus; ſed reſtituit mutilam, Ch
tiebuzen videlicet is, Beſcovum, St
covum, cum Picino, ſeu Peutceno pr
pugnaculo, cæteroque ejus oræ agro r
tinuit, quæ ſingula hodieque in Electo
Brandeburgici ditione cenſentur. Sic n
per (*an.* 1620.) quoq; per Imp. Cæſ. Fer
II. eſt regio iſta à radice Bojema reciſa,
Saxoniæ Electori, iisdem quibus Hex
polis de cauſſis, hypothecario, ut perh
bent, contractu, tradita. Hoc igitur
totius Bojemi Regni ac coronæ, harm
nia ſane membrorum pereleganti ſapie
ter coagmentatum corpus, hæ conco

a admirabili, legumque vinculis mu-is, firmiter inter ſe connexæ provin-æ, de quibus ea ſaltem quæ illuſtrandæ ojemorum reipub. ſervire poſſe vidi-us, compendio referre voluimus, quæ-ue lectoribus, ut non ingrata, ita nec utilia fore judicavimus.

CAP. VIII.

De Principibus Regibusque Bojemiæ.

QVæ apud Bojemos vel olim fuerit, vel ætate noſtra, adeoq; nuper adhuc viguerit, reipub. forma & adminiſtratio, jam ante, quinto capite, ut tulit ngenii imbecillitas noſtri, diſſeruimus: unc, ſi heroas illos, qui ad ejus clavum lii poſt alios admovebantur, quique in a gubernanda operam ponebant, ordi-e enumeraverimus, nihil ab inſtituto lienum facturi fortaſſe ſumus. Et quia nemo rerum noſtræ gentis ſcriptor eſt, qui caput hoc hiſtoriæ prætereat, ideo tanto nobis laborem hujus viæ expeditiorem fore arbitramur, quanto plures ſunt à quibus eam ante nos, non inſcite tritam ammadvertimus. Scribemus vero primum de judicibus, poſtea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

de principibus, poſtremo de Regibu
quorum prudentia rem Bojemam, in
à condita gente, adhoc uſque ævum c
ratam fuiſſe accepimus. Legimus aute
quatuor tantum Iudicibus gentem ha
olim obtemperaſſe, qui populum in ſ
regione, tum adhuc novitium, ſcript
rumque legum per id tempus necdu
gnarum, patria quadam κηδεμονικ
vel, ſi multum volumus dicere, Prætor
potius quam δυσκαρτερήτῳ quapia
authoritate, in diſciplina tenebant. T
les erant *

II. IVDICES,

I. CZECHVS qui multitudine
omnis ordinis, ſexus ac ætatis hom
num, primorum gentis Bojemiæ cond
torum, in hanc, ſicut jam diximus,
deſertam, ſilvis horridam, & à mult
tempore incultam regionem, cum L
cho fratre, adduxit, colendamque a
ædificiis exornandam ſociis primus d
ſtribuit. Is dolore populi omnis perma
gno, poſteaquam expleſſet annos vit
ſex & octuaginta, fatis conceſſit, & Cr
noveſi eſt ſepultus. Ei mortuo long
quidem tempore, nemo ſurrogabatur
ſe

* *Sup. cap. 4. §. 3.*

l cum ſocietas novellæ gentis, ab ho-
mininibus inquietis, variis contentioni-
bus perturbaretur, ſuffectus tandem illi
it divinationibus clarus juvenis

II. *Crocus* Hledi filius, Toparcha
Vladorzinus. Is collapſam nonnihil ho-
neſtatis obſervantiam in populo reſti-
tuit: cujus in gerendis rebus dexterita-
tem admirati, gens conſanguinea Polo-
ni, miſſa legatione ſolenni, eum ad or-
dinandam ſuam quoque rempub. evo-
carunt. Qui licet ætate jam tum erat
affecta, precibus tamen victus, provin-
ciam, quæ offerebatur, ſuſcepit. Verum
priusquam abibat, de primorum inter
Czechos aſſenſu ac voluntate, dignita-
tem, quam tot annis geſſit, in filium co-
gnominem tranſtulit, qui fuit

III. *Crocus Iunior,* fundator ludi li-
terarii in urbe Budecza. Hic totidem,
quot Czechus, vitæ expletis annis, nulla
ſexus melioris relicta prole, in vivis eſſe
deſiit. Ex ſuperſtitibus nihilominus ejus
filiabus, juri in repub. dicundo, ob va-
ticinandi peritiam, communi univerſo-
rum ſententia, maxime eſt viſa idonea,
ac propterea patri in dignitate ſubſtituta,
filia natu minima

IV. *Libuſſa virgo, Boemorom Si-
bylla.* Nata quinq; & viginti annos fuiſſe
fertur, cum gerendæ reipub. præficieba-

 tur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tur. Et quamvis non ut poſterioris,
teris utcunque exculti, ævi, ita prim
rum gentis hujus temporum hiſtoria a
curate diſtinc̃teque ad poſteritatem
conſeruata, ut propterea de annis, in qu
res quæque incidit, ἀποτόμως ſcriben
religio fere poſſit videri; ediſſerere t
men quod ex comparata cum rebus n
ſtris accuratiore per ea tempora gentiu
cæterarum chronologia, ut veriſimi
probabileq; exiſtimamus, piaculum vi
fore ullum arbitramur. Perhibent ig
tur jus populo dixiſſe à dignitate ſuſc
pta, Libuſsam viraginem, antequa
nupſiſſet, annos XIII. Crocum patre
XXXIX. Crocum avum L. Czechu
ſenem XVII.

III. Quia vero Libuſſæ imperiu
muliebre, viſum poſtea fuit, cum viri
indignum, tum gentibus aliis ridiculum
poſt multas ultro citroque diſceptatio
nes, placuit populo omni, ut rempub
poſthac adminiſtrarent viri, cum ma-
jeſtatis ſplendore

PRINCIPES.

Numinis igitur, ut credebatur, ſug-
geſtione, electus eſt, Libuſſæ quidem
maritus, genti vero princeps ab aratro

I. PRZEMYSLVS Stadicii pagi
dominus, Libuſſæ quondam in ſchola

Budec-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

udeczana condiſcipulus. Leges hic populo ſuo ſalutares non paucas tulit. Mulierum, viros ſervitute infami premere connitentium, inſaniam, cunctatione prudenti fregit. Sextum quadrageſimum, cum ad ſceptra vocabatur, agebat ætatis annum, imperavit fere quatuor & quadraginta, mortuus nonagenario major Anno Chriſtiano 632. Suffectus ei eſt filius

II. NEZAMYSLVS, cui, qui imperii primus, ætatis quintus & trigeſimus erat annus. Acceptam à patre remp. patris exemplo prudenter gubernauit. Bellum, à patre relictum, in Bavaria, Tudricho duce geſſit. Adminiſtravit rem Bojemam annos novem & triginta, obiit vitæ anno quinto & ſeptuageſimo, Chriſtiano vero 715. Datus ei ab Optimatibus eſt ſucceſſor filius

III. MNATA. Egit is tum annum ætatis quartum & vigeſimum; princeps ædificando, & juſtitiæ adminiſtratione clarus. VVrſſovecios ex domeſticis, Moravos ex vicinis habuit hoſtes. Præfuit populo ſuo annos viginti, vixit quatuor & quadraginta, deceſſit anno Chriſtiano 735. In ejus locum necquiquam indignante, & ſe quoque principatu dignum vociferante Rohovicio, ſtirpe VVrſſouecio, cooptatus eſt annos jam tum triginta natus filius

IV. Wo-

IV. WOGENVS, vir bellator, & a
verſus Miſnios Saxonaſque felix, qui p
titus rerum annos duodetriginta, mo
tur, poſteaquam vixiſſet annos octo
quinquaginta, anno Chriſti 763. A
ejus exceſſu, collocatus in paternum f
lium, principatus habenas accepit,

V. WNYSLAVS, princeps pacis
populi amans. Quartum ille & vige
mum attingebat annum, cum ei reipu
procuratio commendabatur; in dignit
te vero exegit annos duos & viginti. E
ceſſit è vivis vitæ anno ſupra quadrage
mum ſeptimo, Chriſtiano 785. Creat
poſt ipſum eſt princeps filius

VI. CRZEZOMYSLVS, ſagax ingeni
vir, ſtatura ſane brevis, ſed manu pron
ptus. Acceſſit ad rempub. anno ætat
ſupra vigeſimum quinto. Pragam Ma
jorem privilegiis primus ornavit, Mor
vos graſſatores compeſcuit, Carolo Ma
gno *(an. 789.)* in Bojemiam cum exer
citu irrumpenti, conatus, opera cu
patruo Wratiſlao viro militari conjun
cta, fruſtraneos fecit. Vixit in principa
tu annos novendecim, inter mortale
quatuor & quadraginta. Fatis conceſſi
anno Chriſti 804. Aliàs plerique omne
ipſum cum Wnyſlao confundunt, &
propterea binominem faciunt. Sequu
tus autem ipſum in principatu eſt, pue

tun

um adhuc filius, VVratiſlai patrui ma-
ni curæ à proceribus commendatus.

VII. NECLANVS, homo quidem nimo puſillo, ſed quem nec idem patruus magnus, quoad vixit, nec conſiarii bellis egregii viri, Lechus, Mileruhus, Styrus, aliique, injurias, quêis nunc Moravi, nunc Saxones, ei erant raves, inultas ferre permittebant. Craſnicus quoque & VVratiſlai patris ſucceſſor VVlaſtiſlaus, ille Caurzimanus, hic Lucenſis ſatrapes, deſpicatui ipſum habebant, & hoſtiliter laceſſebant; uterque tamen irreparabili ſuo cum damno. Belligerabatur itaque & intra & extra Bojemum limitem per duces illos ſuos Neclanus, fortuna plerunque propitia. Duodecimum nondum excedebat annum cum ſub magiſtro & tutore VVratiſlao patruo magno, magiſtratum gerere cœpit, quem annos quinque & triginta geſſit. Vivendo eſt egreſſus annum ſextum & quadrageſimum, exſtinctus letho anno Chriſti 839. Filius ergò ejus votis populi concordibus poſt ipſum eſt electus

VIII. HOSTIVITVS princeps, humanitate celebris. Mſtibogius frater, Sucoſlauſque Bilnenſis toparcha, regimen ipſius turbabant, ſed incommodo ſuo ſemper, quam ipſius, majore. Primus hic ex Bojemiæ Ducibus, à Germanorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

norum principe Ludovico Imp. pa[…]
poſt mortuo in amicitiam eſt receptu[…]
percuſſoque Francofurti (*ann.* 840.) f[…]
dere novo, Imperii ſocius factus. T[…]
nuit faſces Bojemos annos ſeptendeci[…]
vixit quadraginta quinque. Mortu[…]
enim fertur anno ſalutis 856. Mort[…]
illi ſurrogatus eſt filius annos tum tres […]
viginti natus juvenis,

IX. BORZIVOGIVS, prince[…]
cum religionis, tum populi, quem reg[…]
bat, curantiſſimus. Hic cum jam lon[…]
tempore, rem Bojemam in multa pa[…]
gubernaſſet, ſollicitabatur à Morav[…]
rum Rege Suatopluco de bello Arno[…]
pho Imp. faciendo. Evocatus igitur c[…]
piendi de re tam ardua conſilii ſecreti[…]
ris cauſſa, venit ad illum Wielehradur[…]
Vbi cum eſſet, à Metudio Epiſcopo i[…]
Chriſtiana religione eſt inſtitutus, a[…]
cum comitatu omni ſuo, (*ann.* 894[…]
aqua ſalutari tinctus. Sexagenario jar[…]
tum major erat, cum profanis gentiliur[…]
ſuperſtitionibus renuntiavit.

IV. Quem, poſteaquam domum re[…]
verſus Chriſtianæ diſciplinæ ſacra popu[…]
lo palam commendare inciperet, nequ[…]
ut ad majorum cultus rediret, procerun[…]
commonefactionibus moveri vellet, pri[…]
mores regionis abdicarunt, & finibu[…]
ſuis excedere coëgerunt. Verum cum[…]

nec[…]

Stogemirus in ipſius locum princeps
rogatus, Bojemice amplius ſciret, nec
pub. moderatore abſque pernitioſis
tibus carere poſſet, revocatus ab ex-
, loco reſtituitur. Dignitate recu-
ata totis viribus in id incubuit, ut &
itatas per abſentiam ſuam turbas om-
componeret, & religionis caſtitate
ionem imbueret. In quo utroque cum
tennium conſumſiſſet, & moleſtias,
as ſumma in repub. poteſtas ſecum
hit, declinare cuperet, commenda-
in publico populi conventu, proce-
m concilio ſuis liberis, magiſtratu ul-
abiit, & in Tetinianos receſſus ſe cum
ore recepit. Declaratur igitur pro eo
nceps commendatus à patre

X. ZPITIHNEVUS juvenis ſa-
ens & ſolers, cujus tamen regimen
luerunt fata eſſe diuturnum. Intra
enniū enim ab inito principatu obiit,
lutis anno 906. Eo ſublato offereban-
r ſane iterum ſceptra Borzivogio, ſed
uia carior ipſi, quam honores oneroſi,
a fuit quies, reſumere is ea inconſul-
m ratus, filium populo alterum propo-
ebat. Impoſitus igitur rebus eſt, rem-
ub. ut frater deceſſor, paternis conſiliis
ubernaturus

XI. WRATISLAVS princeps pius
à nulla viro magno digna virtute de-
ſtitu-

ſtitutus. Hic patre ad annum 910.
nerato Vngaros in Bavaria hoſt
communium provincia bellum circ
ferentes, cum non contemnenda m
tum manu eſt ſequutus, cæſoque in p
lio Burcado Duce (*ann.911.*) victor
mũ rediit. Mortuus eſt anno princip
decimo, Chriſtiano *916*. Quoniam
ro is filios reliquit impuberes, freque
bus ſane comitiis ſtatim ab ejus obitu
ſignatus eſt princeps natu inter illos m
jor, puer octennis

XII. WENCESLAVS. Inte
vero dum is ſub pietatis literarum
magiſtro Caico, ac aviæ Lidumilæ
ſciplina adoleſcit, matri ipſius Dra
miræ importune eum honorem dep
ſcenti, reipub. cura committitur. S
cum ea in populum, qui Chriſto nom
dedit, impotenter ſæviret, præbuit Op
matibus cauſſam, poteſtatis ſibi temp
ſtivius abrogandæ. Vix igitur quartu
decimum ætatis annum ingreſſus pr
ceps deſignatus, & populi querelis co
motus, & procerum hortatibus exſtim
latus, manum gerendæ reipub. (*an.92*
admovere eſt juſſus. Morum ſanctita
& boni publici impenſiſſimis ſtudiis n
tantum populo ſuo, ſed & Romanoru
Imp. Henrico I. valde ille fuit carus,
quo Rex quoque magno cum German

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſum principum Wormatiæ, tum comi-
ia habentium applauſu, conſalutatus, &
liberaliter donatus fuiſſe perhibetur. Cũ
amen magna omnium exſpectatione
urbatas ſub matre res Bojemas emenda-
ret, occiſus eſt nefario, adſpirantis ad
ſceptra Boleſlai fratris ſcelere, anno æta-
is trigeſimo, qui à Chriſto nato erat
938.* In ſanctorum martyrum nume-
ro, à noſtra gente hodieque connume-
ratur. Cæde perpetrata, rapuit faſces fra-
ternos parricida

XIII. BOLESLAVS cognomento Sævus, princeps principio dominatu aſpero ſubditis gravis, poſtea tamen utcunque tolerabilis. Acceptæ à majoribus libertatis jura, bello cum Imp. Cæſ. Othone M. ſervitutem principibus Bojemis intentante, continuis quatuordecim annis geſto, ſtrenue defendit. Poſtremo tamen belli peroſus, pacem & Imperii Germanici amicitiam ſempiternam, annua certi tributi penſione redimere, quam odio Impp. perpetuo, ſeque ſuoſque ſucceſſores involvere maluit. Repub. ad annos novem & viginti geſta, è vivis exceſſit, ætatis anno ſupra quinquageſimum octavo, Salutis 967. Succeſſor illi eſt datus,

X XIV.

* *Dithmar. Chron. l. 2. Sigebert. Gemblac.*

XIV. BOLESLAVS natu mi
filius, cognomento Lenis. Hic princi
tu inito, ſequutus in religione eſt patr
in bellis gerendis patris, veſtigia. Mi
& Cracovia Vrbibus per belli duces ſ
occupatis, fines ditionis late in Miſni
Poloniamque produxit, & quæ occu
vit, ne ab hoſte ſibi eriperentur, qu
vixit, cavit. Othonis II. Imp. Bava
Ducem Henricum in Bojemiam per
quentis, exercitum ad Pilznam (*a*
976.) concidit.* Obiit relicto gẽti ſuæ,
lioque & nepotibus, dolore permag
imperii anno ſecundo & trigeſimo,
lutis partæ *999.* Venit poſt ejus fata
dignitatis inter Bojemos culmen ſu
mum, patri æquivocus princeps, v
jam tum quadragenario major

XV. BOLESLAVS cognomen
Rufus, Avarus, & *Cæcus.* Hic, quæ p
ter virtute in Miſnia Poloniaque occup
vit, ignavia amiſit ſua; Nec enim coll
catis à patre arcium præſidiis, cum h
ſtis obſidione premebantur, auxilio v
niebat ipſe, nec ſupplementa mittebat
nec ſtipendia numerabat. Cracovia
tandem à Polonorum Rege avuncu
blandiloquentia verſuta ad colloquiu
de pace invitatus, in inſidias (*an.* 1002.
inc

* *Dithmar. Chron. lib. 3.*

dit. Detentis enim, quos ſecum ha-
t, aulæ familiaribus captivis, cæcus
num eſt remiſſus. Quem ſequutus
x valido cum exercitu Polonus, in
iemiam irrupit, urbes, arceſque, qua
t omnes, nemine prohibente cœpit;
agamque adeo ipſam paulo poſt, Wrſ-
icenſium proditione, Duci oculis ca-
eripuit, eamque biennio per præfe-
s, & relictum in præſidio militem te-
it, VVyſſehrado arce excepta. Quar-
m & quadrageſimum agebat ætatis
num Boleſlaus, cum princeps à Boje-
is declarabatur: Obiit mortem ætatis
no octuageſimo ſecundo, Chriſtiano
037.

V. Reverſo illi ex Polonia abſque
culorum, ut diximus, uſu, gubernan-
eque reipub. prorſus inutili facto, in
agiſtratu ſucceſſor, annuente ipſo, ſta-
m eſt datus filius junior

XVI. IAROMIRVS. Hic Poloniæ
ege Boleſlao ad Pragam obſidendam,
um exercitu contendente, ne forte, ut
ui necdum in principatu eſſet confir-
natus, nec à rebus gerendo bello neceſ-
ariis paratus, in ejus manus incideret, de
atris conſilio, ad Henricum Cæſarem
n Saxoniam profugit. Cujus fugæ cauſſa
cognita, in Boleſlaum Polonum jam du-
dum non bene animatus Imperator, ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

peditionem decernit, & contractis M[illegible]
ſeburgi copiis omnibus, acceptoque [illegible]
cum Iaromiro Duce exſule, recta in B[illegible]
jemiam (*ann.* 1005.) Auguſto me[illegible]
ducit. * Iamque perruptis impeditis [illegible]
varum anguſtiis, in ipſo regionis adi[illegible]
caſtellum quoddam, Iaromiro à defe[illegible]
ſoribus ultro deditum, munit. Inde [illegible]
Zatecium venienti, Vrbis portæ ad p[illegible]
mum Iaromiri conſpectum, trucida[illegible]
Polonicis præſidiis, ſimiliter aperiunt[illegible]
Bojemorumq; ad ducem ſuum concu[illegible]
ſu magno, Cæſaris vires augentur. Pr[illegible]
mittitur igitur cũ manu expeditiore I[illegible]
romirus ad Pragam in poteſtatem red[illegible]
gendam. Fama tanti motus conſtern[illegible]
tus Boleſlaus Rex, periculo præverte[illegible]
dum videt, & convaſatis tumultuarie r[illegible]
bus, nocte concubia, cum jam in VVy[illegible]
ſehrado arce campana irruptionis ſ[illegible]
gnum civibus daret, in pedes ſe cum Pc[illegible]
lonis ſuis, Bojemiſq; perduellibus, conj[illegible]
cit, ac in Luſatiam evadit. Ingreditu[illegible]
ergo Pragam Decembri ineunte ovan[illegible]
Iaromirus, & mox poſtridie ab omn[illegible]
populo princeps Bojemiæ, in patris cæ[illegible]
præſentia, iterum ſalutatur. Henricu[illegible]
quoque in VVyſſehradum arcem invi[illegible]
tatur, ac veniens, honoribus quibuſqu[illegible]
maxi-

* *Dithmar. Chron. lib. 6.*

[m]aximis excipitur. Qui tamen non diu
[Pr]agæ cunctatus, ex Bojemia ad cingen-
[du]m Budeſinam Vrbem, in quam ſe Bo-
[les]laus ex fuga recepit, cum ſuis Iaromi-
[ri]que copiis properat. Anno tandem ab
[Ia]romiri reſtitutione ſeptimo, (*ann.*
[1]012.) venit ex Bavaria cum exercitu
[i]mprovisſus frater ejus natu major Vl-
[dr]icus, ob prælatum ſibi in principatu
[fr]atrem exaſperatus, pertractiſque in par-
[te]s ſuas proceribus non paucis, & inpri-
[m]is Cochano Wrſſovecio Iaromiri du-
[ci]s hoſte jurato, ad Pragam agminibus
[in]feſtis accelerat. Fratris metu, impara-
[t]us ad reſiſtendum Iaromirus, Praga pri-
[m]ie Paſchatos excedit, & primum in Po-
[l]oniam ad avunculum Boleſlaum, tam-
[e]tſi hoſtem, profugit, inde vero ad Ar-
[c]hiepiſcopum Waltherdum, ipſo ad Cæ-
[ſ]arem placandum interceſſore uſurus,
Magdeburgum venit. Abalienavit enim
[a]b eo nuper ob cæſos Bavaros quoſdam,
[p]ollicitationibuſque Bojemo principi pa-
[r]um honorificis, ſuum fecit Cæſarem
Vldricus, quin & aſtutia ſua rem eo per-
duxit, ut frater miſer Merſeburgi Elhel-
[b]odo præſuli ſub cuſtodia ſervandus tra-
deretur. Rebus igitur ſic ex voto caden-
tibus ingreſſus Pragam, invadit, ac vi
armata derelictum à Iaromiro principa-
tum occupat,

XVII. VLDRICVS, qui in [illegible] gubernationis initiis accerſitus à Cæſ[illegible] Merſeburgum eſt profectus, ab eoq; [illegible] ſolum principatus per vim uſurpati c[illegible] firmationem, verum & fratrem ca[illegible] vum in poteſtatem accepit, cum [illegible] Pragam reverſus, non putavit ſe al[illegible] eſſe poſſe in imperio ſecurum, niſi [illegible] vandarum rerum facultatem, & de[illegible] poſcenda dignitate priore, cogitandi [illegible] pidinem omnem ei reſecaret. Ex V[illegible] ſovicenſium itaque conſilio, viſu pri[illegible] miſerum, ac in Lyſſam arcem rele[illegible] Sed quas à fratre metuebat inſidias, [illegible] ab iiſdem Vurſſoyicenſibus, vitæ ho[illegible] rique ſuo perſæpe ſtructas ſentiebat, [illegible] ægre effugiebat. Bellum adverſus Po[illegible] nos in Moravia Luſatiaque, advers[illegible] Cunradum Imp. *(ann.* 1026.) ſervit[illegible] inſolita Bojemos premere conantem, [illegible] raptum ex Cœnobio Svini-Brodano [illegible] dithæ agnati principis filiæ *(ann.* 103[illegible] ulciſcentem, in media Bojemia, *(a[illegible]* 1032.) feliciter geſſit. Præfuit reru[illegible] ſummæ in Bojemia annos quinque & [illegible] ginti, mortuus, eodem quo cæcus pa[illegible] anno, Chriſtiano nempe 1037. Succe[illegible] in ejus locum, patrui Iaromiri interc[illegible] ſione adjutus, filius

XVIII. BRZETISLAVS vir p[illegible] gnator, & Achilles Bojemicus, Adolſce[illegible]

x annos octodecim natus, Iuditham
thonis Albi filiam, virginem ἀλλόφυ-
ον, ex cœnobio, ut diximus Svini-Bro-
ano apud Ratiſbonam (*ann.* 1031.) ra-
uit, & præter majorum morem, qui
onjugia hactenus, non alibi quam intra
nes ſuos quærere conſueverunt, uxo-
em duxit. Res Bojemas in vindicata ex
olonorum poteſtate Moravia, confir-
navit, Vngariam ad Strigonium uſque
aſtavit, Polonicas Vrbes Wratiſlaviam,
oſnaniam, Gneſnam, deformato igni
c ferro omni circumjacente agro, im-
erata facere coëgit, (*ann.* 1038.) & di-
ipuit, adeoque etiam de tributo, in an-
os ſingulos Bojemis principibus pen-
endo, cautionem Polono principi ex-
orſit. Ex hujus expeditionis ſucceſſi-
bus, facta eſt Bojemia cum populi agre-
tis colonia & pecoris multitudine abun-
lantior, tum theſauris ſupellectilique au-
ea & argentea opulentior. Henricum
III. Imp. manubias haſce ex Polonis,
cum verbis nihil proficeret, vi arma-
a ab ſe repetentem, fineſque Bojemos
cum exercitu (*ann.* 1040.) ingreſ-
ſum, in ipſo ſilvarum aditu, clade in-
genti repreſſit. Sed ab eo tamen intra
annum cum copiis majoribus reverſo,
graviter mulctatus, (*ann.* 1041.) pa-
cem prece & pretio redimere habuit

X 4 neceſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

neceſſe.* Exegit in principatu annos ſe-
ptendecim, eſſe in vivis deſiit anno V[illegible]
bi incarnati 1055. Adminiſtravit p[illegible]
ejus obitum Bojemorum rempub. di[illegible]
genter à patre primoribus commendat[illegible]
filius primogenitus

XIX. ZPITIHNEVUS ὁ ἐπιεικὴ[illegible]
Linguam populi ſui indigenam, ſolam[illegible]
in Bojemia obtinere, Germanicam ve[illegible]
Germaniæ incolis remittere, æquu[illegible]
cenſuit: ideoque Germanos qui Boj[illegible]
mice nec ſcirent, nec ſcire vellent, pr[illegible]
mulgato ſtatim poſt initum magiſtratu[illegible]
Edicto, in Germaniam ſuam emigra[illegible]
juſſit. Fratres, quibus Moravia à pat[illegible]
erat diſtributa inhumaniter & acerb[illegible]
tractavit, admonitus tamen à ſanior[illegible]
bus, ne in genus ipſe ſuum ſæviret, [illegible]
gratiam paulo poſt cum iis rediit. E[illegible]
duabus arcis Pragenſis ædibus ſacris[illegible]
quia anguſtiores erant, unam cathedr[illegible]
lem, capacem ac operis elegantia magn[illegible]
ficentiaq; egregie ornatam, fecit. Sexe[illegible]
nio duntaxat in magiſtratu exacto, [illegible]
vita abiit anno Chriſti 1061. Ejus reg[illegible]
men excepit frater natu proximus

XX. VVRATISLAVS, ex pater[illegible]
na diſpoſitione dux Holomucenſis, qu[illegible]
territorium tamen ſuum, fraternæ acer[illegible]
bitat[illegible]

* *Marian. Scot. Chron.*

atis metu deſerere, & in Vngaria de-
eſcere erat coactus. Is Germanis tanto
miliarius utebatur, quanto ab eorum
nſortio deceſſor frater erat alienior.

VI. Ab Imp. Cæſ. Henrico IV. Lu-
tiam ſuperiorem, navatæ adverſus Sa-
onas perduelles operæ (*an.* 1075.) præ-
ium tulit, & paulo poſt cõventu Ordd.
nperii Moguntino, ſeu, ut quidam ſcri-
ſit, Herbipolenſi

EX DVCE REX,

Bojemiæ Poloniæq; eſt factus. Leopol-
um Auſtriæ Marchionem in Moravia
ann. 1086.) fudit & fugavit.* VVyſ-
ehradenſem baſilicam exſtruxit, & li-
eraliter dotavit. Rempub. geſſit, titulo
Ducis annos quindecim, Regio ſedecim.
Defunctus eſt ſalutis anno 1093. Et quia
erſonalis duntaxat fuit illa dignitatis re-
iæ collatio, cum VVratiſlao quoque ex-
piravit, & gubernandæ reipub. ut ſem-
er ante hac, Ducis titulo eſt præfectus
ejus frater

XXI. CVNRADVS, dux ex diſpo-
ſitione paterna Brunenſis Znoymenſiſ-
que. Sed perbreve ejus fuit regimen.
Octavo ſiquidem ab inito magiſtratu
menſe, morte eſt exſtinctus, eodem quo

 frater

* *Chron. Citizenſe.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

frater Rex anno 1093. Ad famam m
tis ejus advolavit ex Vngaria VVrati
Regis filius

XXII. BRZETISLAVS princ
ejus nominis ſecundus, qui patris offe
indignationem declinans, hactenus i
apud avunculum exſulabat. Subſtitui
ergo is à populo in patrui ducis defun
locum. Gubernationem ſuam eſt auſ
catus ab hariolis, incantatoribus, di
nis, ſagis, veneficis, & cæteris infam
id genus artes tractantibus, quos omn
è veſtigio regione omni juſſit exceder
Poloniamque ferro ignique late eſt d
populatus. Occiſus à Loreco Vurſlov
cio ex inſidiis, amiſit vitam anno prin
cipatus ſeptimo, Chriſtiano 1100. Su
ceſſit in illius locum frater conſangu
neus, jam pridem Ratiſbonæ à Cæſare &
Brzetiſlao, Ordinibus inconſultis, Boje
miæ princeps deſignatus

XXIII. BORZIVOGIVS II. Va
rie cum hoc principe fortuna luſiſſe, &
aliis ipſum quaſi ſpeculum, in quod in
tuentes ad vigilantiam modeſtiamqu
excitentur, proponere voluiſſe eſt viſa
Principatus enim ſolium is ter conſcen
dit, ſed ter de eo quoque eſt deturbatus
Nam quia à Cæſare prius quam à popu-
lo Bojemo magiſtratum accepit, nun-
quam ſubditorum animos ad obſequia

fidemque,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

lemque, ultro propendentes habuit.*
Germanos quoque quam in Bojemos
ajor propenſio, odium ipſi apud Boje-
os creabat. Dejicere ipſum de ſolio
ntarunt Vldricus Cunradi, (*an.* 1101.)
Svatoplucus Othonis, (*ann.* 1104.
105.) patruorum filii. Quibus etſi res
itio non ex voto ſuccedebat, cum ta-
en paulo poſt etiam VVladiſlaus frater
eo ſe alienaſſet, eruperunt occultata
lverſus ipſum populi odia. Defereba-
ır igitur, ſuffragiis Optimatum conſen-
entibus, reipub. gubernatio ad VVla-
iſlaum. Sed cum is tergiverſaretur, &
n agnatum pro ſe votum conferret, ac-
itus is eſt ex Moravia, Borzivogii nem-
e æmulus, de quo diximus,

XXIV. SVATOPLVCVS, quem
um populi magna gratulatione adventa-
e cognoviſſet Borzivogius, cum ſuis
rimo ad Boleſlaum cognatum in Polo-
iam, & mox ad Henric. IV. Imp. in
Saxoniam (*ann.* 1107.) profugit. Imp.
taque Svatoplucum ad ſe accerſit, & ve-
ientem in vincula conjicit, proceresque
qui cum eo venerant, Borzivogium re-
ducere, ac dignitati reſtituere jubet. Sed
ii tamen in itinere ab Othone Svatoplu-
ci fratre, ad Doninum arcem ſunt diſſi-
pati, & Borzivogius Poloniam repetere
coa-

* *Chron. Boliſlazica cap.* 54. 63.

coactus. Svatoplucus vero promiſſa Cæ-
ſari ex vinculis, ſi liber in Bojemiam
mitteretur, pecuniæ vi permagna, &
Othone fratre interea, dum prom
ſatisfiebat, obſide dato, libertatem p
ter & ducatum recuperavit, Borzivo
cum Polonis fruſtra in Bojemos fi
irruptionem faciente. Militavit Cæ
Svatoplucus adverſus Colomanum R
gem in Vngaria, & adverſus commu
tum hoſtes, Polonos in Sileſia, ubi
GlogovI obſidione, cum ex Cæſaris
pilione veſpertinus rediret à Ieſeco- Ti
Vurſſovecio VViperti Marchionis
ſtinctu, ex inſidiis eſt trucidatus, prin
patus ſui anno ſecundo, ſalutis v
1109.* Mortuo illi ſtatim iſtic in
ſtris, VVaceco Comite poſtulante, ſ
ceſſorem deſignavit, & Pragam, cu
inſtructo mandatis Dietriſſeco, ad
eundum magiſtratum miſit Cæſar,
thonem fratrem. Sed quia principe
neque VVaceco ſoli legere, neque C
ſari pro arbitrio obtrudere, per leges
cuiſſe videbant proceres Bojemi, [:] id
fruſtratus ſpe eſt Otho, & concordib
ſuffragiis, in ſolio eſt collocatus VV
tiſlai Regis natu quintus filius

XXV

* *Coſmas, Prag. Monach. Pegav. in vita Vviperti.* [:] *Chron. Boleſla. c.57*

XXV. WLADISLAVS, qui ab
a dignitate menſe tertio Ratisbonam
comitia invitatus à Cæſare, Praga ex-
ens, Borzivogio fratri principatus de-
ɔ invadendi occaſionem præbuit. Is
m quam primum comperit VVladi-
um iter Ratisbonenſe meditari, col-
o in Srbia ſeu Luſatia apud VViper-
n affinem armatorum globo, in Boje-
am, cum jam frater Dux Plznæ eſſet,
ipit, & Pragam ad IX. Calend. Ia-
ır. nemine reſiſtente eſt ingreſſus. E-
ctus de Borzivogii VVladiſlaique for-
a Imp. Henricus, movet ipſe cum
rcitu, qui tumultuario contrahi po-
t, in Bojemiam, & diem fratribus,
ɔ Rokytſanæ ſibi uterque præſto ſit,
ſtituit. Vtroque (*ann.* 1110.) ad
m præſente, Borzivogium ſub cuſto-
detinuit, VVladiſlaum vero Pragam
capeſſenda reipub. gubernacula remi-
Sed pacate tamen officio fungi neu-
uam ſinebant VVladiſlaum, cum So-
ſlaus frater turbata per Polonos ite-
n atque iterum (*ann.* 1110. 1115.
16.) patriæ pace, tum Rex novus Vn-
iæ Stephanus, incommodo tamen
rque ſuo, quam VVladiſlai, gravio-
Motibus iſtis tandem utcunque ſe-
is, & recepto in gratiam Poloni du-
interventu Sobieſlao fratre, miſertus
Borzi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Borzivogii fratris vicem Wladiſlaus,(e-
miſſus namque is nuper à Cæſare, vag-
ac egens hinc inde errabat) Pragam ac
illum, accerſit, venientem in Ordinu
frequenti concilio ad colloquium, a
mittit magiſtratu ſponte abit, eumq
fratri *(ann. 1117.)* reſtituit.

Iuvit ſumpta Ducem, juvit dim
poteſtas.

Sed non diuturnum fuit hoc Borzivo
gaudium. Offenſi namq; Germanoru
in aula ejus multitudine proceres Bo
mi, magiſtratum ei denuo abrogant,
Wladiſlao res ſuas iterum *(ann. 112*
ſubmittunt. Depulſus igitur de dignit
Borzivogius, quadriennio poſt

Exſul in Vngaria carnis cõpage ſolu
Ad Chriſtum migrat.

Sequutus ipſũ mox anno proximo qu
que eſt longi morbi pertinacia abſu
ptus Wladiſlaus, anno principatus ſex
decimo, Chriſtiano 1125. Vivo adh
illi, ſed graviter tamen decumbenti,
liis ejus prorſus neglectis, deſignaba
ſucceſſor, ab aliis quidem Otho Nig
ab aliis vero Sobieſlaus, Regis Wratiſl
ille ex Othone filio nepos, hic minim
natu filius. Svatavæ vero reginæ ma
prenſationib⁹ adjutus, excluſit poſt W
diſlai obitum Othonem

XXVI. SOBIESLAVS, qu
cu

n Otho, adducto in Bojemiam cum
rcitu ingenti Lothario Imp. de digni-
conaretur dejicere, vitam in prælio
ſit. Conſcripto enim ad ſui defenſio-
n milite Sobieſlaus, proceſſit Imp.
iam, & conſerta cum eo *(an. 1126.)*
hlumecium manu, ſtragem ingentem
ejus exercitu edidit. Strzibrum ſeu
àm in Bojemia, Gorelicium in Lu-
ı Vrbes, ædificavit. Cladſcum pro-
naculum inſtauravit, Regnum totum
bus, Pragam privilegiis ſingularibus
rnavit. Vicinum Wratiſlaviæ Cra-
iæque agrum eſt depopulatus. Ex-
s egregia cum laude in reipub. admi-
ratione annis quindecim, obdormi-
anno 1140. Cooptatus in ejus locum
poſt altercationes multas deceſſoris
VVladiſlai Ducis filius
XXVII. VVLADISLAVS. Hic
mvis principia gubernationis habuit
ata, cum tamen comperiſſent proce-
Bojemi, ipſum non exſpectata ipſo-
n deſignatione, dignitatem Sobieſlai
rui commendatione à Cæſare am-
e, in factiones abire, & à VVladiſlao
riq; ad Cunradum Znoymenſem *(an.*
42.) declinare cæperunt. Quia vero
nradus Imp. à VVladiſlao, ut pote ſo-
io, ſtabat, vel inviti ejus imperia fer-
unt coacti. Benevolentia tamen ille
ac cle-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ac clementia ſua conciliavit poſtea
& arctis obſequiis devinxit univerſo
animos, ut nemo eſſet, qui non libe
ei obtemperaret.

VII. Cum à Chriſtianis expec
(*ann.* 1149.) ad recuperandam ter
ſanctam eſſet decreta, nomen mi
illi, cum Henrico fratre, & Zpitihn
agnato, dedit. Reverſus vero ab ea n
tia, Friderico Cæſari in Inſubria (
1159.) adverſus Mediolanenſes rebe
ſtrenuam navavit operam. Ab eo
igitur Cæſare Ratisbonæ principum
perii conventum agente, creatus pro
rea eſt

REX,

& pro Aquila Leonem in inſignibus
ſtandum accepit, tametſi, ut jam
fuerunt, ita hodieque ſunt, qui cenſe
gentis ſuæ gloriæ illum multo me
fuiſſe conſulturum, ſi D. VVence
exemplo fuiſſet contentus accepta à
joribus dignitate, ac inſignibus; nec
ronæ & inſignis novi acceptatione
ſam gloriandi Germanis dediſſet, q
nihil habeant Bojemi principes, q
non Germanis Cæſaribus acceptum,
re debeant. * Belligeratus quoque

* *Chronic. Boleſlav. cap. 66.*

ex eſt cum Conſtantinopolitano Imp. Manuele in Vngaria, & compoſita tan- dem inter eum Vngariæque Regem con- troverſia, affinitatem cum eo per Hele- næ neptis nuptias contraxit. Poſtremo vero cum ætate jam eſſet affecta, & onus adminiſtrandæ reipub. gravius quam ut ferri ab ſe ſolo poſſet, experiretur, de conſenſu Optimatum ſuorum, Filium Fri- dericum in regni curarumque conſor- tium (*ann.* 1173.) aſſumpſit. A quo cum id factum reſciſſet Cæſar, præter officium & Cæſarum jura factum eſſe cenſuit, remque inique tulit. Nam quia qui de Bojemicis faſcibus perſæpe con- tenderunt Przemyſlai ſanguinis princi- pes, opem adverſus rerum ſummæ, po- puli ſuffragiis præpoſitos, ſuos agnatos, à Germanis Cæſaribus petere, quin & inveſtituras plerumque accipere memi- nerat, judicavit Imperio, aliquot iſtis actibus, jam neceſſario jus accreviſſe, principum Bojemorum, non niſi Cæſa- rum beneficio creandorum: Ideoque ſe inconſulto VVladiſlao Regi ſucceſſorem, à populo Bojemo deſignari neutiquam debuiſſe. Abrogavit igitur Friderico di- gnitatem, & deprecante Sobieſlai ſenio- ris filio Vldrico, ad adminiſtrandam Bo- jemam rempub. ereptum ex diuturno VVladiſlai Regis carcere, principem So-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

bieſlaum juniorem, ex aula ſua mi
qui nihil procraſtinandum ratus, aſſu
pto Vldrico fratre, in Bojemiam co
tendit. Factus ea de re certior VVla
ſlaus Rex, non judicavit è re ſua, exſp
ctare dum adverſarius veniret. Itaq
cum Iutha uxore, Eliſabetaque nuru,
paucis, quos fideliores norat, miniſtris
dotalem arcem ſuam Meëram in Srl
evadit, ubi quarto menſe poſt, ex m
rore defecit, anno ab inito inter Bo
mos magiſtratu quinto & trigeſimo,
lutis reparatæ 1174. Arripuit ergo c
lata ſibi à Cæſare ſceptra princeps μιο
γέρμανος.

XXVIII. SOBIESLAVS II. F
derico interea nunc in Vngaria, nu
apud Cæſarem de injuria conqueren
Et quia contra majorum morem, à C
ſare, non à proceribus Bojemis, delatu
honorem apprehendit Sobieſlaus, neq
diuturnum habere potuit imperium. P
pulus enim, ſicut voluntatibus ad Frid
ricum propendebat, ita ad movendu
loco Sobieſlaum occaſionem quæreba
Sobieſlaus interea in Sturmo Przind
præfecto, quem manu ſua occidit, inqu
Vngariæ Regis fratre, quem ratione ir
honeſta cepit, & in Cunrado duce agna
to, quem in Moravia armis infelicibu
vexavit, dominationis impotentis ſpe
cie

m edidiſſe eſt viſus. Vnde arrepta oc-
one Bojemi proceres, cum de obtru-
domino ingrato, tum de imminuta
factam VVladiſlao Regi injuriam
emæ gentis libertate, cum Cæſare ex-
tularunt, ita ut abalienatus is à So-
ſlao, magiſtratu ipſum decedere juſſe-
, & Friderico reſumendæ dignitatis
eſtatem fecerit. Coëgit igitur copias
tim Fridericus, & duxit in Boje-
am, cui cum ſe Sobieſlaus reſiſtendo
madvertit imparem, quadriennio vix
principatu exacto, in Sileſiam profu-
anno 1178. Venit igitur in vacuam
ncipatus poſſeſſionem

XXIX. FRIDERICVS princeps,
lgo vocatus *Bedrzich*. Fuit is natura
is ac ingenio moderato; ſed quia in
ndem cum Sobieſlao impegit lapi-
m, & prolato in Ordd. conventu Cæ-
is decreto ac inveſtituræ diplomate,
agiſtratum Cæſaris magis quam popu-
gratia, reſumere eſt viſus, non potuit
incipatum ſine controverſia diu tene-
. Licet enim rempub. ipſo denuo ca-
ſſente, neque Cæſaris diplomati palam
onuntiabant, neque animi ab novo du-
averſi ſigna ulla dabant Ordines, mi-
is tamen potius, qui ob oculos arma-
s verſabatur, metu, quam ſponte ipſos
m quieviſſe eſt manifeſtũ ex eo, quod,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quam primum liberiores ſe eſſe p
runt, plerique nunc ad Sobieſlaum f
tum, nunc ad Cunradum Znoymenſ
ambos Friderici æmulos, reſpectare
luerunt. Defendit ſe nihilominus i
varios motus Fridericus, & dignita
vel invitis adverſariis, quoad vixit
nuit. Mortuus eſt anno regiminis d
decimo, Chriſtiano 1190. princeps
pulo, poſt mortem, quam cum vive
carior. Surrogatus illi eſt in dignit
Theobaldi agnati & populi omnis
plauſu unanimi, Cunrado avo cogno
nis ex Moravia princeps, Friderici
functi æmulus

XXX. CVNRADVS II. Hic
ipſa initi magiſtratus auſpicia, rogat
Barbaroſſæ filio Henrico, in bellum
recuperando Apuliæ Siciliæque re
proficiſcente, ne opem ſibi iſta in
ceſſitate ferre abnueret, valida m
collecta, illuc cum eo eſt profectus.
in Neapoleos obſidione, ut & Otho
truelis, interiit peſte, anno principa
primo, Chriſti vero 1190. Ab ejus m
te per integrum fere annum dubia
& fluctuans reipub. Bojemæ guber
tio. Nam primum eam invaſit

XXXI. WENCESLAVS, Sob
ſlai ſenioris minimus natu filius,
quamvis gratia apud Pragenſes ci

m

tum valuit, quia tamen Wladiſlai
is filio Przemyſlo urbem viribus
gnis oppugnanti, reſiſtere ſe diu non
e intelligebat, fortunam periclitari
uit, ſed æquo conſenſu Pragam dere-
it, & comitatu parvo ad Imp. Cæſ.
ricum VI. Bambergam confugit.
amvis autem derelictum ab eo prin-
tum, armis ſuum fecit Przemyſlus,
a tamen multam pecuniam Cæſari, ſi
reſtitueretur, promittebat Wen-
aus, & ipſe quoque Przemyſlus in-
a ob arma (*ann.* 1193.) cum Alber-
Comite de Pogen in Bavaria vaſtanda
ata, pacis in Imperio turbatæ reus
arabatur, pacatum non potuit eſſe
imperium.* Remittebatur enim ex
itiis Wormatienſibus in Bojemiam
æſare Wenceſlaus, & Przemyſlo, ut
rovincia decederet, aſpera commi-
ione imperabatur. Cum vero con-
dens in Bojemiam Wenceſlaus in iti-
e ab Alberto Luſatiæ Marchione in-
eptus, in vinculis teneretur, obtinuit
ub. Bojemæ procurationem, data
ſari de repræſentanda promiſſa à Wē-
ao pecunia, cautione idonea, ortus
quoque ex Przemyſlæo genere E-
opus Pragenſis

Chronic. Auguſtenſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

XXXII. BRZETISLAVS-H
RICVS. Geſſit is per delegatos ſuos
lum in Moravia Luſatiaque adv
Przemyſli æmuli amicos. Sed t
procurationis anno Hebum ſive E
valetudinis ergo delatus, exſtingu
paulo poſt, quam Przemyſlus, inte
ſione Alberti Comitis Pogenſis,
Imp. in gratiam rediſſet, Verbi inca
anno 1196. Ab ejus exceſſu mul
novo duce orta eſt inter Bojemos p
res diſceptatio. Multis ſane, verum
nuioribus, placuit, ut reſtitueretur I
myſlo abrogatus, ſed nuper quoque
ditus à Cæſare principatus. A potei
ribus vero vocatus ad regimen eſt
miſſus ex carcere, in quem Prze
fratris cauſſa fuit conjectus,

XXXIII. WLADISLAVS,
tamen cum ob præreptam dignit
bellum à fratre metueret, advocat
puli omnis concione frequenti, fra
procerum multitudini commédavit
que univerſorum aſſenſu, legatio
eum miſſa, colloquium ejus expe
In eo ita ſe erga fratrem geſſit, ut
ſtratum, quem gerebat, ipſi in man
ſignarit, & Moravia ſe deinceps co
tum eſſe velle ſignificarit. Admini
igitur ab eo fuit respub. menſes dum
quinque, & in ejus locum, bona p
gratia, ſucceſſit princeps XX

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

XXXIV. PRZEMYSLVS, co-
omento Victorioſus & Aureus. Mul-
is bella, nunc contra, nunc pro Cæſa-
bus geſſit, magna cũ virtutis opinione.
VIII. A Cæſare Philippo comitiis
oguntinis impetravit privilegium ſo-
nne, ut qui poſthac rerum in Bojemia
tituri eſſent, ſuffragiis populi liberis
gerentur pro more omnes &

REGES

ſent: eſtque ipſe ſtatim data corona
rea, Rex Bojemiæ (*ann.* 1199.) de-
ratus, ac ab univerſis, qui aderant, ac-
amatione feſta ſalutatus. Philippo tan-
m proditorie trucidato, Othoni, ejus
sq; controverſia in Imperio ſucceſſo-
, conſtanter adhæſit, & ob egregia ſua
eum ſtudia, Ottacari cognomentũ tu-
. A Friderico Othonis ſucceſſore, (*an.*
12.) privilegium Philippæo coſonans,
: libera Regum Bojemorum à populo
o electione, Bojemæ genti obtinuit.
mnes igitur principes qui poſt Prze-
yſlum hunc, rerum in Bojemia dein-
ps ad hoc uſque ævum ſunt potiti, re-
o nomine ac authoritate Bojemis præ-
erunt. Etenim qui poſt Wratiſlaum
egem, ante, & poſt VVladiſlaum ſimi-
er Regem, rempub. geſſerunt, partim
utuis inter agnatos concertationibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

impediti, partim populi ſui, benefici
hoc Germanicum aſpernanti, conſili
quuti, vetere à majoribus uſurpata
cum dignitate, quam nova hac & ſ
ptuoſa, gaudere maluerunt. Regn
autem in Bojemia Przemyſlus-Ott
rus permagna ſua, & totius gentis
ria, ab inito iterum magiſtratu, an
duos & triginta, obiitque anno C
ſtiano 1230. Succeſſit ei mortuo f
jam ante, ipſo vivo, conſentientibus p
cerum votis deſignatus, & Coron
Rex

XXXV. VVENCESLAVS.
num is tum cum regnare cœpit in
diebatur quintum & vigeſimum, ab
quod oculi unius uſum in venati
amiſit, Luſcus, à plerisque etiam C
carus cognominatus. Auſtria à Cren
uſque ad Vngaricos fines depopul
Fridericum Ducem iterum iterum
fudit, Tataros ex Moravia fugavit:
lium, qui conſpiratione cum proceri
quibusdam facta, arma adverſus ip
ſumſit, & regnum rapere tentabat, co
cuit, delictique veniam petere coë
Cui etſi Regiam dignitatem paulo p
in manus tradere cogitabat, tamen c
ipſum juvenili petulãtia furere, & do
natu impotenti ſubditis gravem fore a
madverteret, ſententiam mutavit.

tus

; autem coronæ meditata hac in filium
nſlatione, Regem ſe eſſè deſiſſe, anno
Coronatione ſua prima, qui ei vitæ
oque primus fuit, quarto ac quadra-
ſimo, coronam iterata inauguratione
lenni (*ann.* 1250.) reſumpſit. Vixit
nos ſeptem & quadraginta: obiit regni
no quarto & vigeſimo, Chriſtiano
.53. Cujus deceſſù regnum, fruſtra
clamantibus primoribus non paucis,
eptus eſt filius

XXXVI. PRZEMYSLVS-OT-
ACARVS II. Duces hic Regesque
mnes qui antehac Bojemis præfuerunt,
oria, virtute, opibusque ſuperavit. Bo-
mi ipſum nomenclatura ab hoſpitali-
te deſumpta Hoſtimilum vocitabant.
npius quidem olim in patrem fuerat,
d caſtigatus ab eo reſipuit poſtea, cul-
amque eſt deprecatus. Vivo patre, poſt
efunctum absque ſobole Przemyſlum
atruum, factus eſt Moraviæ Marchio;
atre VVladiſlao, qui per Gertrudis ma-
rimonium Auſtriæ dux fuit factus, in-
ra ſesquiannum ab adita provincia ex-
tincto, nec hæredem relinquente, à
rovincialibus eſt ad Auſtriæ Stiriæque
rincipatus jure propinquitatis vocatus.*

 In cu-

* *Chronic. Auſtrale, & Auguſtenſe Henr. Stero. Æn. Silvius.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

In cujus utriusque poſſeſſione, ut ti-
lum de jure alio quoque haberet, Fri-
rici ultimi Auſtriæ Stiriæque Ducis
rorem Margaritam, uxorem duxit,
Ricardo Rege Romanorum electo,
veſtituram ceremonia ſolenni, quin
Pontificibus Romanis conceſſiones m
tiplices accepit. Quia vero Bela Re
Stiria acquirenda jure ſe, quam is,
liore putabat niti, armis rem finiri op
tuit, & victus aliquoties Vngarus, pa
tam Bojemo provinciæ poſſeſſionem
linquere eſt coactus. Emit præterea
rinthiam, Carniolam, Naonisque p
tum, ab amitino ſuo Vldrico princi
Przemyſlus. In quarum poſſeſſio
cum jam quatuor vigintique annos e
giſſet, ſumptusque in eas permagnos g
vi cum anxietate feciſſet, repoſcit eas
eo tanquam nullo jure inſeſſas, crea
nuper ex Habspurgi Comite Roman
rum Imp. Rudolphus. Res ſane tu
ſtatim ad arma ſpectabat, niſi aſtu c
cumventus Przemyſlus, provincias qu
diximus, Cæſari reſignaſſet. Onerab
tur enim illa ſpe, reſignationem illa
nulli ſibi fraudi futuram, ſiquidem fili
per id tempus Regis filio à Cæſare d
ſponſæ, dotales provinciæ iſtæ eſſe
futuræ. Sed cum nec Rudolphus, ut q
Auſtriam Stiriamque ſtatim Alberto f
lio, C

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

tio, Carinthiam vero & regiones vicinas Maynhardo Tyrolenſi, Auguſtanorum comitiorum decreto dabat, fidem ſervaret, nec proceres Bojemi Regis ſui in amiſſione tam nobilium provinciarum, præpoſteram incogitantiam, animis æquis ferre vellent, renuntiavit amicitiam Cæſari Przemyſlus, & aut reddi ſibi ereptas compoſitis dolis provincias, aut bellum exſpectare jubebat. Reſtitutionem negante Cæſare, conſcribit militem Przemyſlus Rex, quem cum poſtmodum in Auſtriæ campum quendam (Marchfeld vulgus vocat) adduxiſſet, Rudolphum Cæſarem in armis offendit. Conſertum igitur eſt ad VII. Calend. Septemb. ardore partis utriusque acerrimo, prælium cruentum, in quo deſertus à ſuis occubuit, ſtrenue pugnans Rex Przemyſlus-Ottacarus, anno regni ſui quinto & vigeſimo, partæ vero ſalutis 1278.

IX. Sequuta hanc luctuoſam cladem eſt gentis Bojemæ calamitas numquam ſine lacrymis memoranda. Non habuerunt enim, quem Regem ſibi gerendæ Reipub. idoneum legerent Bojemi, & impuberem adhuc occiſi Regis filium à ſceptris, niſi ingrati eſſe vellent, arceri haud poſſe videbant. Accidit ergo eis, quod aliis regnis quandoque accidiſſe

legimus,

legimus, ut interea dum regius puer a
leſcebat

INTERREGNVM

eſſet, & cum immani militis Cæſari
inſolentia primum, mox etiam cum
me rerumque omnium inopia extre
conflictaretur Bojemia tota. Teſtis e
rei tum locuples erat Turingia Miſn
que, in quam triennio fere integro co
migrabant relictis laribus, expilati B
jemi, ac conſumpti inedia miſerabili
plateis corruebant mortui. Tutor in
rea Regis deſignati ingratus, Przemy
occiſi ex ſorore nepos, Otho Long
Brandeburgi Marchio, regnum exacti
nibus gravabat, expilabat, diripiebat,
Germanos homines, opum dignitatur
que nidore illectos, in regno multiplic
bat, usque dum anno demum tyrann
dis ſuæ ſexto, emuncta prius pecun
ingenti, Regem adoleſcentulum, ex Ma
chia ſua, in Bojemiam reduxit, & popu
lo calamitoſo (*ann.* 1284.) reddidi
Exceptus ergo eſt & maxima quavis læ
titia ad Regni gubernacula admiſſus
princeps

XXXVII. WENCESLAVS II
Rex ſextus, adoleſcens annos tum de
mum natus quatuordecim. Aſſumptio
nem diadematis ſolennem ille diſtuli

ad an

d annum ab magiſtratu inito tertium
ecimum. (*ann.* 1297.) Moderate ſa-
ienterque regnum adminiſtravit, ita ut
t Poloni eum ſibi Regem adverſus Wla-
iſlaum Loctecum crearint, & Sileſiæ
Duces quidam, dominum præfecerint,
t Vngari Regem poſtularint. Polonos
uidem is, & Sileſiæ Duces illos, accepit
n fidem, ſed Vngaris ſe excuſavit hone-
te. Albertum Luſcum Imp. decimas ex
rgenti fodinis ab eo, in Bojemicæ liber-
atis fraudem, auſu novo exigentem, &
egnum manu militari turbantem, fini-
bus ſuis ejecit. Pietate vitæque modera-
ione, promeruiſſe eſt viſus, ut Sanctus
cognomiraretur. Exſtinctus eſt, vel tabe
enta, vel ex propinato, ut quidam pro-
diderunt, ab Albertinis hominibus vene-
no, ætatis anno quinto & trigeſimo,
regni ſupra vigeſimum primo, Chriſtia-
no 1305. Surrogatus ei eſt filius cogno-
minis, adoleſcens annum ætatis ſepten-
decimum ingreſſus, princeps

XXXVIII. WENCESLAVS III. Rex ſeptimus. Inauguratus antehac erat, & triennium regnarat in Vngaria; verum voluntatum lubricitate in proceribus Vngaris perſpecta, regno ipſorum exceſſit, & ad patrem rediit. Cum in Poloniam, regnum auſpicaturus, contenderet, Holomucii in itinere, cum in Decani domo veſte

veſte exſuta meridiaretur, ab iiſden
à quibus pater ſublatus eſſe putatur, p
ſicarium vulneribus tribus eſt confoſſu
anno ætatis duodevigeſimo, Verbi i
carnati 1306. Fuit cum corpore form
ſiſſimus, tum lingua promptiſſimus. R
gnando non exegit niſi annum unum.

X. Rege hoc cæde feſtinata perem
pto, & regia prole ſexus melioris nu
exſtante, excitata eſt inter proceres,
Regis electione in comitiis concerta
gravis & pernitioſa. Eligebatur enim
parte populi majore, Alberti Imp. fili
Dux Auſtriæ Rudolphus, à reliquis v
ro, quos Regis occiſi ſorores prenſaba
Annæ Wenceſlai Sancti filiæ natu m
joris maritus, Henricus Dux Carinthi
Variantibus ſic in deliberatione, &
ſuſpenſo hærentibus ſuffragantium ſe
tentiis, ſupervenit cum filio Candidat
& militum vi valida, Imp. Cæſar Albe
tus, effecitque ne filius, qui priores pa
tes in ſuffragiis tulerat, poſteriores in a
quirendo regno ferret. Conſequutus it
que ſummam apud Bojemos dignitate
eſt princeps

XXXIX. RVDOLPHVS cogn
mento Mitis, Rex octavus. Is quonia
multos Regni proceres cum Henrico C
rinthio ſentire, eamque ob cauſſam el
ctioni non adfuiſſe ſciebat, uti omniu

ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

animos conciliaret, Viduam Wen-
ai majoris, cui ob vitæ morumque
bitatem Bojemi addicti erant, uxo-
a duxit. Cumque ne ſic quidem, quod
uit, conſequeretur, ſed per contume-
n ab iis Rex *Kaſſe*, ſcommate à pulti-
a tracto, appellaretur, armis eos co-
e ſtatuit. Aſſumpto ergo milite cin-
obſidione Horazdiejovicium: ubi
n hæreret, incidit in profluvium alvi
modicum, ejusque pertinacia medi-
um diligentiam omnem ſuperante,
ra tempus breve ſub pellibus eſt ex-
ictus, anno regni primo, Chriſtiano
07. Ejus morte recruduerunt in co-
is de Rege optando comitiis proce-
n acres contentiones. Multi enim in
nricum Carinthium vota conferre
gebant, nonnulli Fridericum Au-
ium, Rudolphi defuncti fratrem, vo-
ant, quidam neutrum probabant. Vi-
tandem ſuffragiorum numero, & ad
pub. gubernacula, fremente ac relu-
nte Alberto Cæſare, eſt admotus,
nceps

XL. HENRICVS, ſed regno ta-
en nunquam ſolenniter eſt inaugura-
. Quia enim Germanos in capiundis
repub. conſiliis, non Bojemos adhi-
bat, & argento Cutnenſi in Carin-
iam ſuam exportando, potius quam
regno

regno pacando attendebat, anno ab
to magiſtratu tertio, in conventu O
publico, eſt abdicatus, anno Ch
1310. & Rex pro eo, ea lege ſi Eli
Wenceſlai Regis filiam, de tribus
minimam, uxorem vellet ducere
declaratus Imp. Henrici VII. filius

XLI. IOHANNES, Rex deci
Natus is tum erat, cum regnum ini
annos quatuordecim. Vt ob fortit
nem virtutesque dignas viro princ
Bojemis fuit carus, ita ob Lucenburgi
triæ, & Germanorum hominum, a
rem quam terræ Bojemiæ, major
emunctionesque populo graves ac
quentes, intolerabilis. Inde orieba
non raro inter ipſum & Optimates,
riculoſæ ſimultates. Bella ille geſſit
multa cum Regibus principibusque v
nis, fortuna ſemper fere propitia. S
ſiam regno conjunxit, & Luſatiam
periorem recuperavit. Henricum
ſtrium, Friderici fratris caſtra adve
Ludovicum Imp. ſequutum, in pra
cepit, & non prius, quam impruden
olim Alberto Cæſari à Bojemis factas
ligationes ab eo recepiſset, liberum
miſit. Occubuit in prælio Philippi G
liarum Regis, cum Eduardo Angliæ R
ge, anno Regni ſexto & trigeſimo, a
tis quinquageſimo, Chriſtiano 13

ulo utroque fuit captus, quorum al-
um amiſit ex aere nebuloſo in Litva-
, alterum ex dolore & medici impe-
a in Bojemia.
X.I. Succeſſit ei in Regno, eo adhuc
o deſignatus princeps
XLII. CAROLVS, Rex undecimus,
Romanorum paulo poſt Imp. ejus
minis quartus. Hic cum lateritium à
tre relictum inveniſſet regnum, ſa-
entia effecit marmoreum. Hoc uni-
m in eo noſtri quidam improbant,
od quamvis patriam legibus & deco-
bus inſignibus, ſplendidiſſimam facie-
t, caritatum tamen interea domeſtica-
m, & familiæ ſuæ apud Bojemos exal-
ndæ rationum, quin eas ornamentis
gni publicis anteponeret, nullo modo
bliviſci volebat. Emporium mercium
mnigenarum, & literarum liberalium
udium univerſale, Pragæ conſtituit,
ultavam ponte lapideo junxit, Mar-
hiam veterem emit, de Sileſia Luſatia-
ue, ne à Corona Regni Bojemiæ ab-
lienari unquam poſſet diplomate edito
avit. Gentem linguamque Bojemam ac
præcipue regni ſui urbes præ cæteris di-
exit. Obdormivit Pragæ regni cum lau-
de geſti, anno ſupra trigeſimum ſecun-
do, ætatis climacterico magno, tertio &
ſexageſimo, Chriſtiano 1378. Venit ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ejus exceſſu ad reip. faſtigium ſum
filius, princeps

XLIII. WENCESLAVS I
ſus, Rex duodecimus, per impo
patris prenſationes flagitationeſqu
olim & deſignatus & coronatus. *
vum quidem ipſum vocant Germa
quæ pro repub. egit nonnulla, non
hominis haudquaquam ignavi ſunt
verum &, ſi à vino temperaſſet, ju
ipſum Regibus aliquot Germanis p
tiſſe, non obſcure innuunt. A pro
bus Bojemis Sigiſmundi fratris in
tione bis captus & ſevere habitus
ſagacitate tamen ſua in libertatem
quoque vindicavit, & regnum recu
vit. Sanguinis fundendi avidior fuit
ſcelerum vindex inexorabilis. Ob e
tatos Pragæ ab Iohanne Zizca motus
natumq; per feneſtras præcipitatum
ſternatus, immodiceque indignatus,
plexia eſt percuſſus. Ex iſto itaque m
bo deceſſit, vitæ anno octavo & q
quageſimo, Bojemici poſt patrem
bernati regni, primo & quadrageſi
Verbi incarnati 1419. Imperium ad
niſtravit annos duos & viginti, quo
tamen ante undeviginti, quam obiret
nc

* *Lege Recognitiones Civitatibus ex tortas.*

s, per Septem-Viros erat abrogatum.
XII. Morte ejus, motus, quos dixi-
us, non modo non conquieverunt, ve-
m à Sophia regina Sigiſmundoque fra-
Cæſare, multo majores ſunt facti.
nbo enim illi exacerbatum ob Huſſi,
eronymique ſupplicia indigna Boje-
um populum, armis, quam verbis ad
eſcendum perducere ſatius eſſe, in-
tunio ſuo non levi cenſuerunt. Nulla
ur via permoveri poterant Bojemi, ut
gem habere vellent. Imp. Sigiſmun-
s ſane, perruptis omnibus obicibus,
arcem Pragenſem cum militari manu
upit, & coronam ſibi regiam præter
dinum voluntatẽ impoſuit; ſed exer-
ibus ſuis aliquoties fuſis fugatiſve, non
i quinto decimo anno poſt, in regni
ſſeſſionem venire potuit. Ergo ab Re-
Wenceſlai obitu

INTERREGNUM.

Fuit bellis civilibus calamitatibuſque
rrendis per annos ſedecim perturba-
ſſimum, donec armorum ſucceſſu de-
rato, verborum calamorumque leno-
iis, in obſequia ſua pellectis poten-
ribus, ad regni clavum admiſſus fuit
ipſe
XLIV. SIGISMUNDUS, Caroli
p. filius alter, & Rex in Bojemia ter-
 tius

tius decimus. Fuit princeps liter
manioribus non leviter tinctus, u
torumque Mæcenas. Marchiam &
ctoratum veteris Brandeburgi, pr
oppignoravit, tandem ære quo eam
vavit diſſoluto, Burggravio Noribe
Friderico in feudum ab Imperio a
dum conceſſit, ac ratione iſta à Bo
regno penitus avulſit. Bello ad
Turcas Bojemoſque inglorius. Cum
ſi diſciplinæ ſectatoribus Bojemis
rias de religionis pace, Brunæ, Ig
Oegræ, Pragæ, tractationes habui
quamvis in ſectas diviſos reperit,
que tamen cautionibus ſcriptis, C
nos nempe Compactatis ſive Conc
tis Baſileenſibus, Taboritas vero
diplomate ſuo, aliquo modo pla
Praga, motus ob Rohacii Baronii
plicium exorituri metu, valetudine
digreſſus, in itinere Vngarico ex ig
cri uredine defecit, anno ætatis ſe
geſimo, regni Bojemi, ab arrepta co
ſeptendecimo, Chriſtiano 1437.

XIII. Ab ejus obitu turbulen
rum erant de Rege creando comiti
commendatum ſolicite à Sigiſm
generum, Albertum Auſtriæ ducem
petētibus, aliis Wladiſlai Poloni regi
trem adoleſcentem Cazymirum. A
illi factionem ſuam armis in Bojem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nt, ita ut regnum civili bello denuo
re videretur. Quia tamen potentior
factio Albertina, inauguratus regno
electus ab ea princeps
XLV. ALBERTVS, cognomento
ıdus, Rex decimus quartus. Per-
m rara, ſed perquam inconſtanti for-
a, tria regna intra annum unum eſt
ſequutus. Bojemi nihilominus non
ci, iique authoritatis præcipuæ, nullo
do, regem ipſum ut agnoſcerent, po-
runt adduci. Et quamvis necdum
nnio regnavit, bellicæ tamen ſuæ vir-
is ſpecimen adverſus Moravos, Polo-
s, Bojemos, Turcas, haud contem-
ndum edidit. Dyſenteria eſt ex me-
num eſu nimio exſtinctus in Vngaria,
no 1439. Regis morte ad Bojemos
nuntiata, conventus regi creando, ite-
m altercando, eſt actus. Quoniam enim
erum gerens ab Alberto relicta, & pau-
poſt marem poſthumum enixa erat
xor regina, quidam Regem illum ha-
ere, regnumque, dum pubeſceret, per
electos curari volebant; quidam vero
lbertum Bavariæ Ducem in regnum
ocabant. Sed cum is diſtractum reli-
ionibus regnum ſuſcipere abnueret,
lacuit univerſis Ladiſlaum (ſic enim
ocavit mater) Regem deſignare, & ne
quis motus, priuſquam is per ætatem
Z 3 regnan-

regnando evadat aptus, ſubotiri, vel
populo dicendi curſus negligi queat
pub. Eparchis, ex procerum corpor
lectis, duobus committere. Tertium
tur poſt Reges in Bojemia creati cœp
hoc jam fuit

INTERREGNVM.

Duravit autem id ad ætatis Lad
annum quartum decimum, quem
ageret idem

XLVI. LADISLAVS, impon
tur ei ritu ſolenni regni corona (
1453.) & factus erat apud Bojemos
quindecimus. Is cum exſpectatione
nium permagna regnare incipiebat, m
te immatura, in ipſo nuptiarum app
tu, & ætatis flore, eſt exſtinctus.
peſte, alii veneno ſublatum cenſue
vitæ anno duodevigeſimo, ſalutis no
1457. Nunquam majore quam
ambitu comitia regis creandi in Boje
caluerunt, adeo multi magnique c
petitores erant, qui ea calefaciebant.
cuſſis tamen ultro citroque dilige
omnibus, electus eſt cunctorum vot
qui Ladiſlao nondum ad reipub. clav
collocato, regnum ejus nomine gub
narat

XLVII. GEORGIVS, Podieb
dius cognomento, Rex ſextus decim

Nat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

as hic cum regnum inibat erat, annos
& triginta. Sapienter animoſeque
itate regia eſt uſus. In Miſnia, Sile-
Moraviaque, imo & cum contuma-
s adverſariis in Bojemia ſuis, qui
quia ipſi pertinaciter negabant, Vn-
mque regem æmulum opponebant,
cilima geſſit bella, conatus tamen eo-
omnes ſemper eliſit ac eluſit. Fri-
cum Imp. obſidione arctiſſima in
nnenſi arce à ſuis cinctum, quemque
omnî ab Imperio deſtitutum dole-
liberavit. Operæ ejus pretium à Cæ-
tulit, cum luculenta regno Bojemo
a privilegia, tum filiis additam digni-
s excellentiam. Imperii enim prin-
es ii tum ſunt creati. Obiit ex hydro-
ætatis anno ſupra quinquageſimum
mo, regni tertio decimo, Chriſtiano
71.

XIV. Eo in conditoriis Regum fu-
ato, comitiiſque Pragæ novi Regis
andi cauſſa inſtitutis neutiquam con-
niebat inter Ordines. Nam alii Wla-
laum Polonum, alii Matthiam Vnga-
m, alii Imp. Fridericum, cupiebant;
nnulli Henricum Georgii defuncti fi-
m, alii alios malebant. Re diu Pragæ
itata, & ad extremum comitiis ad Cut-
s montes tranſlatis, renuntiatur Rex à
jemis, Cazymiri Poloni filius

XLVIII. WLADISLAVS,
Cracovia Pragam veniens, honore
dinum omnium ſummo eſt excep
tertioque ab adventu die corona
Quindecim annos erat natus cum
gnum auſpicabatur: princeps fuit co
tate munificentiaque ſingulari, & in
mis pacis conſectator. Privilegia imm
nitateſque inſignes cum regno toti,
Ordinibus ſingulis, adeoque fam
procerum & civitatibus pleriſque, b
gne dedit. Rempub. cum Optimat
conſilio in multis ordinavit, & legi
correctioribus exornavit. Fatis conce
poſt completum ætatis annum ſexag
mum, regni anno quinto & quadrag
mo, reparatæ ſalutis 1516. In ejus
cum ſucceſſit in regni adminiſtration
patre adhuc vivo regno inauguratus
lius, adoleſcens annum ætatis tum ag
decimum

XLIX. LVDOVICVS, Rex oc
decimus. Hic Maximiliani Imp. &
giſm. Poloniæ Regis patrui conſiliis
gebatur, & propter Turcicas in Vngari
irruptiones frequentes, in Vngaria f
vitam tranſigebat, perraroque in Bo
miam veniebat. Ea propter turbæ
turbis, vitia ex vitiis per ejus abſentia
in regno germinabant. Etſi vero Ep
chum Rex, qui cura vicaria rempub. g

ernaret, populo conſtituit Regis olim
eorgii nepotem Carolum Minſterbergi
ucem, malis tamen ſanandis imbecil-
or quam oportebat, ejus fuit authori-
as. Decimo regni ejus anno, vi, quam
nqnam majore imminebat Vngariæ
Turcicus Sultan-Soleiman. Cujus furori
eprimendo, conſcribebat ex regnis ſuis,
ua potuit celeritate copias Ludovicus,
x ab Imperii principibus etiam comitiis
Noribergẽſibus ſubſidia expoſcebat. Sed
quia nec Archiſtrategũ belligerandi gna-
um habebat, nec ab Imperio opem quam
perabat conſequebatur, & modico exer-
citu cum ingentibus Turcarum copiis
ad Mohacium confligere eſt coactus,
fuſo diſſipatoque à Turcis exercitu ſuo,
ipſe fuga quidem ex prœlio eſt elapſus,
paludis tamen voragine, in rivo Celepo-
toco, cum equo hauſtus interiit, non
multum vicenario major, ſalutis anno
1526. Regi huïc omnia fuerunt præ-
matura. Etenim, ante DIeMnatVs, an-
te diem coronabatur, ante diem barbe-
ſcebat caneſcebatque, ante diem regni
curam ſuſcipiebat, ante diem uxorem
ducebat, ante diem occumbebat.

XV. Ab hoc luctuoſo Regis interitu,
convenerunt Pragam Regis creandi
cauſſa Ordines, & cum alii Ferdinan-
dum Auſtrium Ludovici ſororium, alii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Sigiſmundum Polonum, alii ex Bav[illegible] fratribus vel Ludovicũ vel VVilelmu[illegible] Regem habere vellent, * ultimo plac[illegible] omnibus imitari majorum, poſt Alb[illegible] Regis mortem, eadem in cauſſa obſer[illegible] tum exemplum. Delectis igitur ex ſ[illegible] gulis Ordinibus numero pari viris p[illegible] dentibus quatuor & viginti, iiſque ju[illegible] jurando adſtrictis, Regis ex quatuo[illegible] quos diximus, Candidatis eligendi po[illegible] ſtatem dederunt. Ab iis itaque re de[illegible] berata, Rex Bojemiæ eſt renuntiatus

L. FERDINANDVS Auſtriæ A[illegible] chiDux Rex novendecimus, à vulgo [illegible] labiorum magnitudinem vocatus *Hub[illegible] czek*. Erat princeps hîc cautus, ſolers, v[illegible] gilans, vigore ingenii atque animi præ[illegible] ſtabat, adverſus humanos caſus omn[illegible] ſeſe obfirmabat. Annus ætatis quart[illegible] & vigeſimus, regnorum ei fuit primu[illegible] Legibus patriis conformis, & ſalutar[illegible] fuit illius in Bojemia regni gubernati[illegible] ſed quam poſtea bellum in vicina Ge[illegible] mania Smalcaldicum vocatũ, perturba[illegible] vit. In quo cum adverſus confœderatu[illegible] fideique domeſticum Saxoniæ princ[illegible] pem Electorem, arma cum Rege co[illegible]

junger[illegible]

* *Ioh. Herburt. hiſtor. Polon. lib. 20. cap. 3. Bodin. de Republic. lib. 6. cap. 5.*

ngere abnuerent Bojemi, (*ann.* 1547.)
c militem, quem domi inauctoratum
limite regni ſeptentrionali tenebant,
o operoſe mandante, dimittere vel-
nt, indignatus propterea Rex, majeſta-
mque ſuam conculcari ratus, poſt de-
llatum à fratre Saxonem, Pragam cum
piis irarum plenus redit, formatoque
bunali judicum ſingulari, potentiores
Ordinibus omnibus, in jus vocat,
ndemnat, pœnas irrogat, quibuſdam
pplicio ultimo affectis, cæteros gravi-
r, & inprimis civitates, mulctat ac bo-
s exſuit, leges regni conſuetudineſque
o arbitrio, quaſdam interpolat, quaſ-
m abrogat, calamitate incolarum re-
ni permultorum, necdum ſatis deplo-
ta. Ira tamen cum tempore, ſed ſen-
m ac tarde, deferveſcente, quædam
uibuſdam viciſſim eſt gratificatus ac
ſtituit. Appellationum tribunal, (*ann.*
548.) ad quod ab opidanis judicibus
rovocationes fierent, in arce Pragenſi,
c ſuos quoſdam quaſi Ὠτακουστὰς in
'rbibus, inſtituit, de non evincendis
lienatis quovis titulo per deceſſores ſuos
eges bonis eccleſiaſticis, Interdicto pe-
uliari cavit. Obiit, die mortis ſuæ au-
ico concionatori ſuo, trimeſtri prius
quam obibat, nominato, ætatis anno ſe-
cundo & ſexageſimo, regni ſupra tri-

geſimu m

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

geſimum ſeptimo, Chriſtiano 156
Succeſſit illi, jam pridem regnis deſtin
tus, & ante ſesquiannum coronatu
maximus natu filius princeps

LI. MAXIMILIANVS. Septe
& triginta annos natus, & jam tum mu
torum liberorum pater erat, cum r
gnum ipſe adminiſtrãdum accepit. Pri
ceps fuit pietatis, publicæ tranquillitati
æquitatis, ac ſubditorum ſuorum ama
tiſſimus. Conſcientiis hominum de DE
non impie ſentientium, patris exemp
pacem dabat, & religionum diſſidia ve
bis, non ferro, ſopiebat, filiumq;, que
ſibi ſucceſſorem de populi aſſenſu d
ſignabat, ad eandem moderatione
commonefaciebat. Ipſo regnante Boj
mia bellum nullum vidit. Valedixit te
ris Rex hic anima pia, cum ætatis eſ
ingreſſus annum quinquageſimum, reg
poſt patrem adminiſtrati anno decim
tertio, reſtauratæ ſalutis 1576. Excep
ejus regnorum curas annos jam tu
quatuor & viginti natus filius princeps

LII. RVDOLPHVS II. Pater
hic premens veſtigia, pacem diligent
conſectabatur, ac Pragenſis urbis delici
contentus, perraro alibi quam in Boj
mia degebat. Turcarum tamen rabie
ac Vngarici regni calamitates, bellu
tandem ipſum moliri coëgerunt, qu

per d

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

[p]er duces diverſos, continuos annos [q]uatuordecim, ab eo eſt fortuna ambi[g]ua in Vngaria geſtum. Quo per indu[t]ias cum hoſte pactas utrunque remit[t]ente, inquietarunt ipſum excitati ob [t]urbatam religionem, primum in Mora[v]ia Botſcajiani, (*ann.* 1605.) poſtea in [B]ojemia (*ann.* 1608.1609.) populares motus bellici. Botſcajianos Rudolphus [R]ex, partim pacis, partim Martis reme[d]iis, Bojemicos vero data conformatæ [ſ]ecundum exhibitam olim ab Ordinib. Maximiliano patri Confeſſionem in re[g]no religioni, ſolennique privilegio ac [t]abulis confirmata pace, accurate compoſuit. Verum regni quietem labore multo comparatam, brevem ei fecit Matthias frater. Videns enim is fratrem curis multiplicibus languidum, ætateque vergentem, cum fratribus ac agnatis contra ipſum (*an.* 1606.) paciſcitur, & ſcientibus conniventibusq; Imperii principibus, armata manu illi, primum Auſtriacas provincias, mox (*ann.* 1608.) Vngariæ regnum & Moraviam, poſtremo etiam Bojemiam (*ann.* 1611.) cum provinciis concorporibus extorſit. * Injuria tam enormi, & ab Germanis prorſus ne-

---

* *Querela Rudol. Imp. ann. 1610. Elect. Pragæ propoſita.*

ſus negelecta, affectus à fratre Imp. R
Rudolphus, mœrore angi non deſiit a
te, quam è vita excederet, ætatis an
ſexageſimo, regni ſexto & trigeſim
Chriſtiano 1612. Cœlebs hic vitam t
duxit, legationibus ſplendidiſſimis
Turco, Perſa, Moſco, Tataro, hono
tus. Regnum ergo Bojemiæ, armis p
riter & populi non ſatis acute perſpica
conſenſu, à fratre acceptum, apprehe
dit ejus frater, de quo diximus,

LIII. MATTHIAS, qui quamv
majorum more regnum gubernatur
credebatur, ſanguineis tamẽ fervidoru
religionis ad Romanæ ſedis diſciplina
inſtitutæ ſectatorum ſuggeſtionibus, a
inſtituto ſalutari eſt averſus, & ſopit
Rudolphi prudentia ſimultates, atqu
religionis Euangelicæ turbationes, ſe
ſim in Bojemia recrudeſcere paſſu
Quas dum in herba ipſa negligeret, &
ſpecie valetudinis curandæ, regno in fa
ctiones diſtracto exceſſiſſet, bello accen
dendo occaſionem præbuit. Mali, im
manitate ac diuturnitate pernitioſiſſimi
principium fuit, duorum ex regni Opti
matibus & Actuarii unius, (qui conſi
liorum pernitioſorum turbatæque paci
publicæ authores eſſe arguebantur) e
ſublimi Conſiſtorii regii feneſtra deor
ſum præcipitatio. Eam ſequuta ſtatin
ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nt, à Rege majeſtatis vindicandæ, à
ojemis religionis tuendæ cauſſa facti
paratus bellici ingentes, bellumque
itiale, quod tam late poſtmodum ſer-
iſſe vidimus, ut non tantum Boje-
iam, verum & Germaniam totam
rripuerit, & meo, innumeræque bo-
rum multitudinis infortunio maxi-
o, hodieque ardeat. Quod cum inter
es dubias inchoarat Matthias Rex,
mmutavit cum morte vitam, ætatis
no climacterico ſupra ſexageſimum
rtio, regni octavo, & Chriſti 1619.
XVI. Et quamvis eo adhuc vivo,
nn. 1617.) regno inauguratus fuit fra-
t patruelis FERDINANDVS Au-
rius, Stiriæ, Carinthiæque Dux; quia
men eum à paucis, iisque magnam par-
m vel metu adactis, vel pretio corru-
is, contra majorum morem, Regem
ceptatum, non electum, querebantur
rdines plerique omnes, arcebatur ille
oſt Matthiæ Regis mortem à repub.
gnoque ei frequentiſſimo Ordd. & ex
nitis coronæ provinciis delegatorum
nventu ſolenniter abrogato, optabatur
ex alius, à quibusdam Fridericus Co-
es Palatinus, à quibusdam Iohannes-
eorgius Saxo, Electores, à quibusdam
nique Victor Sabaudiæ Ducis filius.
icit tamen ſuffragiorum numero, &
veniens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

veniens non tantum honoribus ſum
exceptus, ſed etiam ſexto ab adve
die, feſta cum congratulatione cor
regia redimitus eſt princeps

LIV. FRIDERICVS Comes
latinus Rheni, Rex tertius & vigeſim
Agebat is tum, cum regnum adibat, a
tis annum quartum & vigeſimum. I
princeps pietati deditiſſimus, pace qu
armis felicior, in utraque, ut ridente,
& tonante fortuna, æquabiliter mo
ratus, multorum liberorum pater.
alterum regni Bojemi inchoabat ann
cum Imp. Cæſ. Ferdinandi II. & Ma
miliani Bavariæ Ducis copiis, ad I
gam in Albo-monte, (*ann.* 1620.) M
te adverſo de regno dimicavit. Sed p
tim fuſo exercitu ſuo, partim diſſipa
fuga cum uxore prægnante liberisc
ſalutem quærere, & regnum victori
linquere eſt coactus. Perfugium
primum fuit urbs VVratiſlavia, & n
ſororii urbs aulaque Berlinum. Cum
ro & hæreditariis provinciis ſuis ab
ſpano regio, Bavaricoque exercitu,
dem quoque tempore eſſet exſutus
à Cæſare præterea proſcriptus, vidi
apud ſororium non poſſe eſſe pericul
curum. Profugit itaque exſul in H
landiam ad avunculum Auriaci pri
pem Mauricium, ejusque & ſoceri I

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

æ Britanniæ Regis munificentia, po-
a vero, cum mortui eſſent illi ambo,
unculi alterius Friderici-Henrici Or-
iumque Hollandorum, & affinis Re-
Britanni ſubſidiis, tædia exſilii longa
erabat. Recuperato tandem, Guſtavi-
dolphi Sueci Regis armis, magnam
tem ſuo in Palatinatu Rheni patri-
onio, cum & reliqua ditionum hono-
mque decora recuperaturus videre-
, exſtinctus eſt letho, veneni, ut fere-
tur, virulentia accelerato Moguntiæ,
I I I. Calend. Decemb. anno ætatis
ptimo ac trigeſimo, exſilii aliquanto
us quam duodecimo, Chriſtiano 1632.
oſt victoriam, quam adverſus Frideri-
m Regem ad Pragam, ut diximus, in
bo-monte obtinuit Imp. Cæſar, prin-
ps
LV. FERDINANDUS, miſſo ſta-
n Prorege Carolo Luchtenſteinio, re-
um belli jure comparatum apprehen-
t, & affectis ultimo ſupplicio viris par-
adverſæ primariis fere triginta, qui-
uſdam vero ad carceres perpetuos con-
mnatis, opulentioribus perquam mul-
patrimonio omni mulctatis, ſuffra-
orumque jure in regibus creandis, po-
ilo penitus erepto, regnare pro arbi-
io, dominatuque abſoluto in Bojemia
epit, Hodieque adhuc regnat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

XVII. Cæterum quum lubricus cus ſit, & à viris intelligentibus ubi fere vitatus, de ſuperſtitibus Reg ſcribere, & ne quis forte arbitretur, qui ab hoc Imp. Cæſare, fortunas om & patriam ob religionem deſerere coactus, dolori plus quam oportuit ſcribendo indulſiſſe, ea propter facta lis toto Imperii tempore, in Germa Italia, Pruſſia, hactenus geſtis, cele tiſſimi hujus Monarchæ, ſicut alia, Bojemica, poſteritati liberiori diſerti que, relinquo deſcribenda. Stylum tem jam meum converto ad princ reginasque Regg. Bojemorum uxo experturus ſi, quod lectoris animo injucundum ſit, nec inutile, aliquid te de iis qnoque queam obſervare.

Cap. IX.

De Principibus Reginisque Bojemiæ.

I. SIcut cæteris quibusque vitę rationibus principes gesque præbent ſubditis virtutum vel vitiorum i tamentum, ita inprimis ab illicita V re abſtinentia, conjugiiq; vagæ libidi neſcii cuſtodia, dant iisdem caſtitati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ntinentiæ exemplum. Digniſſimum de hoc inſtitutum, ſervarunt quoque dio accurato Bojemi principes, & vi- udice acta, ductisque domum uxori- legitimis, hac quoq; in parte exem- ad honeſtatem populo pleriq; omnes eire neceſſarium judicarunt. Vetu- ſſimi autem inter eos, uxores ex ſua, n alienigena, poſteriores contra ex enigena, non ex ſua gente habere ma- runt. Et ſane quo lingua, moribus in- utis propinquior viro eſt uxor, eo ju- ndior, concordior, neceſſariisque nnibus gratior eſſe ſolet eorum con- ciatio. Iam quia in quovis hominum dine uxores ex virorum fortuna for- nam ſimiliter ſuam amant metiri, vi- tur, neutiquam eſſe importunum hoc co, de principibus Reginisque uxori- s nonnihil afferre, & earum in Boje- ia jura, ac quas propter nuptias ex ore priſco legibusq; conſequuntur præ- gativas, tum etiam quæ ex ipſis cum o principe matrimonio cõjuncta fue- t, obiter inveſtigare. Etſi ergo Bojemi m dudum dedidicerunt eſſe γυναικο- ρϑλέμενοι, neq; principes ipſorum fa- es ſuos cum uxoribus ullo modo com- unicant; eorum tamen uxores jam lim principatus regnique inſignibus, lenniter ac iisdem fere quibus Reges

ipſi ceremoniis ornari, inaugurati, coronario donari, & à populo or honore quovis maximo ac prorſus gio, ut & obſequiis promptiſſimis conſueverunt. Æs coronarium q more priſco iis ſub inaugurationem decerni, & ex oblationali Ordinibus tra ſemeſtre proximum, debita, ab a ſtibus penſione cogi, ad quinquies m marcas argenti dicitur excreſcere.

II. Luculenta illæ quoq; ſemper hab runt in regno tuendæ dignitatis adm cula. Dos enim ipſis certa cõſtituebat ex qua ſumptꝰ ordini ſuo neceſſarii a tim ſuppeterent. Fuit autem dos hæc o ſane pecuniaria, argenti nempe puri m cæ vicies mille; * poſt tempora vero gis Rudol. I. fundis, urbibusq; & præ certis definita. Ex iſta igitur definitio conſuetudo obtinuit, ut Reginarun hoc regno dotales ſint, quemadmod jam ante [:] diximus, urbes, Hradeci ad Albim, Iaromierza, Trutnovu Dwurum, Bydziovum; Chrudima, ta-Myta, Policzca; Mielnicum cum ce prædiisque, ac ampliſſimis latifund vini frumentique feraciſſimis. Omniu horum uſusfructus, reditusque ac p

ven

* *Hagec. ad an.* 1305. [:] *Supr. ca*
2. §. 4. 5. 15.

tus ordinarii omnes, cum dominio
i, ad Reginas, quæ corona Regni le-
me inſigniuntur, quam diu vivunt,
e pleno ſpectant. Et quamvis ex ſuis
alibus iſtis fundis nec alienare, nec
alieno gravare quicquam poteſt Re-
a; hypothecam tamen ad vitæ dies in
ſi libet, conſtituit, quin & ſi onere
, de Ordinum aſſenſu à deceſſoribus
vatos invenerit, æreque id ſuo ex-
ſerit, neutiquam fraudi ei eſſe æqui-
ſinit, nec quo minus Rex, qui per
npus id fuerit, hæredibus ei mortuæ
erſtitibus de refundendo teneatur, le-
impediunt. Sic pro Hyneco & Zde-
co Rozmitaliis, Iohannæ Reginæ hæ-
dibus, adverſus Wladiſlaum Regem
m de legata teſtamento pecunia fuit
onuntiatum: Sic cum datam antehac
gnori ditionem Trutnovianam repete-
t, æreq; mutuo, quadringentis nempe
quadriginta ſeptem ſexagenis groſſo-
m Pragenſium, liberare eam ipſa vel-
t Ferdinandi uxor Anna regina, recu-
nti Adamo Zylvaro creditori, fuit judi-
um ſententia imperata pignoris reſtitu-
o, ditioque ipſa cum agro omni ſatis-
cienti de debito reginæ aſſignata. *ann.*
544. Sic Annæ Matthiæ Regis uxori
è redimenda à Wilelmo Wchynicio per
udolph. II. oppignorata ditione Miel-
 nicana,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nicana, in comitiis (*ann.* 1614.) aſ
ſum. Suum præterea in his uſum
ctum emolumentaque, ſive verſura
ve venditione, ſive alio contractu c
vis, poteſt, ſive in Regem, ſive in ali
pro arbitrio transferre. Sic Eliſa
Wenceſlai II. Rudolphique, (ſi non
lucinatur Cromerus) [*a*] Barbara Si
mundi Regg. viduæ, de hoc talium
norum uſufructu olim paciſceban
huic Albertus gener aureûm num
duodecies mille ex fiſco perſolvenda
bat; illi Iohannes Rex privignæ mari
ad Brunnam in Moravia poſſeſſio
alias, pecuniæque nonnihil offerebat
Si qua vero Regis uxor corona r
non fuerit inſignita, Regi tamen int
decedenti ſupervixerit, dotem Boje
cam petere more priſco prohibetur.
Wladiſlai Regis uxor Anna, ſi ma
regi ſuperſtes fuiſſet, dotem in Boje
nullam habitura fuiſſe judicatur. [*c*]
qua ab Regis mariti obitu populari
ſe nuptiis illigaverit, & ex nobilitate
meſtica cuipiam nupſerit, quia id i
ordinis dignitatem eſt, & legibus Reg
pri

---

[a] *Cromer. hiſt. Pol. lib.* 21. *Ger*
Roö hiſt. Auſtr. lib. 5. [b] *Dub*
hiſt. Boj. lib. 20. [c] *M. Daniel C*
lend. ad 26. *Iul.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſcis prohibetur, dotem quam ex prio-
cum Rege matrimonio eſt conſequu-
facto ipſo amittit ſtatim, cumque ma-
o qui eam duxerit, & omni ejus ad
tium uſque gradum ſtirpe, regno to-
excedere jubetur.* Sin vir aliquis
nceps matrimonio eam ſibi conjun-
rit, regno quidem eam tenetur expor-
e, plene tamen nihilo minus utetur
etur bonis ejus dotalibus tantisper
m jus iſtud uxorium, repræſentatis
genti decies mille marcis, Rex Boje-
us redimat. Regi alioquin nulli licet,
ginam, quæ coronata fuit, Regis de-
ſſoris viduam, vel de poſſeſſione bo-
rum iſtorum dotalium dejicere, vel
tione quavis alia in pleno eorum uſu
ctu turbare. Oppignoravit ſane ditio-
m Trutnovianam Chriſtophoro Ian-
rſio Ferdinandus Rex. & Mielnica-
m primum Georgio Lobcovicio, po-
a vero Ioachimo Colowratæo, Imp.
ex Rudolphus, verum id ab illo Ordi-
bus inconſultis, contractu invalido, &
ſt reginæ uxoris mortem, ab hoc ve-
non niſi de uſu fructuariæ reginæ ma-
is Ordinumque univerſorum aſſen-
, eſſe factum, judicii provincialis ſen-
ntia, comitiorumque decreta pro-
 bant.

* *Andr. Baro de Duba, MS. vetus.*

bant. [:] Dotalibus porro hiſce ſuis em-
lumentis reginæ viduæ, ſicut dignitat
honeſte poſſunt tueri, ita contentæ q
que eſſe tenentur, id quod ex eo liqu
quod cum poſt Maximiliani patris
ceſſum, Rudolphus Rex ab Ordini
Mariæ matri ex cereviſiariis obven
nibus, quas *Poſudné* vocant, groſſ
Pragenſem unum rogaſſet, decreta
dem (*ann.* 1577.) in comitiis fuerit
va id genus contributio, ſed neque c
obmurmurationem, neque ſine caut
ne. Conferebatur nempe illa in pu
cum Ordd. ærarium, & tum dem
cum ad manum eſſet, reginæ repræſ
tabatur, honorarii, non contributio
titulo, hacque cum cautione, ne de
tero ſimile quid ab Ordinib. vellet pet

III. Permagno autem in honore ſ
apud populum Bojemum reginæ om
præſertim quæ comes, & linguæ ge
vernaculæ amantes eſſe ſentiuntur. Bl
diuntur iis ſuaviter ac obſequuntur c
tatim viri æque ac fœminæ, munera
oportuno quovis tempore reverenter
ferunt. * Feruntur vero huc cum inn
genti Regum ſuorum amatrici, ſingu
quadam animorum inclinatione, t
pri

* *Comit. an.* 1579. & 1595. *Iudic. a*
1590. [:] *Comit. an.* 1569. 1614.

vatis de cauſſis, ut nimirum teſtatam faciant ſuam quiſq;voluntatem prom-ſſimam, & in neceſſitatibus apud Re-m habere queant adjutrices & patro-s. Præter cõmunia hæc populi omnis ſequia, habent Reginæ ſuos quoque æ domeſticos, ac omnis generis mi-tros, Curiæ magiſtrum, SubCame-ium, & alios. Et quamvis nec in con-torium conſilii regii, nec ad judicio-m tribunalia venire per leges ſinantur, hil tamen id vel ſplendori ipſarum de-gat, vel adverſarios, ſi qui fortunæ ea-m vel in minimo, præter fas & æquum ntent obnuntiare, juvare poteſt. Etenim huic quoque rei opportune proſpexit udens vetuſtas, conſtituto præfecto, vocatur *Vrzednik Kralovve Gegj milo-*) qui inter Minoris ſubſellii judices ovinciales ad tabularium regni, ac ubi-s in conſilio, quaſi Reginæ Procurator deret, ſuffragium cum cæteris pariter aberet, & quoties Reginæ quid in re uaque interfuerit, protinus interce-eret.

IV. Cæterum quibuſcum ſive domi ve peregre, per matrimoniorum vincu-cognatione affinitateque, hodie æque c olim conjuncti fuerint principes Bo-emi; quo cum principe vixerit uxor rinceps recenſere, ac Lector tibi velut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

in tabula proponere, ſi non neceſſariu ſaltem non incongruum opinamur. Ar annum Chriſti fere milleſimum, igno principibus Bojemis fuerunt nupt peregrinæ. Bojemas illi, ac domi int ſuos natas optabant uxores: quida amiſſa prima, alteram non quærebant quidam ad ſecundas, tertias, quartasq tranſibant. Vixerunt autem cum Vi in Bojemia principibus, conjuges,

I. Borzena [fatidica] cum Croco ſ niore,
II. Niva corporis proceri, & form elegantis fœmina cũ Croco junior
III. Libuſſa [vates] cum Przemyſl
IV. Hruoba, & poſt eam Lidomir cum Nezamyſlo:
V. Strzezyſlava [circumſpecta] cu Mnata,
VI. Banta cum VVogeno,
(VII. VVnyſlai conjux quæ fuer ignoratur)
VIII. Libuſca cum Crzezomyſlo.
IX. Poniſlava cum Neclano:
X. Miloſlava cum Hoſtivito,
XI. Lidumila cum Borzivogio:
(XII. Zpitihnevus vixit ἄγαμος)
XIII. Drahomira cum VVratiſlao.
(XIV. D. VVenceſlaus cœlebs vixit)
XV. Brzena cum Boleſlao Sævo.
XVI. Hemma ex domo Saxonica

prin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

princeps ex alienigenis omnium prima cum Boleſlao Leni;
XVII. Czemiſlava cum Boleſlao Cœco.
XVIII. Iaromirus uxore caruit)
XIX. Boziena, [honeſte morata] cum Vldrico,
XX. Iutha, Othonis Albi Comitis ad Rhenum filia, cum Brzetiſlao I.
XXI. Zpitihnevus II. habuerit necne uxorem non eſt certum)
XXII. Arabona prima, Adleta Andreæ regis Vngari vel ſoror, vel filia ſecunda, & Svatava Cazymiri Polonorum regis filia tertia, cum VVratiſlao Rege primo.
XXIII. VValpurgis cum Cunrado I.
XXIV. Lucarda Alberti Comitis Palatini ad Rhenum filia, cum Brzetiſlao II.
XXV. Helbirga, Leopoldi III. Marchionis Auſtriæ filia cum Borzivogio II.
XXVI. N. cum Svatopluco I.
XXVII. N. cum Wladislao I.
XXVIII. Adleta [pia] Almi Vngariæ regis filia, cum Sobieslao ſeniore.
XXIX. Gertrudis prima, & Iutha-Cæcilia ſecunda; illa Leopoldi IV. Marchionis Auſtriæ, hæc Ludovici III. provincialis Comitis Thuringiæ filia, cum VVladislao Rege.

XXX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

XXX. N. Meczislai Ducis Poloni fi-
lia, cum Sobieslao juniore.

XXXI. Eliſabeta Geyſæ Regis Vnga-
rorum filia cum Friderico.

XXXII. N. prima, & Maria ſecunda;
prior Belæ Cæci Vngariæ Regis, po-
ſterior Henrici Cæſaris filia cum
Cunrado II.

XXXIII. N. cum VVenceſlao II.

(XXXIV. Brzetiſlaus-Henricus vixit
cœlebs)

XXXV. N. cum VVladiſlao II.

XXXVI. Abda prima, & Conſtantia
ſecunda; hæc Belæ III. Regis Vn-
gariæ, illa Othonis Divitis marchio-
nis Miſniæ filia cum Rege Przemy-
ſlo-Ottacaro I.

XXXVII. Cunca ſeu Cunegundis Phi-
lippi Svevi Imper. filia cum Rege
VVenceſlao Vnoculo.

XXXIX. Margareta vetula, prima, &
ducta intra octiduum poſt Margare-
tæ mortem Cunca, ſecunda; illa
Leopoldi VIII. Ducis Auſtriæ, hæc
Roſiſlai Bulgarorum ducis filia cum
Przemyſlo-Ottacaro II.

XXXIX. Iuta ſeu Gitca prima, & Rich-
ſa-Eliſabeta ſecunda; illa Rudolphi
Habspurgici, hæc Przemysli Polo-
norum regis filia, cum VVenceſlao
Rege Sancto, ac poſterior etiam cum
Rege Rudolpho.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

XL. Viola Mezeci Tieſſinenſium Ducis filia cum VVenceſlao III.

XLI. Anna VVenceſlai Sancti Regis filia cum Henrico Carinthio.

XLII. Eliſſa ejuſdem quoque VVenceſlai Sancti, & Beatrix Ludovici Borbonii filia, cum Iohanne Lucemburgico.

XLIII. Blanca prima, Anna ſecunda, Anna-Iohanna tertia, & Eliſabeta quarta, cum Imp. Rege Carolo IV. Fuerunt autem filiæ, prima Caroli Valeſii, ſecunda Rudolphi Comitis Palatini ad Rhenum, tertia Henrici Iavorienſis Suidnicenſiſque, & quarta Bogiſlai Stetinenſium Ducis.

XLIV. Iohanna prima, & Sophia ſecunda, cum VVenceſlao IV. Illa Alberti, hæc Iohannis Bavariæ Ducum filia.

XLV. Maria Ludovici Vngariæ Regis, & Barbara Hermanni Siciliæ Comitis filia, cum Imp. Sigiſmundo Rege.

XLVI. Eliſabeta Sigiſmundi Cæſ. filia cum Rege Alberto Claudo.

XLVII. Magdalena Caroli VII. Regis Galliæ Ladiſlao Regi uxor deſponſa.

XLVIII. Iohanna Rozmitalia cum Rege Georgio.

XLIX. Anna Iohannis Comitis Engoliſmen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

liſmenſis filia, cum Rege VVlad
ſlao II.

L. Maria Philippi Auſtrii Hiſpaniaru
Regis filia cum Ludovico Rege.

LI. Anna Wladiſlai II. Regis filia cu
Ferdinando Auſtrio Rege.

LII. Maria Philippi II. Hiſpaniaru
Regis filia cum Imp. Maximilia
Rege.

(LIII. Imp. Cæſ. Rudolphus II. ἄγα
μος vitam traduxit)

LIV. Anna Ferdinandi Archiducis A
ſtriæ filia cum Imp. Cæſ. Matthia.

LV. Eliſabeta Iacobi Magnæ Brita
niæ Regis filia cum Friderico.

LVI. Maria-Anna, & Eleonora, cu
Ferdinando II. Imp. quarum i
fuit Wilelmi V. Bavariæ; hæc
Vincentii Gonzagæ Mantuæ, D
cum filia.

Ex his principibus fœminis, octod
cim, ut minimum, maritis ſuis ſuperv
xerunt, & quod ſciam, quatuor dunt
xat ſecundis nuptiis memoriam mat
monii prioris reſtinxiſſe leguntur. C
teræ omnes ſolæ, partim in cœnobii
partim apud cognatos, partim in dota
bus ſuis Vrbibus vitæ reliquum trad
xêre. *

S

* Virg. Æn. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſic illis animo fixum immotumque ſedebat
Ne cui ſe vinclo vellent ſociare jugali,
Poſtquam primus amor deceptas morte fefellit.

CAP. X.

De Regum Bojemorum liberis.

REGUM principumque liberis tam maribus quam fœminis permagnus ſimiliter honor à populo Bojemo ſemper eſt habi-. Vocabantur autem illi, non princi- Bojemiæ, ut in compluribus regnis , ſed, quemadmodum apud Polonos lieque eſt in uſu, ſolummodo *Wy-dicovve* & *Wyvvodinky*, hoc eſt, ηγέτιδαι; vel *Kralovvicovve* & *alovvicovvny* ſeu *Kralovvinky*, hoc βασίλειδαι. [:] Habuerunt nihilonus ſemper quam promptiſſimas poi omnis voluntates , quamdiu nec le- regni ipſi convellebant, nec tranquiltem patriæ publicam commodis priis poſthabebant. Nihil quod augendo ipſo-

---

[:] *Chron. Boleſlav. capp. 66. 93. 94.*

ipſorum ſplendori ſerviret præter
ſum, nihil quod noceret commiſſum
Bojemis de univerſitatis cõſilio unqu
fuit. Vurſſovicenſium, qui de exſ
dendis à ſtirpe, Przemyſlæi ſangu
principibus olim conjurarant, ſcelera
perfidiam populus omnis ſemper eſt
treme deteſtatus. Aſſaſſini, qui pec
corrupti, necandis ſive regibus no
ſive regum filiis quandoque ab ge
hoſtibus vicinis ſubornabantur, ext
non Bojemi, fuerunt, quorum parr
diales ſicas ac venena, exſecramur
ctenus nos omnes.

II. Studii voluntatiſque quam di
tiſſimæ majores noſtri non leve
prolem regiam dederunt documentu
cum quod nulli diverſæ ſtirpis prin
faſces ſuos rerumque ſummam co
mendarunt, tum quod de neceſſariis
mentis, honeſtiſque vitæ tuendæ
diis, quibus pro loci ac ordinis dignit
principum regumve ſuorum filii ac
liæ alerentur, diſponendi ordinandi
poteſtatem gerentibus rempub. prin
pibus ſuis integram relinquebant. Eten
præterquam quod pecuniæ paternæ
ſupellectiliſque pretioſæ omnis ex re
proventibus ac obventionibus quibuſ
in regno comparatæ, abſque controv
ſia ſunt hæredes, terræ quoque pars

ia ex Optimatum conſilio ſolet ab re-
coronato maribus ſingulis, nonnun-
am in Bojemia, plerunque in Mora-
a, quandoque etiam in Luſatia vel Sile-
, cum uſufructu pleno, & dominio
ili aſſignari; fæmellis vero dum elo-
ntur, mundus muliebris, & argenti ſi-
nati dos luculenta repræſentari. Et
anquam quo minus obtinens regnum
ex, poſcente ſua, vel reip. neceſſitate,
ctam ſemel ab ſe territorii aſſignatio-
em, vel revocare penitus, vel de ea
ovis modo ſtatuere queat, neque lege
a, neque moribus prohibetur; plerun-
ie tamen non ſolum illi ipſi regum filii,
atreſve, qui primi in aliquam id genus
oſſeſſionem veniebant, quamdiu in vi-
s erant, ditione eam ſua tenebant, &
ulos ab ea ſibi ac cognomentum ſume-
nt, verum etiam jus, ſemelque uſuca-
am poſſeſſionem, ad filios mares trans-
ittebant. Si qui vel maribus non reli-
is decedebant, vel fortunis facultati-
uſque, ex quibus pro dignitate poſſent
vere, alibi augebantur, tum demum
rritorium, quod ditione tenebant, ad
gnum, utpote cujus eſt proprietas,
mnino redibat. Sic agrum territorium-
ue certum aſſignavit de conſilii ſenten-
a Wnyſlaus princeps Wratiſlao fratri
provincia Lucenſi; ſic Hoſtivitus Mſti-

bogio in dynaſtiâ Caurzimana; ſic
WenceſlausBoleſlao in provincia Tra
Albina: ſic Brzetiſlaus Pugnax fil
Zpitihnevo primogenito provinciam
cenſem; Wratiſlao Moraviæ partem
teram in qua eſt Holomuce; Cunrad
Othoni alterã in qua Bruna eſt & Zn
mum; Iaromiro denique ſacris deſt
to Epiſcopam Pragenſem, & provinc
Hradecenſem: ſic Wratiſlaus, po
Rex, cum fratri Zpitihnievo in Boje
ſucceſſiſſet, Moraviam fratribus eſt
pertitus, & Holomucenſem quidem
thoni conceſſit, Znoymenſem vero C
rado Brunenſi dynaſtæ ſeu Duci adje
ſic Wladiſlaus Rex (*ann.* 1145.) Th
baldo fratri in Bojemia, ſic ex eadem
milia principes aliis alia alii. Sic temp
longo poſt, Moraviam dedêre Luce
burgici, Iohannes Rex Carolo filio p
ea Imperatori, Carolus vero Iohan
Henrico fratri, qui eam ad filios quo
tranſmiſit: ſic Carolus idem Gorlici
cum vicino agro omni, ſimiliter at
buit Iohanni filio. Id porro quod In
Rex Sigiſmundus, (*ann.* 1423.) Mo
via Alberto genero data fecit, ut no
exemplo, ita præter morem patrium
ctum, improbatum, retractatumque fu
Nec præteriri fortaſſe debet, quod q
dam ajunt, Svidnicenſem in Sileſia D

catu

tum ea lege à Boleco Duce, Bojemici
ris olim eſſe factum, ut filius Regis Bo-
ni natu maximus, vivo patre Rege, ex
ıs proventibus vivat, famulitiumque
ıt.

III. At vero ſicut filiis uſufructu ter-
: ac territoriorum, ita filiabus quoque
giis pecunia dotali proſpiciendum pu-
vit ſapiens vetuſtas. Dos autem illa
item fuit argenti puri pondo ſive mar-
: olim quingentæ, * poſtea decies mil-
, cui corradendo ac conflando quoties
ıbunt regum filiæ, ab Ordinibus uni-
erſis, eadem, quæ in filiorum nuptiis
niliter obſervatur, ratione, confertur
: more ex penſione, quæ à ſuis cuique
ebæ adſcriptitiis ſemeſtri utrolibet præ-
atur, ordinaria ſemiſſis. Sic dotem ge-
ero dedit, Sobieſlaus ſenior cum Maria
lia Leopoldo Auſtrio, argenti marcas
ıingentas; [:] ſic pacti ſunt, *(an. 1292.)*
ım Agnete filia Ruperto Adolphi Imp.
Wenceſlaus Sanctus, cum Eliſabeta ſo-
ore Cazymiro Polono Ladiſlaus Rex,
ann. 1454.) marcas decies mille: ſic
xorem Maximiliano filio poſtea quam
ediſſet, & filias Eliſabetam Poloniæ re-
i Sigiſmundo-Auguſto, Annam Alber-

* *Hagec. an.* 1311. [:] *Hagec. ad ann.* 1138.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

to Bavaro, Mariam VVilelmo Cliv
elocaſſet, ſubſidia Ordines Bojemos
comitiis poſcebat in dotem Ferdinan
Rex.* Verum enimvero, quemadm
dum regii ſanguinis principes illi, q
quod erant, eſſe voluerunt, quique f
tunis ab obtinente apud Bojemos ſcep
principe, patre, vel fratre, agnatove, a
gnatis contenti, nec opes majores c
cupiſcebant, nec ad altiora, quam per
ges licuit, adſpirabant, facultatibus q
acceperant abſque moleſtia, etiam c
ſexus melioris poſteritate, uti frui p
mittebantur: ſic qui ambitione imm
dicove habendi cupidine in contrari
abrepti, vel in principem, cui opes ſ
acceptas ferre debebant, hoſtilia m
chinabantur, vel publicam patriæ tr
quillitatem ſeditioſe, aliave ratione q
cunque pernicioſa perturbabant, de p
ſeſſionibus, ut ingrati ac perduell
morte haudquaquam exſpectata det
babantur. Sic mulctatos his de ca
ſis, adeoque in vinculis quoque ha
tos à Sobieſlao ſeniore accepimus, a
VVratiſlaum ex Vldrico, & Cun
dum ex Leopoldo, Cunradi I. nep

t

* *Comit. ann.* 1549. [:] *Hagecus a*
ann. 1126. 1128. 1184. 123
1237. 1250.

; ſic à Friderico Cunradum junio-
m; ſic à Rege VVenceſlao tam Prze-
yſlum fratrem, quam Przemyſlum
ttacarum filium, itemque alios ab aliis.
quibus omnibus haud inepte tritum
ud in proverbio apparet uſurpari, fa-
um ſuæ quenque eſſe fortunæ. Mode-
s ac præſenti bono contentis, quan-
mvis in modico, beatis, ambitioſis
ntra & turbulentis, aut exſulibus, aut
ptivis, ideoque calamitioſis eſſe dedit
rtuna.

CAP. XI.

De Ordinibus Regni Bojemiæ.

MODVS aliquis certus ratio-
que in hominum omni con-
ſociatione poteſt manifeſto
obſervari, qua vir viro præ-
are, pàr vel impar eſſe cognoſcatur. Hic
rtute, hic generis ſplendore, hic opum
agnitudine, hic loci, in quo collocatur
minentia alteri antecellit. Inoleverunt
his fere principiis certi in politia quo-
ue, ac omnis generis rerumpub. ſtatu,
onoris dignitatiſque gradus, conditio,
iſcrimen, quo populi univerſitas ſub
agiſtratus ſummi imperio certos in

ordines ac veluti claſſes diſtincta, &
ultima vulgi promiſcui turba ſecreta l
betur. Sic & in Bojemia noſtra fecit
ter homines incolas jam olim grad
certos provida antiquitas, &, rudi vul
ad ſervilia abjecto, populum naturæ m
lioris, ad conſtituendum reipub. corp
delegit, eumque perinde ac in rebuſpu
cæteris, STATVS IN REGNO nu
cupavit. Voluit autem Status illos ſuo
alios quoque ab aliis eſſe diſcretos;
videlicet alii in templis dignitatis locu
caperent, alii in curiis: illi ut procurare
religionis, hi vero hujus, ut ajunt, ſec
negotia, & ut nec illi civilia attingere
nec hi rebus ſe ſacris immiſcerent. Sic
ipſa re, ita & ſignificatione diverſi era
Rzadovve & *Stavvovve*.

II. Vnde duplex in Bojemia Stat
proprie fuit ſemper, Eccleſiaſticus ne
pe & Politicus. Eccleſiaſticus ſive ſac
conſtat ex ſacerdotibus, in quibus ſu
Archiepiſcopus, ejuſque, quem vocan
Suffraganeus & Officialis, Capitular
Arcis Pragenſis, Cœnobiorum Abbat
Præpoſiti, Priores, & ſi qui ſunt ali
inter eos qui Romanæ Sedis diſcipli
reguntur, quique SVB VNA cognom
nantur; itemque Adminiſtrator cu
preſbyterio omni ſuo, Archi Decani Cu
no-Montanus & Hradecenſis, Vrbium
in r

regno populoſiorum Decani, inter
os qui Euangelicæ diſciplinæ inſtituta
quuntur, quique SVB VTRAQVE
cuntur. Omnes illi more priſco à Re-
e, regnique Senatu partis ſuæ, nomi-
antur, ac ſuis functionibus præficiun-
ur, omnes Regi Senatuique obtempe-
ant, omnes à conſiliis ſubſelliiſque po-
ticis penitus arcentur. Nulla Hagecus,
ulla cæteri, qui contrarium vel opinati
unt olim, vel opinantur hodie, docu-
nenta, quibus opinionem ſuam de Præ-
torum inter Ordines politicos loco, re-
um peritis approbent, idonea produ-
iſſe cernuntur. Leguntur quidem ad-
ibiti nonnunquam fuiſſe obeundis pu-
licis regni legationibus ex Antiſtitibus
iſertiores Viri, ſed tanquam Legato-
um ex Nobilitate Referendarii, & ὑπὸ
δεισιδαιμονίας ἴχνος, non tanquam
univerſitatis politicæ membra. Circa Re-
gem frequentes quoque eſſe conſuêrunt,
ſed ut de pietatis exercitio monitores,
non ut politici proceres. Vocabatur præ-
terea in Senatum quandoque Archiepi-
ſcopus, & Cancellarius regni creabatur
Præpoſitus VVyſſehradenſis, ſed nec
ſemper, nec neceſſario. Ille ob muneris
reverentiam & in iis ſaltem rebus, quæ
tam ſacras res quam profanas concerne-
bant; hic ex privilegio, quod jam olim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

exſpiravit,neque adverſus vetuſtiſſim[illegible]
gentis morem legis vim habere diu p[illegible]
tuit. Et ſane quia in ſacris plus qu[illegible]
ſatis,quod agat, habet ſacerdos,& ex h[illegible]
mine natura politico, factus confec[illegible]
tione eſt homo theologus,æquiſſima B[illegible]
jemi veteres ducti ratione, à profanis [illegible]
lum ſtudiis ac cogitationibus remot[illegible]
eſſe, ſtatuſque gradum non niſi prop[illegible]
atam tenere voluerunt.

III. Politicus autem ſeu ſacris So[illegible]
rus Status,vocatur inter Bojemos Ord[illegible]
& vetuſtiſſimo, nec Georgii regis æ[illegible]
demum introducto more triplex eſt,B[illegible]
ronum, Equitum, Civitatum. * Perm[illegible]
gna eſt horum Ordinum in regno lib[illegible]
tas. Etenim quamvis Regem agnoſcu[illegible]
dominum ſupremum, eique & fide[illegible]
omnem, & obedientiam honoremq; d[illegible]
bent, ideoque ſinguli & perquam mul[illegible]
gradibus ſunt inferiores: univerſi tam[illegible]
propterea quod rempub. repræſentar[illegible]
pleriſque in rebus majeſtatem quodar[illegible]
modo cum eo habent communem, eju[illegible]
que poteſtatem ac ſplendorem adęquar[illegible]
Bona ipſorum totâ Bojemia pleraq[illegible]
omnia hæreditaria ſunt ſeu allodiali[illegible]
perpauca feudalia. Poſſidet quiſque
quod habet, cum minore & major[illegible]
quam capitis vocant, juriſdictione: v[illegible]
nam[illegible]

* *Ius provinc. A.9.*

ndi etiam aucupandique ac piſcandi ſuo habet poteſtatem liberam, nullis ſi in quas comitiis frequentibus fuit nſenſum, exactionibus novis aut veigalibus à Principibus gravatur. A pritis hiſce rebus, ad publica quoque rei negotia late porrigitur Ordinum liertatis magnitudo, in quorum procution ex veteri inſtituto (id quod jam nte * recenſuimus) aliquot jurium maſtatis, validam habent cum principe rticipationem; in juſtitiæ adminiſtraone, præmiorumque & pœnarum diributione ampliſſima eſt illorum auoritas, quæ loco ſuo clarius explicabiir. Nemo extra regni fines natus, vel 1 Ordine quoquam cenſeri, vel agri gleam jure dominii habere, vel gerere ſe ro regnicola poteſt, priusquam, Nobis à Nobilitate conventu frequenti; [:] ivis à ſedente pro tribunali magiſtratu oci civico, eâ de re aſſenſum impetrait, & priusquam, data de colenda tuenaque coronati Bojemorum regis tanuam domini ſui unici & magiſtratus upremi majeſtate regia, deque ſervanlis Ordinis legibus fide ingenua, Ordii, quem geſturus eſt, adſcriptus publice

 ac

* *Sup. cap.* 5. §. 10. & 11. [:] *Comit. ann.* 1615.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ac conſociatus fuerit. Duces, March[illegible]
neſque Bojemia nullos habet, Com[illegible]
perpaucos. Si quis Dux, vel Marchi[illegible]
vel Comes, inter regnicolas cooptari[illegible]
que agrum intra regni fines habere [illegible]
piat, Baronis loco eminentiaque c[illegible]
tentum eſſe oportet. Decus altius am[illegible]
re per leges non poteſt. Veteri autem [illegible]
ſtituto, nemo in Baronum Ordine[illegible]
qui non ab abavis Equitibus, nem[illegible]
Equeſtrium, qui non à proavis, inte[illegible]
famæ hominibus, procreatione legiti[illegible]
deſcendat, majoribuſque exceptione [illegible]
cumentis demonſtrare rem queat, [illegible]
mitti cooptarive ſolet.

IV. Diſtinguendis porro iſthoc [illegible]
do Ordinibus occaſionem veteribus [illegible]
jecit poſita ob oculos reipub. neceſſi[illegible]
Apparebat ſiquidem eam neutiquam [illegible]
raturam diu, vel ſalvam futuram, [illegible]
principem oneri muneris ſui ferendo [illegible]
lum fore parem, niſi legum & libert[illegible]
cuſtodes tum togatos tum armatos, m[illegible]
caturæque, & commerciorum ac op[illegible]
ciorum curatores domi haberet. Iu[illegible]
ergo patrii legumque interpretationi [illegible]
bertatis ac privilegiorum cuſtodiæ, [illegible]
capiendis de repub. conſiliis, (ſi quid[illegible]
peregrini omnes à tractandis rebus B[illegible]
jemicis, lege priſca, moreque ſemper [illegible]
curate ſervato, prorſus repelluntur) [illegible]

ro[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nes ſunt præfecti; militiæ vero eque-
is ſtudiis, armorum tractationi, fini-
s defendendis, hoſtibus à limite arcen-
, paciſque publicæ turbatoribus, &
ceptæ à majoribus libertatis legumque
olatoribus ferro coërcendis, Equites
ſtinati; * vitæ deniq; commode agen-
: mediis comparandis, commerciis
æſtuoſis, negotiationibuſque quibuſ-
; curandis, ac opificiis diſcendis Cives
ſtituti. Ea propter habitantibus ſpar-
n in arcibus, caſtellis, villis, ager Boje-
us Baronibus primum, & poſtea Equi-
bus quoque à Nezamyſlo Principe pro-
ortione Geometrica fuit diſtributus, &
anuum mortuarum ſive colonorum
ebæ adſcriptitiorum, certus numerus
atus, ut abducti à ſolicitis in quærenda
familiari occupationibus, cum famu-
rium operis præſtandis neceſſarium,
um ordinarios, qui vitę luculenter tuen-
æ affatim eſſent, reditus ac proventus
ıdé habere, & pro vocatione quiſque
ua, reipub, principiſque ſui commodis,
nvigilare toti poſſent. Civibus vero, ut-
ote membro Communitatis regni Boj.
nſigniori ac firmiori, loca condendis
Vrbibus oportuna ſunt aſſignata, immu-
itatibuſque prærogativis & exemptio-
nibus

* *Hagec. ſub. ann.* 678.720.752.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nibus permultis ornata, * in quibus, t
verſus vim externam communitis t
larem figere, augendæ commerciis q
ſtuque honeſto rei familiari operam
re, opificia manuaria & lucroſas ope
ſaſque cujuſvis generis artes exerce
principi denique ex quæſtu ſuo canon
annuum in fiſcum pendere poſſent at
jus haberent. Feliciter ceſſit, utiliſ
reipub. magnopere olim fuit Nezar
ſlæa hæc ordinatio. Etenim tam ci
ordoque equeſter, quam proceres c
cium ſolerter faciebant; principem c
bant, patriam ornabant, colonos q
que ſuos amabant, miniſteria ab i
operas, præſtationeſq; cæteras, non
moderatas exigentes. Quæ tamen
gratuitæ prorſus eſſent, vel manu in
præſtarentur, agelli ex quo ipſi etiam
loni rem pro ſe familiarem poſſent co
parare, portiunculam cuique de ſuo a
gnabant. Lene igitur tum ac perqu
moderatum erat, ſicut principis in no
litatem, ita nobilitatis in agreſte vul
imperium. Quod vero proceres eq
ſtreſque hujus ævi pleriq;, colonos ſu
erepta iis penitus omni querelæ facu
te, acerbiſſimo dominatu aſperrime
imp

* *Wladiſl. Reg. Iudicat. ann.* 1502
§. 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

potenter divexare, immodicis præ-
ionibus exorbitanter gravare, inhu-
niuſque non raro quam jumenta tra-
e nihil penſi habent, id hercle & à
zamyſli mente, & à more priſco, &
humanitate omni alieniſſimum, bar-
ũ, publice pernitioſum, ac propterea
bus coërcendum temperandumque
rito eſt. Sic quia τὸ καπηλεύειν,
ponatione vivere, lucro quæſtuique
iare, ſicut recepto apud vicinas gen-
more legibuſque, nobilitati interdi-
um, * ita viris generis ſplendore ante-
lentibus indecorum & illiberale eſſe
lebatur, ideo non modo magnates,
um & nobilitas omnis, ab id genus
diis prorſus eſt remota, ac inſtitoria
æcunque Civibus ſolis relicta. Ex agri
idem hortorumque cultura rei fami-
ris acceſſiones facere, Ordini nulli le-
eſt interdictum; ſed præterquam quod
bilitatis ager *Spupny*, civium vero
quor de perſonis, non de communita-
us,) *Sſoſni* fere eſt, indecorum ac in-
Ordinis naturam exiſtimatur, ſi ex
bilitate quis ruſticis id genus, in cultu-
iſta neceſſariis operis, ſe defatiget
ſe. Oculis quiſq;eam in curam vigilans,
rnis ſuis vel colonis ac meritoriis opus
c imperat. V.Or-

* *Cod.lib.4.t.63.l.3.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

V. Ordinum iſta diſtinctio , le
quoque gentis diverſas jam olim pepe
De Regis aſſenſu ſuas ſibi rogavit ac fi
leges & jura nobilitas , ſuas Civitat
reguntur que hactenus, ut hæ ſuis, ita
quoque ſuis, & eſt utrisque liberum, p
re nata, Regeque conſcio, de volunt
ac conſenſu publico, legibus, quod o
videatur, vel addere, vel detrahere. A
horruit videlicet gens hæc ſemper à ju
in Germania uſitato, nec ei ſe unqu
voluit ſubmittere. * Ius quod nobili
eſt ſcriptum, provinciale, quod civib
municipale , *Pravva Zemſka, Prav*
Mieſtſka, vocatur. Ob juris diverſitat
iſtam, ſuum habet forum nobilitas, ſuu
civitates. Quam late autem cum pr
vincialis tum municipalis codicis vis ſ
extendat, & quibus in cauſſis, ſicut
vitates provinciali , ita nobilitas mu
cipali jure alligetur, (altercatum en
hac quoque de re pernicioſe diuq; ol
fuit) pactis Suato-Waczlavianis (*an*
1517.) diſerte eſt cautum. Interea ve
Ordo quisque inter ſe ſuis etiam tene
inſtitutis. Quem Barones inter ſe, que
Equites , tam Ordini quisque ſuo to
quam ſingulorum, vel generis vetuſta
vel munerum dignitati, vel denique æ
ti h

* *Comit. ann.* 1557.

honorem, cum publicis, tum privatis
congreſſibus, debeant ſervare, tabulis
gni publicis, Barones ſub Wladiſlao II.
Ferdinando I. Equites ſub Rudolpho
ex obſervantia perpetua definive-
nt. (*ann.* 1501. 1502. 1542. 1609.
10.) Civitates ſimiliter, & civitatem,
ibus volunt, dant pro arbitrio, & ab
quos, poſt exactam de natalibus legi-
nis inquiſitionem, in ſuum adſciſcunt
dinem, ſtipulantur manu conſerta co-
nato Bojemorum regi, patriisque le-
ous ſubjectionem, magiſtratui urbico
ſenioribus reverentiam, in rei fami-
ris procuratione opificiove juſtitiam,
itati toti in techna, ſi quam uſpiam
di cognorint, patefacienda vigilãtiam,
em omnem & pro virili curam ſoler-
n, aliquot vero in locis etiam in reli-
onis profeſſione conſenſionem. Civis
tem plus quam unius civitatis nemo
e poteſt. Neque temere eſt, quod
ximus generis vetuſtati peculiarem,
ter Equites perinde ac inter Barones
vari honorem. Voluerunt enim ma-
res etiam ea in cauſſa aliorum ab aliis
beri rationem. Sunt videlicet in no-
litate Bojemica, cum Baronum, tum
queſtrium familiæ quædam, quæ ortus
i Ordinisque decus non ita pridem,
ædam quę ante hominum memoriam
omnem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

omnem, quædam quæ ante, quæd
quæ poſt datos Bojemis Reges, quæd
quæ ante, quædam quæ poſt plantat
religionem Chriſtianam, in patria ex
bus præclare geſtis acceperunt; ſunt qu
dam quæ generis clariſſimi ſplendore
cum primis gentis conditoribus in ha
oram attulerunt. Et quamvis fatori
invidentia ſtirpes ſplendidiſſimæ co
plures vel noſtra memoria defeceri
penitusque ſint exſtinctæ; non paucæ
men adhuc utroque in Ordine ſunt r
quæ, quæ patriæ gentique meæ pern
gno ſunt ornamento, quarum tam
velle omnium nominatim meminiſ
captum ſuperat noſtrum, nihilo min
ſi ſicco propterea pede, quas tenem
præterire vellemus, non arbitramur n
declinaturos permultorum hominũ n
iniquorum reprehenſionem. Sua igi
familiæ cuique ſalva ſplendoris prærog
tiva, uſitato literarum ordine, & n
menclatura vernacula (licet ea, ling
alia quam Bojemica dedignetur comm
de ſcribi) ad Latini ſermonis formu
utcunque inflexa, recenſebimus quo
fieri poterit, primum Magnatum ſeu B
ronum genera, poſtea Equeſtrium qu
que progenies pervulgatiores inveſtig
bimus.

VI. Baronũ illuſtri de ſtemmate ſu

Berl

kæ Dubenſes & Lippenſes, * Bibr-
ſteinii, Borzitæ Martinicii, Budovec I.
ernini *Chudionicii*, Czertoregii.
icyngeri.
ſii.
ttenſteinii; qui alioquin, ut &
benloii, ſunt Comites, Haranti Be-
zdruzicii Palziciique,
lerſteinii Welharticenſes, Hodiego-
vii, Hrzani Haraſovienſes.
afunci Chlumenſes, Krzinecii Ro-
novienſes, Klenovæi Ianovicenſes,
Kurczpachii Trachemburgenſes &
Milczenſes.
ſcovecii, Liceci Ryſenburgii, Lipen-
ſes, Lobcovicii, * Logi Albersdorfii,
Lokſanii.
iczani Clinſteinii Roztocenſesque,
* Metichi Czeczovienſes, Mracſcii
Dubæi.
pprſtorfii Dubenſes & Fridſteinenſes.
Plansſtii Egerbergenſes, Purgrabii
Doninenſes, Pruſcovii.
aupovii, Rederii, RozdraZiovii Co-
mites, * Rychnovii, Rziczanii.
dovii Slaupnenſes, Sezymæ Auſtenſes,
Slavatæ Chlumenſes Coſſumbergen-
ſesque, Strzelæ Rokycenſes.
Sſelnbergii Coſtéſes, Sſlikii Holeycen-
ſes Comites Paſaunii & Cubitenſes,
Sſleinicii, Sſpanovii Liſſovéſes, Sſpetlę
 Iano-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Ianovicii, Sſternbergii, Sſtoſſii
nicenſes, Sſtubenbergii, Sſuanbe
Sſvihovii Ryzimbergenſes Prze
ſlæa ſtirps.

Talmbergii, * Teyrzovii Enzydler
Trzcæ Lippenſes, Turnæi Comit

* Vgezdecii Cunicenſesque.

VValdſteinii, ex quibus fuit Dux F
landius, VVartembergii, VVchyn
Tettoviani, VVratiſlai Mitrovic
ſes, VVrtbani, VVrzeſovecii D
bravio-montani.

Zagici ſeu Lepores Haſenburgii, C
veteris ſanguis, * Ziampachi Pott
ſteinii, Zarubæ Huſtirzanæi, Zier
næi, & familiæ omnes ſex & ſexag
ta, aliique ſi me qui fugiunt.

VII. Equeſtrium vero familiar
perquam multæ, & plures quam c
fortaſſe credat, ſunt ſtirpes, quas q
omnes neque exacte ſcire, neque q
ſcimus absque lectoris tædio percenſ
poſſumus, aliquas ſaltem, quas caſus p
tius quam accuratio ſuggeret comm
morabimus. In permulta illa gener
ſanguinis turba ſunt;

Amchæ Borovænicenſes, Audrcii

Baubinii Vgezdenſes, Bechynæ La
nenſes, Benedæ Nectinenſes, Berzc
vii Sſebirzovenſes, Binæi, Bilæi, B
reni Lhotenſes, Borzanovii Bytiſc

ni, Bra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ni, Braumi Minzeticii, Brzezii Ploſcovicenſes, Bubnæi, Bucovanii Pintæ, Bucovii Huſtirzanenſes, Bzenii Prorubenſes.

tenii, Czabelicii Sauticenſes, Czaſtolari Dlauhoweſenſes, Czerto regii, Czeycæ Olbramovicenſes, Chanovii Dlauhoweſenſes, Choteci Choczcovenſes, Chotauchovii Nebovidenſes, Chrti Ertinæi.

aupovecii, Deymi Strziticzēſes, Dobrzenii, Dorbzicovii Malegovenſes, Dohalii, Dworzecii Olbramovicēſes.

ſnicii.

elbelii Geyſingenſes, Geniſſeci Vgezdenſes, Gerſtorfii Geſtrzibii Ryſumburgenſes, Gezovii Lubenſes.

auguvicii Biſcupicenſes, Homuti Haraſovani, Horæ Ocelovicenſes, Horczicæ Proſtenſes, Hornatecii Dobrogovicenſes, Hoſtacovii Arclebicenſes, Hrabaniæ Przerubenicenſes, Hrobczicii, Hruſcæ Brzeznenſes, Hyſrlæ Choduvini.

ameycii Lſtiborzenſes, Kapauni Suogcovani, Kaplirzi Sulevicenſes, Karlici Nezieticenſes, Caroli Suarovenſes, Kekulæ Stradonicenſes, Kocorzovecii, KonecChlumii, Kordulæ Slaupnenſes.

azanii Bucovæi, Loreci Elcuſſenſes, Lucavecii, Luticii, Cc 2 Malo-

Malovecii Chynovenſes, Marq
Hradecani, Maternæ Quietnic
Mieſyczezi Wyſcovenſes, Mi
Nemyſslenſes, Mladotæ Solopi
Myſcæ Zlunicenſes.

Negepinij, Netvorii Brzizenſes.

Odcolci Vgezdecenſes, Ottæ Loſen

Pauzari Michnicenſes, Pecyngari B
nenſes, Peſſici Comarovenſes,
peſcii, Przedenicæi, Przichovii.

Raſſini Ryſumburgenſes, Robr
Suchenſes, Rodovii Huſtirzane
Ruti Dirnenſes, Rzepicii Sudo
zenſes.

Saci Bohunovicenſes, Salavæ Lippe
Scuhrovii, Sekercæ Sedczicenſe
tuſtiſſimus Vurſſoveciorum C
tum ſanguis, Slachi Hrzivicenſes
zii Chlumenſes, Smrczcæ Mnic
ſes, Solhauſii, Stracæ Nedabyli
ſes, Strogeticii, Strzelæ Rokyce
Sudliczkæ Borovnicenſes, Sum
feldi aliâs Czaſtli Tumnicenſes.

Sſici Drahenicenſes, Sſmuharzi Ro
venſes, Sſpulirzi Gitrenſes, Sſtar
chii, Sſtitnæi.

Talaczcones, Tiemini Tiemicen
Trmali Tauſſicenſes, Trmicii M
nenſes, Trzemeſſii,

Walcauni Adlarenſes, Wambergii
hatecenſes, Wanczuræ Rzehnic

ſes, Wanecii Gemniczcani, Wacht-
i Pantenovenſes, Welemyſloveſen-
ſes, Wencelici Wrchoviſtienſes,
Wieznicii, Vulci Quitcovenſes, VVli-
nii VVlinoveſenſes, VVodieradii,
VVoraczicii Pabienicenſes, VVoſtro-
mirzii Rokytnicani, VVoſtrovecii
Cralovicenſes, VVrabii, VVrchoti-
cii Lautcovẽſes, VVrzeſoveci, VVte-
lenii, VVythæ Zerzavenſes.
arii, Ziacavecii, Zylvari Sylbrſteinen-
Pilnicovenſesque, & permulti quos,
diximus, recenſere non poſſet non
e tædioſum, ex quibus præcipuos
osque ad panegyres regni publicas co-
tatu ſplendido confluentes Pragæ non
nel tacita cum animi oblectatione ſpe-
vimus.

VIII. Nec minus Civitates inter ſe
oque ſua habent inſtituta Ordinis pe-
liaria, conſuetudines unaquæque ſuas
gulares ac privilegia, ſuas aliæ præ
is prærogativas. Praga caput regni Ve-
s nempe & Nova, anteit urbibus cæ-
is absque controverſia, olim etiam
quitibus anteibat. Cutna ei dignitate
proxima, hinc Pilſna, Hradecium
ginæ, Zatecium, Budiegovicium, poſt
sque tres & triginta reliquæ, certare
iam de loci prærogativa inter ſe non-
unquam viſæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Præter tres Ordines hoſce liberos h
bet Bojemia quosdam Ordini nulli
ſcriptos colonos prædiorum liberos,
Scultetos, plus minus trecentos & q
draginta, qui *Svvobodnjcy, Diedinjcy,*
pravvnjcy, vulgo vocantur. * Præ
illorum hæreditaria quoque ſunt &
multis immunitatibus ornata.

Tributa nulla, niſi quæ pro præ
rum adæratione veteri, majorum n
ipſis comitiorum decreto ſolent imp
tenentur pendere. Onus unicũ eſt qu
cum cœnobiorum glebæ adſcripti
ſubire habent neceſſe, quod nempe b
in regno excitato, ſubvehendis æ
tormentis, globis, pulveri nitrato b
cætero id genus inſtrumento, eq
operasque præſtant. [:] Forum ipſor
eſt regni Dicaſterium ſupremum,
ἀμύντωρ atque vindex in pleriſq; Pro
rator regius. Erant ii quondam mu
quam nunc, plures, ſed à potentiori
ex nobilitate jam pridem, artibꝰ iniq
ſenſim ſunt oppreſſi. Verum de intro
cta à majoribus populi noſtri in St
diſtinctione, deque politicorum Ord
cujusvis inſtitutis diverſis, hæc ſunt,
Lector tibi explicanda habuimus.

C

* *Ius provinc. E.12. Ordinatio Reg.*
dol. II. 1585. [:] Comit. an. 1596. 15

CAP. XII.

De Bojemorum Comitiis.

INter ſalutaria, procurandis-
que in repub. ſocialis vitæ
commodis media prorſus
neceſſaria, non eſt poſtrema
mitiorum cura. Etenim cum perſæpe
populoſa hominum ſocietate, qualis
ſpub. omnis eſt , negotia incidunt
mplura ardua, difficilia, ea delibera-
ne communi, & conſenſu populi uni-
rſi peragi atque expediri eſt æquum.
bere autem, ſed ſobrie quoque, dicen-
in iis, quæ quis è repub. eſſe exiſti-
at, facultas eſt membro non temerario
ique danda, & poſtulata cujusque ci-
a impeditionem audienda, tam ut quod
mnes tangit ab omnibus peragatur, &
ui in magna ſunt potentia, horum co-
itiorum metu contineantur in ordine,
uam ut libertatem populo priſcam ſu-
ereſſe, illibatamque conſervari, hoc
nodo appareat. Viguit ſemper vigetque
actenus, in Bojemia hoc quoque jus &
omitiorum libertas. Reſtricta namque
n hoc regno; ut diximus, uſque adeo eſt
Regum poteſtas, ut ubicunque de repub.
el arduo reipub. quocunque negotio,
ſt ſtatuendum, in comitiis id, & de po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

puli voluntate, fieri oporteat. * Indic
dorum porro comitiorum, & popul
profanis rebus ad deliberationes co
munes convocandi jus, præter Reg
vel in Interregno, præter Senatum
gni, conceſſum eſt nemini.

II. At quia ardua hæc, quæ voc
mus, negotia, ita ſunt comparata
nunc coronæ corpus univerſum ſpec
nunc provincias ejus corporis ſing
attingant, ea propter ad comitia, n
membrorum coronæ unitorum univ
ſitas omnis, nunc Bojemi ſoli, con
cari commodum in locum, & ad d
certum, publico Regis programmate
lent, clauſula hac programmati fere
jecta, quod, ſive quis veniat, ſive n
veniat, Rex cum iis qui vocati delibe
tioni interfuerint, quod æquum &
reipub. uſu futurum videbitur, ſit dec
turus, & is nihilominus qui compar
neglexerit, decreto obtemperare nec
habiturus. De provincialibus Mora
rum, Sileſorum, Luſatorumque co
tiis loqui, hoc loco non eſt locus.
Bojemica vero comitia, ſi univerſa
ſint, excitæ provinciæ concorpores o
nes, per legatos ſolent comparere,
apud majores uſitato more, de comm
nil

* *Supra cap. 5. §. 10. 11.*

bus Coronæ totius negotiis, capita
um Ordinibus Bojemis, alii poſt alios
concilium honorifice acciti & ſenten-
um rogati, conferre ac conſentire; ſin
rticularia, Bojemi Ordines ſoli rem
mnem arbitratu ſuo expedire. Hîc
im frequentes conveniunt ad diem,
ex (niſi quod ſi quando extra regni fi-
es degit, per Legatos rem omnem po-
ſt expedire) cum Senatu Bojemo, au-
coque comitatu ſuo, pompa Regia, præ-
rente diſtrictum gladium aulæ Mare-
calco, in comitium (vocatur *Saudna*
vvietnice) per confertiſſimam populi
irbam, venit ipſe. Venienti illi aſſur-
unt univerſi cum demiſſiſſima venera-
ione, qui poſteaquam, in ſublimiore
plendidioreque cæteris ſolio regio, ſub
ranifco conſedit, agit per interpretem
ngua Bojemica de præſtito mandatis
uis obſequio, concioni omni gratias, &
mox rem in qua ope populi ſui conſilio-
que, ſibi ſit opus, proponi jubet. Legit
le ſuggeſtu propoſitionem ex ſcripto
Regni Vice-notarius, vel Declamator.
Qua abſoluta conſurgens Burggravius
Supremus, populi omnis nomine, verba
ad Regem facit, & precatus illi feliciſſi-
ma quæque, quoniam Ordines ex cle-
mentiſſima jam publicata Regiæ Maje-
ſtatis ſuæ propoſitione, quæ Regi ac rei-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

pub. ſint opus, prolixe cognoverunt, iis ſe quamprimum diligenter delib re, ac gratum, quoad maxime fieri terit, Regi obſequium præſtare velle, ſpondit. His auditis conſurgit Rex, comitatus ut prius, cum regni Senat bus, tum aulæ ſuæ familiaribus, in giam redit.

III. Deducto in Regiam Rege, rev tuntur in comitium, regni Senatores, Burggravius Supremus, (ut qui præ pue comitiis ſolet moderari) exclu prius omnibus, qui more patrio comi libus deliberationibus intereſſe vetant convertit ad Ordines ſermonem, & v ſi diem longius proceſſiſſe ac inclina videt, commonefactis ut poſtridie deant ad horam univerſis, concion dimittit; vel, ſi per tempus diei comm de fieri poſſe cernit, actionem incho Rogat autem principio ſententiam o nes, & cognoſcit velintne expendend poſtulatis regiis facere initium, aut h beant nec ne aliquid, quod deliberati nem de iis, non temere nec immerit poſſit remorari? Dicunt ſententiam r gati ordine, Barones quidem & Equ tes viritim, Civitates vero (niſi quid i cidat quamobrem à Baronum vel Equ tum ſententiis diſſentire oporteat) p collata inter ſe capita, collecti m, per V

ter

ris Pragæ Cancellarium. Et quanquam negotia reipub. non niſi poſt expeditam de poſtulatis Regiis deliberationem tractari, lex nova jubet, * uſus tamen, & ante, & poſt natam legem hanc obtinuit, ut ſi quid occurrat quod vel rempub. populî univerſam, vel Ordinem aliquem ſeorſim contingat, cujusque nec difficultas facile expediri, nec iniquitas diutius ferri queat, anteponatur ejus explicatio propoſitorum à Rege negotiorum tractationi, Regique ſupplicetur, ut ante omnia morbo, qui populi omnis judicio, vel reipub. toti, vel Ordini huic aut illi pernicioſus eſt ac gravis, mederi non dedignetur, ita ut eo remoto, tanto poſthac alacrius ſecuriusque propoſita negotia Regia, deliberatione matura tractari atque expediri queant. In his omnibus prout Rex facilis eſt vel difficilis, facilis quoque vel difficilis eſt expeditio, quæ aliquando non niſi poſt multas Ordinum cum Rege diſceptationes conficitur.

IV. Remotis demum his obſtaculis, ac ordinatis populi rebus, legitur denuo propoſitio Regia in concilio, ejuſque deſcripta ex prototypo aliquot exempla potioribus inter Ordines diſtribuuntur. Nec

---

* *Comit. Ann.* 1610.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Nec mora longa, deſcenditur ad capie
dum ordine de propoſitis comitioru
indictorum cauſſis, regiiſque neceſſi
tibus, conſilium publicum. Suus aute
his quoque conſiliis eſt mos antiquu
Vocantur in deliberationem poſtulat
rum regiorum capita, prout uſus eſt, v
conjunctim ſi ſint pauca, vel ſingulati
alia poſt alia ſi ſint plura, vel ardua. D
liberat de iis Ordo unuſquiſque ſeorſi
Barones omnium primi in cōclavi quo
ut diximus, *Saudna Svvietnice* appell
tur. Qui cum ſoli in commune conſulu
runt inter ſe, quodque è re eſt viſum ſc
pto comprehenderunt, de eo Equit
cunctos, per delectos Ordinis ſui, faciu
certiores, eoſque ut & ipſi accurate re
inter ſe expendant, & in medium co
ſulant, cohortantur. Equites cognita B
ronum animi ſententia in conclavi, qu
Zeleny Pokog nominamus, frequent
conſilium capiunt, & expenſis diliger
ter, cum poſtulatis regiis, tum ea conſ
quutis Baronum placitis, ſententias i
vicem ſimiliter conferunt, & comple
ſcripto communem ſuam de capite un
quoque voluntatem, in comitium u
Barones adſunt frequentes, confertir
veniunt, communicaturi cum iis quo
inter ſe ut populo tolerabile, nec regi i
commodum cenſuerunt, & colloquutu
ri ple

plenius de iis, ſi qua forte reſtent, qui-
us indagine majore eſſe ſentiant opus.
xcuſſis tandem ac concil atis utrinque
uæ diſſentientia erant omnibus, per ſe-
ectos ex utroque Ordine ſuos, confeſtim
d Pragenſes, (conſentientis utrinq; ſuæ
oluntatis ſcripto comprehenſa formula
s reddita) quod mutuo placet enun-
ant, & à Civitatibus quoque, quid &
pſæ fieri velint, ſententiam expoſcunt.
Convocant ergo Pragenſes ad diem, qui
tilis ſequitur, proximum, cunctos Civi-
atum ad comitia legatos, & poſt matu-
am cum iis, eorum quæ Rex poſtulavit,
uæque Barones una cum Ordine Eque-
tri pro ſe facere velint, conſiderationem,
ecernunt & ipſi quod majorum more
c conſuetudine vetuſta ab Ordine ſuo
ræſtari conveniat. Ab hac deliberatio-
e per delectos Ordinis ſui Supremo
Burggravio, paratos ſe eſſe ad exponen-
um, quæ ad propoſita reſpondere ve-
int, ſignificant, id quod etiam, ut pri-
num commodum vident, Cancellario
Pragæ veteris perorante, in concilio fre-
quenti faciunt.

V. Collatis in hunc modum Ordi-
num ſententiis voluntatibuſque conjun-
ctis, concipitur ac ſcripto comprehendi-
ur reddendæ Regi reſponſionis formula.
Quę cum facta accurate, jam eſt in prom-
ptu,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ptu, abeunt, in regiam ex comitio Re
Senatores cum delectis ex Ordini
ſingulis numero compluribus, eam
Regi venerabundi offerunt. Ea Rex
cepta, & lecturum quæ reſpondent,
ſcripto ſe poſteaquam deliberaverit, q
de iis ſentiat, declaraturum recipit. E
ſpectatur itaque biduum plerunque
triduum, dum Rex, ut placeat reſponſ
declaret. Qui cognitis quæ de poſtula
comitialibus facere velint Ordines, ſc
pto (Replicam vocant) quæ placeant, q
diſpliceant, complectitur, idque per ev
catos ad ſe Regni Optimates conci
mittit. Legitur, expenditur, diſcutitu
ac cum reſponſione diligenter confert
regia iſta replicatio; excuſſiſque mome
tis rerum omnibus, & collatis denuo
medium ſententiis, fit comitiorum d
cretum, cui in ſcripturam redigendo d
liguntur ſtatim ex Ordine unoquoq
prudentiores aliquot, una cum Prim
cerio. Quod cum conſcriptum eſt, leg
tur formula coram univerſis, & roga
tur iterum ſententiam omnes, ut ſi qu
in ea deſiderent, proponant. Audiun
tur omnes, formulaque tam diu limatu
quam diu nihil occurrat quod caſtiga
tione videatur egere. Hoc peracto, r
nuntiant Regi Optimates Regni, eſſe ja
factum ab Ordd. comitiorum decretum

orare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

reque Ordd. omnes prece ſubmiſſiſſi-
, ut Rex in comitium velit venire, ac
creti publicationi intereſſe. Recogni-
Rex, eodem ſplendore Regio, eadem
mpa, eodem comitatu, quo ad propo-
onem edendam veniebat, ad hunc
um quoque venit. Qui cum inter læ-
populi omnis fremitus regali, pro
re, conſedit ſolio, deſcripta pure ac
ibiliter formulæ exemplaria dantur,
gi unum, & Ordinibus alterum, ex
tio vero publicatur patentibus comitii
ibus, ex ſuggeſtu à Regni Vice-Scriba
tum recens comitiorum decretum, &
c abſoluto, qui id tabulis Regni, de
gis Ordinumque voluntate jubeant
eri, ad Archivi cuſtodes, ex nobilitatis
dine utroque, nuntii deſtinantur. *
ractis denique hiſce omnibus, & actis
ncilio, de ſervato Regi honore debi-
deque exantlato comitiorum labore
leſto, compoſita voce gratiis, con-
ntum dimittit Burggravius Supremus.
x vero poſtea quam Regiam clemen-
m ſuam omnem populo univerſo, bre-
quoque alloquio ipſe detulit, conſur-
, & è comitio diſcedens à Regni Sena-
populique primoribus, ac cæteris au-
familiaribus in Regiam, cum feſta
vulgi

* *Comit. ann.* 1545.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

vulgi circumſtantis gratulatione de
citur.

CAP. XIII.

De Muneribus ſeu Officiis pub cis in Bojemia.

I. IN ordinanda apud
repub. neceſſarium q
que cenſuerunt veter
ut non minus in ſol
ſacris, quam in ſacro e
Statu, munera ſeu officia publica, q
bus magiſtratum ſummũ adjuvari op
teret, tam majora, quam minora, p
denter eſſent diſtributa. Voluerunt
tem ea dignitate eſſe alia aliis potiora
noratioraque, quin & ſua Ordini cui
propria. * Ab indigenis illa, non ab a
nigenis geri debere ſtatuerunt. Vulgo
diſtinguimus in Superiora & Inferio
Hæc & illa, viciſſim gradibus quo
ſuis diſparantur, & ſingula præterea,
ſe, pro functionis neceſſitate, introdu
uſu, & Regis Wenceſlai privilegio,
plura, vel pauciora miniſteria div
habent. Quæ tum in his, tum in illis
tatu non indigna animadvertimus,
curr

* *Comit. ann.* 1526. 1545.

rere nunc pro noſtra infantia conſti-
um habemus. Superiora officia illa
emus à Viris generis ſplendore claris
i, & quædam eſſe hæreditaria, ple-
ue vero omnia, ut ſic dicamus, da-
a. Illa certis nobilium ſtirpibus jam
m ſunt alligata, & non niſi cohone-
ndæ in ſolennibus inaugurationibus,
riæque Regiæ diebus bonis, regum
jeſtati inſervire videntur: hæc quo-
s opus eſt Regis arbitrio, ex accurata
gii conſilii ſententia, viris idoneis vir-
te rerumque uſu ſpectatiſſimis confe-
ntur. Inter hæreditaria in hoc Regno
unera ſunt Mareſcallatus, Pincernatus,
apiferia, Prægustatoria, & ſi qua ſunt
a, quæ ex ea ſtirpe, cui ſunt hæredi-
ria, natu maximus ſolet obire. Sunt
item propria, primum ſtirpi Baronum
ippenſi, ſecundum Wartenbergiæ, ter-
um Haſenburgiæ, quartum Sezymææ.
ſt illis Regi uſus, Mareſcallatu in ge-
ando gladio, Pincernatu in poculis, Da-
iferia Prægustatoriaque in dapibus mi-
iſtrandis.

II. Dativa porro quæ appellavimus
unera ſeu officia ſuperiora, ut majoris
int dignitatis, ita tum ſacramentis ar-
tioribus alligantur, tum majoris mo-
nenti in rebus verſantur, & quotidie
ere in quibus vigilent exerceanturque,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

habere poſſunt. Non prius munus m
jus quiſquam, niſi minus ſuſceperit,
rere poteſt. Semel hoc alicui collatu
non niſi urgentiſſimis, graviſſimiſque
cauſſis aufertur. Ambire tamen ab R
ullum hoc honoris munus, capitale
& infamat. Et quoniam, qui iis fungu
tur, Regi noſtro in concernentium
tam rempub. negotiorum procuratio
inprimis adſunt, quicquid in prom
vendis, cum populi univerſi, tum me
brorum ſingulorum commodis ex o
cio faciunt, Regis ac reipub. authorit
faciunt. Sanctus etiam quodammodo
ipſorum locus laborque. Vendicat a
tem pro ſuis jure ſibi ſuo ex his, quæda
Regnum ac respub. præcipue, quæda
vero Rex magiſtratus ſupremus. Prior
generis ſunt inprimis illa, quæ terreſtr
vocantur, quæq; qui gerunt *Neyvvys*
Vrzednjcy Zemsſtj, Optimates, Eph
ri, & Primores Regni habentur; ite
ea, quæ juri dicundo, cuſtodiendis re
pub. κειμηλίοις, curandæ pecuniæ
uſus publicos collatæ, & tuendæ in d
ſtrictibus incolarum tranquillitati, ſu
excogitata.

III. Terreſtre munus Supremum e
Burggraviatus, Curiæ magiſterium ſe
prætorii præfecturæ, Mareſcallatus, Ca
merariatus, Prætura, Cancellariatus, qu

nem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

no niſi Baro poteſt obire; Protonota-
us, & SubCamerariatus, quæ Eque-
Ordini lege jubentur dari. Ex his
mo, ſeundo, quarto, & ſeptimo, ad-
it vetuſtas, proventibus opima prædia
nulla, & agrũ haud contemnendum.
BVRGGRVIATVS Pragenſis Su-
mus, tenendo fere opera vicaria ſive
entis, ſive morte ſublati Regis loco,
hibendis repentinis hoſtium in re-
m irruptionibus, coercendis juris
tumacibus prævaricatoribusque; *
noſcendis regundorum finium, vel
is ex literarum obligatione cõtrover-
, eſt ordinatus. Dependent ab hoc
nere ſupremo, tum Burggravius arcis
genſis, quem Minorem vocant, cum
conſilio & conſilii miniſtris quibus-
; tum *Holomcy*, h. e. lictores, accenſi
nes. [:]
CVRIAE vero ſive palatii ARCHI-
AGISTERIVM dirigendo regio,
od Camerale dicitur, judicio, ornan-
pro dignitate regiis cœnaculis habita-
nibusque, moderandis pompis pu-
is, ſuſcipiendis hoſpitibus illuſtribus
egatis externis, continendo in ordine

*Ius provinc. Leg. 1.36.& 37. D.49.
D.19.& 22.* [:] *Victorin. de Vuſſe-
hrad. lib. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ac diſciplina aulico Regis comitatu miniſtrisque menſæ regiæ, quæque genus in Regia ſunt opus cætera, oc pari ſolet. *

ARCHIMARESCALLATVS t reſtris, licet ſit, ut diximus, munus h reditarium, tantæ tamen eſt dignita ut, qui illum obit, inter regni Ephor connumeretur, & honore locoque, cundus à Supremo Curiæ-Magiſtro amet. [:] Vocati in jus ab actore, re quicunque miniſtri & aulæ famalia homines ἀνέστιοι & peregrini, tenen ſe ejus cognitioni ſiſtere cauſſamque cere. & jus in hoc foro accipere. Co decoratur hoc munus à fecialibus caduceatoribus, qui ei apparere ac pr ſto eſſe jubentur.

ARCHICAMERARIATVS pr eſt ſartæ tectæqne conſervandæ Re majeſtati, & in regni tabulario morib introducto ordini bono, ac decoro; paritoribus ad arceſſendos in jus re remque judicatam exſequutioni ma dandam legitime; dimittendis poſſeſſ nibus litigatoris condemnati, peræqu tione pro rata, *(Odhad* noſtri vocant) qui in cauſſa eſt ſuperior, addicendis.

ad

* *Ius provinc. D.* 3.9.11. [:] *Ius pro vinc. A.* 36.37.

tu ad Regem, iis, qui opus habent, curando, illius eſt interventio. Ab remo hoc munere dependet Vice-Camrarius, γεωδαίτης ſive Decempeda-, *Staroſta Komorniczj*, h. e. Apparimum-Magiſter, & *Komornicy*, h. e. Apparitores vel Pedelli terræ duodecim.

Iam vero ARCHIPRAETVRA moderando regni tribunalis judicio remo, rogandis concludendisque in nſilio collegarum ſententiis, eloquen- quæ ad partes litigantes pro tribunali us eſt dici, nuncupandis ad enuntian- S. Senatoribus, (Senatus-conſulta *ntazovve* dicuntur, ſemperque juben- Barones ex Senatu duo, & Eques us, ad ea promulganda conſurgere) & teris, quæ prætoriæ ſunt dignitatis, more expediundis verſatur. Mune- huic eſſe præſto antiquitas juſſit, Vice-dicem & Declamatorem.

ARCHICANCELLARIATVS conſtitutus conſcribendis, ſignandis, ſubſcriben- Regiis diplomatibus, edictis, man- tis, epiſtolis; accipiendis legendisque æ ad Regem mittuntur, verbis plerun- e nomine regio faciendis & reſponſis ndis, cavendo ne quid à Rege contra s reipub. reſcribatur, edicatur, decer- tur; cuſtodiendo ſanctiori illi, quo pu- ica monumenta ſignantur, regis ſigno,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Hoc igitur qui fungitur munere, os
Regis eſt & oculus, aulamque ſec
ſemper & circum Regem eſſe de
Permagna itaque eſt ejus ad Regem
riter & populum authoritas. Venit c
eo in ſollicitudinis partem Pro-Can
larius, quo cum ille, conſiſtorii regi
ſanctioris conſilii ſecretariis, actuar
libellariis, & quibus vis miniſteriis n
deratur.

PROTO-NOTARIATVS
Primiceriatum quis vocare velit, oc
patur in ſcriniorum & tabularum Re
ſigillique terreſtris, fideli ac ſecreti
cuſtodia, tam publicis quam priv
actis, contractibus quibusvis nomin
& innominatis, rebusque omnis gene
memorabilibus, ſcripto comprehend
dis, atque ſuo loco vel in minores ve
majores tabulas referendis. Sub illo ſi
dicto audientes, Vice-Notarius, Ingr
ſatores, tabelliones cæteri omnes
Scribæ.

SVBCAMERARIATVS datus
Civitatibus in conſiliis Regis ſecretic
bus, adverſus potentiores defendend
Baronum Equitumve contra eas que
moniis controverſiisque coguoſcend
& absque fori ſtrepitu, quoad fieri p
teſt, arbitrario jure componendis, m
ctis civibus ob enormia delicta irroga

à Sen

Senatu, exigendis, & magiſtratibus
nuis in urbibus regiis, pro uniuscu-
sque urbis conſuetudine innovandis.
quamvis munus hoc vendicet ſibi Or-
Equeſter, liberum tamen Regi jura
linquunt, ſi velit aliquem ex Civibus
ragæ Majoris idoneum ei præficere.
c à Sigiſmundo Imp. (*ann.* 1436.) Io-
annes Cunwaldius, à Wladiſlao Rege
nn. 1471.) Samuel de Hradecco Wa-
czovius, eo fungi olim eſt juſſus. Huic
uneri ſubeſt vicarius, quem vocant,
ubCamerariatûs præfectus, & judex
ulicus, Scribaque Cameralis.

IV. Atque hæc ſunt Optimatum ſeu
rimorum Regni dignitatis honoratiſſi-
næ munera. Κειμηλίοις porro reipub.
oc eſt Regalibus ornamentis ac privile-
iis gentis cuſtodiendis, inſtitutus eſt
VRGGRAVIATVS CAROLO-
TEINENSIS. Funguntur hoc officio
emper nobilitatis vetuſtæ Viri duo, Ba-
o unus, & alter Eques, qui arctiſſimo
icut Regi Regnoque, ita mutuo ipſi in-
er ſe, devincti ſacramento, non alibi
uam intra regni fines eſſe perpetuo, do-
niciliumque habere tenentur. Hi quam-
is pariter obſtringuntur ambo ad pro-
videndum ne quid Arx Caroloſteina, vel
uæ in ea ſunt recondita, detrimenti ca-
piant, emolumenta tamen ac fructus ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ejus ditione tota, (dotata videlicet arx hæc magnifice vicis & agro mul cum à Carolo fundatore primo, tun primis à Wilelmo Dubio de Trze myſlicz) non niſi ab uno, tantiſperd de vita vel functione decedat, percip aſſe lex jubet. Vſufructuario colle præmortuo ſuccedit demum, nem interturbante, collega ſuperſtes, & ſi liter, ut deceſſor, quoad vivit, rediti illis, ſolus fruitur. Si qua alterutrius utriusque culpa contingat arcem ho in manum venire, vel damnum aliqu reipub. noxium accipere, convictus culpa, ſive alteruter ſive uterque cap famæque & bonorum amiſſione pæ luit. Cognoſcendis vero litibus tam vilibus quam criminalibus, jurique cundo ſedet pro tribunali ſtatis dieb tum Major tum Minor REGNI-S NATVS, de quo plenius dicendi alius non ita multo poſt offeret locus. * I cuniam reipub. collatitiam procura lecti ſemper in comitiis ex Ordinib ſingulis Triumviri, Vulgus eos *Ne vvysſſi Bern ky* vocat. Hi ex decre in Ordd, conventu contributionibu collectam ab omni populo pecuniam, i

ut c

* *Ius provinc. A. 35. L. 60. Infra cap. 15.*

comitiis frequentibus convenit, di-
enſant. Incolarum autem publicæ ſe-
ritati in territoriis diſtrictibusq; con-
vandæ, inſtitutæ ſunt PROVIN-
IALES PRAEFECTURAE Sin-
lis eas annis renovari ab Rege leges
lunt, & binis ex locupletioribus in
no quoque diſtrictu incolis demandari,
roni nempe uni, & Equiti alteri, id
uod ſub Majum fere mẽſem fieri quot-
nnis conſuetudo eſt. Muneris hujus
t uſus, * in præcavendis periculoſis
ciniæ malis quibusque fortuitis, in de-
ribendis neceſſariis defenſioni plebe-
rum hominum telis ac armis, exer-
endo in armorum uſu, habendaque in
rocinctu, opportuna adverſus hoſtium
pentinas irruptiones, ſelectorum ex
mni numero vicinorum juventute ar-
ata, increpandis otio torpentibus, [:]
omprehendendis graſſatoribus, & ſi-
endis cura pervigili cujusvis generis la-
trociniis, in relaxandis immerito con-
ectis in vincula tenuioribus, abrumpen-
lis, in repræſentando opificibus opida-
nis hoſtimento vel operarum pretio fa-
miliaribus nobilitati tergiverſationibus,
n prohibenda denique vi privata homi-

* *Hagecus in ann.* 1442. [:] *Comit. ann.* 1547.

num petulcorum omni. Hujus quoq; olim fuerat muneris, conventus cu[m] provincialibus pro re nata agitare, & n[e]cesſariis diſtrictui ſuo de rebus conſul[ta]tiones habere: Sed poſteriores Reges [fa]cultatem hoc genus ipſis eripuerunt.

V. Hæc igitur, de quibus hacten[us] diſſeruimus, ſunt quæ terreſtria voca[n]tur, & Regno toti vendicantur Mune[ra] Superiora: Rex ſimiliter ſua habet v[a]ria, dignitatis neutiquam ſpernend[a] munera. Vtitur autem iis jure majeſt[a]tis ſuo, in rebus partim ſeriis, partim o[b]lectabilibus. Seriis rebus occupantur, qu[æ] deſudant in juſtitiæ adminiſtratione, fiſci Regii, & quæ ab eo dependent, pr[o]curatione, in feudorum, quæ ultra Boj[o]mum limitem ſunt, moderatione, inqu[e] ordinaria domus & corporis regii cuſt[o]dia. Expeditius porro obeundis mun[e]ribus his fere ſingulis adjuncta etia[m] eſt numeroſa ſecretariorum, actuario[rum], ſcribarum, viatorum, miniſterio[rum]rumque cæterorum turba. Adminiſtran[dæ] juſtitiæ Rex cõſiliarios ſibi arbitrat[u] ſuo legit, per eosq; definitis lege diebus controverſa nunc Curialia, nunc Came[ralia] negotia quævis, juris via cognoſci[t] ac decidit. Præſident autem tribunal[i] conſilii hujus regio, directores duo di[] verſi, quos ambos vocamus Supremos

in Cu[]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Curialibus quidem IVDEX CVRIAE,
Cameralibus vero CVRIAE vel PALA-
I MAGISTER. Fiſci Regii, *Statkuvv*
lnjchy komornjch, ſive patrimonii
rique Regii procurationi, PRAE-
CTVRA ÆRARIA, ſeu ut cum
lgo loquar, CONSILIVM CAME-
AE eſt ordinatum; cui qui præſidet Ba-
PRAESIDENS CAMERAE ap-
llatur, habetque ex Equeſtri Ordine
ljunctos collegas ut plurimum quin-
ue. Horum dicto ſunt audientes Fiſca-
, quem Regis Procuratorem vocant,
rarii QVESTOR, LOGISTES-
VE, & ditionum patrimonialium Præ-
cti omnes, Libripens, paſſimque in li-
ite & urbibus, vectigalibus exigendis
onſtituti exactores. Fiſci procurationi
ffinis quoq; eſt METALLICORVM-
IAGISTERIVM ſupremum. Com-
nendare hoc munus Rex per leges po-
eſt, tam ex Civibus quam ex Nobilita-
e, Viro bono quem rei peritum, & ob-
undæ functioni idoneum judicarit. Vi-
itare autem is, prout opus eſt, tenetur
uri & argenti fodinas toto regno om-
es, in eaque quæ iſtic geruntur diligen-
er inquirere, & quicquid præter ordi-
nem juraque fodinaria agi, vel à fundi
lomino, vel officinarum metallicarum
hominibus peccari cognorit, emendare;
compel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

compellatus, ab iis quorum intereſt, l
redimendo à foſſoribus auri argen
emolumento, mature id facere, &
verbo dicam, omnia quæ promover
rei metallariæ opportuna ſenſerit, ac
rate proſpicere. Iam vero quia multa
Germania, ideoque ultra Regni ſui
nes, Rex Bojemus habet clientelas, f
da & beneficia, quæ jam olim coro
& Regibus Bojemis ſunt obnoxia,
in officio continendis, ac tuendæ a
clientes, qui ea poſſident, Regum
Reipub. Bojemæ majeſtati, inſtituta e
quam vocant, Germanicorum FEVD
RVM PRAEFECTVRA, qua Ba
nemne an Equitem fungi oporteat,
eſt nondum plane deciſa. Meminim
nos certe Baroni munus hoc, non Eq
ti, hactenus fuiſſe collatum. Regiæ p
ro domus, hoc eſt ARCIS PRAGE
SIS, ut & CORPORIS REGI
CVSTODIENDI PRAEFECT
RA, probatiſſima fide Equeſtris Ordi
viris ſemper ſolita eſt demandari, qu
rum ille arcis præſidiariis, hic Regis ſ
patoribus cum imperio præeſt. Veru
quia à rebus ſeriis reſpirare nonnunqua
& animi recreationi tempus largiri
mant Reges, oblectabilibus etiam reb
proc

Convent. an. 1595. 1601.

ocurandis, officia quædam deputa-
nt. Equos ſiquidem generoſos agitare,
aſque venatu fatigare, Magnates ple-
que omnes ponunt hac tempeſtate, in
ima oblectatione; cui rei, & homini-
is & inſtrumento multo eſt opus. Om-
bus his ſcienter accurandis, habet Bo-
mus Rex Equitii ſeu STABVLI, &
ENATIONIS MAGISTERIVM.
uæ quod Equorum, venatusque cura,
im ſuccenturiatis omnibus occupen-
ur, ſuis ipſa nominibus aperte oſten-
unt.

VI. Etſi vero plura adhuc variaque
ubiculariorum, dapiferorum, & cæte-
orum officia in Regis aula familiaria
ſſe non ignoramus, quia tamen ſingu-
are nec protritum fere nihil ſecum tra-
unt, ab iis percenſendis ſuperſedere,
uam minutis id genus, Lectores ob-
undere malumus, & ad explicanda quæ
n repub. noſtra pro Officiis Inferiori-
us, habentur, tranſimus. Sunt autem
lla præcipue continendæ in diſciplina
lebis promiſcuæ multitudini, vitandis
opularibus turbis, & plantandæ etiam
nter vulgus obſcurum, concordiæ in-
venta. Solent illa quotannis exquiſitis
prius ex loci cujuſque incolis delecto-
rum ſuffragiis, à magiſtratu ſuperiore
opidatim vicatimque conferri, Magiſtra-

tus

tus autem ille ſuperior, qui ea confer
liberis Vrbibus, & in regii patrimo
opidis, eſt Rex, (ſic enim rarius quid
per ſe ipſe, uſitatius vero per ſuos c
authoritate ad id pro more deputato
hîc ea ſolet diſtribuere,) in cæteris l
cujuſque dominus. Nam quia experie
tia ipſa docebat, nullum etiam minimu
vicum, nedum civitatem, ſtare c
abſque incommodo poſſe, niſi hab
cujus conſiliis authoritateque guber
tur, eapropter, ſui cuique vico, cuiq
opido, cuique Vrbi præfecti ſunt ante
gnani, ac boni communis curatores. I
iis quorum modica eſt poteſtas, &
hominum infrequentiam rarior functi
nis uſus, vulgoque nota tenuitas, verb
multa facere, res eſſet nihili; ea duntax
munera, ſeu officia, quæ in opidis V
bibuſque populoſioribus publice ac pe
petuo obtinent, & quorum non vulgar
eſt authoritas atq; juriſdictio libet com
pendio commemorare. Munus igitu
præcipuum in Vrbibus municipiiſqu
eſt, quod SENATVM CIVITATI
vocamus, conſilium nempe in Majo
Novaque Praga OctodecimVirale, i
cæteris Vrbibus & opidis DuodecimV
rale, itemque PRAETVRA. Senatu
hic ſive conſilium, armatum eſt ta
majore, quam minore, iu criminalibu
parite

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

iter & civilibus cauſſis, juriſdictione.
egi in hoc conſilium nemo poteſt per
es, qui non prius triennium poſt jus
itatis acquiſitum, in civium numero
nſegerit, intereaque conſuetudines pa-
s familiariter condidicerit. Et quam-
, tam in capiundis, quam in obeundis
muneribus, ſingulare aliquid inde à
npore, cujus non eſt memoria, locus
: unusquisque ex conſuetudine inve-
ata obſervet, in jure tamen dicundo,
que eſt pro norma jus patrium muni-
ale, quod Praga matrix amplectitur,
odque propter uſum in municipiis
mmunem *Pravvo Mieſtske* dicitur. In
atu hoc Vrbico, primus quidem abſ-
controverſia ordine eſt, qui com-
data nobis à Latinis voce *Prymas* &
podarz Mieſta ſalutatur, quiq; in con-
o, omnium primus ſententiam ſolet
ari, & à multitudine omni, præ aliis
norari; cogendo tamen Senatui, tra-
ndis ordine negotiis, dirigendis con-
s, rogandis concludendiſque ſenten-
, nominando ex collegis, ac (quod
am, eo cujus res agitur, ſolet fieri,)
dicendum invitando Senatusconſul-
um promulgatori, clavium & ſigilli
lici cuſtodiæ, moderatur Conſul ſive
ium magiſter. Menſtruum autem ſal-
ı eſt apud nos Conſulare hoc offi-
cium,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

cium, quo defungi alii poſt alios ord
ſolent, ſinguli duodecimViralis co
lii illius Senatores. Vſus magiſter,
olim, ita & nuper, docuit noſtros
mines, diuturniorem hujus generis in
vitatibus magiſtratus adminiſtration
ſive ſemeſtrem, ſive annuam; non pe
de in noſtra repub. ut in aliis, eſſe c
bus accomodam. Eſt autem tanto ſpl
didior hujus functionis ac Senatus ci
dignitas, quanto Vrbs alia præ alia pr
legiis immunitatibuſque eſt ornati
amplior, populoſior. Ac propterea qu
quædam, præſertim regiæ, Vrbes,
ſunt populo abundantes, ut cognoſc
dis in tempore expediendiſve cur
communitatis omnis & incolarum
gulorum negotiis, Conſules haud
quam poſſint eſſe pares, magno illi
natui, ſubordinatus eſt Pragæ Dec
Viratus, alicubi Octo-Viratus, ali
vero Sex-Viratus. Aſſerendæ porr
concuſſionibus promiſcuæ civium m
titudini, conſtituti ſunt ſeniores pop
quaſi Tribuni plebis, hîc plures, ibi p
ciores, qui ſi quando Senatus muneri
ducia in communitatis fraudem
quicquam tentare, intercedant, eum
ad ſaniora commoneant, vel, ſi em
dare abnuat, ad Subcamerarium reg
aut ad Regem ipſum deferant. C

n PRAETVRA eſt alterum inter
ica officia munus publicum, quod
gnoſcendis dirimendisque controver-
minoribus, cohibendæ cuivis plebe-
um protervıæ, comprehendēdis & in
cula compingendis male feriatis, &
ndandis exequutioni concilii Majoris
citis, eſt inſtitutum. Gerendo autem
ique huic muneri civico, neceſſario
viunt publica quoque miniſteria di-
ſa; Conſulatui aſtynomi, quæſtores,
iles, notarii, actuarii, ſcribæ, viato-
; Præturæ, latrunculator, Commen-
ienſis, ſtatores, lictores, & ſi qui alii
it id genus accenſi.
VII. Præter communia hæc urbibus,
inicipiis, opidis quibusvis munia, in-
ſingularia referri, & neutiquam ſi-
tio præteriri eſt dignum Oenoptæ
inus, quod metallicorum opidorum
adam, ni fallor, imitatione, Pragæ
nn. 1358.) inſtituit Imp. Cæſ. Carolus
.& collium Vitiferorum cultoribus jus
idère juſſit. Vocatur munus hoc, vo-
non noſtra, *Vrzad Pergmiſtrſky.*
onferendo gerendoque huic muneri
as, à Carolo Leges, illuſtravit atque
xit Wladiſlaus Rex. *ann.* 1497. Col-
im-Magiſter hic præcipuæ eſt inter Se-
ores populi exiſtimationis, & in co-
ta civitatis univerſitate, multitudinis
Ee omnis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

omnis nomine, verba ad Senatum
let facere. Ex Majoris Pragæ Civib
ab ejusdem urbis Senatu olim, nunc
Novæ urbis cum Majori intempeſt
jurgia, ab Regio fiſci conſilio legi, eic
conſiliarii muneris collegæ octo, te
videlicet ex Veteri, terni ex Nova,
bini ex minore Praga, Senatus quic
ſui arbitrio, adjungi conſueverunt.
ſtitutum autem eſt, munus hoc, cu
cognoſcendis coortis ob vineta litib
ſicut diximus, tum curando, ne feren
apta vitibus loca, ſuis careant cultoribu
deſcribendis, metiendis, ab omnique v
natu tutis præſtandis, quotquot ubicu
que circa urbem coluntur, collibus, p
niendis deprehenſis pendentium adh
fructuum furibus, ſtatuendo prætere
quod ſub hedera vænum quis dare vel
vini cujusvis pretio, ſolvendæque op
rariis diurnæ mercedis modo; provide
do necubi pendulum vinum vel vap
per impoſturam væneat, &, ut dicam
compendio omnia, procurando, dece
nendo, faciendo, quicquid culturæ i
vinariæ viderit futurum ex uſu. Ci
cum urbem quaqua verſum libera om
nino eſt ejus jurisdictio. Cæterum qu
melior fere munerum iſtorum pars,
publica juſtitiæ adminiſtratione exerc
tur, ac propterea, quum iis reſpub. noſt
no

n poſſit carere, plenius, quæ mox ha-
mus dicere, declarabunt, ſupervaca-
um eſt in iis diutius hîc immorari ac
rere.

CAP. XIV.

e Conſilio ſeu Conſiſtorio Regio.

DIſſerentes in ſuperioribus, * partim de politico apud Bojemos regimine, partim de muneribus publicis terreſtri-
s, diximus Regem noſtrum non ſolere
sque regni Optimatibus, conſilioque
o, de repub. ac gravioribus reipub. ne-
tiis, quicquam ſtatuere. De privato-
m petitionibus quotidianis, querelis-
quibusvis, quas absque judicii ſtrepi-
expediri eſt æquum, cognoſcere ſane
teſt ille ſolus, jubereque vel vetare ar-
tratu ſuo;plerasque tamen omnes illas,
idem ſuum conſiſtorium ſimiliter re-
cit, deque ampliſſimi concilii ſenten-
, in iis quoque, quod placuit, reſcri-
t. Poſcit igitur ipſa rerum ſeries, ut de
egio illo Conſiſtorio, ſeu Concilio ſan-
iore, verba quoque faciamus. Eſt au-
m id Bojemis unicum, & à vulgo no-
rate, non aliter quam CANCELLA-

* *Supr. cap. 5. §. 11. & cap. 13. §. 2.*

RIA REGNI vocatur. Rex quiden
ne contra ipſum diſputetur, abſtinet fe
ipſe à publico hoc concilio, more H
bræorum regibus olim uſitato, nec de
berationibus, niſi rariſſime, ſolet inte
eſſe; quæ tamen res, quo tempore, ſi
tractandæ, expendendæque, ArchiCa
cellario, de more, dat in mandatis. A
chi-Cancellarius igitur Regis nomin
quæ conſulto opus ſunt, in conſilio pr
ponit, ſententias rogat, & actioni to
ordine patrio moderatur. Poſtea ver
quam ſententiam rogati dixerũt omne
reverſus ad Regem vel ſolus, vel cu
uno atque altero ex Optimatibus, re
ei exponit omnem, & quid fieri is veli
jubeatque, mandata accipit: quæ in Se
natu tandem explicata, qui à Secretis e
Actuarius, in acta diligenter refert. Da
tur in hoc Conſiſtorio locus non ſolu
Optimatibus, hoc eſt, iis qui terreſtr
bus officiis ſupremis funguntur, (quale
ſunt Burggravius Pragenſis, Curiæ-Ma
giſter ſupremus, Archi-Camerarius, ſe
Magnus regni Admiſſionalis, ArchiDi
caſtes, Scriba regni Supremus, & Sub
Camerarius) ſed & Senatoribus Regn
indifferenter omnibus, qui tam vocati
Rege, quam non vocati, in concilium
quoties libet, poſſunt venire, in com
mune conſulere, interfari, & quæ è r
publi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ublica eſſe cenſuerint, admonere.

II. Pro-Cancellarius præterea & Se-
retarius interſunt neceſsario delibera-
ionibus omnibus. Quoniam vero ne-
otia, quæ hic tractantur, non omnia æ-
que ſunt ardua, ea de cauſſa receptum
iam olim uſu eſt, ut concilii hujus Sena-
us, pro re nata, alius alio cogatur fre-
quentior, & propter eam Senatorum
requentiam, vel infrequentiam, aliud
hîc Auguſtius, aliud Anguſtius conci-
ium dici queat. In auguſtiore concilio
llo, deliberationes de reipub. ſtatu, de-
que Regis ac populi univerſi neceſſitati-
bus ac ſalute, inſtituunrur; quandoque
etiam exemplo olim nocitura, & expli-
catu difficilia, incolarum ſingulorum ne-
gotia, attinguntur ac diſceptantur. Ad-
vocat autem, quoties opus eſt, auguſtum
hoc concilium Rex ipſe, excitis ad diem
Senatoribus, cum iis qui Pragæ per tem-
pus ſunt præſto, tum ſelectioribus cæte-
ris, qui hinc inde per diſtrictus admini-
ſtrandis privatis atque domeſticis rebus
intenti, domi quisque ſuæ tempus ruſti-
cando terunt; imo, ſi caſus id depoſcat,
aliquando etiam aliis ex privatorum nu-
mero, viris rerum peritis. Advocant
ſimiliter concilium hoc magnum ac au-
guſtum, regni Optimates, ſed non niſi
tum, cum de Regis aſſenſu, comitiis regni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

calatis, ejus cogendi illis copia eſt fac
Adſunt autem concilio ſic coacto, int
Optimates, non modo Senatores reg
omnes, regiique conſiliarii, verum
deſcripti plerumque comitiorum decr
to, ex privatis, nunc plures, nunc pa
ciores, delegati. Agitur in eo ac conſu
tatur, iis duntaxat de rebus, de quibu
excluſi tempore Ordines univerſi, in c
mitiis decernere non potuerunt, &
quibus ſtatuendi poteſtatem huic conc
lio, verbis diſertis fecerunt, * Ferdina
do, Maximiliano, Rudolphoque regna
tibus, concilium hoc legimus fuiſſe c
actum aliquoties, de publica patriæ d
fenſione, exciendoque ad bellum vi
tim populo omni, de recognoſcendis
regundis regni finibus, de relaxandis r
dimendisque ſitis ultra limitem, opp
gnoratis Coronæ latifundiis, de viis r
cens à finitimis manifeſto accolarum i
commodo in regnum apertis, empori
que ſalis inuſitato; de monetæ cudend
valore & legibus, de collatitia pecun
ex reipub. uſu prudenter diſpenſanda,
fæderibus hæreditariis cum principib
vicinis majorum exemplo renovandi
deque id genus rebus aliis.

III.

---

* *Comit. an.* 1545. 1557. 1569. 1575
1585. 1586. 1596. 1604. 1610.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

III. In anguſtiore porro Regii Conſtorii concilio, neque tanta requiritur enatus frequentia, neque de univerſæ eipub. Statu conſilia capiuntur. Singuorum hîc, vel,ut plurimum, paucorum, auperum pariter & opulentorum, poulata querimoniæve, vulgariores ac uotidianæ, expenduntur, & quidem untaxat eæ, quas decidi abſque fori trepitu æquitas ipſa, atque ii, quorum intereſt, ferant. Prodeunt ex hujus loci anctiore concilio, privilegia quævis, & conceſſiones regiæ, inveſtiuntur hîc, am de nobilibus quam ignobilibus feudis, Regum Coronæque vaſalli ac clienes quique; legati ad Reges exteros, principesve ac provincias dimittendi, mandatis inſtruuntur; proſcripti, vel aliis de cauſſis Regis aulam judicumve tribunalia adire prohibiti, fide publica muniuntur; Regis nuntii ſpeciales, (vocantur vulgo Relatores) de citatis ad diem cauſæque cognitionem extraordinariam ſive in provinciale ſive in Regium judicium partibus controvertentibus, in impatientibus moræ negotiis; de inſerendis rotulandisque variis (modo ne ſint de regni patrimonio) ab Rege factis contractibus; de datis pupillo tutoribus vel ætatis venia; de teſtibus producendis; deque rebus ſimilibus, ad tabularii cu-

 ſtodes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ſtodes amandantur ; eduntur deniq
hîc Regia interdicta, Edicta, Decre
Reſcripta, cujusvis generis, quæ ut
plenitudine poteſtatis regiæ in Bojem
edi eſſet fas, Regum majeſtati à popu
legibusque priſcis , jam olim eſt p
miſſum.

IV. Expediebantur autem Regii h
jus concilii negotia, quicquid Bojem
Moravis, Sileſis, Luſatisve Rex mand
bat, olim quidem non niſi lingua pop
Bojemi vernacula; vel Latina populoru
omnium communi, quoties cum ext
ris agendum conſtituendumq; quippia
erat : provinciales etiam ipſi Sileſi ac L
ſati, Slavica populari, quoad maxime fi
ri potuit ad Bojemam dialectum co
formata lingua, res ſuas in hoc Con
ſtorio proponebant, &, quod plus e
legatos ſuos, ſcriptis Bojemice mandat
inſtruebant. Stetit his moribus inſtit
tisque, & floruit, pacatum longiſſim
tempore ex ὁμογλώττοις nationibus d
verſis coagmentatum olim * regni n
ſtri corpus. Avorum vero memoria
poſtea quam Sileſi, Luſatique indigen
cum hominibus peregre advenientib
commixti, peregrina, quam ſua, lingu
loqu

* *Legat. Sileſica an.* 1547. *item Ordd. Opolienſ. & Ratiborienſ. anno* 1536.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

qui maluerunt, contemptui cæpit pa-
us ſermo haberi , VVaſſer-Polacis-
usque vocari, ac Germanicus pro eo,
ſacris pariter & profanis locis, fre-
ıentari. Hinc nata poſtea quoque eſt,
inguę Bojemorum noſtræ valde perni-
oſa , in ſacratiore hoc Regis noſtri
onſiſtorio, Expeditionis, quam Ger-
ianicam vocant, inſtitutio. Ideoque
legebatur eam in rem ab Regni Archi-
ancellario Seretarius Germanicus, qui,
uod illa lingua eſſet expediundum, cu-
ret. Sed non conſtitit hîc, nec eo con-
nta diu fuit hoſtium noſtræ linguæ ar-
ogantia. Extremis namque Rudol. II.
c omnibus fere Matthiæ Regum tem-
oribus, (*an.* 1610.1614.1615.1619.)
ProCancellarium Germanum tentarunt
Concilio huic obtrudere Sileſiæ Luſa-
iæque incolæ. Optato tamen ſucceſſu
actenus novatio iſta caruit.

Iam ergo quæcunque ab hujus loci
Senatu concluſa regis calculo compro-
bantur, iis, ſi Bojemos Moravosve con-
tingant, Bojemice; ſin Sileſos, Luſatos,
Cladſcanos, Hebanos, Cubitenſesve,
Germanice in ſcripturam redigendis,
formularii ſunt ordinati, qui ſimul ac
vel ArchiCancellarius, vel ProCancel-
larius, vel Secretarins injunxit, ea in for-
ma materiæ convenienti deſcribant. Va-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

let autem ac fit authentica, tum demu
hæc ſcriptura, cum, non modo ab Re
verum etiam ab ArchiCancellario, Pr
Cancellario, & Secretario propria ma
eſt ſubſcripta. Neceſſe præterea eſt, u
ſi in forma Privilegii fuerit vel diplom
tis de plena teſtamenti condendi po
ſtate, aut arduo negotio quopiam ali
Regis ſigillo majore ſeu ſanctiore; ſ
protritis ac minutioribus de rebus cæt
ris, minore ſeu vulgatiore, ſignetur
muniatur. Verbis porro mandatisq
regiis ſua ubique conſtat authoritas ſe
per, fidesque ab omnibus habetur & h
nor maximus, usque adeo, ut ſi quis v
morem iis detrectet gerere, vel in aliqu
auſit derogare, impune id neutiquam
laturus. Conſtare illa ſibi ipſa quoqu
perpetuo, nec alterari, retractari, aut r
vocari, niſi urgentiſſimis de cauſſis a
exacta cum accuratione, vel ſolent v
poſſunt, ita ut (ſimiliter quemadmodu
Regium apud Medos Perſasque jus fui
ob immotam eorum firmitudinem, v
teres proverbio locum dederint, *Kra*
lovvſka Slovva negdau na Zpatek, ho
eſt, *Regis verba neſcire regreſſum*. Vt
nam nihil hoc ævo ſit, quamobrem di
verſum quis merito poſſit ſentire! Ipſ
deniq; Regii conſiſtorii illius locus, cum
ob Regis ipſius majeſtatem, tum ob re

rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

m, quæ in eo tractantur, magnitudi-
m, multitudinem, & dignitatem, ſa-
t qnodammodo eſt, & aſyli alicujus
ſtar omnibus perquam venerabilis. Ve-
ri autem inſtituto is ubicunque Regis
la eſt, uſitatiſſime vero Pragæ, ut in
etropoli, in arce Sancti-Wenceſlai re-
a ſolet deſignari, nec transfertur alio,
ſi cum Regis aula, & ſonticis de cau-
s, quales ſunt graſſans maligna conta-
one peſtis, & hoſtis, bello imminentis
ſtus metus. Liberum cuivis eſt, etiam
nuiſſimo cuique, in hoc conſiſtorio
m ſuam ac animi deſiderium libelli
rma proponere, opemque Regis im-
lorare. Rex quoque niſi officii atque
ramenti neglecti velit accuſari, conci-
i hujus, ſicut uſum intermittere, ita di-
nitatem imminuere, priſco more pro-
ibetur. Eapropter quemadmodum Mat-
hiæ Corvino, contra Georgium Wla-
iſlaumque pro Rege ſe Bojemorum ge-
enti, Bojemicæ hujus generis Cancel-
ariæ uſus accuratus ac diligens, com-
mendabilis olim apud Proceres Bojemos
etiam poſt mortem; ita ejuſdem vel ad
breviculum tempus intermiſſio Wladi-
ſlao Regi legitimo (*ann.* 1511.) probroſa
fuit, nec absque obmurmuratione ab
Ordd. diſſimulari diu potuit. Intolera-
bile ſimiliter majoribus videbatur, ſi
quando

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quando Rex Bojemus aliunde quam
Cancellaria Bojemica mandata Regia
re quacumque dabat, vel poteſtatem R
giam extra Regni limitem exerceb
Poſſunt curioſis eſſe exemplo manda
cum Iohannis Regis Lucemburgica, tu
Sigiſmundi, Wladiſlaique Budenſia, q
authoritatis modicæ apud populum f
re, ejus temporis Optimates palam ſu
proteſtati. Optimatum tamen ævi r
centioris conniventia, diſceſſum in p
riſque eſt ab illa moris priſci obſerva
tia, exceptaque legibus novis ſunt pe
quam pauca, de quibus Rex ex poteſta
Regia niſi intra Regni fines ſtatuere v
tatur. Quæ cum ita ſint, nemo tam r
dis poterit rerum eſſe æſtimator, qu
quam Conſiſtorii hujus bene ordina
adminiſtratio, cum Regi ipſi ſit glorio
ſa, tum incolarum multitudini om
fructuoſa, videre non queat.

CAP

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. XV.

e tribunalibus juri dicundo in Bojemia conſtitutis.

PLus quam ſemel dictum à nobis eſt * in hoc opuſculo, Bojemos habere ſuos peculiares inde à majoribus ac-
ptos mores, inſtituta, jura, & leges,
ibus tum à ſuis principibus ut homi-
s liberi, non ut ſervi, moderate regi,
m, ne vaga prorſus, ac infrænis videri
ſſit libertas iſta, absque obluctatione
rere accurate aſſueverunt. Res enim
a viſa illis eſt loqui, perinde ut corpo-
noſtra ſine mente, ſic civitatem ſine
ge, neutiquam vim aliquid prudenter
endi, nedum nervis ſuis ac ſanguine
embrisque cæteris probe utendi, ha-
re poſſe. Quoniam vero lingua pari-
r & natura à Germanorum moribus
ſtitutisque erant alieni, ideo nec leges,
c jura cum illis voluerunt habere com-
unia. Domi itaque ſibi ipſi paulatim,
commoda gentis genio, ex longi tem-
oris ac uſus diſciplina, conſenſu populi
nnis, ſanxerunt jura ac leges. Quæ ſa-
ne an-

---

* *Supr. cap.* 3. §. 13. *& cap.* 8. §. 3. *& cap.* 11. §. 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ne ante Przemyſli principatum nullis l
teris comprehenſæ, ſolo uſu diſcebantu
&, quia perpaucæ erant, à judicibus m
moria haud difficulter capi poterant.
mergentes temporis progreſſu caſus v
rii, & homines uſu multo tandem fa
eruditiores, genuerunt ex legibus il
paucis alias novas, numero haud pau
plures, easque in literas retulerunt: qu
bus bono publico emendandis, illuſtra
dis, explicandis, multiplicandis, ut pric
ita nec noſtra hæc poſterior ætas, ſegn
vel imperita videri voluit. Idem vide
cet quod patribus licuit, filiis licere qu
que exiſtimabat. Libertas hæc patr
moribus ſubnixa, nec Wladiſlao Re
diſplicuit olim, qui Ordines Bojemo
quia liberi ſint, in leges ſuas, quod p
blice placuit, referendi, quod diſplicu
antiquandi, habere ſemper poteſtaten
alicubi * eſt judicio maturo teſtatus. A
quia inutiles alioquin nec vim ullam h
bituræ fuiſſent hæ leges, niſi miniſtro
illis & interpretes datos, ac erecta ju
cum authoritate reddendo tribunalia in
telligerent revererenturq; homines pr
vis affectibus ſuis, quam legibus, obſe
quentiores, eapropter occurſum mal
iſti i

* *Wladiſ. Reg. Deciſion. ann.* 1502,
§. 5.

a in Bojemia eſt prudenter, magiſtra-
que & judicia unicuique negotio ſua,
igioſo videlicet religioſa, profano,
ofana, ſunt conſtituta.

III. De religioſis, quæ opus videban-
, diximus jam ante: Profana ſeu po-
ica diſtinguimus vulgo in ſuperiora &
eriora. Superiora vocamus, coram
ibus inprimis nobilitas: inferiora, co-
n quibus Cives plebsque promiſcua
nvenitur. Vtraque ex jure gentis pa-
o, illa quidem provinciali; hæc vero
unicipali de cauſſis judicant; utraque
oribus priſcis approbatum ordinem
ocesſumque ſervant; utraque haben-
: apud omnes perquam venerabilia;
raque ſunt vel ordinaria vel extraordi-
ria, dignitateque & authoritate alia
is eminentiora. Latæ ab iis ſententiæ,
æſertim cum in rem judicatam tran-
, obluctari impune nemo poteſt; alio-
in exſequutorialia decernentur ſta-
n, & contumax, prout meruit, vel
ulctabitur, vel vinculis, aut, ſi caſus id
poſcat, manu militari coërcebitur.
ercendis judiciis ſuperioribus judi-
s, non niſi ex nobilitate, Inferiori-
s, non niſi ex civibus maxime ido-
i quique, & famæ integrioris viri alle-
guntur.

Supr. cap. 6. §. 15. 17. 18.

guntur. * Locum ii in concilio tene
ſuo quisque ordine, illi ex ætatis fan
liæque prærogativa, hi ex coryphæoru
claſſis ſuæ aſſignatione. Vti omnes v
ſtitu decoro, & inceſſu viris digno j
bentur. [:] Superiorum res judicatæ
deciſiones, ratæ ſunt & validæ absq
provocatione omni: ab inferiorum ſe
tentia, niſi malefici nebulones, prov
care nemo prohibetur. Curſus porro
lorum, neque à Rege, neque ab ejus m
niſtris impediri, nec homo quisquam
quo minus jus ſuum via legitima perſ
qui audeat, abſterreri mandatis ullis d
bet. Interruptus nihilo ſecius fuit curſ
hic & conticuerunt leges pleræque o
nes, ab Wenceſlai Regis exceſſu tot
octodecim, poſt Sigiſmundum è viv
ſublatum, totos quatuordecim plus m
nus annos, verum iniquitas temporu
illorum non incolarum truculentia o
dinem hunc tunc conturbavit ac perve
tit. Inſtauratus tamen is fuit, cum a
Imp. Sigiſmundo. (*ann.* 1437.) tum
Ladiſlao Regg. (*ann.* 1454.) ſimula
reſpiraſſe à turbis aliquantulum reſpu
eſt viſa. Sunt porro magiſtratus iſti a
judicum ſubſellia, quæ dici ſuperiora d
ximus

---

* *Comit. ann.* 1575. *Hagec. an.* 1250.
[:] *Comit. an.* 1615.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mus, proprie quædam Regia, quæ- m popularia ſeu terreſtria, ideoque ca- unt jurisdictionem, hæc quidem à po- ulo, illa vero à Rege. Occurrentibus uſſis difficilibus, quæque altioris ſunt daginis & intricatæ, habent ad Ma- num Regni Senatum, præſides cætero- um tribunalium omnes, in definiendis ubiis recurſum, ex ejusque reſponſis, ententiam liti decidendæ ferunt. Regia udicia, pars ex Baronibus conſtant,pars x Equitibus, eorumque numerus Re- is arbitrio, major eſſe poteſt, vel mi- or; terreſtrium, ut qui legibus eſt de- nitus, non poteſt. Certæ quoque ſunt c definitæ cauſſæ, quas ab his vel illis ognoſci majores voluerunt. Conſulta trorumque per conſurgentes Barones oncilii collegas duos Equitemque unum romulgari mos eſt; ſtrictiſſimaque eſt c perquam diligens hujus moris obſer- atio.

III. Quoniam vero cauſſas tam ho- um quam illorum cognitioni attribu- as, compertum eſt natura ſua & quali- atibus, ut plurimum, alias ab aliis di- ſtare, neque Rex, neque populus, tribu- nalia iis diſceptandis erecta, indiſtincta relinquere diu potuit. Diſcrevit igitur ea quoque, poſt maturam diſquiſitio- nem, cum Rex, tum populus oportune.

Vnde Regium judicium duplex in h
Regno habemus, prætorium nempe,
ve, ut vulgus loquitur, Camerale, *Sa*
Komornj, & Curiale ſeu clientela
Saud Dvvorsky. Neutrum alibi, præ
quam in Conclavi quod Viride vocatu
poteſt legitime peragi. * Onus functi
nis in utroque obeundæ, ab Rege c
mandatum defugere, nemini eſt in
grum, nec niſi poſt exantlatos hujus l
ci labores annuos, renuntiare mun
per leges collega quisquam poteſt. E
vero Regi cooptare pro arbitrio in h
cōcilium licet judices ex nobilitate nu
plures, nunc pauciores, duodenario t
men pauciores eſſe, & de lite, quæcun
ea ſit, niſi concilio frequenti & decen
ad minimum, collegarum præſentiu
ſuffragiis, pronuntiare vetantur. Pr
torio ſeu Camerali judicio ſingulis ann
definitum legibus eſt tempus certun
quater nempe anno unoquoq; per co
tinuos dies quatuordecim, primum a
ſextum Calend. Februar. ſecundum p
ſtridie Miſericordias, ſic vocati, diei d
minici, tertium ad ſeptimum Calen
Septemb. & quartū ad Eidus Novemb
Moderatur illi in omnibus, magnus pra
torii ſive palatii Magiſter. Diſceptantu
in ill

* *Comit. ann.* 1575.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

illo actiones, de calumnia ſive injuria
rbali non contumelioſa, ex ſtipulatu
dote repetenda, pro mutuo, de mul-
, ei qui teſtimonium perhibere re-
ſavit, aut ei per quem factum eſt quo
nus quis judicio ſiſtatur, irroganda,
revocandis impetratis in aliorũ frau-
m privilegiis vel vacantium bonorum
cleſiaſticorum largitionibus, vi bono-
m raptorum, vi quavis privata, & ſi
a ſunt ſimilia. Comſumptis porro in
jus generis litium cognitione quatuor-
cim diebus illis, octiduum aliud ſu-
radditur, quo permotus ſupplicum
ecibus Rex, in cauſſis moram non ſe-
ntibus, jus iis extra ordinem reddi
ſit. Rex ſimiliter ipſe non raro liti-
ntes, ex conjunctis regno provinciis,
ic ſe judicio jubet ſiſtere cauſſamque
cere. * Vbi de diſputatis ultrro citro-
e id genus controverſiis, nomine &
thoritate regia pronuntiari tandem
nſuevit, ac decerni. Haud abſimiliter
riale ſeu clientelare Regis judicium
cta itidem, quibus peragatur, habet
nſtituta tempora, quæ unoquoque
no duntaxat ſunt utiles dies quatuor,
lis nempe quisque ante quatuordecim
s, qui habendo judicio Camerali ſunt

 ſolen-

---

* *Comit. ann. 1575.*

ſolennes, proximus. Cauſſas in eo n
las mos eſt agitari alias, præterquam
quibus, aliis in locis coram Paribus
riæ experiri mos eſt, & quæ clientes
gios, bonaque ac controverſias feuda
atttingunt. Præſidet huic tribunali, re
ejus moderatur Iudex curiæ Regiæ
premus, in cujus cuſtodia ſunt tabu
quas aulicas ſeu Curiales vocant, feu
rum deſcriptiones, inveſtituræ mo
mentaq;, & acta publica id genus om
Noſtra adhuc memoria ſimilibus in c
ſis locus ſimili judicio fuit in Tach
arce, ſed antiquavit id de Ordd. aſſe
Rudolphus Rex. *

IV. Regiis hiſce judiciis æquipolle
vel in nonnullis fortaſſe quodammo
antecellunt terreſtria, quæ vocant, ſ
Regni dicaſteria, à quibus nobilitas
terum Bojemorum omnis, non tant
ipſa ſibi, nemine excepto, ſed & prin
pi, ſupremo magiſtratui ſuo, in ma
mis æque ac minutioribus negotiis q
busque, quæ abſque fori ſtrepitu co
poſitionem reſpuerent, jus dici vol
quæque poteſtate tanta atque authori
te armavit, ut nemo è regni incolis e
per contumaciam eximere queat. Exe
plo ſunt Comites Slicchii, qui cum
ru

* *Comit. ann. 1608.*

m hoc declinare obſtinatius olim (*an.* 505.) pergerent, bello ſe difficili, incommodisq; gravibus involverunt. Primum inter illa eſt tribunal judiciorum Burggraviatus *Saud Burkrabsky*, quod ipſum eſt geminum; prius Burggraviatus Pragenſis ſupremi, poſterius Burggraviatuss in provincia Hradecenſi. Sedent in hoc perinde ac in illo ſecundum concilii omnis moderatorem Burggravium, συμβουλευταὶ ex Equeſtri ordine ut minimum ſex, cognoſcuntque de quibusvis propoſitis in judicio, & ad formulam jure præſcriptam conceptis literarum contractibus, deque revocandis ex eorum contractuum genere natis ſatisdationibus, de factis ſub pœna voluntaria tabulisque hujus judicii inſertis obligationibus, de confuſis ac illegitimis arreſtationibus, de compellendo poſt rem judicatam creditore ad rationes de nominibus cum debitore conferendas, deque cautionibus poſt ſolutionem factam diſpungendis. In provincia Hradecenſi, vel potius urbis dotalis primariæ arce ipſa Regia, ob reginarum honorem, lites præterea quaſdam alias diſceptari, ac peculiari provinciæ judicio finiri conſuetudo eſt, cujus Iurisdictio quam late pateat, leges, ex quibus diſcamus, nullas dum ſcriptas vidi-

 mus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

mus.* Optantur porro Iudices in huj
loci collegia, Pragæ quidem à Burggr
vio Pragenſi ſupremo, (à quo ſimilit
& ipſe conſilii præſes arcis Pragen
Burggravius, qui minor cognominatu
legi ſolet) Hradecii vero à conſtituto p
Reginam Burggravio provinciali. I
dicio huic neutri, contra quam in al
obſervatur, tempus certum legibus
præfixum. Burggravii, utpote Præ
dis, arbitratu id, quoties & quamdiu
opus frequentatur. Affine huic judic
Burggraviatus Pragenſis, eſt judiciu
finium regundorum, *Saud meznj*, qu
vetus equidem ſed ambulatorium eſt,
ordinarium ex extraordinario demu
ab Imp. Cæſ. Rudolpho Rege *an.* 160
factum, pauloque poſt (*ann.* 1601.)
Ordd. univerſis in publicis regni com
tiis comprobatum. Regitur illud rep
titis ex vetuſtiſſimo uſu, ſimiliterque n
per demum in ordinē à Iacobo Menſ
co redactis legibus ſingularibus, rigidi
ſculis ſane illis & ſeverioribus. Ei exe
cendo quoties opus eſt, & per anni te
pus licet, [:] Magnus Regni Senatus
eo cujus fines per vicinum turbantur i
terpellatus, Burggravium arcis Pragen
delegat, qui junctis ſibi duobus ejusde
ſubſe

* *Com. an.* 1600. [:] *Com. an.* 158

bſellii conſiliariis, excitisque præterea
diem, ex vicina Ordinis utriusque
bbilitate viris idoneis duodecim, de fi-
bus controverſis præſens pro more
gnoſcat, terminosque vel veteres reſti-
at, vel ſi illi non appareant, novos ſta-
at. Cognitio in tentorio, quod in acto-
s agro finibus controverſis proximo
ndi lex jubet, haberi de lite ſolet.

V. Tribunal Iudiciorum terreſtrium
terum eſt quod Minus, *Saud Zemsky
enßj*, vocatur. Vocatur autem minus,
m quod de minoris momenti cauſſis
gnoſcit, tum quia Senatui Magno
æſto, & inprimis Optimatum Regni
ſſis audiens eſſe tenetur. Sedent in illo
mnes ex Equeſtribus, loco primo arcis
ragenſis Burggravius, ſecundo Vice-
amerarius, tertio Pro-Prætor, ſeu Vi-
-Iudex, qui conſiliis tribunalis hujus
actionibus omnibus moderatur, quar-
Vice-Scriba, quinto Reginæ-Manda-
rius, ſexto Succamerarii-legatus. Ad-
ibetur etiam conſiliis, tabularum Regni
inorum Scriba, qui propterea Scriba
dicii minoris ſolet audire, verum is
cum habet in cathedra, non in ſubſel-
is: notat conſcribitq; quæ aguntur pro
ribunali, ſententiam non dicit. Inau-
torantur autem ii, & ad munus hoc ad-
oventur, itemque exauctorantur, ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Senatus magni ſententia ab Regni Op
matibꝰ ſinguli ſinguli, Burggravius ner
pe, ſicut diximus, à Burggravio Prager
ſupremo, ViceCamerarius ab ArchiC
merario ſeu Admiſſionali magno, Pr
prætor ab ArchiDicaſte, Vice-Scriba
Proto-notario, eodemq; modo à cæter
cæteri. Frequentes quidem illi in reg
tabulario officii cauſſà utilibus quibus
diebus eſſe, & occurrentia quotidie fe
varia interventorum negotia promove
expedireque pro more tenentur; quia t
men multiplices quoque cauſſæ veniu
hoc judicio diſceptandæ, anniverſar
illorum ſeſſionibus locum in Regni c
caſterio, à parte Regii ſolii ſiniſtra, n
à dextra, lex deſignavit, diesque juri c
cundo ſolennes, temporibus certis c
ſtinxit. Cognitioni actionum quib
ageretur de debito ex alio quam liter
rum contractu, quodque centum ſexag
nas Pragenſes non excedit, vel de exh
bendis tabulis, fidei commiſſis, ſerv
mercenariisve fugitivis, de familia herc
ſcunda, tutelæ adminiſtratione, ema
cipationibus uſurpatis, venationibus v
titis, cæterisque rei vel pænæ perſequ
toriis, dedit poſt Invocavit vulgo voc
tum diem dominicum, Martis, Merc
rii, Iovisque; item poſt Pentecoſte
Mercurii & Iovis dies proximos, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ridie Calend. Octobr, Quoniam vero
jus quoque vocatur plerumque reus,
actori, alius ſane intra trimeſtre, alius
tra menſem, alius intra diem quartum
ecimum ſe ſiſtat, prætereaque multo-
um actiones exceptionibus excluſæ,
uin & probationes permultas ad cauſſas
roducendæ, à tribunali majore huc re-
nittuntur, vacare horum omnium co-
nitioni jubentur * hujus ſubſellii judi-
es ex cujusque anni die ſeptimo Ianuar.
d vigeſimum, & ex die Iunii trigeſimo
d Iulii tertium decimum. Examinan-
lis porro poſt ſententiam, quacunque in
auſſa, & quocunque ſive regio, ſive ter-
eſtri judicio latam, factis in litem ex-
enſis, ſtatuendoque de iis parti victrici
à parte victa refundendis modo, tabula-
rum regni procurationi, & aliis cum pri-
mis multis, quæ conſuetudine magis
quam legibus nituntur, perficiendis, de-
ſcripti ſunt dies Mercurii poſt octavas
Paſchatis proximus, Iulii quartus deci-
mus, Novembr. ſeptimus, & Ianuarii
primus & viceſimus. [:]

VI. Tertium terreſtrium judiciorum
Tribunal, & quidem amplitudine ac di-
gnitate omnium princeps, eſt Iudicium

Ff 5 quod

* *Comit. ann.* 1596. [:] *Hagecus in ann.* 1321.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quod Majus vocatur. Vulgo *Saud Zem-sky z vietſʃj.* Sedent in illo, Rex in ſolio Regio trabeatus, vel, (ſi quis eſt) regni gubernator, & ad alterutrius pedes, gerens majeſtatis inſigne virgam, Burggravius Regni ſupremus, cincti ab latere utroque Optimatibus & magno Regni Senatu. Conſtabat autem magnus hic Senatus olim ex Baronibus tantum, ut qui ſoli in Regno eſſent patriæ patres & primores. Sed cum poſt Alberti Regis fata ſimultates propterea ex invidia inter Barones Equitesque accenſæ, flagrare non deſinerent, quarum acerbitate rempubl. jam tum plures quam quindecim annos concuti doluerunt boni cives, iis ſopiendis primus Georgius Rex Equites aliquot, quorum Ordo antehac pro patria arma ferre jubebatur, in ordinem hunc allegiſſe, & Wladiſlaus poſtea, ut perpetuo octo allegerentur, lege nova diplomateque caviſſe legitur. Pro tribunali igitur in magno hoc ArchiDicaſterii Senatu, ab eo tempore ſolent ſedere ad latus Regis ſiniſtrum ex regni Optimatibus, Admiſſionalis Magnus, ſeu Archi-Camerarius, & ArchiDicaſtes, qui Ordinis hujus loci eſt princeps, & actionum omnium arbiter. Aſſident illis, pars ſolio Regio dextri, pars ſiniſtri, per Regem ex ampliſſimi concilii ſententia in locum

hunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

nc cooptati regni Senatores & συμ-
λεῦται, Barones decem, itemque
æter Regni Sub-Camerarium, Caro-
ſteinenſemque & Hradecenſem Burg-
avios, Equeſtres viri quinque, ætate
nnes & gravitate ſpectatiſſimi. Palatii
agiſter magnus, Archi-Cancellarius,
uriæ Iudex ſupremus, Burggravius Ca-
loſteinenſis alter, quia ex Optimatibus
gni ſunt, locum pro munere quiſque
o habent quoque in hoc Senatu, ſed in
ſorum arbitrio eſt concilio intervenire
cedereque. Regni Mareſcallus, Rege
æſente, cum enſe diſtricto ſtat propter
lium, abſente proximus à magno pa-
tii Magiſtro locum ad latus dextrum
apit. Archigrammateus cum tabulis
det in cathedra. Seſſionibus in hoc ju-
icio habendis, cauſſiſque via juris diſce-
tandis, dies ſtati, iique ter unoquoque
nno, ſunt conſtituti, primum à die
eneris poſt Invocavit, ſic vocatum
iem Dominicum, proximo, per dies
uatuordecim continuos, ſecundum à
roximo poſt Pentecoſten ſimiliter Ve-
eris die, per dies totidem, tertium à
alendis ipſis uſque ad pridie Ejdus O-
tobr. Poſt dies illos dari lex juſſit ſem-
er pupillis viduiſque dies quatuor pro-
ximos in quibus ſolæ illorum cauſſæ, ut
quas nefas eſſet protelare, diſceptentur
ac co-

ac cognoſcantur. Vendicant autem le
ges tribunali huic ſoli cognitionem, d
nobilis cujuſque capite, fama, & fortu
nis; de injuriis contumeliæ atrocis, ter
mino moto, violētia quovis modo exor
bitante, obligationibus hypothecariis
purgationibus à crimine, per ſupplicio
ultimo affectos objecto; &, quod pal
marium eſt, abſolutam cognitionem d
remiſſis à cæterorum judicum tribuna
libus, quodvis genus litibus, ſive ob Re
gis iter longinquum & à Regno abſen
tiam, ſive propter nodos difficulter ſolu
biles, indeciſis. Senatus hujus conſul
tum, de cauſſa quavis publica privatav
ſemel factum, reſque judicatæ omnes
neque ſub incudem revocari, neque i
concilio Regis privato vel alio, ullo mo
do retractari per leges poſſunt.*

VII. Reſtat adhuc ut poſt uſitata hæ
atque ordinaria regni judicia ſuperiora
de extraordinario, quod unum eſt, &
cujus fere uſu jam eſt receſſum, verb
breviter faciamus. Vocatur id, quia
provinciarum præfectis eſt peragendum
Saud kragskych Hegtmanuvv. Duum
virale igitur ſaltem eſt, & nec locum il
ordinarium nec tempus certum, placui
deſignari. Convenitur eo vocatus i

jus

* *Comit. an.* 1575.

s, in alterutrius provincialis præfecti
mo, parſque, quæ in cauſſa cecidit,
uoties gravatam ſe ejus ſententia arbi-
atur, * habet querelæ in Regio Ca-
eræ judicio inſtituendæ poteſtatem,
uod re plenius examinata, prout æquum
debitur, ſtatuet. Subjiciuntur huic ju-
cio, controverſiæ non adeo multæ,
uales ſunt ob conjectum inique in vin-
ula, neque petenti domino relaxatum,
emque ob quovis modo receptum fu-
tivum hominem, legibus irrogatæ
ulctæ perſequutio; [:] ob non exhi-
itum convictum de vetitis in agro Re-
io agitatis venationibus, colonum ruſti-
anum edita adverſus dominum actio; ob
egatum opificibus urbanis operæpre-
ium, vel mercenariis hoſtimentum con-
ictio; exortæ propter fodinas minera-
es ob denegata poſt oblatum pretium
uſtum apta ædificando ligna, inter fundi
ominum foſſoreſque offenſæ; &, ſi qua
unt ſimilia, quæ coram provinciæ cu-
uſque præfectis diſceptari, diſerta legum
verba jubent.

VIII. Loquuti ergo hactenus de ju-
dicum tribunalibus ſuperioribus, loqua-
mur ſub hujus loci finem, oratione bre-
viter

* *Ius provinc. R.* 16. [:] *Ius provinc. R.*14. *T.*2. *X.*13. *W.*4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

viter repetita, de inferioribus, ſeu (ut-
mur hoc verbo) de civitatenſibus. Eri-
illa cœperunt Mnatæ principis ævo,
poſteaque ſenſim cum civitatibus creve-
runt, & ſicut olim dicebant, ita nun-
quoque ordinis ſui hominibus, ac ple-
promiſcuæ, quin & nobilitati quando-
que, in caſibus certis, jus dicunt. Voca-
tur autem in hoc judicium, deſcriptoqu-
legibus, & recepto ordine diſceptantu-
ac deciduntur cauſſæ ſine diſcrimin-
quævis, cum civiles tum criminales, edi-
tur ab actore actio, decernuntur ab ju-
dice proceſſus neceſſarii, citatur ad tri-
bunal adverſarius, libellus producitur
litis fit conteſtatio, probationes à litigan-
tibus cauſſæque merita allegantur, diſpu-
tantur, concluduntur, ultimoque tan-
dem judicium lata ab judice ſententia fi-
nitur. Tractantur autem hæc judicia
Ordinaria quidem, paſſim in ſingulis Re-
gni Vrbibus, opidis, municipiis, ubi
Conſul cum Senatu ſuo itemque cæteri
(qui Conſulari collegio alicubi ſubordi-
nantur,) ſubſelliorum minorum judices,
in ſenaculo, conſecrato nempe habendo
ſenatui loco, frequentes, prout populoſa
eſt civitas, vel quotidie, vel alternis, vel
ſingulis conſuetudine loci ſeſſionibus re-
ſervatis

* *Hagec. ad an. 791. 8; 6.*

vatis uniuſcujusque hebdomadæ die-
s, tenentur juſtitiæ petentibus admi-
ſtrandæ advigilare: Ea vero quæ ſunt
traordinaria in actoris, ut plurimum,
aguntur domicilio vel agro. De ordi-
riis, (præterquam de montenſi, &
ngonario, quod aliis ſcientioribus ex-
candum relinquo,) egimus jam ante
o alio ; [:] extraordinaria quædam
am in uſu quamvis rariore, in uſu ta-
en eſſe obſervamus qualia ſunt *Saud*
zniczny, ſeu judicium corrogatum; &
ud Mlynarzsky, judicium ripenſe. Iu-
cium corrogatum, ex eo vocamus,
od actor, cum adverſario quem in
teſtate habet experturus, judices ex
verſis tribunalibus ad cognitionem
vatim in domo ſua inſtituendam cor-
gare conſuevit. Et quamvis juri ma-
eſt conſentaneum, ut coram ordina-
tribunalis proximi judice, jus ſuum
or ille perſequatur, ſi tamen cauſſas,
amobrem ſecus fieri oporteat, ido-
as judicibus rogatis demonſtraverit,
diceſque juris reddendi cauſſa ad ejus
mum convenerint, accurate eſt dan-
opera, ut & in diſceptando cogno-
endoq; proceſſus legitimi ſerventur, *
quæ ab utraque parte pro cauſſa fue-
rint

[:] *Supra c.13.§.6.* * *Ius civit. A.43.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

rint vel dicta vel producta, ordine d
ſcribantur, legantur, expendantur, de
niantur, cuſtodiantur. Ius ripenſe c
gnomentum ex eo ſortitur, quod in
de fluminum eluvionibus, alluvionibu
molendinis, pontibus, aquæductibu
derivationibus, ſepimentis, immiſſuri
operibuſque aquaticis cæteris, in fini
morum injuriam factis, cognoſci ſtatu
que conſuetudo eſt. Adhibentur hu
judicio adſtricti ſacramento ſpecial
molitores Pragenſes, & de cauſſis id g
nus, ex opificii, quod tractant, diſcip
na, experientia, conſuetudinario ju
ſuo, & majorum judicatis, in loco u
innovatum quid eſt, quod æquum v
detur, pronuntiant. Sententia nihilom
nus judiciorum cujusvis generis inferi
riorum lata de cauſſa non criminali, n
tranſit in rem judicatam niſi litigantes
vel verbis expreſſis, vel duorum & qu
draginta dierum ſilentio acquieſcant.

IX. Quoniam vero experientia d
cuit judices horum locorum in definie
do nonnunquam per imprudentiam lab
ac propterea partem controvertentiu
vel utramque vel alterutram eorum ſe
tentia gravati, ideo jam olim introduc
conſuetudine eſt, à judicio uno ad aliu
provocatio. Fuit itaque apud major
mos, ut ex civitatibus regni pleriſq
omn

nnibus, à domeſticorum judicum ſen-
tia ad tribunal Senatus Pragæ Majo-
appellaretur, paucæ tantummodo ci-
ates, ut Litomierzicza, Launa, Slana,
mburgum, Oſtia cis-Albina, cum opi-
vicinis, ad tribunal Scabinorum Mag-
burgenſium appellabant. Poſt cladem
mum, quam belli Smalcaldici occaſio-
Bojemia accepit, Ferdinandus Rex,
Pragenſium ſive authoritati obroga-
t, ſive quemadmodum ajebat, faſtum
mium retunderet, Appellationum tri-
unal (*ann.* 1548.) in Regia arce ſua
ragenſi, primus excitavit, ad quod non
odo, ut antehac ad Senatum Pragen-
m, ex civitatibus illis pleriſque, ſed ex
unctis etiam unitis coronæ Bojemicæ
rovinciis provocationes fierent. Collo-
avit in eo judices tres ex Baronum, tres
x Equeſtrium ordine, quatuor ex juris
octoribus, & quatuor ex Veteris No-
æque Pragæ civibus. Eſt hactenus in
ſu Ferdinandea iſthæc ſanctio, & ſe-
lent pro tribunali id genus provocatio-
ibus cognoſcendis conſtituti judices,
qui impugnatas à provocantibus ſen-
entias ad juris normam examinant, ac
vel confirmant judicio ſuo, vel refor-
mant. Provocare prohibenti, vel pro-
vocando judicibus convitium facien-
ti, quinquaginta aureorum mulcta eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

conſtituta. Valet autem Ferdinandei
jus tribunalis judicium & ratum eſt u
que, præterquam in iis cauſſis, qui
de capite, fama, vel hæreditate agi
in quibus ab hoc quoque tribunali p
miſſæ cuique eſt ſupplicationis provo
toriæ Regi offerendæ, deque judicii
iniquitate vel nullitate modeſte quer
di licentia. Cui ſupplicationi cum d
tum ab Rege eſt, remittitur ea cum ca
ſæ actis omnibus, ad tribunal Regii ju
cii Camerale, ibique tandem poſt e
men accuratum, deciſione ultima fi
tur, exſequutioni à primo litis cognit
quam primum mandanda. Sola rip
ſium judicum ſententia cum iniqua pa
damnatæ eſt viſa, ad Minoris judicii t
reſtris ſubſellia rejicitur. Evidentius i
tur eſt quam ut poſſit negari, Bojem
Regnum, ſicut optimis legibus eſt in
tutum, ita eſſe judiciorum cum æqui
te, tum ordine accurato inprimis co
mendabile.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. XVI.

e *Opulentia & Potentia Regni Bojemiæ.*

BOIEMIAE Regnum, ſi Regnis cæteris in regionum, provinciarum, ideoque terrarum amplitudine conferatur, modicum ſane & ter-inis anguſtis concluſum eſt. Negare neque poſſumus, neque volumus. In guſtia tamen loci hac tanta, tanta eſt im incolarum multitudo, tum opum riumque vis, ut longe lateque re-hantibus populis, admiratione multo uam contemptu fuerit ſemper viſa di-nior. Eapropter ante hominum me-noriam omnem, maluerunt vicinæ gen-es, amicos ſemper quam hoſtes habere eges noſtros, cum Bojemiſque officiis otius quam armis certare. Rei huic ar-umento ſunt percuſſa olim complurieſ-ue innovata nobiſcum ab Vngaris, Po-onis, Bavaris, Saxonibus, fœdera æter-na, & pacta hæreditaria: (*ann.* 1251. 1374. 1459.) quæ quamvis nonnunquam vel parum integre ab alia parte cuſtodiebantur, vel calamitatis cauſſam regno dabant, quia tamen verbo regio, & bona populi omnis fide erant ſancita,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

violari illa vel reſcindi, nomini gent
indecorum judicaverunt homines noſt
hactenus. De cætero tempus ipſum r
rumque magiſtra experientia, documen
ta dabit. Nunc cum de opibus patri
viribuſque, verba facere cogitamus, con
fitendum nobis eſſe videmus, avorum
patrumque & noſtra memoria opibu
comparandis, quam viribus exercend
augendæve potentiæ multo illam fuiſ
deditiorem. Nam quia Iagellonicæ Au
ſtriacæque ſtirpis Regum temporibus
bella intra Regni fines vel nulla gereban
tur, vel breviſſima erant, homines alia
bellicoſi abducti à militaribus laboribu
ad otium, pace multa illa & profunda a
commoda privata abuti didicerunt. Bel
interea & armorũ cura elanguit omnis
& otium illud diuturnum partem maxi
mam augendo patrimonio & rei fami
liari impendebatur à pleriſque omni
bus. Reperti nihilominus interea qui
dam ſunt, qui, quod rarum in noſtr
gente antehac fuit, excolendo literi
manſuetioribus ingenio, condiſcendiſ
que artibus liberalibus, ſtudio non vul
gari incubuerunt, & magno inter do
ctos viro Haſſenſteinio noſtro, ſcriben
di cauſſam dederunt, *Bojemos* videlicet
veteres *à Græcis Romaniſque, (ut quibu*
facile fuerit vincere non repugnantes,)
ſtudiis

diis literarum hactenus vinci eſſe ſoli-, ſuo tamen tempore nonnullorum do-ina factam eſſe victoriam nutantem. *

II. Opes igitur regni omnes, conſi-ſtunt hîc propemodum in ſolis privatis colarum fortunis. Theſaurarium Re-i publicum, ſicut ignotum majoribus ſtris fuit, ita nec dum ullum hactenus comparatum. Modica duntaxat, ea-e ex viritim collatis Bernis, quas vo-mus, corraſa quandoque pecunia à iumviris ærarii publici curatoribus, inopinatos reipub. uſus comparcitur. enim quia apud majores nemo repe-ebatur, qui non, quoties caſus ferret, vitam, ita facultates ſuas omnes pro tria impendere eſſet paratus, ſuperva-neum fuit viſum, gazophylacii alicu-s peculiaris habere curam. Nunc cum ivata publicis anteferre, & in auro ca-atibus domeſticis, non reipub. con-rendo, induſtrii eſſe plerique omnes nent, nemo tamen eſt, qui patriæ hac in rte penitus neglectæ neceſſitatibus, ob culoſque verſanti inopiæ medicinam rcumſpiciat, nemo qui de rerum ge-ndarum nervo pecunia, quæ ſeculis is aureis in expedito ſemper erat, unde

 dein-

* *Bohuſl. Baro de Haſſen. epiſt ad Rodericum Dubravium.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

deinceps quoque ævo hoc degeneri
ſumenda in medium conſulat, ut nil
mirum eſſe debeat, bello extremis M
thiæ regis temporibus adverſus religi
nis hoſtes excitato, tam ſubito noſtr
(*ann.*1618.) ad conflandum æs alienu
confugere fuiſſe coactos. Vtut tam
eſt, dum modo Regem habeamus
voto, vigilantemque, & Ordinibus R
gni bene inter ſe conveniat, qui u
omnes animo, atque ſtudiis concor
bus reipub. tuendæ manum admovea
nec pecunia res noſtras deſtituet, nec c
tera hoſti, ſi quis irruerit, ab aris &
cis arcendo neceſſaria, deeſſe comper
mus. Tempus hoc luctuoſis noſtris
lamitatibus infame, ducit nos in re
præſentem. Sextus-decimus hic jam
annus, ex quo cara patria noſtra be
portas aperuit invita, militiſque male
riati & harpyjarum ex variis orbis reg
nibus convolantium libidini, prædæ,
pinis, expilationibus continuis atq
acerbis patuit, cui tamen nunquam
mes, nunquam annona gravis magno
re, nunquam reconditior nobilitatis a
ære prorſus omni vacua reperta fuit.
ſapere ſciſſemus, & vim iſtam auri
gentique, quæ tempore hoc toto in pe
grinas oras per ſceleratos prædones
exportata, ad bellum ſemel pro religio
lib

ertateque avita ſumptum, ultro ac per
es, majorum exemplo, * contuliſſe-
us, remque omnem prudentia accura-
re adminiſtraſſemus, næ hoſtis nul-
, nedum Epiſcopi Romani complices
eſſent, qui de nobis nunc triumpha-
it, & patriam dulcem ſervitio tam pu-
ndo premerent. Res namque eſt, quæ
cari in dubium vix à quoquam de-
at, permultos in nobilitate noſtra ante
ginti annos proximos fuiſſe qui immo-
ia bona ſua plus quam ducentis, quoſ-
m qui pluſquam quam quingentis, imo
nongentis ſexagenarum monetæ no-
atis millibus, ſupellectilem vero cæte-
m, cum pecunia ſignata & nominibus,
itidem æſtimare poterant, quoſdam
niliter qui homines ſuos glebæ adſcri-
tios, canonemq; annuum pendere ſo-
os, plures quam bis, ter, quater, mille
imerabant. Vnde facilis eſt conjectura,
colarum Regni omnium opes tempore
o fuiſſe ſane ingentes: quæ tametſi ra-
nis tam immanibus & diuturnis, vehe-
enter nunc ſunt attritæ, quia tamen
errimum hîc eſt, rerumque omnium
credibiliter ferax terræ matris ſolum,
ctura hæc, ſi bellum domi nullum, &
egem ſapientem dederit DEVS, intra

Gg 4 homi-

* *Hagec. ad ann.* 1336.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

hominum ætatem unam creditur e
reparabilis, etiamſi in publicos Regio
uſus pecuniam quæ ex comitiorum d
cretis Maximiliano Regi quondam co
tribuebatur, conferri ab omnibus po
hac quoque oporteat.

III. Vires gentis domeſticæ, non
dentur ſane viribus, quæ ante annu
quintum decimum erant, poſſe æquip
rari. Populi namque multitudinem p
magnam, partim flamma belli lachr
mabilis, quæ accenſa in hoc orbis ang
lo Germaniam jam totam pervaſit, h
dieque adhuc depaſcitur, miſere abſu
pſit, partim religionis trãsformatio ac
ba exturbavit. Spes tamen bona eſt,
illas ſimiliter poſſe recuperari. Na
quia juventus generis Bojemici, quæ
ve intra, ſive extra patriam ubivis
ſole potuit inveniri, abducta nuper
ſtudiis cæteris, ad arma eſt convoca
& pleraque omnis toto gliſcentis huj
belli tempore militaris ſcientię exercit
dedita, in caſtris vixit, alienum à rati
ne eſt exiſtimare, eam, ſi animos po
hac ad patriæ defenſionem opera co
cordi conjunxerit, futuram vel bello i
utilem, vel ſuſtinendæ hoſtis externi p
tentiæ ob paucitatem forte imparem.
nec caſtra aliud quam patriam, nec p
gnam aliud quam victoriam ducet. V
ter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

veteranos quam tyrones in bello certius ac fortius in hoſtem ire, viroſque ſæpius quam turbam hominum magnam vincere, uſu longo eſt exploratum. Alexander Magnus * exercitum adverſus hoſtes nunquam majorem duxit, quam adverſus Perſas. Conſtabat is peditum triginta duobus, equitum vero quatuor millibus & quingentis, navibusque centum octuaginta duabus. Darium tamen Regem bis adverſum ſe cum quadringentis millibus peditum, & centum millibus equitum, ut & alios, quantumvis magnis cum exercitibus in aciem progreſſos, non modo aggredi auſus fuit, ſed etiam fugavit feliciter ac debellavit. Bojemi veteres ante Wratiſlaum I. Regem externo milite nullo ſunt uſi. Ante Boleſlai cognomento Sævi ætatem, adverſus hoſtes & in primis Miſnios, Noricoſque graſſatores, nunquam mille viris plures ad arma concurriſſe, & tamen prohibendis illorum latrociniis ſemper pares fuiſſe leguntur. Armare viros pugnandi gnaros mille, genti tum infirmæ, radiceſque in hac terra primum agere incipienti, operoſus labor fuit.

IV. Temporibus poſterioribus, cum jam & populus eſſet multiplicatus, &

* *Iuſtin. hiſt. lib.* 11.

principes haberet hoſtium vicinorum irruptionibus in provinciam crebris ac repentinis, factos eruditiores, ſicut ab exercitiis militaribus armorumque cura & potentia domi firmanda, ita nec à cæteris colligendarum, augendarumque virium rationibus, unquam fuit ceſſatum. Comparabantur arma, principio defenſioni, aliquanto vero poſt etiam offenſioni ſervitura, juventus corpore robuſta manuque prompta legebatur, deſcribebatur, bello præparabatur, immunitatum conceſſionibus variis animabatur, & ad omnes caſus ſubitos expedita eſſe jubebatur, arces munitæ in limite excitabantur, & ſtationarii diſponebantur, atque ita in ipſa etiam pace bellum populus noſter meditabatur. Enituit prudentia hæc & vigilantia cum primis in Wogeno, Boleſlao I. & II. inque Brzetiſlao pugnace ducibus;in Przemyſlo utroque, Iohanne & Georgio, Regibus. Factum igitur hac via eſt, ut pro regionis modo, temporiſque circumſtantia, & vires reipub. magis magiſque creſcerent, & principes gentis, domeſtici militis virtute, victorias ex hoſtibus memorabiles per multas ſempiterna ſua cum laude reportarent. Sic, ut neque priſcorum principum partas ex Impp. victorias (qualis Brzetiſlai I. (*an.*

1040.)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

1040.) adverſus Henricum ad Domaʒiceam, itemque Sobieſlai ſenioris (*an.* 1127.) adverſus Lotharium ad Chlumeцum fuit) neque bella civilia, quibus non ɑro vires populi communes inter ſe colledebantur, interim commemorentur, imus Wratiſlaum Regem* adverſus 'ngaros armaſſe Bojemorum ſupra ſex ecies mille, ſcimus Wladiſlai I. Przeayſli utriusque, & Iohannis Regum oſtrorum vires bellicas, ob rerum geʒarum magnitudinem Italis, Germanis, 'ngaris, fuiſſe perquam formidabiles, Iuſſitarum ſimiliter potentiam, & in bello felicitatem, vicinis regionibus terribilem, remotioribus admirabilem. Wladiſlaus (*ann.* 1158.) Friderico I. Przemyſlus I. (*ann.* 1204.) Philippo, Iohannes (*ann.* 1316.) Ludovico IV. Impp. cum quinque vel ſex ſuorum millibus ad victorias in Inſubria, agro Aquileienſi Saxoniaque & Suevia, vel invidorum ipſorum confeſſione, plurimum attulerunt momenti. Przemyſlus-Ottacarus mediocri cum manu Pruſſiam totam victor (*ann.* 1254.) perambulavit, militum Belæ Regis Vngari, ex gentibus barbaris collectorum, ducenta fere millia (*ann.* 1260.) partim cecidit, partim diſſipa-

* *Hagec. ad ann.* 1091.

diſſipavit, à Rudolpho vero Imp. non niſi per aſtutiam, & proditus à ſuis atque deſertus (*an.* 1278.) vinci potuit. [*a*] Iohanni Regi in ſubſidium adverſus Auſtrios decies mille viri ſunt à Pragenſibus ſolis intra triduum armati.

V. Huſſitæ ἀμυνόμϑμοι illi nunquam majores copias quam ad Budeſinam Gorliciumq; coëgerant. [*b*] Fuiſſe enim eorum ferunt ad Vſtam viciesquinquies, ad Tachovum tricies, ad Gorlicium non multo pauciores quam quadragies mille. Sigiſmundus Imp. centum quinquaginta millibus bellatorum ſtipatus adverſus illos (*an.* 1420.) ad Pragam venit. [*c*] Rejectus eſt gravi cum damno. Electores Principesque & Ordd. Imperii, cum ducentis armatorum millibus Zatecium obſederunt. Profligati ſunt. (*an.* 1421.) [*d*] Vilelmus Landgravius Thuringiæ, Catharinæque Friderici Marchionis Miſniæ uxor, ad Vſtam obſidione liberandam virorum in armis ſupra ſeptuagies mille adduxerunt. *ann.* 1426. Horum propter Przedlicen pagum, edita ſtrage ingenti ad quinquagies, vel, ſicut alii volunt,

---

[a] *Chron. aulæ Regiæ c.* 20. [b] *Annal. Budeſinenſ. M. S.* [c] *Ioh. Dubrav. hiſt. lib.* 24. [d] *Chron. Mansfeld. cap.* 310.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

olunt, ad duodecies mille in prælio
ccubuit. [e] Martini deceſſoris pre-
ens veſtigia Eugenius Papa, cum lega-
Iuliano Cardinale, ſub Imperio Fri-
rici Marchionis Brandeburgici, cen-
m triginta militum millia in Boje-
iæ fines ex Bavaria immiſit. Omnes
ſunt ad Tachovum (*ann.* 1431.) [*f*]
ſilvis ſalutem quærere, & amiſſa co-
arum parte non exigua, impedimen-
que cum inſtrumento omni bellico,
ultaque & pretioſa ſupellectili, victo-
in prædam relictis, palantes diffu-
re coacti. Georgius Rex, quamvis di-
actum factionibus regnum & poten-
ores quosque ex proceribus adverſa-
os habuit, ſubnixus tamen nobilitatis
nuioris & opidanorũ viribus ad tuen-
m dignitatem domi utcunq; collectis,
pedivit ſe ex difficultatibus omnibus,
natibusque maximis concatenatas ho-
um molitiones quasque, magno ani-
o contempſit, & prorſus fecit irritas.
enim Paulus II. P. P. (*an.* 1465. 1466.)
æter quam quod evibrarat in illum ful-
ina dirarum ſua, regnum etiam, quod
nec

e] (*Chron. Lantgr. Thuring. cap.* 162.
M. Daniel. Calend. ad 16. *Iun.*)
[f] *Silvius hiſtor. Bojem. cap.* 48.
M. Daniel Calend. ad 14. *Aug.*

nec dedit, nec dare potuit, ei abrogabat, & ſollicitatis ad defectionem regni provinciarumque incolis, pervalidas cruce ſignatorum copias Zedeneco Sternbergio incentore ac duce, in Bojemiam immittebat. Vana fuit omnis hæc Pauli ira, & ſignati iſti prædones, poſteaquam crudelitate plus quam Scythica plebi miſeræ, inermi, ac innoxiæ, tempore aliquanto graves fuiſſent, ad Negirzſcum à regiis (*ann.* 1468.) ſunt fuſi ac profligati. Elatus Turcicis victoriis compluribus & militari ſcientia clariſſimus dux, Matthias Vngariæ Rex, tametſi gener, de Regno illum armis dejicere conabatur præliis tamen aliquot levioribus (*ann.* 1467. 1468. 1469.) ſocer illum terrui ac fregit; ad Lavam vero, pugnam defu gere, poſteaque concluſum omni cum exercitu in Bojemia intra ferreorũ mon tium fauces, vitam partim auro, partim indigna tanto bellatore impoſtura redi mere: Sileſos denique & Luſatos, qui & proceres in Bojemia Moraviaq; con tra datam fidem rebelles, ad officium re dire, ac imperata facere, coëgit. Vnd colligi non abſurde poteſt, ſiquidem op pugnati à parte ſuorum potentiore de ſertique Regis, tantæ nihilominus eran vires, quantæ futuræ fuiſſent, ſi concor populus Bojemorum omnis, fideliter un illi adhæſiſſet.

VI. A

VI. Ab Georgii Regis obitu, Wladi- ai Ludovicique & cæterorum Regum emporibus, quia pax alta uſque ad ætaem hanc noſtram in regno ſemper fuit, ec, niſi bis vel ter, motus potius quiam bellici, quam bellum oriebatur, nelecta jacuerunt militiæ & armorũ exeritia, ideoque quanto divitiarum opumue multitudine abundantior, & literaum ſtudiis excultior evadebat reſpub., anto reddebatur potentia infirmior, * t ad fortiter audendum remiſſior, adeo t, nec populus Bojemus militiæ jam nagnopere aptus, nec regni potentia viinis metuenda videatur. Reviviſcebat ihilo ſecius redibatq; aliquando in præordia Czechicæ juventuti virtus avita, t, quod in ſubmiſſis multoties in Vnariam copiis auxiliaribus, rerum periti nimadverterunt, faciem hoſti, non tera miles noſter oſtendebat, manumque um eo, dum pugnandi fuit facta copia nimo intrepido conſerebat. Vires non rorſus nullas in Bojemia eſſe, repeririq; n ea viros bello gerendo non ineptos ocuerunt ſuperioris ſeculi milites notri perſæpe, cum alii, tum inprimis epties mille Bojemi illi qui Wladiſlao egi adverſus Imp. Cæſ. Maximilianum

* *Comit. ann.* 1593.

num I. Albertumque Poloniæ Regem, (*ann.* 1491. 1492.) * itemque illi qui Bartholomæo Munſterbergẽſi & Boczeco Cunſtatæo ducibus, adverſus crucesignatos Leonis. X. Papæ, (*ann.* 1514.) militabant. Viri ſimiliter fuerunt illi qui tametſi numero pauci, ac plurium tantummodo prodromi in prælio Mohacẽſi infelici ac luctuoſo illo, Ludovico Regi corporis cuſtodes adſtiterunt, cum eoque mortem (*ann.* 1526.) oppetiverunt. Viriles animos promptasque manus approbarunt Ferdinando Regi, conſcripti ex Bojemis milites illi, qui pro eo, ſub aliquot ſignis, prælio Toccajienſi adverſus Iohannem de Zapolia (*ann.* 1537.) dimicarunt, [:] itemque illi qui ad Exechium ſub Petro Raſſino duce ſtrenuo Turcorum telis obruti occubuerunt. Maximiliano regi operam ſimiliter non inutilem navarunt Bojemi milites adverſus Turcos, (*ann.* 1566,) cum in Temeſuvari defenſione, tum in illa adverſus Solymannum arcem Zigethanam obſidione arcta prementem, inſtructiſſima ſed ſerius quam oportuit promota, expeditione. Sub Rudolphi Regis ſignis ex rebus præclare geſtis nomẽ egregium invene-

* *Bonfin. decad.* 5. *lib.* 2. [:] *Paul. Iovius hiſtor. lib.* 36.

nvenerunt longe plurimi ad Hatvanum, griam, Albam regalem, Strigonium, aurinum, Budam, quales erant qui cum Vilelmo Trczka, Iohanne Wchynicio, lberto Pietipeſcio, Iohanne Pernſtei-io, Petro Woco Roſenſi, cumque aliis *ann.* 1601.) in caſtris erant.

VII. Conſcribebatur autem de Ordd. ſſenſu ſubſidiarius hic miles à Regibus oſtris, & in Vngariam mittebatur, numero prout periculi poſcebat magnitu-o, nunc major, nunc minor. Stipen-ium illi Ordines quoque dabant ſem-er, quod tamen non niſi de populi om-is voluntate, & in comitiis decerneba-ur. Nam, præterquam quod ſic eſt mos majorum priſcus, nemo ſcire melius po-eſt, quæ reipub. ſint vires, quæ faculta-es, quod denique vicinis ſive ex fædere, ive ex neceſſitate debitum officium, quam Senatus Regni, & populus univer-us. Ex quibus Ordinum decretis comi-ialibus, & potentia regni univerſi deque enſu veteri, & ordinariis, populo non multum oneroſis, ad bellum collationi-us, judicium ratiocinatione non inani erre cuivis eſt facile. Vſitatiſſimum no-tris fuit,* mittere in Vngariam auxilia

Hh pedi-

* *Comit. ann.* 1553. 1565. 1567. 1571. 1596. 1598.

peditum ſexies, equitum vero bis mille
quibus cogendis dari jubebatur, in ſin-
gulas bonorum ſoli quinquies mille ſexa
genas noſtrates, eques unus, & trigeſi
mus quiſque glebæ adſcriptitius, armi
neceſſariis accurate inſtructus. Si peri
culũ domi ſit, bellumq; pro aris & foci
geri oporteat, duplicatur ex more tan
miles ſtipendiarius, quam pecuniarum
collatio publica. Si Rex ipſe in hoſten
proficiſcitur, viritim nobilitas omnis
ex inſtituto gentis veteri, ad arma cum
famulitio omni vocatur, Regemque ſe
quitur, ita tamen ut ad expeditionem
ultra regni limitem cogi non poſſit. A
neceſſitatem vero ultimam caſuſque ex
tremos, quintus quiſque ex colonis ad
ſcriptitiis, & quartus ex Vrbibus arm
vel ipſe corripere, vel mercenarium pr
ſe idoneum adducere, jubetur, qui qua
tuor cæterorum ſtipendio Regi milite
Quo ſi quando deſcendere caſus coga
onuſque majorum more ferant ex æqu
univerſi, veriſimile eſt Bojemiam ped
tum ſupra tricies mille ſub ſignis hab
turam. Equitum extrema in neceſſita
millia decem colligi poſſe creduntu
Optandum equidem eſt ut belli port
claudantur, & ſagum togæ cedat, nequ
delectus iſtos haberi oporteat, quia ta
men homines nunc ſunt, quam olim
turba

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

:barum multo amantiores, vicini for-
næ & libertati invidentiores, alieni-
e appetentiores, vigilantia magiſtratui
entiſſima viriſque fortibus, qui ad oc-
iones omnes ſint præſto, ſemper eſt
us. Ea propter optandus inprimis eſt
gno noſtro Rex, qui virtute armata
ue ac togata præſtet, quique priſco-
n illorum Bojemiæ Regum revocato
memoriam exemplo, etiam in pace
dia bellum meditetur, gnatos rerum
endarum duces atque magiſtros ha-
t deſcriptos, reſideſque jam dudum
puli ſui animos reſuſcitare, ac certa-
num militarium ſimulacris, diſcipli-
que cætera hoſtibus cunctis terribiles
ere ſciat. Optanda denique eſt militi-
noſtris (qui quam olim fuerunt æq;
ıc eſſe poſſunt pugnaces ac numero-
eadem quæ in majoribus quondam
, non ſane conſueta & damnata à bo-
ad rapinam proclivitas, ſed collauda-
la prudens tractandorum armorum
ntia, eadem in præliis virtus & feli-
s cum primis vero eadem in patriam
gemque fides, obſequium, & amor.
ructo his oportunitatibus regno, nec
entia, nec cæteræ conſervandæ rei-
.paci ac dignitati ſervientes rationes,
liaque deeſſe unquam poterunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

CAP. XVII.

De Re numaria, & computan ratione.

I. POLITICI prudenti
res, majeſtatis jura, r
pub. ſeu populi univer
tatis eſſe judicant uſq
adeo propria neceſſaria
ut ſpiritum ejus vitalem, cor, & anima
in iis collocent, illis ſalvis remp. vive
ſublatis interire, cenſeant. Referunt
tem inter hoc genus jura, etiam jus n
miſmatis, in materia publice electa,
lore ab aliis diverſo percutiendi. Et n
rito. Vt enim linguæ idioma popul
à populo, ſic legum ac monetæ uſus
par, univerſitatem ab univerſitate,
gnumque à regno diſcriminat, & vi
ſim, quemadmodum illius, ita & hu
ſive confuſio, ſive perturbatio, popul
cum populo, remp. cum repub. c
fundit, & converſiones pernitioſas
cum trahit. Providere igitur cura p
vigili debet populus omnis, cui cara
ſua ſalus, & inprimis jurium majeſt
diſpenſationi præfectus à populo pr
ceps vel magiſtratus ſummus, ut lingu
pariter & monetam, à majoribus in re

pub.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

ub. introductam, olimque publice uſi-
tam, à depravatione, & cum peregri-
is confuſione omni, conſtanter tuea-
ur, & ſartam ac tectam conſervet. At-
enti in eam curam præcipue quoque
rant principes Bojemiæ veteres, popu-
uſque noſter omnis, qui quamvis com-
mercia cum Germanis, Moravis, Pan-
oniiſque vicinis habere communia non
bnuebat, numos tamen, ſuos & illorum,
ec pretio, nec computandi ratione eoſ-
dem eſſe unquam voluit.

II. Variavit ſane cum tempore non
emel numus noſter, ſignabaturque cum
rincipis & regionis inſcriptione in auro
el argento, bonitate, pondere, valore,
lius ab alio diverſus. Vetuſtior recen-
ore fere fuit melior. Homines gentis
oſtræ repererunt quidem in hac pro-
incia aurum ſtatim Croci junioris tem-
oribus, & prius ſane quam argentum,
ed id tamen non ſtatim ac inventum
uit, numo cudendo adhibuerunt. Ex
uo vero jus numi cudendi uſurparunt,
x puro vel auro vel argento fiebat pecu-
ia principum Regumque noſtrorum
mnis, nec ante Iohannis Regis ætatem
re cupri quicquam auro vel argento
iſcere conſuetudo fuit. Signavit autem
pud nos argentum primus Przemyſlus,
urum Libuſſa princeps. Argentei numi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

fundebantur alii majores, alii minore
referebantque, illi quidem utrinq; Prz
myſli ſolius, hi vero, una ex parte Prz
myſli, ex altera Libuſſæ in ſella ſeden
imaginem. * Majores illi, æquaba
pondere ſinguli didrachmum, minor
quinq; & viginti numero unciam unam
Aureus porro Libuſſæ numus, ſignab
tur utrinque Libuſſæ ipſius in ſella ſede
tis, columque ad manum habentis im
gine. Valor ejus & pretium eſt in ince
to, magni tamen unumquemque fuiſ
pretii, ex eo poteſt colligi, quod Libuſſ
cum mortua humabatur, quinque ta
tum, ignoto DEO munus, à Przemyſ
ſunt in manus dati. Servata autem
conſtanter fundendi cudendique h
Przemyſlæo pondere numi ratio, atq
lex, à poſteriorum temporum princip
bus cunctis, uſque ad ætatem Wenceſl
hoc nomine Regis Bojemiæ ſecund
niſi quod numi cudebantur, ut diximu
ſuorum quique

----*inſcripti nomina Regum.*

III. Wenceſlaus II. Rex, pondus n
mi in argento à patribus frequentatum
primus immutavit, & accitis Floren
monetariis, [:] groſſos, oboloſque ſim

* *Hagec. in an.* 725. *&* 1040. [:] *Ha
gec. ad ann.* 1300. *Sifrid. presbyt
Epitomes lib.* 2. *ad an.* 1296.

iter abſque omni æris cum argento temperatura cudi, ut pondere, ita &, forma nova præcepit. Groſſus erat drachmalis, ex antica parte circulis parallelis tribus inſignis, quorum in intimo, erat corona Regia, in medio literæ, WENCESLAVS SECVNDVS, in extimo, DEI GRATIA REX BOIEMIAE. in parte vero poſtica ſtabat Leo Regni inſigne, & propterea quod veteri inſtituto Pragæ officina monetaria fuit, ſcriptum in orbem erat, GROSSI PRAGENSES. Vulgus *zmrzljky* vocabat. Obolus porro erat groſſi iſtius pars duodecima, ſimiliter Leonis inſigni & Regis nomine expreſſo notatus. Pendebat itaque pondo ſive libra numularia quæ Germanis *Marck*, nobis *Hrziwna* dicitur, Pragenſes Groſſos hoſce ſexaginta, obolos ſeptingentos & viginti. Gener hujus Wenceſlai Iohannes Rex, (*ann.* 1311.) æris paululum quiddam argento primus admiſcuit, & groſſos oboloſque fecit ſoceri groſſis & obolis τῷ χέρματι atque figura ſimiles, ſed cum bonitate, tum pondere, aliquanto inferiores. Quatuor & ſexaginta ejus groſſi, ſeptingenti ſexaginta octo oboli, pondo dabant. Cudebat etiam numos grandiores, qui ſinguli habebant pondus unciæ duas partes tertias, ideoque li-

bræ pars duodecima erant. Cudebat * præterea numos minuſculos, alios ex auro qui libræ argenti paulo plus quam ſextantem leguntur valuiſſe, alios ex ære, expilandæ plebis multitudini excogitatos. Iohanne Rege (*ann.* 1377.) Carolus filius paululo, Wenceſlaus nepos, perquam multo deteriorē fecit numum. Argenti namque libris centum Carolus miſcebat æris duodecim libras: libramque pendebant groſſi ejus ſeptuaginta, oboli octingenti quadraginta. Wenceſlaus vero IV. (*an.* 1407.) miſcuit groſſis ſuis æris $\frac{16}{41}$, hoc eſt partes unas & quadrageſimas ſexdecim, obolis $\frac{3}{5}$. hoc eſt partes tres quintas, prout promulgata eam in rem utriuſque diplomata plenius docent.

IV. Sequuta poſtea ſunt bella in noſtra gente civilia, horrida illa, & quam rerum geſtarum, tam calamitatum magnitudine memorabilia, quibus ſævientibus numi publici arbitrium in Pragenſium fuit poteſtate, & monetariorum fraudulentia, dietim fere longius recedebatur à veteri illa numi bonitate, donec poſt Alberti Regis exceſſum in interregno, ſignati Frider. Imp. charactere numi pror-

* *Chron. Aulæ Regiæ cap.* 14. 19.

prorſus adulterini, (vulgus noſtrum nigros vocabat) ex Auſtria in provinciam vi magna infuſi, depravandæ confidentius monetæ domeſticæ exemplum hominibus avaris dederunt. Regno tandem inauguratus Rex Georgius, motus coorta inde annonæ, cæterarumque rerum omnium caritate inaudita, manifeſtiſque, nec minoribus quam quanta ſub Iohanne olim fuerunt, populi ac regni totius damnis, & permotus Auſtriacorum procerum magnis hac in cauſſa de Cæſare querelis, numum Bojemicum (*ann.* 1460.) fecit paulo meliorem. Sed quia & hic quoque multum à veteri bonitate abeſſe fuit deprehenſus, proceresque Bojemi qui Regem illum averſabantur, inter alias rebellionis ſuæ cauſſas (*ann.* 1465.) ex conventu Viridemontano de imminutis ab ſe Regum priſcorum legibus monetariis erant queſti, coactus ultimo fuit hac in re Wenceſlai II. veſtigia ſequi, & numum ex argento drachmalem, oboloſq;quorum quatuordecim numum illum valerent, (*an.* 1469. cudere, *Podvvognj*, vulgo vocabantur illi tum groſſi tum oboli. At quoniam nec diu poſtea vixit Georgius, nec amplius tanta ut ſub Wenceſlao argenti erat copia, Wladiſlaus Rex numi legem ad Georgii deceſſoris rationem illam prio-

rem revocavit. *Plechacze* illos hodieque appellamus. Nec is tamen perpetuò in hoc ſibi potuit conſtare, quemadmodum clamores publici, & nata ex hac cauſſa (*ann.* 1491.) caritas annonæ anno Regni ejus vigeſimo deincepſque docuit. Ludovici porro Ferdinandique numiſmata, viciſſim ſunt, quam Wladiſlai, deteriora, quemadmodum ex eorum (paſſim enim in uſu ſunt hactenus) inter ſe comparatione peritis eſt obvium. Vnciales numi in regno noſtro ante Ludovici Regis ævum non ſunt ſignati. Sub Wladiſlao percuſſi, Vngarici ſunt, non noſtri: Æſtimati autem apud nos fuerunt chalcis ducentis decem. Tametſi vero pondus bonitaſque & pretium numi apud nos ſic, ut diximus, non ſemel variavit, in forma tamen ſeu figura Wenceſlao II. Regi uſitata, ante bellum in Germania Smalcaldicum vocatum, nihil unquam fuit mutatum. Semper illa in parte numi antica coronam regiam, in poſtica Leonem, cum inſcripto Regis Pragæque nomine referebat. Iohannes Baro Pernſteinius in Comitatu Cladſcano (*ann.* 1540.) groſſos regiis æquivalentes, ſolus charactere peculiari ſignavit. Ferdinandus Rex poſt bellum illud, (*ann.* 1548.) imaginem ſuam ex una, & aquilam Romanam ex altera parte, numo

noſtro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

noſtro impreſſit. Cauſſa oculatos non fugit. Percuſſit autem illum multiplicem, & cuique prout magnus vel parvus fuit, ex collatione cum Philippico, Hiſpanorum plusquam unciali numo, pretium vel auxit vel diminuit. Erant alii qui valebant Philippici tres partes quartas, alii qui octavas tres, alii qui unam. Minuta ejus moneta ſimiliter fuit diverſa, & non unius generis. Vna chalcus chalco Wladiſlai accommodatus, qui ſub Regis inſcriptione conſtanter priſcam Leonis imaginem retinuit, & apud Germanos nunc uſitati numi uncialis erat pars ducenteſima decima, *Czesky* vel *Welky* & *bjly Teniz*; altera chalci ſemis, *Sſart* vel *kaczenka*, *maly Teniz*; tertia, groſſus diobolaris cognomento albus, valens chalcos ſeptem, & quarta groſſus ſeſtertius *Hubaczek* dictus, valens chalcos novem.

V. Ferdinandi filius Bojemiæ Rex, Imp. Cæſ. Maximilianus, ut cæteris quibusque in rebus, ſic & in numi cudendi rationibus, gentis Bojemæ honorem utilitatemque quæſivit vigilanter. Ille igitur, quanquam in generibus monetæ figuraque quam pater uſurpavit, ſolum genus quartum obolis (vulgus *Sedmaky* vocat) permutavit, meliorem tamen aliquanto quam pater nobis pecuniam dedit;

dit; deque numi valore & ſignando tum auro, tum argento, leges exactiores, Ordd. univerſis * aſſentientibus, paulo ante quam de vita decederet, & prius quoque, in comitiis (*ann.* 1576.) tulit. Ex auri pondo Pragenſi, caratas viginti tres & creinos octo pendente, ſignari juſſit, vetuſto Imp. Alexandri Severi, deceſſorumq; Bojemiæ Principum more, ducatos, quos vocant, ſive ſolidos $72\frac{35}{64}$ Argento ſimiliter definitam æris temperaturam conſtituit; partes nimirum ſexageſimas quartas, talero ſeptem, groſſo diobolari triginta ſeptem, obolo triginta novem, chalco dimidiato quinquaginta tres, chalco denique partes ſedecimas undecim. Vnde temperati hac proportione argenti libra Pragenſis, *die Marck*, producebat illi taleros $8\frac{3}{4}$ groſſos diobolares $126\frac{2}{7}$. Obolos 240. chalcos 659. Chalci-ſemiſſes 733. Leges ad iſtas ſignatis numis pretium quoque eſt ab hoc Rege decretum, [:] taleris oboli ſexaginta, groſſis ante bellum Smalcaldicum Pragæ ſignatis veteribusq; Auſtriacis chalci novem, diobolaribus recentioribus chalci ſeptem, obolis chalci tres cum

* *Comit. ann.* 1572. [:] *Comit. ann.* 1573.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

cum dimidio. Philippico $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{8}$. $\frac{1}{8}$. proportione reſpondentes, & ante hoc tempus ſignati numi, etſi non removebantur ab uſu, quia tamen computandi rationibus Germanicis, non noſtris, erant apti, cautum lege eſt, ne poſthac apud nos ſignentur.

VI. Has Maximiliani patris leges monetarias, quam ſtudioſe ſervavit Rudolphus, tam negligenter habuit Matthias, cum alius poſt alium ei in Regno ſucceſſerunt. Matthia videlicet Imp. & Rege, primum in Germania vicina, & mox apud nos quoque, tam licenter argenteum numiſma publicum, eſt depravatum, ut ſolo unciali numo excepto, ſignata per id tempus pecunia omnis, duplo quam Rudolphina evaſerit deterior. Sublato è vivis Matthia Rege, quia bello Regnum ardebat, Ordines ipſi, reipub. cura delectis ex omni numero quibusdam quaſi Ephoris commendata, numum publicum (*ann.* 1619.) (admixtis argento æris ſeptem fere partibus ſedecimis) veterum exemplo, corona Regia Leoneque coronato, inſigniverunt. In hoc tamen ſui ſunt quaſi obliti, quod peregrinum illi & à patribus ſub Maximiliano, conſenſu publico vetitum, valoré attribuerunt. Accomodarunt enim illum, non, ut veteres, ad chalcos, vel diobo-

diobolares Bojemicos, ſed ad cruciatos Germanicos. Neque excuſabilis in negelecto hoc majeſtatis jure majorumque exẽplo, videtur iſta inconſiderantia, quod quidam ajunt, propter ſtipendia militi danda, Germanis conformem numum domi tum habere fuiſſe neceſſe. Et Gallorum & Belgarum ſtipendia Germani ſolent merere, in eorum tamen gratiam, neque in Gallia neque in Belgio à veteri numi uſu unquam eſt diſceſſum. Vtut tamen eſt, ſecabant Ordines pondo ſic ut dixi commxti cum ære argenti, vel in partes triginta, vel in ſexaginta, ſtatueruntq; pretium partibus illis primis cruciatos Germanicos quatuor & viginti, ſecundis duodecim. Retinuit in numo ſignando probatam populi ſilentio rationem novam iſtam ſimiliter Fridericus Rex, niſi quod de ejus bonitate argenti fere ſemiunciam detraxit, & imaginem numo ſuam impreſſit; pondoq præterea etiam in partes duodecim ſecare juſſit. Valor cujusque id genus particulæ fuit, cruciati octo & quadraginta. Cudit ſimiliter certa conſtituta æri & argento proportione, Bojemicos chalcos, obolos, itemque groſſos diobolares ſive albos, ita ut ſi pacare regnum turbatum potuiſſet, veteres Maximiliani leges monetarias reſtituturus crederetur. Quem

cum

cum armis de Regno dejeciſſet, & ferro ſibi viam ad ſceptra Bojemica aperuiſſet Imp. Ferdinandus, tam procul eſt ſub eo à majorum exemplo diſceſſum, ut numi apud nos facti plerique omnes argenti plus quam parum haberent. Chalcus Wladiſlai Georgiique, Ferdinandico ejus temporis ſeſtertio, bonitate anteibat. Seſtertii ſiquidem quales olim plus quam altera parte ſua erant argentei, tum vix argenti: $\frac{3}{16}$ habere videbantur. Vulgus imperitum, fraudem iſtam an fucum dicam, non ante potuit deprehendere, quam argento fere omni fuit emunctum. At cum multo tempore poſt, magna rei familiaris jactura, cuncti eſſent facti eruditiores, admirabilem ſubito vidimus in commerciis confuſionem. Etenim, annis (1621. 1622. 1623.) non ſterilibus, decuplo quam antehac, pluris vænibant res omnes. Effluxit nobis in his vexati numi flagellis triennium totum, & experti tum demum credidimus, vere juxta & ſapienter ab gentis noſtræ principe Boleſlao Leni, cum morti eſſet propinquus, dictum olim fuiſſe, * *neque peſtem, neque bellum, neque hoſtiles in provinciam irruptiones, direptiones & incendia quantumvis atrocia, bonis tantum poſſe*

* *Hagec. in ann. 999.*

poſſe nocere, quantum crebra numi variatio & attenuatio. Simplices videlicet ad paupertatem extremam redigi id genus impoſtura.

VIII. Hæc igitur & domi percuſſit, & in uſu olim nuperque adhuc habuit numorum genera gens Bojema. Propter neceſſaria tamen ſemperque frequentata cum exteris commercia, permiſit quoque illa ſuis uſum importati ex vicina Germania, Vngaria, Polonia, numi peregrini, cum aurei, tum argentei: valorem tamen ejus ad leges monetarias domeſticas attemperavit. Hinc notum apud nos eſt monetæ non noſtrum genus, floreni, taleri, decuſſes, baci, ſeſtertii, crucigeri, *Dudcy, Sſeſtacy, Kralovvsſtj, Sſarapatky, trognjcy, babky, halcy.* Et quemadmodum Hebræi ſiclis, Græci drachmis, Romani denariis, Germani florenis, cæteræque gentes ſui quæque numiſmatis genere, pecuniam ſupputabant, ſic & homines noſtri aurum argentumque, eleboratum nec tamen ſignatum, libris numulariis, (non Romanis vel tabernariis) *na Hrzivvny,* librarumq; quadrantibus, *na Fertony:* ſignatũ vero, aurum quidem ſolidis ſive ducatis, argentum groſſis Pragenſibus, groſſos denique, ſi ſumma creſcebat, ſexagenis, *na kopy,* ſi decreſcebat, chalcis, *na*

Penjze

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Penjze vvelke, ſupputabant, hactenusque, quicunque non ſunt à patribus degeneres, ſupputare amant. Groſſi igitur noſtri ſexaginta, vocantur *Kopa*, qui prout tempora erant, Regique & populo placebat, conſtabant ab Regis Wenceſlai II. ævo chalcis duodecim, vel quatuordecim obolo Maximiliani non plus quam una parte tertia deterioribus, nunc conſtant Maximiliani chalcis ſeptem. Vnde inconcinni ſunt, qui cum in Annalibus noſtris ſcribunt ante Wenceſlai II. tempora * potuiſſe uno numo emptis panibus famem ſedare ventres virorum ſex, avenæque modium væniiſſe aliquando numis quinq;, aliquando groſſo uno, cæteraque omnia pretio conſimili, pretium ſe vile putant dicere, habentque id inſtar miraculi, cum ipſi teſtentur, numum temporum illorum minutũ fuiſſe argenteum, & unciæ partem vigeſimam quintam : ſicut protervi viciſſim ſunt, qui contra, cum legunt ante ejusdem Wenceſlai Regnum [:] frumenti modium pluris quam centum viginti numis, par ovorum numo uno emptum, annonam difficilem fuiſſe non credunt. Supputatio numi per florenos cruciatosque,

* *Hagec. in ann.* 1027. 1172. 1213.
[:] *Hagec. in ann.* 1263. 1281.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

quæ jam priſcæ illi à noſtratibus præfertur, eſt genti noſtræ probroſa, & jam pridem patrum judicio repudiata, in qua cohibenda neque magiſtratus ſummus neque populus deberet tam eſſe ſecurus. At quia fieri non poteſt, ut vel nullo hîc modo offendamus, vel ἐπέχειν in quibusdam ipſi quoque deſinamus, ideo manum de tabula.

CAP. XVIII.

De Regiis Reditibus.

VIvere cum dignitate princeps nemo poteſt, qui non ſit fortunatus, hoc eſt qui non nervo rerum gerēdarum pecunia opibusque luculentis abundet. Etenim ut virtute ad conſervandam in ſtatu felici rempub. ita ad tuendam in ſplendore majeſtatem, opibus illi eſt opus. His autem honeſte ac citra tyrannidem comparandis, reditus partim ordinarii, partim extraordinarii magiſtratui ſummo in repub. quavis, jure communiter recepto, populique omnis conſenſu tacito ſolent permitti. Reges Bojemi ſimiliter neque mediis id genus ſunt deſtituti, neque à populo ſuo unquam uſque adeo deſerti, ut dummodo ne ſint prodigi vel

deco-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

decoctores, de inopia aut ærarii tenuitate jure poſſint queri. Non alia fortaſſe de cauſſa ab ærario peculiari reipub. conſtituendo, populus noſter hactenus abſtinuit, quam ut Reges, magiſtratum ſummum, haberet opulentiores. Opum ergo quærendarum vias omnes non iniquas, reditusque qui in Regno provenirent, illis reliquit ſolis. Qui tametſi magnitudine reditibus Regum regnis cæteris dominantium pares fortaſſe eſſe nequeunt, quia tamen in Regno noſtro, non tam prodigioſas ut alibi, impenſas facere eſt neceſſe, ob mediocritatem ii neque contemni debent, neque ad ditandum Reges noſtros pro invaldis cenſeri. Wenceſlaus II. & ejus nepos Carolus, Bojemiæ Regg. Regnum acceperunt valde perturbatum, exhauſtum, atque prorſus exſuccum, recuperatis tamen poſtea reditibus à Regum uſu alio jam pridem averſis, adminiſtrataq; prudenter re familiarii, opibus tantopere ſunt aucti, ut hujus reditus ordinarii, cum aliquando legatis Imperii Electoralibus ob oculos ab illo eſſent poſiti, ipſorum judicio ac confeſſione, majores fuerint viſi, quam eſſent quos Imperator ex toto Imperio Germanico caperet; *

* *Hagec. in ann.* 1370.

illius vero fortunæ opesque, Alberto Luſco Imp. invidia tantum non ilia ruperint. * Wenceſlaus IV. cui Germani ignavo, nos ebrioſo cognomentum damus, auri argentique vim permagnam ex reditibus ſuis corraſit, quam in arcibus, S. Wenceſlai, Caroloſteiniana, & Crzivocladena conditam, Sigiſmundu frater poſtea (*ann.* 1420.) intervertit & militibus diviſit. De exorbitantibus Iohannis Regis extorſionibus, [:] quibu Regnum emungebat, & ut intra menſe duos à populo Bojemico pecuniæ ad no nagies quinquies mille libras, exigere ali quando nihil penſi habebat, dicere hî nec placet, nec expedit.

II. Sunt autem Ordinarii in Bojemia Regum reditus alii ex cænobiorum Civitatumque liberarum canon annuo, alii ex auri argentique fodinis alii ex vectigalibus, alii ex ditionibu cum fiſcalibus, tum iis quæ de tabul vulgo, & quaternatæ à quibusdam di cuntur: quos ad aureorun Germanicorum millia quadringenta, hoc e groſſorum noſtratium ſexagenas centie ſeptuagies ſemel mille, quadringentas & triginta, aſcendere curioſi quidam pro dide

* *Idem in ann.* 1302. 1304. [:] *Chronic. Aulæ Reg. cap.* 14.

ſiderunt. [?] Canon annuus qui ex Cæ-
nobiis penditur, non aſſurgit ſupra ſexa-
genas quinquies mille trecentas, qui ex
Civitatibus ad quatuor mille trecentas.
Wladiſlai II. regis ævo, quia Praga urbs
æs alienum grande conflavit, ei diſſol-
vendo fuit de plebis aſſenſſu impoſita
Zythopoeis in urbe omnibus, tempora-
ria collatio, in ſingula videlicet cereviſiæ
dolia, groſſus ſeptem chalcorum unus.
Hunc Ferdinandus Rex à bello Smalcal-
dico, ex arbitrario uniusque Pragæ ur-
bis uſibus ad tempus, voluntaria largi-
tione, à civibus decreto, ordinarium fe-
cit, &, ſub cognomento groſſi hæredi-
tarii, civitatibus omnibus extorſit. Vn-
de reditus Regii quotannis plus minus
quindecies mille ſexagenis ſunt aucti.
Auri argentique fodinæ, quamvis non
ſemper æque feliciter, & multo quam
olim tenuiore copia proveniant, * pars
tamen illa emolumentorum viceſima,
quæ vi transactionis ab Rege Ferdinando
cum Ordd. olim (*ann.* 1534.) factæ)
Regi ex auro argentoque in nobilitatis
ditionibus eruto [:] debetur, ut & lu-
crum omne ex fodinis regiis quæſitum

[?] *Nicol. Bellus rerum politic. tomo I. diſcur.* 31. * *Comit. ann.* 1586.
[:] *Ius Provinc.* W. 2.

fiſco regio haudquaquam eſt infructuo-ſum. Vectigalia portoriaque, & in his inſtitutum ab Iohanne Rege vectigal Pragæ paſſim in Vrbibus, quod *Vngelt* dicitur, luculentam conficiunt pecuniæ ſummam. Reditus ex ditionibus cum quaternatis tum fiſcalibus, præterquam quod menſam regi aulicoque ejus mini-ſterio omni pro dignitate inſtruunt, & aulamRegio ſplendore nitidam præſtant, grande ærario adjiciunt incrementum. * Nam ut demus ex piſcinis, molendinis, Zythopoeiis, prædiis, ſilvis, quæ omnia permulta ſunt & proventibus ubertima, poſt expenſas quotidianas, raro aliquid ſupereſſe, canon annuus, quem coloni glebæ adſcriptitii (univerſi illi in his di-tionibus fere ter decies mille cenſentur) prout agri quiſque plus minuſve colit, vere & autumno Regi pendunt, ſolus ſexagenas groſſorum citciter novies mil-le dabit. Regni onera, quemadmodum diximus, non tam ſunt, ut alibi, impen-dioſa nec ſumptus publice neceſſarii modum excedunt. Illis faciendis feren-diſque, redituum iſtorum ordinariorum partes quintas quatuor, hoc eſt $\frac{5}{4}$ abun-de eſſe judicant homines non imperiti, & annis ſingulis, ut minimum, ſexage-narum

* *Comit. ann.* 1608.

narum tricies quinquies mille in theſauros Regis recondi poſſe credunt.

III. Iam quod ad indictiones, contributioneſque extraordinarias, quæ *Bernie* & *Zbjrky* à nobis vocantur, porro attinet, eæ & luculentæ & frequentes à populo omni Regibus ſolent conferri. Quoties enim cunque cauſſa prægnans urget, Ordines Rex convocat ad diem, & in Comitiis frequentibus, propoſitis reip. periculis, occurrentibuſque per tempus rebus aliis neceſſariis, opem illos ac ſubſidia poſcit. Eſſe regni ſui cauponi, tributumque imperare pro arbitrio Regi nunquam licuit. Ordines ipſi poſt accuratam maturamque deliberationem, ſubſidium ſententia communi, prout opus eſſe vident, alias majus, alias minus decernunt. Ejus colligendi ratio hominibus noſtris non eſt ignota. Ferunt hoc onus, ut plurimum agricolæ, & Cives. Nobilitas non niſi rarius, & ultima fere tantum neceſſitate, pariter id cum colonis ſuſtinet. Subeunt etiam parte aliquantula onus hoc Sculteti in Regno liberi, hoc eſt *Svvobodnicy*, *Diedinicy*, *Napravvnicy*, & parocharum pinguiorum ſacerdotes, itemque opiliones & eorum magiſtri. Agricolæ glebæ adſcriptitii, cenſentur in hoc Regno ſupra centies quinquagies; cives vero plus minus duodecies mille.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Sculteti CCC XXXVIII. Parochæ CIↃ-CCC XL. Opilionum magiſtri CIↃ LXVIII. Opiliones CIↃ IↃ CCC LXXV. Vſitatiſſima contributionum extraordinariarum eſt, quæ caſis ruſticanis, & ædibus civium Vrbanis imponitur. Ruſticis illis glebæ adſcriptitiis in caſas ſingulas indicuntur, nunc deni, nunc quindeni, nunc viceni noſtrates groſſi annui; Civibus non ſane nova, ſed non video quam æquabili proportione, nunc triceni, nunc quini & quadrageni, nunc ſexageni. Vocatur id genus indictio *Bernie Domovvnj*. Ex cujus inveterata atque hactenus obſervata proportione, quia omnis fere de conferendo inter nobilitatem & cives proportio ſumitur, dicere non inepte poſſumus, illam in hoc Regno conferendarum Regi pecuniarum eſſe quaſi normam quandam & cynoſuram. Conficit illa, quoties vicenum groſſorum eſt, * ſexagenas Bojemicas plus minus quinquies & ſeptuagies mille. Accedunt ad indictionem iſtam contributiones aliæ genere multiplices, pro numero agreſtium, partim ex nobilitatis, partim ex colonorum, adeoque civium ſimiliter ipſorum loculis corradendæ, itemque ex uſurarum decimis, rotis molaribus, fumariis,

* *Cemit. ann.* 1569.

mariis, aurea ſupellectile, unionibus, vino, frumento, pecoribus, piſcibus, lana, mercibuſque quibuſdam aliis, Iudæorum deniq; capitibus cogēdæ. Peculiaris præterea eſt contributio, quæ ab Ordd. univerſis in ſalaria miniſtrorum Regiæ aulæ, & diſſolvendum creditoribus in Boemia Regiis fœnus uſitatum, ex cerviſia præſtatur. Vocatur vulgo *Poſudne*, groſſi nempe noſtrates in ſingula dolia, quatuor, quinque vel ſex. Ejus pars tertia in uſuras, duæ reliquæ in ſalaria diſtribuuntur. Exiſtimatur illa, quoties quaternûm groſſorū eſt, excedere ſexagenas noſtrates centies mille.

IV. Non legimus autem unquam majora Regi ab Ordd. ſubſidia fuiſſe decreta, quam (*ann.* 1610.) comitiis ſub Rudolpho II. penultimis, & (*ann.* 1614.) ſub Matthia primis. Supputant videlicet nonnulli, tam ad reddendum ab Rege conflatum æs alienum, quam ad uſus privatos, obveniſſe ex his Matthiæ Regi præter propter ſexcenties ſexagies, Rudolpho vero ex illis circiter ſeptingenties octuagies bis mille Bojemicorum groſſorum ſexagenas. Excitato & magis magiſque exundante in Vngaria bello Turcico, decretum fuit ab Ordd. * Rudolpho

* *Comit. an.* 1593.

pho Regi mediocre ſubſidium ſunt ta-
men nihilominus qui id pluſquam tre-
centies duodecies mille ſexagenas groſ-
ſorum noſtratium produxiſſe teſtantur.
Quiſquis igitur omnia hæc attentus le-
get, cum reditibuſque regnorum vel re-
rumpub. cæterarum ex adverſo confe-
ret, videbit uſque adeo ſtudioſam eſſe
Regum ſuorum gentem Bojemam, ut
non facile, hoc in genere, ab alia quavis
poſſit ſuperari. Nec libertas perampla,
nec locorum quibus conſtringitur angu-
ſtia facit, quominus magiſtratum ſuum
ſummum ex fortunis ſuis, manu liberali
juvare, eique quantum ad adminiſtran-
dum rempub. opus eſt, ſumere conſen-
tiat. Amici in vicinia illi tantummodo
ſunt optandi qui non ἀντιπαθεῖς, ut
hactenus, eſſe porro velint, quique bonis
eam ſuis abſq; moleſtia permittant frui,
nec vel ſedes ei à patribus acceptas, atque
fortunam proſperioreṁ invideant, vel ſer-
vitutem miſerabilem excidiumve létum
machinentur. Boni omnis largitòr, re-
gnorumque & rerumpub. conſervator
DEVS, quem Bojema gens, patriæ dul-
cis Statorem ſemper invocavit, nos vero
ejus progenies, ingratitudine ſcelerata
ex Statore vindicem iratum fecimus, of-
fenſarum tandem cladiumque tot & tam
acerbarum finem propitius faciat, & diſ-

perſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

perſis immaniter nobis, fortunam ſtatumque quem ſecundum ſub Imp. Rege noſtro Rudolpho II. experiebamur, læto quodam poſtliminio reſtituat!

CONFIRMA DEVS
BENE COGITATA!

Benevolo Lectori εὐπράττειν!

HIs ita de Regno gentis meæ compendio & minerva pinguiore dictis, (quoniam, quæ me fugerunt, non pauca eſſe eſt neceſſe,) monendus mihi es, Lector amice, & orandus. Monendus, ut ne ſis neſcius, me ob improbatos ritus in religione Romanos patria injurioſe profligatum, lare certo oportuniſque adminiculis compluribus deſtitutum, inter armorum ſtrepitus & horrores bellicos, hæc qualiacunque ſunt, eſſe meditatum. Orandus vero, ut quod tenuius quam oportuit, nec ſatis exacte, hic eſt deſcriptum, vel quod imprudentius forte excidit, ingenii imbecillitati potius, cujus mihi ſum conſcius, quam voluntati, temporum injuriæ, quam deſidiæ, imputare, excuſatum habere, imo vero vel eorum in quibus hallucinor amice me commonefacere, vel quod reipub. gentiſque Bojemæ illuſtrationi plenius atque accuratius inſerviat, cum hominibus rerum id genus cupidis & amantibus, communicare ipſe velis. VALE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

INDEX RERUM,

In hoc Libro præcipuarum.

A.

Academia Pragenſis Euangelicis eripitur. 296
Adminiſtratorum religion. ſeries. 290
Albertus Luſcus Imp. Bojemia ejicitur. 349
Albertus Claudus Imp. & Rex. 357
Albertus Bavarus vocatur ad regnum. ibid.
Albis 3. ejus fontes ; ibid. oſtia 4. navigabilis. ibid.
Alta Myta. 30
Aluminis officinæ. 80
Appellationum tribunal Pragæ. 363. 465. ab eo provocatio. 466
Archiepiſcopus Pragenſis. 174. regem ſolet coronare. 178. eorum ſeries. 283
Archiepiſcopa Pragenſis quomodo erecta. 278
Argentifodinæ. 33.58.78.80.86.109
Arx Pragenſis in ſuillo monte. 15
Aurum & argentum in Bojemia. 9.485
Aurifodinæ. 9. ramenta. 51.53.58
Aureus Bojemicus. 492
Auſtria Stiriaque Bojemis adimuntur. 345

B.

BArones in Bojemia. 395.400
Bechina arx. 37.45
Bellum Smalcaldicum. 220. religioſum in Bojemia. 260.272
Bellici motus in Bojemia. 355,365
Berauna Vrbs. 48. unde dicta ; ibid. fictilibus præſtat. ibid.
Bernie Bojem. 503. earum indicendarum conferendarumque ratio. 504
Beſſovvca rivus. 4
Bilina amnis. 474
Blanice amnis. 5,51,54
Blato piſcina. 26
Bojemia 1. ejus ſitus, longitudoque & latitudo; ibid. inſignia & figura; 2. Sudetis montibus cincta ; ibid. limites ejus ; ibid. non habet aquam peregrinam: ibid. habet thermas & aquas medicas: 6. lacus & piſcinæ ; frugum vinique ferax; 7. ſale caret; 9. mineris gemmiſque abundat ; ibid. 10. ejus diviſio vetus: 12. nova;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

12.nova;-ibid. diſtrictus octodecim;ſit necne feudum Germanicum, vel in Germania. 112, 114. 121. penſionem Cæſſ. pendebat. 116,140, 321. olim vaſta & inculta. 126,147. à Czechis abſque controverſia occupata. ibid. Imper. Germanico fœderata. 138. ducatus Germanico Imperio vetuſtior. 135. ſuis legibus moribuſque ſemper uſa. ibid. 138, 398. ejus incolæ veteres. 143. interregnum. 348. 355. 358. bello concutitur. 355, 365. Duces non habet. 394

Bojemiæ Reges archipincernæ imperii. 119. non habent locum inter Ordd. Imperii. 137. ſunt liberi. ibid. eorum poteſtas limitata. 145. eorum coronandorum ritus. 171. juramentum. 179, 181. hæreditatene an electione regnum adipiſcantur. 185. ex Przemyſlo orti. 187 213. eorum reditus. 498

Bojemi. 125. habent liberum regem. 137. linguæ excolendæ negligentes. 149. eorum mores. 150. reguntur temperato unius imperio. 154. quale id fuerit olim & nunc ſit. 155. eorum leges. 165. privilegia de regibus creandis. 189, 190, 214, 222. regibus dignitatem abrogabant. 205, 318, 331. 334. dominos hæreditarios natura averſantur. 209. δεισιδαίμονες. 247. religionemq; non ſemel mutarunt. 247, 252, 255. gentiles. 248. Chriſtiani. 252. in ſectas ſciſſi. 256. edictis regiis terrentur. 267, 269. patria ejiciuntur. 275. regimen apud eos eccleſiaſticum. 278. inter pontificios; ibid. inter Euangelicos. 286, 289. eorum fœderati. 467. virtus bellica elanguit. 468. nullum habent publicum theſaurarium. 469, 498. bellica virtute præſtantes. 474, 475, 479. iis uſitatus in milite conſcribendo mos. 481, 482. numus. 485. numi uſus & ſupputatio ſingularis. 492, 496, 497

Bojemici Senatus authoritas. 168. juramenta. 193

Boleſlavia vetus. 97. nova. 99. ejus conditor. ibid. baſilica & presbyterio clara. 100

Boreca opidum cereviſia ſalubri nobile. 80

Borziſlaus dynaſta Caurtzimanus. 21

Borzivogius dux Chriſto dat nomen. 318

Bradavvca amnis. 61

Braumovũ cœnobium. 27. cauſſa belli Boj. 28

Broda Bojem. 25. unde dicta. ibid. libertatem à Sigiſm. Imp. accepit. ibid. Teutonica. 36

Brzetiſlaus-Henricus in Boj. & Epiſcopus & Dux. 342
Bucquogius Comes. 35.45
Budiegovicæ urbs.37. unde dicta.38. religionis pontificiæ. ibid. celebris. ibid. ſalis emporium. 39
Burggraviatus Pragenſis ſupremus. 419. ejus procuratio & adminiſtri. ibid.
Burggraviatus Caroloſteinenſis.423. ejus procuratio. ibid.
Burggraviatus Hradecenſis. 453
Burggravius Pragenſis ſupremus. 174,409
Burggravii Caroloſteiniani. 49
Burggravius Hradecenſis. 454
Burggravius Pragenſis Minor. 419
Bydzovum.26,29. ejus conditor. ibid.

C.

CAdana.71,77.ejus conditor & religio. ibid.
Cadburze amnis. 61
Calixtini. 263
Callis aureus. 56
Camerariatus regni ſupremus. 420. ejus procuratio & adminiſtri. ibid.
Cancellariatus regni ſupremus. 421.ejus authoritas ibid. procuratio. 436
Cancellaria regni.435.ejus uſus. 436. conſeſſus ex Optimatib. 437. conſilium diverſimodum. ibid. expeditio alia Bojemica, alia Germanica.440.441. locus venerabilis. 443
Carolus Rex. 16. fundat Pragam novam.17.ejus Bulla declaratoria. 190, 216,217. gentis ſuæ amantiſſimus. 353
Caroloſteina arx.49. κειμηλίων regni conditorium. ibid.
Caſci Plznennſes. 60
Caurzima.20. unde dicta. ibid. ejus conditores. ibid. conflagrat. 22. inſtauratur alio loco. 22. diripitur. 23
Cereviſiæ Bojemicæ. 8
Cives in Bojemia. 395. urbes incolunt. ibid. mercaturæ opificiorumque jura ſoli habent. ibid. utuntur ſuis inſtitutis & jure. 398,405.
Cladſcum urbs & propugnaculum. 103,104. ejus fortuna. ibid. unde dicta. 105
Clatovia urbs.61. unde dicta, & à quo condita. 64. principibus fidelis. ibid.
Clemens PP. dat Bojemis de Regg. coronandis Bullam. 222
Colina urbs.24. unde dicta. ibid.
Comitia Bojemorum. 407. indicuntur à rege. 408.vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

408. vel generalia vel nationalia. ibid. quomodo celebrentur. ibid.
Comitia Bojem. de rege creando. 206,209,211, 214. turbulenta. 350,351,356,357,358
Comites in Bojemia. 393.401
Compactata Baſilcenſia. 263. antiquantur. 266
Confeſſio fidei Ordd. Bojem. 268. confirmatur. 270
Conſilium regium auguſtum vel anguſtum. 437. 439. Cameræ ſeu fiſci. 427
Conſiſtorium regium. 435
Conſiſtorium Euangelicorum Pragæ. 290. diſſipatur. 296
Conſul. 431. ejus efficium. ibid. 462
Copa quid Bojemis. 497
Corkonoſſæ montes. 3
Cors Pragenſis. 16
Chablovvca amnis. 4
Chalcus Bojem. 490,491. ejus temperatura. 492
Chodovve. 67. unde oriundi. ibid.
Chomutovia opidum cereviſiæ bonitate celebre. 79
Chrudima. 30. equis abundat. 32
Chrudimca amnis. 3
Craſnicus Caurzimæ dynaſta. 23. Neclanum armis laceſſit. ibid. fugatur. ibid.
Crocum Bojemicum. 8
Crocus præficitur rerum ſummæ. 157, 203. ejus poſteritas hactenus ſupereſt. 204
Crumlovia arx. 57
Cugeba homo ſtupidus. 31
Cunradus SStiekna. 258
Curiæ magiſterium ſupremum, 419. ejus procuratio. ibid.
Curiæ magiſter ſupremus. 427
Cutna urbs. 32. unde dicta. ibid. argenti cuprique fodinis excellit. 33. ejus immunitates. 34
Cydlina amnis. 3
Cyprianus Leovitius. 29
D. Cyrillus religionem apud Bojemos ordinat. 253. 286
Crzezomyſlus princeps. 16
Crzivokladŭ arx 81. Burg-Leys Germanis. ibid. ſilvoſa. ibid. carcer magnorum virorum. 82
Czaſlavia Vrbs. 35. ejus conditor. ibid.
Czechus in Judicem electus. 202
Czechi, vide Bojemi & Bojemia.
Czechi. 147. unde in Bojemiam venerint. ibid. ubi primum larem fixerint. ibid. unde ſe Bojemos vocent. 148. eorum lingua. ibid.

Dieczi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

D.

Dieczinum propugnaculum. 8
Diplomata regia. 440, 441. aliunde quam ex Cancellaria Bojemica non eduntur. 44
Diſtrictus, Pragenſis. 13. Caurzimanus. 18. Hradecenſis. 26. Chrudimenſis. 30. Czaſlavienſis. 32. Bechinenſis. 37. Vultavienſis. 47. Podbrdſcenſis. ibid. Prachenſis 50. Plznenſis. 61. Racovvnicenſis. 80. Slanenſis. 82. Zatecenſis. 69. Litomierzicenſis. 86. & Boleſlavienſis. 96. Item, Cladſcanus. 102. Hebanus 106. Cubitanus. 10
Doliſius Caurzimæ dynaſta. 2
Domazlicæ urbs. 61. unde dictæ. 66. oppugnatæ & deditæ. 6
Ducum Bojemiæ ſeries. 31
Duces inter Ordd. Bojem. nulli. 39
Ducatus ſeu ſolidus Bojemicus. 49
Dvvurum. 26, 3

E.

Epiſcopa Pragenſis erecta. 25
Epiſcoporum Pragenſium ſeries. 28
Equeſter Ordo in Bojemia. 394, 40

F.

Ferdinandus I. eligitur Rex 362. ejus de Bojemia proteſtatio. 125. Recognitio. 192, 208. Bojemos domat. 363. obit. ibid.
Ferdinand. II. Imp. jus ſuum in Bojem. gladio probat. 180, 272. in Regem Boj. aſſumi vult, non eligi. 367. regno à Bojemis deſtituitur ibid. occupat regnum & Bojemos compeſcit 369.
Ferri fodinæ. 10, 5
Feudorum origo. 13
Feudorum Germanicorum præfectura. 42
Fidrolets ſilva. 2
Fratres Bojemi. 265, 291. Edictis terrentur. 26
Fridericus Palatinus. 368. eligitur & coronatur Rex. ibid. facto prælio adverſo profligatur. ibid. in Hollandiam evadit. ibid. moritur. 36

G.

Gabreta ſilva.
Gemmarum fodinæ. 8
Georgius Rex. 358. geſſit bella varia. 359. pri-

privi-

vilegia regno obtinuit. ibid. dignitatem aſſeruit. 477. obiit. 359
Germani gens glorioſa. 121. Bojemos infeſtant. 128. eorum ſcriptores plerique Bojemis iniqui. 120
Gizera amnis. 4, 100
Groſſus Pragenſis. 487. ejus forma. ibid. 489. valor. 487, 492, 497
Groſſus albus. 491. ejus valor. ibid. diobolaris. 491, 492

H.

HÆredis vox homonyma. 212
Hebum ſeu Oegra urbs 107. conventibus & medone celebris. 108
Henricus Carinthius Rex electus. 351, abdicatur. 352
Horzeſlaus Caurzimæ dynaſta. 22
Hoſtivitus dux, primus cum Germanis fœdus icit. 317
Hradczana opidum. 15
Hradecium reginæ. 26. ejus conditor & ſitus. 28. viduarum reginarum domicilium. 29. equis præſtat. 32
Hradecium Henrici. 43
Huſsitæ. 260, 263. ἀμυνόμενοι. 476. eorum victoriæ. ibid.

I.

INterregnum in Bojemia. 348, 355, 358
S. Ivan eremita. 5
Iaromirus Dux Boj. 131, 323.
Iaromierza. 26. ejus ſitus & conditores. 29
Ieſuvitæ. 58, 266
Ioachimi vallis opidum. 109
M. Iohannes Colonius Adminiſtrator. 24, 294
M. Ioh. Huſſus. 57. Bethlehemi a ſacris. 259. repurgator religionis. 260, 289, crematur. 260
M. Ioh. Miliczius. 258
Iohannes Rex. 352. occumbit; ibid.
Iohannes Ziſca Huſsit. belli dux. 35. 362. ejus ſepulcrum. 35
Iordanis piſcina. 42
Iudices Bojemiæ. 312
Iudicia apud Bojemos. 447. ordinaria vel extraordinaria. ibid. eorum authoritas. 448. regia quæ. 449. terreſtria. 452. inferiora. 461
Iudiciũ Burggraviatus. 453. ejus jurisdictio. ibid.
Iudicium Camerale. 450
Iudicium Curiale. 451

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Iudicium terreſtre Minus. 455. ejus Senatores. 456. jurisdictio. ibid. Majus. 458. ejus Senatus. 459
Iudicia extraordinaria. 460
Iudicia civitatum. 462
Iudicium corrogatum 463. ripenſe. ibid.
Iudex Curiæ ſupremus. 427
Ius Bojemorum aliud provinciale, aliud municipale. 398
Iura Bojemica à Germanis diverſa. 445. unde ſumpta. 446. Ordinum arbitrio figuntur refiguntur que. ibid.

L.

LAdiſlaus poſthumus. 358. moritur inopinato. ibid.
Lautſca frumenti feraciſsima. 70
Lauczna amnis. 3
Launa urbs 71, 76. ejus conditores. ibid. cives ſeu incolæ quales. ibid.
Leſlaus toparcha Caurzimanus.. 23
Libra numularia Pragenſis, ſeu pondo. 492
Libuſſa. 13. princeps creatur. 159. maritum legit. 160. numum ſignat. 455
D. Lidmila. 49
Litomierzicæ urbs. 88. ejus ſitus & conditor. 89. habet jus Stapulæ. 91. pontis ſui incendium luget. ibid. vini copia & murinæ bonitate celebris. 91 religionum tenax. 92
Litomyſſlæa arx cum opido. 32
Loctum ſeu Cubitū urbs. 109. probe munita. 110
Lutſco. 70
Lucenſis ducatus. ibid. ejus diviſio. ibid.
Lucenſes quales. ibid.
Ludovicus Rex. 360. ejus regnum turbulentum. 361. occumbit. ibid.
Lunæ ſilva. 455
Luſatia. 11, 297. unde dicta. 306. ſuperior & inferior. 307. utraque diverſis paruit dominis. 308. à regno nuper alienatur. 309. 310.
Luznicæ amnis. 5, 40, 42.

M.

MAlice amnis. 5
Mareſcallatus regni ſupremus. 420. ejus procuratio. ibid.
Marchiæ Germaniæ limites. 124
Marobudus Moraviæ rex. 123. regni ejus fines. ibid. 144

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Martinus de Huerda. 52. Euangelicorum perſequutor. ibid.
Matthias Rex & Imp. 366. religionis turbas negligit. ibid. arma in Bojemos expedit. 367. moritur. ibid.
M. Matthias Pariſienſis. 258
Maximilianus Rex & Imp. 364. pius & pacis ſectator. ibid. moritur ibid.
Melnicum urbs. 95. ejus ſitus & nomenclatuta. ibid.
Metallicorum magiſterium ſupremum. 427. ejus procuratio. ibid.
D. Metudius Boj. Apoſtolus. 252, 287
Metuge amnis. 3
Miza amnis. 5, 65, 81
Mnata princeps. 15. fundat Pragam Majorem. 16. Moravos domat. 22
Monaſterium Aulæ regiæ. 50. S. Coronæ. 58. Doxanenſe. 84. Oſecanum. 87. D. Procopii. 19 Sedlecenſe. 37
Moneta publice recepta non mutanda. 484. Bojemica. 486. ejus genera legesque. 491, 492. in Boj. adulterina. 488, 495. peregrina. 495
Mons Cunaci. 31
Mons Cutnæus. 32
Mons pinifer. 4
Mons ſuillus. 15
Moravia. 11, 297. ejus metropolis & inſigne. 298. regnum. ibid. dilaceratur. 301. Bojemis acquiritur. ibid. 22
Moravi Bojemiam vaſtant. 22. eorum reges. 299
Moſta urbs. 71, 74. unde dicta. ibid. religionis in ea viciſsitudines. 75
Mrlina amnis. 3
Mſtibogius dynaſta Caurzimanus. 21, 23

N.

NObilitas Bojemica. 393. removetur ab artibus quæſtuoſis. 396. inſtituta habet inter ſe ſua. 399. opulenta eſt. 471
Notariatus regni ſupremus. 422. ejus procuratio. ibid.
Numus in Bojemia. 485. uncialis in uſu non adeo diu. 490. ejus valor. ibid.
Nymburgum urbs & propugnaculum. 97. ejus conditor. 98

O.

OBoli Bojemorum 487, 491, 492
Oegra ſeu Ohrze amnis. 4, 71, 84, 107

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Oenoptæ munus. 433
Officia Ordd. Boj. publica. 416. quotuplicia. ibid. hæreditaria quæ. 417. dativa. ibid. eorum authoritas. 418. alia terreſtria, alia regia. ibid. regia quæ. 426. inferiora 429. quamobrem & à quo inſtituantur. ibid.
Opes Bojemiæ. 467, 469
Optimates regni apud Bojemos. 418
Ordines regni Boj. 389. politici tres. 392. eorum libertas. ibid. quæ cujusque prærogativa. 394. ager Bojemus eis diſtributus. 395. ſua quisque habet inſtituta. 398
Otho M. Slavorum hoſtis. 130
Otho Brandeb. VVenceſlai tutor. 348

P.

PArdubicium arx cum opido. 31
Paulus Caichus primus ſacrorum apud Bojemos miniſter. 286
Paulus Pauczecus vetuſtiſs. Euangelicorum ædiculam diruit. 388
Peldrzimovum urbs. 42. unde dicta. 43
Peregrini quomodo inter regnicolas apud Bojemos recipiãtur. 394. arceantur à repub. ibid.
Pilſna urbs. 60. unde dicta. ibid. bene munita, & privilegiis ornata. 61. obſeſſa. ibid. expugnata. 62
Piſeca urbs. 51. unde dicta. ibid. ejus clades. ibid.
Plaucznicæ amnis. 14
Podiebradæ ditio regia. 26
Policzca urbs. 30
Pons Pragenſis. 5
Populi Bojemi genera. 389
Prachaticæ urbs. 50, 55. ſalis emporium. 56. expugnatur. ibid.
Praga. 4. regni caput. 13. unde dicta, & à quo condita. ibid. 14
Præfectura arcis Pragenſis. 428. ſatellitii regii. ibid.
Præfecturæ provinciales. 425. earum procuratio. ibid.
Præſes Cameræ. 427. ejus ſuccenturiati. ibid.
Prætura regni ſuprema. 421. ejus dignitas & procuratio. ibid.
Prætura in civitatibus. 430. ejus officium. 432
Presbyterium Cutnenſe. 34
Primas civitatis. 431
ProCancellarius. 437. diplomata regia ſubſcribit. 442

Prom

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Pron Slavorum omnium Deaſter. 249. ejus ſti-
cus. 250
Provinciæ coronæ Bojemicæ unitæ. 297
Przemyſlus. 13. vocatur ad principatum. 161.
inauguratur. 162. leges Bojemis fert. ibid.
dividit curas cum Optimatibus. 163. ejus
poſteritas continue apud Bojemos rerum ſum-
mæ præfuit. 187

Q.

QVæſtura regni ſuprema. 424
Quatuor-Viri Euangelicis exſtirpandis con-
ſtituti. 274, 286

R.

RAcovunicum urbs. 80. unde dicta. ibid. ce-
reviſia celebris. 81
Radſlaus Moraviæ rex. 115
Regum in Bojemia origo. 165. poteſtas limita-
ta. ibid. 407. eorum coronandorum ritus.
171. juramentum 179, 181. hæreditatene an
electione regnum adipiſcantur. 185. ex Prze-
myſlo oriundi. 187. conferunt in regno ſuo
beneficia eccleſiaſtica. 278,283. eorum ſeries.
343. reditus. 498. mediocres. 499. ordinarii.
500, 501. extraordinarii. 503
Rex Bojemiæ Elector. 191, 220
Regium diadema Bojem. Delila. 165
Reginæ Bojem. 371. earum dos. 26, 30, 87, 96.
dos & prærogativæ. 372. habent ſuos mini-
ſtros. 377. quæ cum quo principe vixerint.
378.
Regum liberi. 383. non vocanrur Bojemiæ prin-
cipes. ibid. coluntur à Bojemis ſtudioſiſsime.
ibid. pecuniæ ſupellectilisque paternæ hære-
des. 384. à rege Bojem. coronato pro digni-
tate opibus ornantur. 385. inquieti ac ſedi-
tioſi compeſcuntur. 388
Religionis in Boj. vices. 247, 252, 254, 257, 269,
270, 273, 290.
Rokytſana urbs. 61. nnde dicta. 68
Rozhonius Caurzimanus homo inquietus. 21.
Nezamyſlum irritat. ibid. capitur & naſo
truncatur. ibid.
Rudolphi I. Imp. Atteſtatio. 191, 219
Rudolphus Dux Auſtriæ. 350. regnum occupat.
ibid. moritur. 351
Rudolphus II. Rex & Imp. 364. bellum diutur-
num cum Turco gerit. 365. Botſcajianis &
fraternis armis turbatur. ibid. regnis redit
& moritur. 366

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Rzipus mons. 20, 85, 147

S.

SAlmo piſcis. 43, 91
Sazava amnis. 5
Sculteti apud Bojemos. 406
Senatus regni. 424. civitatum. 430. ejus juriſdictio. ibid. 431
Seſtertius Ferdinandi. 49
Sigiſmund. Cæſ. 355. coronam arripit. ibid bello infelix. ibid. cum Bojemis paciſcitur 356. moritur. ibid
Slana urbs. 83. unde dicta. ibid. ſcommate notata, & cereviſiæ bonitate præſtans. ibid
Slavicæ gentes magiſtratus ſibi eligunt. 20
Sileſia. 11. 297. ejus inſigne & denominatio. 302 in Polonorum ditione. ibid. Bojemiæ inferitur. 303, 305, 349, 35
Sobieſlai ſenioris Conſtitutio. 21
Stabuli magiſterium. 42
Stanni fodinæ. 78, 8
Status in regno Boj. duo. 390. eccleſiaſticus ibid. politicus. 39
M. Stephanus de Colonia. 24. Bethlehemi à concionibus. ibid. 26
Straconicæ opidum. 5
Strzibrum urbs 61. ejus ſitus, conditores & nomenclatura. 65. cereviſiæ bonitate clara. ibid
SubCamerariatus regni. 422. ejus procuratio ibid.
Suderi montes. 2, 8
Svevica lingua. 14
Suſsice urbs. 51, 5
Svviet piſcina. 4
Svvanto-VVjt Slavorum Deaſter. 249. cremātur. 25
Sumava ſilva. 1,
Syncretiſmus Bojemorum. 7

T.

TAborum urbs. 37. ejus conditores. 39. unde dicta. 41. ejus fortunæ. ibid
Taboritæ. 26
Teplicæ h. e. thermæ Bojemicæ. 6, 11
Tribunalia judicum apud Boj. 445. ſuperiora vel inferiora. 44
Tribuni plebis in urbibus. 432. eorum officium ibid.
Trutdnovum. 26, 3
Trzebona propugnaculum. 43, 44. deditur. 4
Tyna ad Vultavam, 43. unde dicta. ibid

Vldricus

V.

VLdricus Dux Bojemiæ. 132, 326
Vpa amnis. 3
Vſta urbs. 93. ejus conditores. ibid. unde dicta. 94.

V.

Venationis magiſterium. 429
Vinum Bojemicum. 7
Vires Bojemiæ. 457, 472, 482
Vitri officinæ. 10, 32, 46
VValdi diſcipuli in Bojemia. 255
VVatava amnis. 50 51, 58
VVelvari opidum. 84
VVenceſlaus Dux & martyr. 320
VVenceſlaus II. Rex veneno ſublatus. 204. ſanctus. 394. numum publicum alterat. 486
VVenceſlaus III. Rex 349. necatur. 350
VVenceſlaus IV. Rex. 354. captus à ſuis bis. ibid. Imperio privatur. ibid. moritur. ibid.
VVilelmus Roſenſis. 210
VVindi ex Sarmatia. 145
VVladiſlaus creatur Rex. 336
VVladiſlaus II. Rex 360. regno utilis. ibid. ejus de liberis Diſpoſitio. 172, 208, 221
VVlaſtiſlaus princeps Lucenſis. 70
VVodniana urbs. 51. ejus clades. 54
D. VVogetiechus diſciplina Græca imbutus. 287
VVoliti & vvzyti Krale opponuntur. 212
VVorlice amnis. 3
VVratiſlaus II. princeps creatur Rex Boj. 164, 328.
VVratiſlaus princeps Lucenſis. 70
VVultava amnis. 4. 59. ejus fontes. 4
VVydrziduch ſilva. 69
VVyſſehradum arx. 13

Z.

ZAtecium urbs. 69, 70, unde dicta. 71. à quo condita. ibid. religionis Euangelicæ tenaciſsima. ibid. cereviſiæ bonitate clara. 72. ejus clades. ibid.
Zbiſlaus princeps Lucenſis obtruncatur. 70
Zvvicovum propugnaculum. 59

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Summa Privilegii.

ILluſtrium & Præpotentium D. D. Ordinum fœderatarum Belgiæ provinciarum decreto cautum eſt Bonaventuræ *&* Abrahamo Elſeviriis, *Academiæ Leydenſis typographis, Ne quis præter illorum aut hæredum voluntatem toto decennio proximo, his in regionibus excudat, aut alibi extra provincias excuſum inferat vendatve librum hunc, cui titulus,* Reſpublica Bojema. *Quod ſi quis contemta auctoritate, directe vel indirecte, librum hunc, totum, vel partem ejus, hoc ſive alio modo, extra dictum temporis intervallum typis mandare, vel impreſſum alibi in has oras inferre & vendere præſumſerit: confiſcatione exemplarium, mulctaque inſuper ſexcentorum florenorum damnas eſto: uti latius patet in ipſo privilegio, dato Hagæ in conventu D.D. Ordinum Generalium,* XV *Maji,* MDCXXVI.

G. V. HERTEVELT V[t].

Ad mandatum Præpotentium D. D. Ordinum General. ſſ.

I. van GOCH.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 42